

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

TÜRKÇE

7.

DERS KİTABI

YAZARLAR

Ahmet AKGÜL
Nurcihan DEMİRER
Ebubekir GÜRCAN
Duygu KARADAŞ
İlkay KARAHAN
Ali UYSAL

DEVLET KİTAPLARI

İKİNCİ BASKI

....., 2019

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Nurcihan DEMİRER

Editör

Muhammed KONAR

Rehberlik
Uzmanı

Hacer Hale ÇEVLİK

Görsel
Tasarım
Uzmanı

Murat KOÇ

Görsel
Tasarım
Uzmanı

Lütfi KÖSE

Görsel
Tasarım
Uzmanı

Mediha KÜÇÜKOĞLU

Görsel
Tasarım
Uzmanı

ISBN 978-975-11-4558-1

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 28.05.2018 gün ve 78 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 28.05.2019 gün ve 10444088 sayılı yazısı ile ikinci defa 122.879 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusum, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanından beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

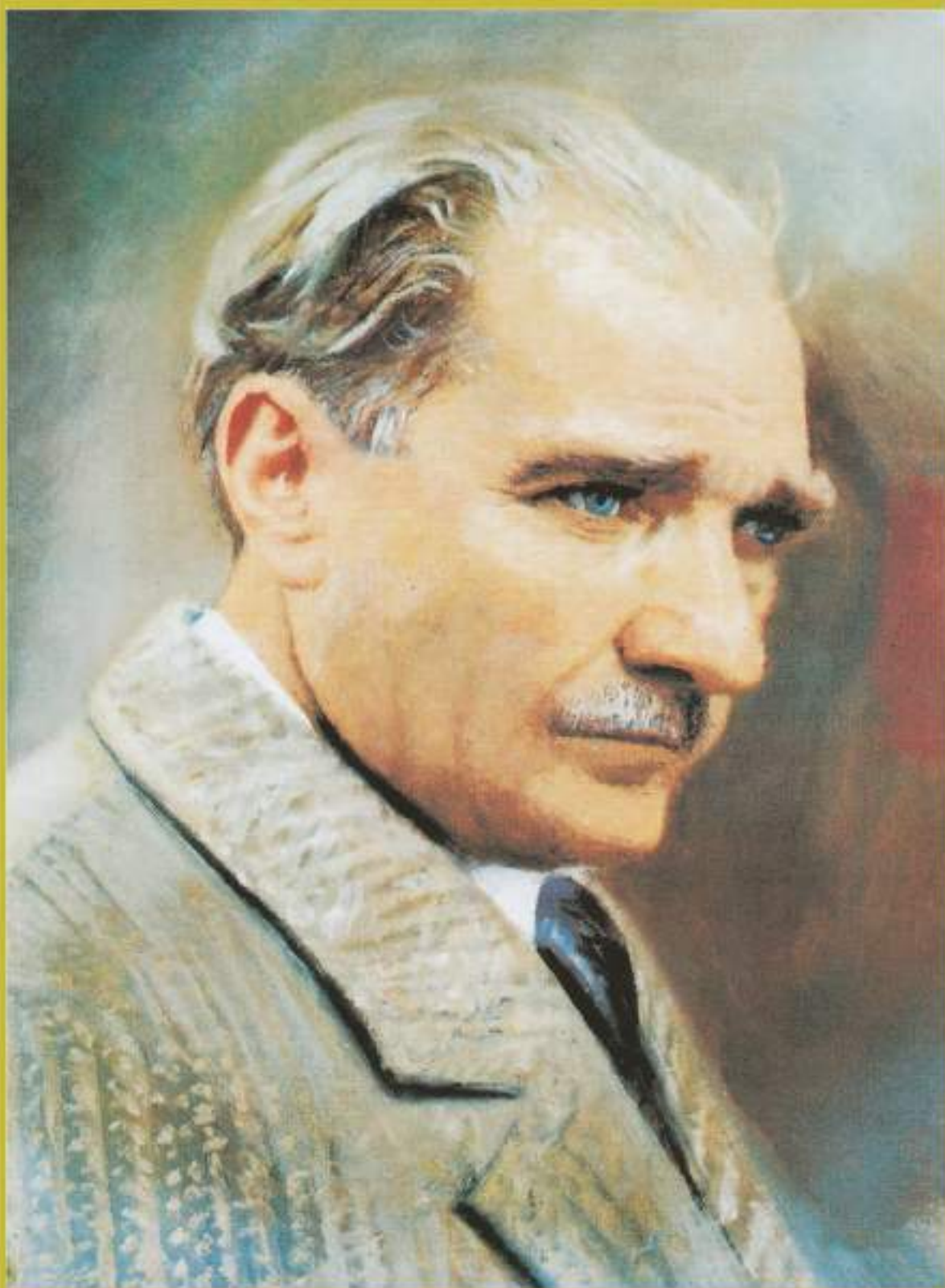
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1 ERDEMLER	ARILARIN İLHAMI 10
	MUNİSE 16
	DOSTLUK 23
	KARDEŞİM (DİNLEME/İZLEME METNİ) 30
	EŞEK VE KÖPEK (SERBEST OKUMA METNİ) 33
	TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI 35
2 MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK	VATAN DESTANI 40
	ORDULARI İLK HEDEFİNİZ 45
	ÖĞRETMENİNİZDEN AF DİLEYECEKSİNİZ 50
	SEYİT ONBAŞI (DİNLEME/İZLEME METNİ) 54
	BİR ŞEHİDİN SON MEKTUBU (SERBEST OKUMA METNİ) 58
	TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI 60
3 KİŞİSEL GELİŞİM	BARİŞ MANÇO 64
	SOL AYAĞIM 70
	İNSANLARLA GEÇİNME SANATI 76
	EVLYA ÇELEBİ (DİNLEME/İZLEME METNİ) 85
	ÜÇ SORU (SERBEST OKUMA METNİ) 88
	TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI 90
4 MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	TÜRK MUTFAK KÜLTÜRÜNDE KAHVE 94
	BEN, MİMAR SİNAN 101
	TÜRKİYE'M, ANAYURDUM, SEBEBİM, ÇAREM 109
	DELİ DUMRUL (DİNLEME/İZLEME METNİ) 115
	MUHACİR OSMAN (SERBEST OKUMA METNİ) 119
	TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI 122
5 BİLİM VE TEKNOLOJİ	PİRİ REİS 126
	2100'DEKİ YAŞAMDAN BİR GÜN 134
	YENİ DÜNYA 143
	CAHİT ARF (DİNLEME/İZLEME METNİ) 152
	EVRENE AÇILAN GİZLİ ANAHTAR (SERBEST OKUMA METNİ) 158
	TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI 160
6 OKUMA KÜLTÜRÜ	OKUMAK DEYİNCE 164
	DİVÂNÜ LUGÂT'İ-TÜRK'ÜN BULUNUŞ HİKÂYESİ 172
	OKUMAK AYRICALIKTIR, HERKESE OKUYAMAZ 181
	İLK ÇOCUKLUK (DİNLEME/İZLEME METNİ) 188
	İNSAN KİTAPLARDA NE ARAR? (SERBEST OKUMA METNİ) 191
	TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI 193
7 DOĞA VE EVREN	İLK KAR 198
	BU SABAH HAVA BERRAK 203
	LAVANTA KOKULU KÖY 208
	ARTIK ANTARKTİKA'DA BUZ DAĞLARININ ARASINDAYIZ (DİNLEME/İZLEME METNİ) 214
	YILDIRIM SESİ MANAŞÇI (SERBEST OKUMA METNİ) 218
	TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI 220
8 ZAMAN VE MEKÂN	İSTANBUL 224
	AKŞEHİR'DE BİR FİL 232
	MOENA TÜRK KÖYÜ 237
	KIRKPINAR'A ADINI VEREN KIRK YİĞİT (DİNLEME/İZLEME METNİ) 244
	ERTUĞRUL'UN OCAĞINDA UYANDIK (SERBEST OKUMA METNİ) 248
	TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI 250

ORGANİZASYON ŞEMASI

İçinecek Metinler ve Serbest Okuma Metni

Terna Adi

Dersin Başları

Tema Numarasi

Terna Adi

Derse Hazırık
Cetmenler

İkinci Adım

Okuma, Dinleme/Gizleme
Yönergesi

www.bbc.com

Etkilik Numarası

Etniklik Başlığı

KÖŞE	YÖNÜ AÇIK
$(-1, -1, 0) \in L_1$	İçerir.
$-1 \leq x \leq 1$	Geni
$(-1, -1, 0) \in L_2$	İçerir. Bu yerlerde aynı zamanda, köşeye gireriz.
$-1 \leq x \leq 1$	Genişlikte aynı yerde gireriz. Bu yüzden, burada istenilen olan
$-1 \leq x \leq 1$	olması gerektirir.
$(-1, -1, 0) \in L_3$	Aynı gerektirir.
$-1 \leq x \leq 1$	Bu yerlerde, aynı yerde gireriz. Bu yüzden, burada istenilen olan
$-1 \leq x \leq 1$	olması gerektirir.

Gelecek Ders
Hazırlık Çalışmaları

Downloaded from <http://ajph.org/> on November 14, 2015

1. "Tulufo Çelebi" cimli dijitale materyal 8. ekililgiden faydalanarak bir raporla hazırlanır.

1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2020, 2022, 2024, 2026, 2028, 2030, 2032, 2034, 2036, 2038, 2040, 2042, 2044, 2046, 2048, 2050, 2052, 2054, 2056, 2058, 2060, 2062, 2064, 2066, 2068, 2070, 2072, 2074, 2076, 2078, 2080, 2082, 2084, 2086, 2088, 2090, 2092, 2094, 2096, 2098, 2100, 2102, 2104, 2106, 2108, 2110, 2112, 2114, 2116, 2118, 2120, 2122, 2124, 2126, 2128, 2130, 2132, 2134, 2136, 2138, 2140, 2142, 2144, 2146, 2148, 2150, 2152, 2154, 2156, 2158, 2160, 2162, 2164, 2166, 2168, 2170, 2172, 2174, 2176, 2178, 2180, 2182, 2184, 2186, 2188, 2190, 2192, 2194, 2196, 2198, 2200, 2202, 2204, 2206, 2208, 2210, 2212, 2214, 2216, 2218, 2220, 2222, 2224, 2226, 2228, 2230, 2232, 2234, 2236, 2238, 2240, 2242, 2244, 2246, 2248, 2250, 2252, 2254, 2256, 2258, 2260, 2262, 2264, 2266, 2268, 2270, 2272, 2274, 2276, 2278, 2280, 2282, 2284, 2286, 2288, 2290, 2292, 2294, 2296, 2298, 2300, 2302, 2304, 2306, 2308, 2310, 2312, 2314, 2316, 2318, 2320, 2322, 2324, 2326, 2328, 2330, 2332, 2334, 2336, 2338, 2340, 2342, 2344, 2346, 2348, 2350, 2352, 2354, 2356, 2358, 2360, 2362, 2364, 2366, 2368, 2370, 2372, 2374, 2376, 2378, 2380, 2382, 2384, 2386, 2388, 2390, 2392, 2394, 2396, 2398, 2400, 2402, 2404, 2406, 2408, 2410, 2412, 2414, 2416, 2418, 2420, 2422, 2424, 2426, 2428, 2430, 2432, 2434, 2436, 2438, 2440, 2442, 2444, 2446, 2448, 2450, 2452, 2454, 2456, 2458, 2460, 2462, 2464, 2466, 2468, 2470, 2472, 2474, 2476, 2478, 2480, 2482, 2484, 2486, 2488, 2490, 2492, 2494, 2496, 2498, 2500, 2502, 2504, 2506, 2508, 2510, 2512, 2514, 2516, 2518, 2520, 2522, 2524, 2526, 2528, 2530, 2532, 2534, 2536, 2538, 2540, 2542, 2544, 2546, 2548, 2550, 2552, 2554, 2556, 2558, 2560, 2562, 2564, 2566, 2568, 2570, 2572, 2574, 2576, 2578, 2580, 2582, 2584, 2586, 2588, 2590, 2592, 2594, 2596, 2598, 2600, 2602, 2604, 2606, 2608, 2610, 2612, 2614, 2616, 2618, 2620, 2622, 2624, 2626, 2628, 2630, 2632, 2634, 2636, 2638, 2640, 2642, 2644, 2646, 2648, 2650, 2652, 2654, 2656, 2658, 2660, 2662, 2664, 2666, 2668, 2670, 2672, 2674, 2676, 2678, 2680, 2682, 2684, 2686, 2688, 2690, 2692, 2694, 2696, 2698, 2700, 2702, 2704, 2706, 2708, 2710, 2712, 2714, 2716, 2718, 2720, 2722, 2724, 2726, 2728, 2730, 2732, 2734, 2736, 2738, 2740, 2742, 2744, 2746, 2748, 2750, 2752, 2754, 2756, 2758, 2760, 2762, 2764, 2766, 2768, 2770, 2772, 2774, 2776, 2778, 2780, 2782, 2784, 2786, 2788, 2790, 2792, 2794, 2796, 2798, 2800, 2802, 2804, 2806, 2808, 2810, 2812, 2814, 2816, 2818, 2820, 2822, 2824, 2826, 2828, 2830, 2832, 2834, 2836, 2838, 2840, 2842, 2844, 2846, 2848, 2850, 2852, 2854, 2856, 2858, 2860, 2862, 2864, 2866, 2868, 2870, 2872, 2874, 2876, 2878, 2880, 2882, 2884, 2886, 2888, 2890, 2892, 2894, 2896, 2898, 2900, 2902, 2904, 2906, 2908, 2910, 2912, 2914, 2916, 2918, 2920, 2922, 2924, 2926, 2928, 2930, 2932, 2934, 2936, 2938, 2940, 2942, 2944, 2946, 2948, 2950, 2952, 2954, 2956, 2958, 2960, 2962, 2964, 2966, 2968, 2970, 2972, 2974, 2976, 2978, 2980, 2982, 2984, 2986, 2988, 2990, 2992, 2994, 2996, 2998, 3000, 3002, 3004, 3006, 3008, 3010, 3012, 3014, 3016, 3018, 3020, 3022, 3024, 3026, 3028, 3030, 3032, 3034, 3036, 3038, 3040, 3042, 3044, 3046, 3048, 3050, 3052, 3054, 3056, 3058, 3060, 3062, 3064, 3066, 3068, 3070, 3072, 3074, 3076, 3078, 3080, 3082, 3084, 3086, 3088, 3090, 3092, 3094, 3096, 3098, 3100, 3102, 3104, 3106, 3108, 3110, 3112, 3114, 3116, 3118, 3120, 3122, 3124, 3126, 3128, 3130, 3132, 3134, 3136, 3138, 3140, 3142, 3144, 3146, 3148, 3150, 3152, 3154, 3156, 3158, 3160, 3162, 3164, 3166, 3168, 3170, 3172, 3174, 3176, 3178, 3180, 3182, 3184, 3186, 3188, 3190, 3192, 3194, 3196, 3198, 3200, 3202, 3204, 3206, 3208, 3210, 3212, 3214, 3216, 3218, 3220, 3222, 3224, 3226, 3228, 3230, 3232, 3234, 3236, 3238, 3240, 3242, 3244, 3246, 3248, 3250, 3252, 3254, 3256, 3258, 3260, 3262, 3264, 3266, 3268, 3270, 3272, 3274, 3276, 3278, 3280, 3282, 3284, 3286, 3288, 3290, 3292, 3294, 3296, 3298, 3300, 3302, 3304, 3306, 3308, 3310, 3312, 3314, 3316, 3318, 3320, 3322, 3324, 3326, 3328, 3330, 3332, 3334, 3336, 3338, 3340, 3342, 3344, 3346, 3348, 3350, 3352, 3354, 3356, 3358, 3360, 33

Tema Sonu Değerlendirme Soruları

DAVID TONKIN SAYS

[illegible]

João CARVALHO (Cabo Verde) e José Vítor MARQUES (São Paulo, Brasil)

© 2004 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 255: 259–267

4. Mitkä ovat lämpötila- ja kosteuserot? Mitä vaikutuksia ne aiheuttavat?

-
1. ARILARIN İLHAMI
 2. MUNİSE
 3. DOSTLUK
 4. KARDEŞİM (DİNLEME/İZLEME METNİ)
 5. EŞEK VE KÖPEK (SERBEST OKUMA METNİ)

1. TEMA
ERDEMLER

DERSE HAZIRLIK

1. "Ke-e ve Dmne, Ezop Masa ar veya La Fonta ne (La Fonten) Masa ar" k tap ar ndan hang er n okudunuz? Okudu ğ unuz b r masa s n fla pay a ş n z.
2. Ar ar n n san ara örne k a ab ecek davran ş ar üzer nde düşününüz. Bu du ğ unuz davran ş ar a ş a ğ d a k boş uk ara yaz n z.

- Metn i, nokta ama ş a et e ne dikkat ede ek ses okuyunuz

ARILARIN İLHAMI

Yüzy ar önce Çin ü kes nde Hümâyün Fa ad nda b r pad ş ah yaş ar d . O dukça zeng n b r hâ k v ar d . Yönet m nden herkes memnundu. Üzer ne düş en büyük b r dkkat e yap ar d . B g nd .

Hümâyün Fa ' n Hâceste Ray s m nde b r vez r v ar d . Pad ş ah na ba ğ kta eş ne zor rast an r b r vez rd . Devlet yönet m n g endren konu ar da g nç düşünce ere sah pt . Pad ş ah, Hâceste Ray' n görü ş er ne çok önem ver rd . Karar verirken onun düşünces n a may hma etmez d .

Gün erden b r gün Hümâyün Fa ava ç kmak st ed . Yan na Hâceste Ray' da a d . Ma yet nde b r çok n san a ava ç kt . Av st e ğ sönene kadar av and . Yan nda k n san ar ger gönder rd . Kend s , vez r Hâceste Ray' a b r kte saraya dönecekt i . Hava s cak m s cakt . Çö s ça ğ gb bunat c y d .

Hâceste Ray,

— Bu s ça ğ a dayanmam z çok güç pad ş ah m . ded i . Güneş bat ncaya dek b r gö ğ ede d n ensek ne ders n z , sonra ser n kte saraya döner z .

Pad ş ah da s caktan bunam ş t . Vez r n öners n kabu ett i . (...)

Ka n gövde b r ağ ac n yan nda konak ad ar . Kovu ğ unda b r ar yuvas v ar d . B nerce ar ü ş ü ş mü ş ü . Pad ş ah çok ş aş rd . Vez r nden bu hayvan ar n n ç n kovu ğ a do u ş tuk ar n sordu .

Vez r Hâceste Ray,

— Bu hayvan ar topu hâ de yaş ar ar pad ş ah m , ded i , çok tem z drer . Yasub ad nda b r bey v ar d r , büt ün ar ar ona ba ğ d r . H ç b r sözünden d ş ar ç kmaz . Ar bey , d ğ er er ne göre daha büyük tûr . Ay r ca , topu u ğ un yönet m nde ona yardım eden pek çok ar v ar d r , Pad ş ah gb dr o . Çevres nde vez r er , komutan ar , yardımc ar bu unur .

Pad ş ah Hümâyün Fa , vez r n anatt k ar n g ye d n yordu . Vez r , konuşmas n şö ye sürdü rd ü :

— Ar ar n , ş er n görürken g nç b r yardım aş ma örne ğ serg ed k er n b yoruz .

Ba ç n gerek pefe ğ kurarken önce her de ğ at kö ş eden o u ş an düzgün gümeç er yap ar ar . Bu at gen evcek er ba a do durur ar . Ba , çok ş fa d r . Ar ar , ç çekten ç çe ğ e konarak top ar ar bu özü .

Pad ş ah , ar ar n ça ş kan k ar n öğren nce çok ş aş rm ş t .

Vezir Hâceste Ray, daha gı çek cı bır ayrnı dan söz etti:

— Şn gı çek cı bır yan da padşah m, ar arn tem z o ma ar, Doğrusu, bu kadar çok gezen hayvan k ar, üzer ernde en küçük bır ps k dah taş maz ar. Şaşrt cı bır şey d r bu. Zaten, ayağ nda veya kanad nda bır ps k e dönen bır ar çer hemen a n maz. Kovan n gr ş nde bekç ar bu unur. Sık bır tem z k kontro ü yap r. Ba özü top amaktan dönen her ar ya bu nce eme uygu an r. Eğer yan nda yabancı bır madde varsa çer a n maz.

(...) Padşah Hümâyün Fa, kovandak düzen merak etm şti.

Vezir:

— k sa tanat b nas n kuran Cem ş d' n ar ardan es n end ğ söy en r, ded.

Padşah, bunun üzer ne kovan nce emek stedi ğ n söyled. Ar arn ça şma arn gör ünçe hayran ğ daha da arttı. g nç o an bır başka konu daha vardı. Ar arn heps s ah yd. Yan ğ ne er vardı. Fakat bunu bır b r erne kar ş ku anm yor ard. Ancak, kovan n güven ğ ç n d şar dan ge ecek bır teh ke de ku an yor ard.

Padşah Hümâyün Fa, artk hayran ğ n g z emed:

— Nas o ur? ded şaşk n k a, ar arda gör ün bu düzen n san arda yok. As n san arda o mas gerekmez m? Büyü ğ e sayg, küçü ğ e sevg... S ah n top umun huzuru ç n yabancı sa d r ara kar ş ku anmak, ev n tem z tutmak, görev n kusursuz yer ne getirmek... Ar arda gör ü yor fakat n san ar aras nda önem ö çü de yer e şmem ş bu kura ar.

Vezir Hâceste Ray, padşah n z hn nde o u şan soruyu cevap amaya ça ştı:

— Bu hayvan ar n heps aynı öze kle yarat m ştr padşah m, ded oysa n san ar n her bır fark k ş ğ e sahp. k n san n yarat d ğ ba ç kta me ek öze ğ vardı. n san ar buna göre davransa ard, k m b r bek de me ekten üstün bır yarat k o ur ard. Fakat nsanda bır de kötü ük yan var. Yan hem y ğ e hem de kötü ü ğ e eğ m.

— y er her zaman daha az, d ye vezir n söz er ne ek ed padşah.

— Evet, ded vezir, süre k y k yapan n san ar çok az.

Padşah bır süre düşünceye da d. Vezir n söyled ker çok doğru ydu.

— Madem, ded padşah, y er az, o hâ de yard mc o ma yz on ara. Kötü erden de uzak durma yz. On ara dost o mak, y an ara dost o mak kadar teh ke d r.

Vezir Hâceste Ray, padşah n söz ernde haktan uzak aşmak düşünces n n uzaktan uza ğa kend sn göster d ğ n h s etti.

— Yüce ruh u n san ar a görüşmek, on ardan yarar anmak y d r, ded. Bunun yan nda, kötü er de kend baş ar na b rakmamak gerek padşah m. Öze ke, bır padşah n ha k ndan uzak durmamas çok önem .

— Kuşkusuz, ded padşah.

Vezir devam etti:

— Ka d k n san n ya n z yaşamas da mkâns z. Bırçok iht yac m z var. Ya n z yaşarsak bun ardan b r n b e kend baş m za kar ş amam z güçtür.

Padşah, "Vezir çok doğru söy üyor," d ye geç rd ak ndan.

Vezir Hâceste Ray, sözünü etti ğ konuya bır de ömek verd:

— Söz ge m, ç ftç k yapmak st yoruz. Bunun ç n önce ke baz araç ara gerek duyarız. Bu a et er yapmak ç n bır demirc ye, bır marangoza başvurmam z gerekir. Ancak bundan sonra ek m ve hasat yapab rız. Ya n z yaşarsak bütün bun ar yapamay z.

— Çok doğru, ded padşah.

— N tek m, d ye sürdü rdü konuşmas n vezir; bır düşünür şö y e d yor: "Bır n san n bır okma ekmek y yelb mes ç n b n k ş n n ça şmas gerekir."

(...)

BEYDEBA
Çev. Sadık YALISIZUÇANLAR
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları yönergeyi doğru şekilde yanıtlayınız.

a) Aşağıdaki ke-mey-nin metninde geçtiği cümleleri bulunuz. Cümlelerden hareketle ke-mey-nin TDK (Türk Dil Kurumu) Türkçe Sözlük anlamı ile eşleştirebilirsiniz.

kovuk

baçık

gümeç

eğim

mayet

bret

Kelimeler

a)

b)

c)

d)

e)

Sözlük Anlamı

Kötü bir olaydan alınması gereken ders, uyarıcı sonuç.

Üst görevinin yanında bulunan kimse-er, alt kademedekiler.

Çinde çeşitli organik madde-er bulunan, genellikle kumlu, kayu, yapışkan çamur, m.

Bir şeyin oyuk durumunda bulunan iç bölümü

Başpeteğin oşturduğu köşe gözeneklerden her biri.

b) Yukarıdaki eşleştirmede başta kaçan ke-mey tespit ederek bu ke-mey-nin anlamını TDK Türkçe Sözlük'ten bulunuz. Ke-mey metninin bağlamındaki anlamına uygun olarak cümle içinde kullanınız.

Kelime

Sözlük Anlamı

Cümle

c) Anlamın yeni öğrendiğiniz ke-mey-nin kendinizi sözünüzü oşturunuz.

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları okuduğunuz metniden hareketle yanıtlayınız.

1. Padşah, Hacı Hacı'nın görüşüne neden çok önem verirdi?

2. Metninde arının yaşamı ile ilgili verilen bilgiler nelerdir?

3. Sosyal hayatta şüphesiz önem hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

4. Arının ve insanın davranışlarının karşılaştırmalı farklarını söyleyiniz.

5. Bir grup çalışmasında grup üyeleri üzerine düşen görevleri yapmadığında ne gibi problemler ortaya çıkabilir? Arkadaşlarınızla tartışınız.

6. Bir şey yapmasında bir kişiye çalışması yoksa grup çalışması daha verimli olur? Tartışınız.

3. ETKİNLİK: Okuduğunuz metnin konusunu, ana fikrini ve yardımcı fikirlerini bu unuz.

Metnin Konusu	
Metnin Ana Fikri	
Metnin Yardımcı Fikirleri	

4. ETKİNLİK: Okuduğunuz hikâyeye üç farklı başlık da siz bu unuz.

Tek Keşmeden Oşan Başlık
Keşme Grubundan Oşan Başlık
Soru Cümlesinden Oşan Başlık

5. ETKİNLİK: Görsel erde anı at anı eyemler (fır), a tırında yazan anı am öze kerne göre cümle içinde ku an n z.

6. ETKİNLİK: "Kütük" h kâyesinde geçen at f çz f ler an am öze k er ne göre sepet ere yer eş t r n z.

KÜTÜK

Aca karan k ç nde s vr , syah br kayan n be be rs z haya g b yükse en Şa go Burcu uyan kt . Zaman zaman n eyen trampet ses er n , akşam n haff rüzgâr der n br uğutu hâ nde her tarafa yay yordu . Keder bağı rş mas ya ô ûmû hatı ratan karga s ûr û er , bu utu havan n donuk h ûzn ûn û daha çok art ı r yordu . Mor dağ ar g tt kçe koyu aş yor , g tt kçe karar yordu . Yamaç ardak dağ n k gö ge er , kuş suz orman ar , h çk ran dere er , uzak ara g den yo ar , ss z koru ar , sanki korkunç br fı rt nan n gû re mes n bek yor ard .

Burcu n tepes nde , beyaz syah br bayrak , can çek ş en br karta zdı rab ya k vran yordu . k b n kş k kuş atma ordu sunun ç adı rar , ka eye gren yo un sağı ndak büyük ağ aç ar n etraf na kuru muş tu .

Ömer Seyfettin

İş Fiili

Durum Fiili

Oluş Fiili

7. ETKİNLİK: Metnde geçen "Br nsn n br okma ekmek y yeb mes ç n b n kş n n ça ş mas gerek r ." sözünden ne an yorsunuz? Arkadaş ar n z a tart ş n z.

8. ETKİNLİK: "Bir k, ş bô ümü, ça şmak, üretmek, nşan, ver m k" kavram ar ndan hareketle bir h kâye yaz n z. H kâye z o uştururken "Yazd k ar m Değer end r yorum" formundak madde ler göz önünde bu undurunuz.

Hikâyenize göre aşağıdaki formu doldurunuz.

YAZDIKLARIMI DEĞERLENDİRİYORUM			
Özellikler	Evet	Hayır	Kısmen
Yaz m n çer ğ ne uygun baş k be r ed m.			
Zaman, mekân, şah s ve o ay unsur ar nı be r ed m.			
Yaz mda geç ş ve bağ antı fade er ku and m.			
Yen öğrend ğ m ke me ve kavram ar ku and m.			
Yaz m zeng n eşt mek ç n atasöz er ve dey m er ku and m.			
Nokta ama şa ref et er nı doğ ru yer de ku and m.			
Yaz m kura rna uydum.			

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Resat Nur Güntekin'in "Ca kusu" romanının konusu hakkında bir araştırma yapınız.

DERSE HAZIRLIK

1. koku dak br an n z arkadaş ar n z a pay a ş n z.
2. Reşat Nur Güntek n i n "Ça kuşu" roman n n konusu e g ne er b yorsunuz?

● Metn i , fa k yaz ka akte e ne ve nokta ama şa e fe ne d kkat ede ek sess z okuyunuz

MUNİSE

(Küçük yaşta anne ve babasını kaybeden Feride, teyzesi tarafından büyütülür. Yaramaz bir çocuk olduğundan okulda arkadaşları tarafından "Çalikuşu" diye çağrılır. Çok sevdiği Kâmuran'ın başka bir kadına evlenme sözü verdiğini öğrenen Feride, Anadolu'da öğretmenlik yapmak için başvuruda bulunur. Zeyniler köyü denen ulaşımı zor, hiçbir öğretmenin gitmek istemediği bir yere tayin edilir. Burada okulun eski hocası Hatice Hanım ile birlikte kalmaya başlar. Öğrencilerini seven Feride özellikle Munise adlı öğrencisini çok sever ve onunla daha fazla ilgilenir. Munise babası ve üvey annesi ile kalan küçük bir kızdır.)

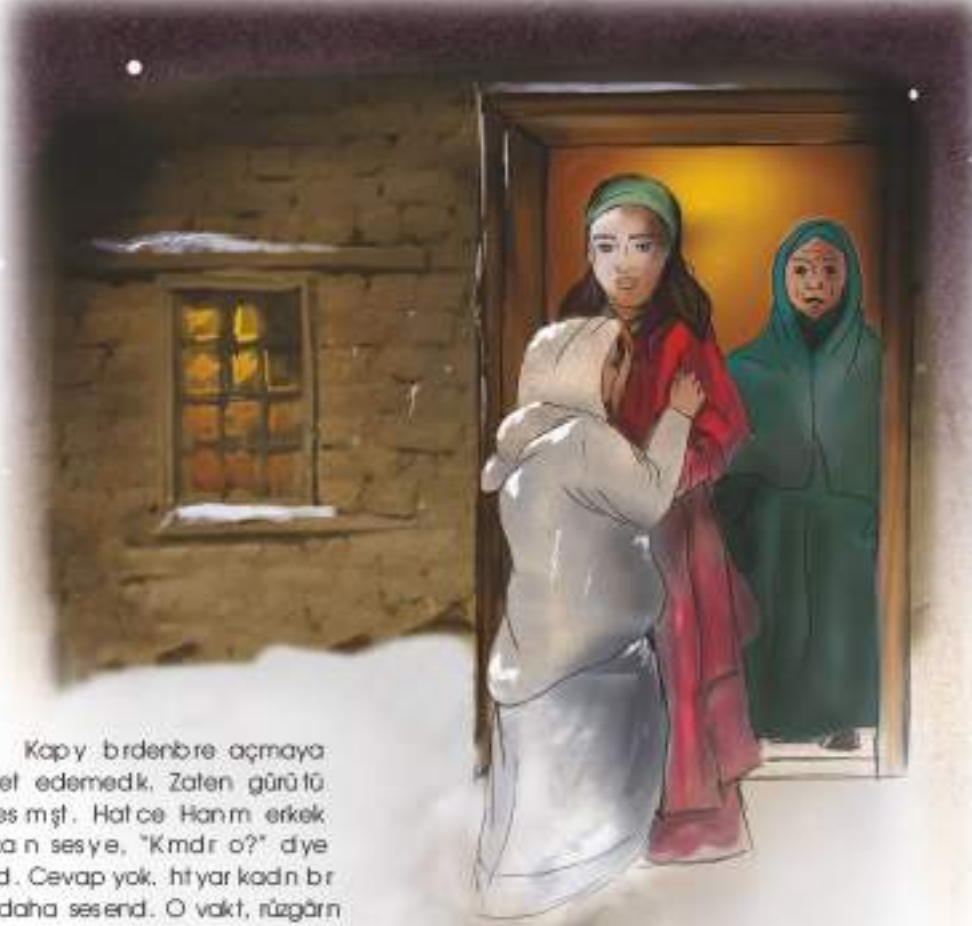
Kar g tt kçe art yor, yo ar kapand . O kadar k çocuk ardan b rçoğu mektebe ge em yor.

Bugün hayat m n en ac , en dert günü o du. Sabah e y n ta e be er m bana fena b r havad s get rd er. Dün gece Munise, b r kabahat yapm ş, abas üstüne yürümüş. Çocuk odan n penceres nden kend n bahçeye atm ş, karar ve karan kar ç nde uzun müddet ka amayacağ n , b raz sonra kap ya ge p ya varacağ n zannetm ş er fakat saatler geç tğ hâ de, çocuk görü mem ş. O vak t, komşu ara haber verm ş er. Köy de kan ar , e ernde yanar ç ra ara sokak ara dökü müş er, zava n n nereye g ttğ n an amak b r tür ü mümkün o amam ş.

(...)

Kaç saat geç tğ n b myorum. n san böyle hâ erde zaman h ss n kaybed yor. Mezar k taraf ndak kap ya vuruyor ar g b b r ses ş tme ye baş ad m. Rüzgârdan başka ne o ab rd ? Fakat hay r, bu rüzgâr sars nt s ndan başka b r şeyd . Yatağ mdan doğ ru arak ku ak verdm ve gecen n ç nde b r n san n ts ş tr gb o dum. Hemen yatağ mdan frad m, omuz arma b r örtü a p aş ağ koş maya baş ad m.

N yet m Hat ce Han m i n odas na uğ rayarak onu uyand rmakt . Fakat o da bu ses ş t m ş, e nde b r mum parças y a taş ğ a ç km ş t.

Kapıyı brdenbre açmaya cesaret edemedik. Zaten gürütü de kesmişti. Hatice Hanım erkek gibi kan sesine, "Kıdır o?" diye bağırdı. Cevap yok. Hıyar kadın bir kere daha seslendi. O vakit, rüzgârın gürütüsü içinde nce bir sesin nedğin şttik. Hatice Hanım, "Sen kımsın?" diye bağırdı. Fakat ben ses tanımış, "Munsel" diye haykıarak ko demirer ne sar mıştım.

Kapı aç r aç maz çerye kar bir rüzgâr do du, hıyar kadının e ndek mum brdenbre söndü.

Karan kta, ko armın ç ne buz gib donmuş, küçük bir vücut düştü.

Hatice Hanım, tekrar mumunu yakmaya uğraşırken ben onu göğsümde sıkıyor, hıçır hıçır ağ yordum.

Son kuvvetin tükeftğ anaş an Munse, ko armıda baygın gibyd. Yüzü masmor, saç ar dağ mış, e bsesinin ç ne karar do muştı.

Çocuğu soyduktan sonra kend yatağ ma yatırdım. Hatice Hanım'ın manga nda stftğ m fan a parça arıya vücudunu ovuşturmaya baş adım. Munse, kend ne ge r ge mez ik sözü, "Bir parça ekmek!" diye ya varmak o du. Bereket vers n, biraz sütümüz vardı. Hatice Hanım'a onu stftk ve kaşık kaşık çocuğa vermeye baş adık.

Dak ka ar geçtkçe Munse'nin yüzü kızarmaya, gözlerine fer ge meye baş yordu. Ko armıda arasra ç n çekiyor, kimb r hang ac e ç n ç n ağ yordu?

Ah, şu çocuk gözlerindeki minnet! Dünyada, bir parça y ik edeb mekten daha güze bir şey o muyor. Fırına ç nde vran bir gem teknes gib sa anan bu sef ve karan k oda, ocağın k z akser ç nde brdenbre öye munse ve mesuf bir yuva o muştı ki ... Biraz evve hayata gösterdğ m emniyetsiz ki ç n, kend kendinden utan yordum.

Çocuk, artık konuşmaya başlamıştı. Ko ar boynumda, sar saç ar b eker mden dökü erek göz er me bak yor, sorduğum sua ere ağır ağır cevap ver yordu. Dün akşam, üvey annes nden çok korkmuş, köyün ötek ucundak br ambara kaçarak saman ar n aras na g rm ş. Saman ar nı san yatak gb sıcak tutuyormuş. Fakat bugün çok ac km ş. D şar ç karsa tutup y ne eve götürece er n b yormuş. Onun ç n çaresiz, gece y bek em ş.

Zava çocuğun en büyük üm t yer benmiş m. Bütün gün, "Hocan m mut ak bana ekmek verr." d ye kend n avutmuş.

Braz sonra, çocuğun par ak göz er ne br gö ge düş tüğ ünü, par ak neşes n n sönmeye baş ad ğ n fark ett m. Sormaya üzum yoktu. Çünkü ayn korku bende de uyanmış t. Yarn sabah Mun se'y y ne eve götürmek az m ge ecekt.

ç mde sönük br üm t yok değ d. Çok güze bu duğumuz ç n h ç br zaman e m ze geçmeyecek sand ğ m z şey ere karşı duyu an o üm ts z üm t.

Mun se'de nef cesz br rüya uyand rmaktan korkar gb yavaş br ses e Hat ce Han m'a ded m k:

— Mademk bu kz, ev er ne stem yor ar. Acaba ben, onu kend me ev at etmek stesem raz olur ar m? Ben m de kmsem yok. Va ah bu çocuğa kend ev ad m gb bak ar m. Acaba vermez er m?

Bu ç ğ n arzum, Hat ce Han m' n dudak ar ndan ç kacak ke meye bağ ym ş gb, t treye t treye e er m uzat yor, boynumu büküyordum.

ht yar kad n, göz er n ocağa d km ş, düşünüyordu. Ağ r ağır baş n sa ad:

— Fena o maz. Yarn muhtar a konuşa m. O, "Pek l" derse babas n da raz ederz. y o ur, ded.

Ben ömrümde bu kadar güze br üm t söz ü ş t t ğ m b m yorum. Cevap vermeden Mun se'y göğ süne çek t m. Çocuk, e er m öperek "Anac ğ m, anac ğ m l" d ye ağ amaya baş ad.

(...)

Reşat Nuri GÜNTEKİN
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Aşağıda, metinde geçen ve anlamı ver en ke me er puç arıdan ve metn in bağ am ından hareket e bu unuz. Ke me er in ge ç t i ğ c ü m e er s ın f ı a s ö y e y n i z.

h _ v _ _ _ s	g e kar ş anab ecek haber.
m _ d _ e _	Süre.
f _ _ _ l a	Gene k e pamuk p ğ nden dokunmuş, ten üzer ne g y en ç çamaş r.
a _ a	Üvey anne, ana k.
m _ _ n _ t	Yap an b r y ğ e kar ş kend n borç u sayma, gönü borcu.
v _ r _ n	Yık k, harap.
m _ n _ s	Cana yak n, uysa , sev m .
s _ f _ l	Sefa et çeken, yoksul.
_ k _ s	ş k veya ses da ga ar n n yans t c b r yüzeye çarparak ger dönmes , yans ma, yankı .

2. **ETKİNLİK:** Okudu ğ unuz metn deki deyim er bu up an am ar nı kar ş ar na yaz n z.

Deyim	Anlamı

3. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soru ar okudu ğ unuz metn den hareket e yan t ay n z.

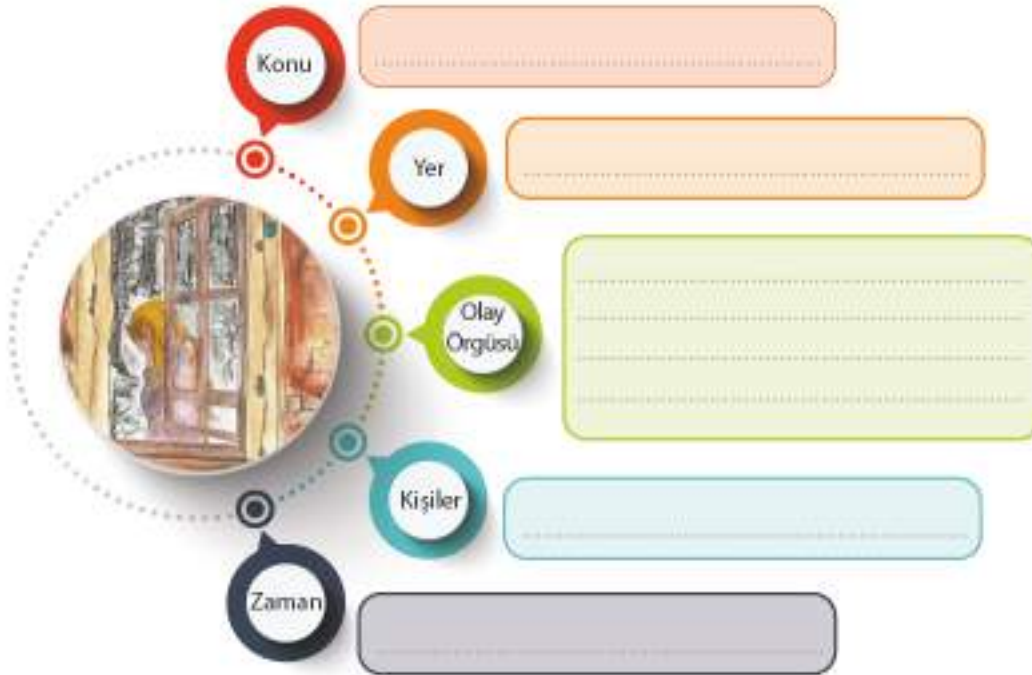
1. O gün Ferde Öğretmen' ç n neden en ac ve en dert gündü?
2. O gece Ferde Öğretmen' n "sef ve karan k" oda o arak fan m ad ğ ev b r den b re nas "mun s ve mesul" b r ev hâ ne ge d ? Aç k ay n z.
3. Doğdu ğ u günden ber o köyde yaşayan ve köy hak nı tan yan Munse yardım ç n neden yan tan d ğ Ferde Öğretmen' seçm ş t r?
4. Ferde Öğretmen' ve Munse'y b r b r ne yak aşt ı ran sebep er ne er d r?
5. İnsan ar n yaşad k ar n an am ada, empati yapman n önem nedir?
6. Çevrenzde yardı ma hl yac o an n san ar ç n ne er yapab r s n z?

4. ETKİNLİK: Okuduğunuz metnin en ilginç soru yazıp bu soruları arkadaşlarınızla sorunuz.

Soru 1:

Soru 2:

5. ETKİNLİK: Okuduğunuz metindeki hikâye unsurlarını belirleyiniz.

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygun yazınız.

a) Okuduğunuz metinde geçen benzetme cümlelerini örnekteki gibi yazınız.

Halice Hanım erkek gibi kaşınmasıyla: "Kırmızı o?" diye bağırıyor.

b) Siz de kendi benzetme cümlesi yazınız.

7. ETKİNLİK: "Eba video" bölümünden "Munse" sim ksa f m zeyn z. Okuduğunuz "Munse" ad metn e zedğ n z "Munse" ad ksa f m yönerge doğru tusunda karış aşt r n z.

Kahramanlar	Metin:	
	Film:	
Mekân	Metin:	
	Film:	
Zaman	Metin:	
	Film:	
Olay	Metin:	
	Film:	

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge er uygu ayn z.

a) Aşağıdaki parçada koyu yazılmış fiilleri (eylemleri) parçanın anlam bütünlüğüne dikkat ederek tamamlayınız

Kaç saat geçtiğ i n **bil**..... nsa n b ö y e h â erde zaman h ss n **kaybet**.... Mezar k taraf ndak kap ya **vur**..... g b b r ses ş tme ye **başla**..... Rüzgârdan başka ne **ol**.....? Fakat hay r, bu rüzgâr sars n l s ndan başka b r şeyd , Yatağ m dan doğru arak ku ak **ver**..... ve gecen n ç nde b r nsa n n t s ş t r g b **ol**..... Hemen yatağ m dan **fırta**....., omuz ar ma b r örlü a p a ş a ğ ko ş m a y a **başla**.....

b) Eylemler tamamlandıktan sonra metinde ne g b de ğ i ş k k er o mu ş tur? Yaz n z.

.....

.....

.....

.....

.....

9. ETKİNLİK: Aşağıdaki eylemlerin a d k ar çekmek e r n örnektek g b g sat r ara yaz n z.

uğrayacak	-acak	yapa m	
uyusa		söy emem ş	
bu un		o ma	
ağ yor		korkar	

10. ETKİNLİK: Mevlânâ'nın aşağıdaki sözlerini okuyup üzerinde düşününüz. Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

*Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.
Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.*

MEVLÂNÂ

11. ETKİNLİK: Okuduğunuz "Munise" adlı metni konu bütünlüğü oluşturacak şekilde tamamlayınız.

Handwriting practice lines for the 11. ETKİNLİK section. The lines are arranged in a grid pattern, with a vertical margin line on the left and a vertical margin line on the right. A large, stylized pencil illustration is positioned on the right side of the grid, pointing upwards.

DERSE HAZIRLIK

1. Karagöz oyunlarında bildiğiniz başka karakterler var mı?
2. Dostlarınızı seçerken nelere dikkat edersiniz?

• Metni, öğretmeninizin rehberliğinde okuma tiyatrosu yöntemi ile okuyunuz.

DOSTLUK

Hacivat: Ooo... Hay, Hak!

Eğlencedir gönüle, ahde vefadır dost,
Kadir kıymet bilene, hem de şifadır dost.

Karagöz: El pençedir gönüller, varsa paralı dost,
Hesabını bilene, işte reçete işte dost.

Hacivat: Başın düşünce dara, yanında olandır dost,
Hâlini sıkıntı, arayıp sorandır dost.

Karagöz: İyi günde cancığır, kötü günde yalandır dost,
Menfaatli bitince de sağlam tekme vurandır dost.

Hacivat: Yahu bu ne hiddet bu ne kin dostluğa Karagöz'üm.

Karagöz: Dostlar sağ olsun Hacivat!

Hacivat: Hâlâ başımadık mı yahu? Bak mübarek bayram geldi.

Karagöz: Gevrek bayram da gelesse başımam Hacivat.

Hacivat: Yahu niye küstüğünü bile hatırlamıyorsun, bırak şu inadı.

Karagöz: Bırakmam Hacivat, inadım inat...

Hacivat: Tamam. Başımıyorsun barı aşağıya gel de seyirciler bizi yan yana görsün.

Karagöz: Niye fotoğraf mı çektireceğiz yahu?

Hacivat: O zaman ben de sana aldığım bayram hediyesini vermem efendim.

Karagöz: Ne! Bana hediye mi aldın? Vay vay vay vay!
Geldim o zaman hediye'nin hatırladım... Hooop!

Hacivat: Hah şöyle yahu, küstüğümüzden beri gözüne uyku gimiyor efendim.

Karagöz: Hacı cavcav hediye'nin nerede?

Hacivat: Efendim önce bir bayramlaşmak yok mu?

Karagöz: Önce hediye'ni ver, ona göre bayramlaşınz.

Hacivat: Acele etme efendim sırası var.

Karagöz: Bana bak Hacivat, daha başımadık. Bedavadan konuşma. Hani yahu ortada da bir şey yok, cebine mi koydun yoksa?

Hacivat: Yok efendim cebe koyulan bir şey değil.

Karagöz: Oh ne güzel! Demek ki büyük bir şey aldın.

Hacivat: Yahu hediye'nin büyüğü, küçüğü olur mu efendim, ne kadar ayıp!

Karagöz: Olmaz olur mu, bal gibi de olur. Uzatma Hacivat, nereye koyduysan çıkar artık.

Hacivat: Saklamadım ki efendim, açıkta duruyor.

Karagöz: Allah Allah... Hani nerede be?

Hacivat: Tam karşında efendim, paketiyle duruyor.

Karagöz: Bu paket benim karşında duruyor ve ben görmüyorum öyle mi Hacivat?

Hacivat: Aynen öyle Karagöz'üm.

Karagöz: Şimdi seni mor bir paket yaparım, görürsün muşmula suratlı senii... (Vurur)

Hacivat: Dur efendim, hiddetlenme hemen; sürpriz öyle hemen gösterilir mi?

Karagöz: Göster mez m?

Hacivat: Göster mez... Şimdi sana pucu vereceğim, sen de hed yey tahm n edeceks n, an aş d m?

Karagöz: p n ucunu kaç rmadan ver baka m Hac vat. (...)

Hacivat: Göktek y d z ara benzer, hava kararınca k on ar görür.

Karagöz: H bu dum ga ba. nce uzun mu?

Hacivat: Evet Karagöz'üm.

Karagöz: Sokak ambas a d n demek bana.

Hacivat: Hayır Karagöz'üm... Ad na şark ar yaz mıştır han!

Karagöz: Güze ses de var m?

Hacivat: Var efend m, o maz m?

Karagöz: Hah bu sefer b d m. Para, para, paral

Hacivat: Değ efend m. Son dönemde az bu unur o muştur.

Karagöz: Tamam şte paral

Hacivat: Yok yahu b rader, sen tan malı stey nce ona bakar ar.

Karagöz: Dur b raz düşünem y... Para o mad ğ na em ns n, değ m Hac vat?

Hacivat: O zaman şu boş uğu do dur...

Karagöz: (Vurur) Sen ben mo az zannett n ga ba, boş uğu do duracağm ş m...

Hacivat: Yahu Karagöz'üm ne vuruyosun? Söy eyeceğ m cüm edek

boş uğu do dur d yorum.

Karagöz: Haaa tamam o zaman, ger a ay m tokat ... (Vurur) Söy e baka m boş cüm ey.

Hacivat: Bana, nokta nokta söy e sana k m o duğunu söy eyey m.

Karagöz: Bana, maş n söy e sana k m o duğunu söy eyey m.

Hacivat: Değ can m...

Karagöz: Bana, araban söy e sana k m o duğunu söy eyey m.

Hacivat: Ne ğ s var efend m?

Karagöz: Hah bu dum, bana T.C. k m k numaran söy e sana k m o duğunu söy eyey m.

Hacivat: Değ yahu can b r şey. sırn taş r, ç n dökers n...

Karagöz: Sırn kaş yan n üstüne m çökers n?

Hacivat: Tamam Karagöz'ün "hart dsk" s nd.

Karagöz: Art st derken?

Hacivat: D yorum k zor gününde yet ş r. Hz r ğ b yan.

Karagöz: H mm, yen r m bar?

Hacivat: Yenmez, ç mez, at maz, sat maz...

Karagöz: Neye yarar bu meret o zaman Hac cavcav?

Hacivat: Ama onsuz da o maz.

Karagöz: Bana bak mum bacak m sk n her f, neyse hed yen b r an önce ver yoksa ben mık er ge yor habern o al

Hacivat: Tamam söy üyorum, k zma b rader!

Karagöz: Ne? "K zma b rader" oyunu mu a d n? Tav a a sayd n bar Hac vat.

Hacivat: Hayır efend m, dost d yorum dost!

Karagöz: Dost derken?..

Hacivat: Dost şte efend m; karan kta k parayan y d z, zor gününde yet ş en, sırn taş yan, ad na şark ar yaz an dost değ m d r?

Karagöz: Vay köftehor vayy, dem nden ber bunun ç n m af eve ey p duruyorsun? A baka m sana dost! (Vurur)

Hacivat: Vurma Karagöz'üm b z esk dostuz, ahhl

Karagöz: Alsan at maz, satısan sat maz: a baka m sanal (Vurur)

Hacivat: Yapma Karagöz'üm, bu kadar nısan ç nde köfü örnek o uyorsun.

Karagöz: Sen de g tmed n hâ â karş mda duruyorsun. (Vurur)
 Hacivat: Va ah barışmadan g tmem buradan.
 Karagöz: Önce ben kandır hed ye a d m d ye sonra da utanmadan barışmay beke. (Vurur)
 Hacivat: (Ağ amak) Ben m senden başka k m m var Karagöz'üm?
 Karagöz: Ay bu sefer ac d ga ba...
 Hacivat: K me derd m döker m, sen o mad n m ?
 Karagöz: Tamam, vurmayaçağ m, b r daha ağ ama bee...
 Hacivat: Ahhh ben m b r c k yâren m...
 Karagöz: Tamam Hac vat, bak ş mda ben de ağ ar m, susturamazs n b r daha.
 Hacivat: Ben sens z b r bû bû üm, gü süz ka m ş...
 Karagöz: Hüngürrr... (...)
 Hacivat: Ney ey m şu haya perdes n b r suret Karagöz o may nca...
 Karagöz: Bu sefer damardan g rd ... Hüngürrr...
 Hacivat: Şu dost uğumuzun k ymet n b e m Karagöz'üm.
 Karagöz: Arada b r doğru ders n k gözüm...
 Hacivat: Küs durmak yak ş r m b ze, bar şa m g ts n Karagöz'üm.
 Karagöz: Bar şa m k oyun b ts n k gözüm.
 Hacivat: Bayram n mübarek o sun efend m...
 Karagöz: Y ne kend n paha ya satt n ya neyse, a d m kabu ett m... Adam bana kend n hed ye ett yahu...
 Hacivat: Hoş o sun gönü er, k r maş n ka p er.
 Karagöz: Bayramdan bayrama öpü mes n e er.
 Hacivat: Y kt k perdey , ey ed k v ran.
 Karagöz: Ben g der, sah b ne ş p yon ar m hemannnnn... (G der)
 Hacivat: Efend m her ne kadar sürç- san ett kse affo aaaa...

İshak TEKGÜL
 (Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Metinde geçen aşağıdaki cümlelerden hareketle deyimlerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi doğruğunu TDK Deyimler Sözlüğü'nden kontrol ediniz.

- Hesabını bilmek, şte reçete, şte dost.
- Başın düşünce dara, yanında o andır dost.
- Küstüğümüzden bir gözüne uyku girmiyor efendim.
- Şimdi sana pucu vereceğim.
- İpin ucunu kaçmadan ver bakalım Hacvalı.
- Alsan atılmaz, satılsan satılmaz bakalım sana.
- Hoş olsun gönüller, kırmasın kapılar.
- Can bir şey, sırtın taşır, çini dökersin.
- Şu dostumuzun kıymetini bilm Karagöz'üm.

Tahminim	Deyimler	Sözlük Anlamı
	Hesabını bilmek	
	Dara düşmek	
	Gözüne uyku girmemek	
	İpucu vermek	
	İpin ucunu kaçırmak	
	Alsan atılmaz satılsan satılmaz	
	Kalp kırmak	
	Çini dökmek	
	Kıymetini bilmek	

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Hacvalı, Karagöz'e barışmak için nasırlı yolları mı gösteriyor?
2. Hacvalı, Karagöz'e hediyeler vererek ne elde etmek istiyor?
3. Karagöz neye küstüğünü hatırlayamamasına rağmen, Hacvalı'ya karşı bu tutumunu sızce neden devam ettirmektedir?
4. Sızce Hacvalı'ya Karagöz'ün dostuğa bakış açılarını neden fark edersiniz?
5. Karagöz'ün barışmama konusundaki inadını Hacvalı'nın sebarışma konusundaki yöntemlerini doğru buluyor musunuz? Neden?
6. Kabin krdğnzbrsye barışmak için nasırlı yolları mı gösteriyor?

3. ETKİNLİK: Okuduğunuz metnin konusunu, ana fikrini ve yardımcı fikirlerini bu unuz.

Metnin Konusu	
Metnin Ana Fikri	
Metnin Yardımcı Fikirleri	

4. ETKİNLİK: Hac vat dost uğun puç arını verirken aşağıdaki ifade er ku anmıştır. Hac vat'ın yer nde o san z Karagöz'e hang puç arını ver rdiniz?

Göktek y d z ara benzer, hava kararınca k on ar görür.

Ad na şark ar yaz mıştır.

Son dönemde az bu unur o muştur.

Sen tan mak isteyince ona bakar ar.

Nokta nokt an söyle sana k m o duğunu söyleyem.

Sırın taşır, ç n dökersin.

Zor gününde yet şir, H zı g b yan ...

5. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki eylemlerden zaman bildirilenler saatın yanına, zaman bildirmeyenler dikey kuyusunun yanına yazınız.

okuyor - yap - aldı - susmuş - gezmeli - çizer - baksa - soralım - konuşacak

6. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki eylemler, beş farklı kipte çekilerek birer cümle içinde kullanınız.

dinle-

Şimdiki
Zaman

Gelecek
Zaman

Geniş
Zaman

Görülen
Geçmiş
Zaman

Duyulan
Geçmiş
Zaman

anla-

Gereklilik
Kipi

Şart
Kipi

İstek
Kipi

Emir
Kipi

7. **ETKİNLİK:** "Dostluk" hakkındaki düşüncelerinizi ne şekilde kısaca anlatınız.

Konuşmanızda "öyleyse, başka bir deyişle, özetle, kısacası, sonuç olarak" ifadelerini kullanmaya çalışınız.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki kavram havuzunda ver en ke me er ku anarak "dostluk" konu u br hkâye yaz n z. Yaz n z zengin eştirmek ç n "atasözler , deyimler ve özdeyişler" ku an n z.

sevgi

saygı

yardım
etmek

cömertlik

para

güven

anlayış
göstermekzorda
kalmak

iyilik

sadakat

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Aşk Veyse'nin bir şiirini bu üp ezberleyiniz.
2. Aşk Veyse'nin hayatı hakkında bir araştırma yapınız.

DERSE HAZIRLIK

1. Ezberlediğiniz Âşık Veyysel şiirini sınıfta okuyunuz.
2. Âşık Veyysel'in hayatı hakkında bildiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- Şiiri, not alarak dinleyiniz.

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki boşlukları dinlediğiniz şiire göre doldurunuz.

KARDEŞİM

Beni hor görme kardeşim,
Sen altınsın ben
Aynı vardan var olmuşuz,
..... ben sac mıyım.

Ne var ise sende bende,
..... her bedende,
Yarın mezara girende,
Sen toksun da

.....
Allah bize neler vermiş,
.....
Sen balsın da ben çeç miyim.

..... cümle beden,
Nefsini öldür ölmeden,
Böyle emretmiş yaradan,
Sen kalemsin ben

Tabiata Veyysel aşık,
.....
Aynı yolcuyuz yoldaşık,
.....

Âşık Veyysel ŞATIROĞLU

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz. Kelimelerin geçtiği dizeleri bulunuz.

Kelime	Tahmin	Sözlük Anlamı
sac		
molla		
derviş		
çeç		
bac		

3. ETKİNLİK: Dinlediğiniz şiirin temasını ve ana duygusunu aşağıdaki boşluklara yazınız.

4. ETKİNLİK: Şair siz olsaydınız şiire hangi başlığı verirdiniz?

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

a) Aşağıdaki dördlükte insana ait özellikler verilen varlıklar hangileridir? Yazınız.

Derinden derine ırmaklar ağılar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi.
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?

(...)

Faruk Nafiz ÇAMLIBEL

b) Aşağıdaki dördlükte hangi ifadelerde abartma yapılmıştır? Yazınız.

Bir ah çeksem dağı taşı erilir,
Gözüm yaşı değirmeni yürütür.
Bu hasretlik beni dahi çürütür,
Bana sıla da bir, gurbet il de bir.

(...)

Karacaoğlu

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde kullanılan eylem kiplerini inceleyerek örnekteki gibi işaretleyiniz.

Cümleler	HABER KİPLERİ					DİLEK-ŞART KİPLERİ			
	Görülen geçmiş zaman	Öğrenilen geçmiş zaman	Şimdiki zaman	Gelecek zaman	Geniş zaman	Gereklilik kipi	İstek kipi	Dilek-Şart kipi	Emir kipi
Ödevlerimi özenerek ve zamanında yapmalıyım.						✓			
Cephede yaralı bir askere rastladım.									
Öğrenciler derisi can kulağı ile dinliyor.									
Köyüne uzun yıllardır kendi başına gitmemiş.									
Ödünü toplarsan birlikte sinemaya gideriz.									
Buraları dikkatli ve güzelce temizle.									
Bugün dışarda beştaş oynayalım.									
Türkçe sınavları haftaya açıklanacak.									
Keşke sinemaya seninle gitsem.									

7. ETKİNLİK: "Alçak gönüllülük" konusundaki düşüncelerinizi beden dilini etkili kullanmaya özen göstererek arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. ETKİNLİK: Aşağıda verilen erdemlerden birini seçerek şiir yazınız. Yazdığınız şiire uygun bir başlık belirleyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

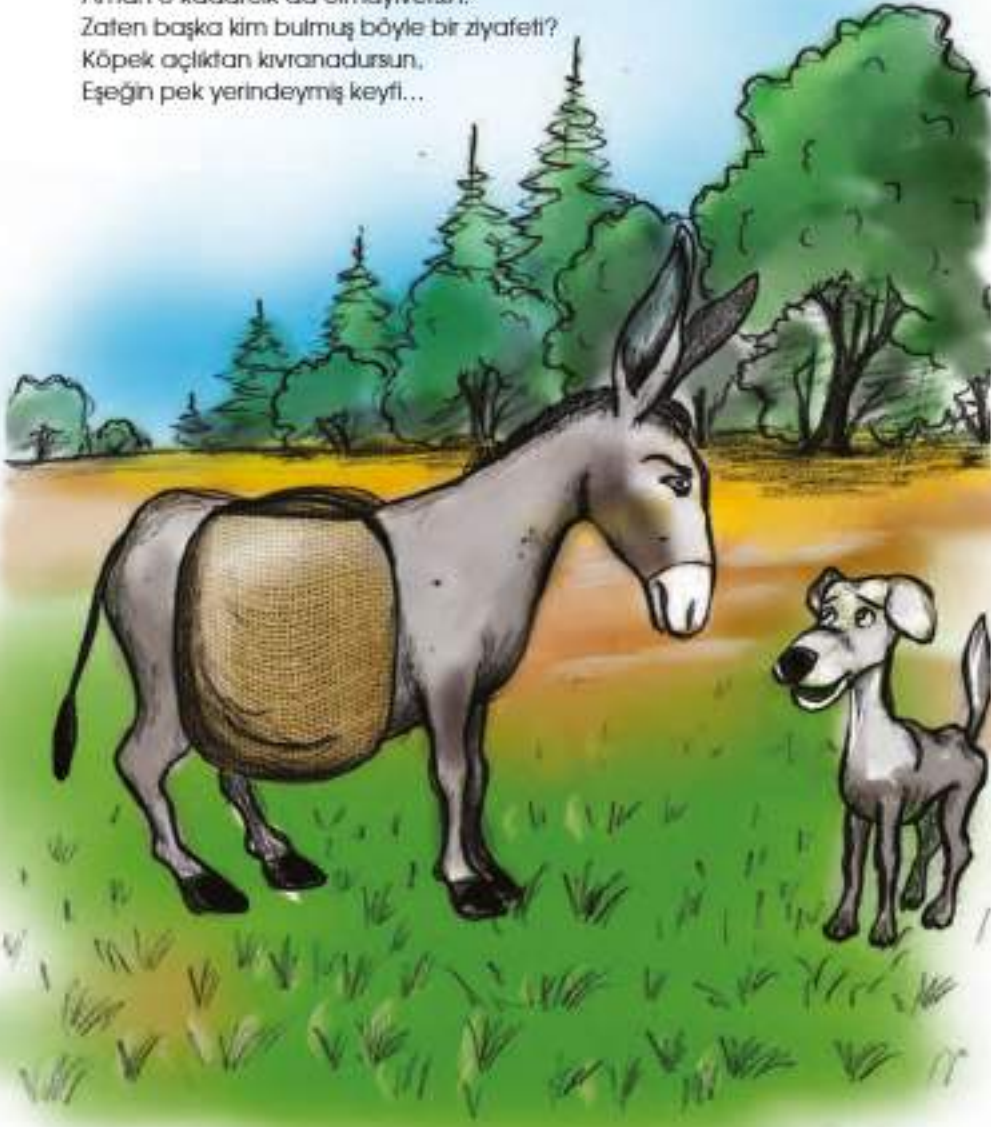
GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Bir okul müdürü olduğunuzu düşünerek "Cumhuriyet Bayramı"nda konuşma yapmak üzere sunum hazırlayınız.

EŞEK VE KÖPEK

Yardımlaşmak gerekir her zaman, doğanın kanunu
Her nasılsa eşek bir gün umursamamış bunu.
Nedendir bilinmez, hâlbuki iyi bir hayvandır eşek.
Bir gün kırlara girmiş yanında da bir köpek.
Efendileri de peşlerinde, yürümüşler söyleşerek.
Bir mola vermişler, efendi yatmış uyumuş.
Eşek de fırsat bilmiş, otlamaya koyulmuş.

Güzel bir çayırmış burası, otlar hep taze
Tam da bizim eşeğin zevkine göre...
Bulamadıysa da biraz deve dikenli
Aman o kadarıcık da olmayıversin.
Zaten başka kim bulmuş böyle bir ziyafeti?
Köpek açlıktan kıvrınadursun,
Eşeğin pek yerindeymiş keyfi...

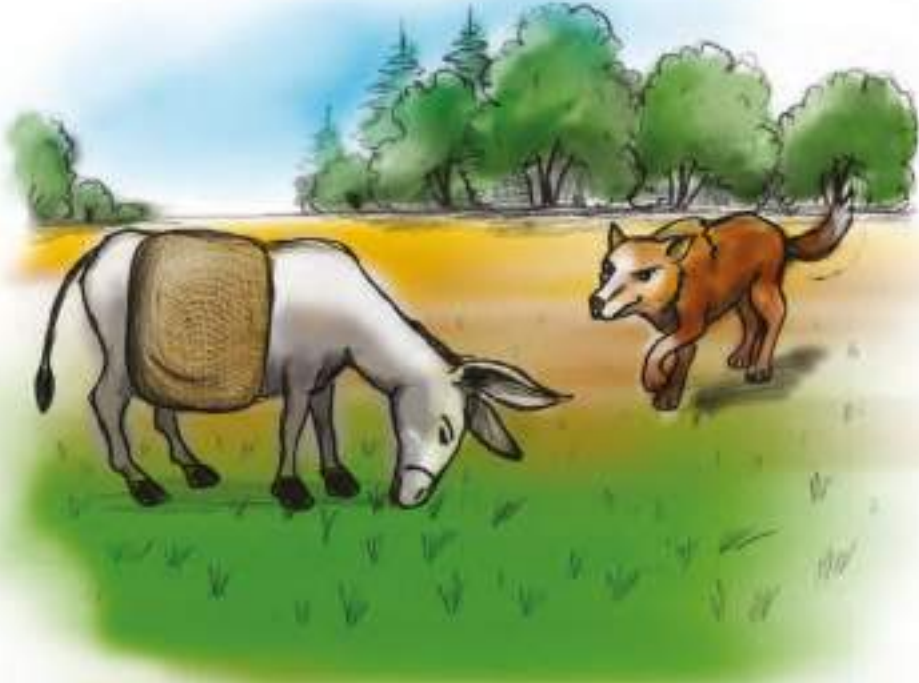

Köpek eşeğe dem ş k :
 "R ca etsem de b raz eğ sen.
 Ben de sepet mden b r okma ekmek kem rsem."
 Eşek h ç yan t vermeden of anmay sürdürmüş.
 Zira ağız ndak of düşün stemem ş.
 Bek em ş, bek em ş, sonunda cevap verm ş:
 "Arkadaş sana tavs ye; efend m z n uyanmas n beke.
 Çok sürmez, uyan r ş md , yemeğ n de o verr e ye."

B r kurt görünmüş o anda,
 Aç aç do an yor ormanda.
 Eşek hemen yard m stem ş köpektten,
 Köpekse yan t verm ş st f n bazmadan:
 "Arkadaş ben m tavs yem; sen ş md den kaç!
 Efend m z uyan r ş md , çok sürmez.
 En az ndan hemen koş da aray aç!
 Eğer yaka arsa kurt sen , bas ç ftey , k r s n çenes ..."

Zaten yere serers n onu b r seferde,
 Na ar n henüz yepyen ."
 Köpek konuşadursun, kurt yaka am ş eşeğ .
 Boğaz ay p yem ş af yet e.
 Başuna söy em yorum,
 Yard m aşmak gerek r d ye.

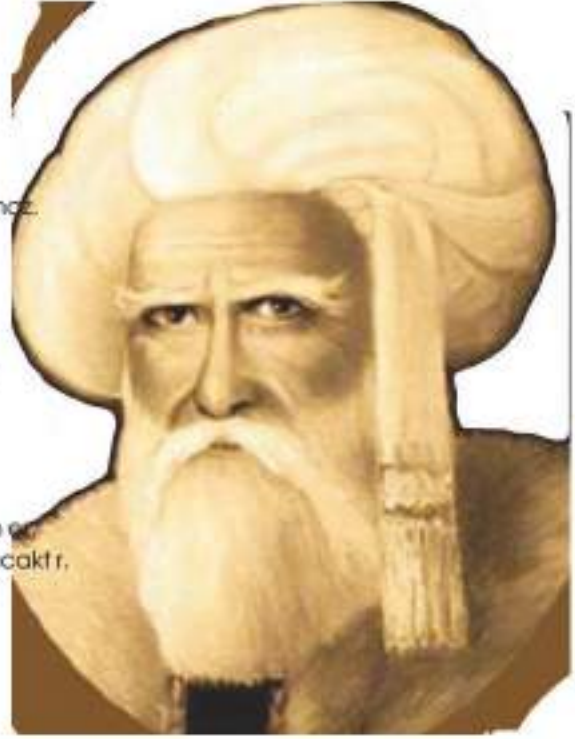
La FONTAİNE (La Fonten)
 Çev. Acar ERDOĞAN

700 YILLIK ALTIN ÖĞÜT

Şeyh Edeba 'nın damad ve Osman Devlet 'nin kurucusu Osman Gaz 'ye vasiyet :

Ey oğlu , artık Bey'sin!
 Bundan sonra öfke b'ze, uysa k sana.
 Gücenmek b'ze, gönü a mak sana.
 Suç amak b'ze, kat anmak sana.
 Âc z k b'ze, hoş görmek sana.
 An aşmaz k ar b'ze, ada et sana.
 Haks z k b'ze, bağ ş amak sana.
 Ey oğlu , sabretmes n b , vakt nden önce çek açmaz.
 Şunu da unutma: nisan yaşat k dev et yaşas n.
 Ey oğlu ; ş n ağı r, ş n çet n, gücün ku a bağ .
 A ah yardım c n o sun.
 Güç üsün, kuvvet s n, ak s n, ke am s n!
 Ama bun ar nerede, nas ku anacağ n b mezs n.
 Sabah rüzgâr nda savru ur g ders n.
 Öfken, nefs n b r o up ak n yener.
 Da ma sab r , sebat ve radene sah p o as n!
 Dünya, sen n göz er n n gördüğ ü g b değ d r.
 Bütûn b nmeyen er, fethed meyen er, görünmeyen er.
 Ancak sen faz et ve ah ak o ursan gün ş ğ na ç kacakt r.
 Ey oğlu ! Anan , atan say!
 Bereket büyük ere beraber d r.
 nanc n kaybedersen yeş ken çö ere döners n.
 Aç k söz ü o l Her söz ü üstüne a mal
 Gördüğ ünü görmel B d ğ n b mel
 Sev d ğ n yere sk g d p ge mel
 Ey oğlu ! Üç k ş ye ac :
 Cah aras ndak â me, zeng nken fak r düşene ve hat r ken t bar n kaybedene,
 Ey oğlu ! Unutma k yüksek te yer tutan ar, aşağı dak er kadar emn yette değ d r.
 Hak ysan mücadele eden korkma.

Cengiz ERŞAHİN

(İlk dört soruyu metne göre yanıtlayınız.)

1. Yukarıdaki metinde Şeyh Edeba , Osman Gaz 'ye hang erdem er tavsiye etmektedir?

2. Şeyh Edeba 'ye göre ac nacak üç k ş k mdr?

3. Şeyh Edeba , "An aşmaz k ar b'ze, ada et sana." söz ü ye ne an atmak stem ş t r?

4. Metn n ana düşünces nedir?

5. Aşağıdaki sözcük avında soldan sağa ve yukarıdan aşağıya on bir erdem yer almaktadır. Kelimeleri bularak işaretleyiniz.

K	İ	D	A	C	B	E	İ	S	E	A	N	T
S	Y	Ü	K	S	A	G	S	E	N	F	İ	E
M	E	R	H	A	M	E	T	V	T	K	S	R
Ş	A	Ü	B	Y	V	İ	R	G	Ü	V	E	N
A	C	S	A	G	C	Y	A	İ	C	E	A	V
R	Y	T	D	İ	A	T	Z	A	B	F	İ	T
M	İ	L	O	M	S	E	İ	Z	T	A	Y	S
İ	M	Ü	U	İ	U	İ	Y	İ	L	İ	K	A
D	A	K	İ	Z	T	P	E	M	A	C	M	B
C	Ö	M	E	R	T	L	İ	K	S	E	R	İ
A	H	L	A	K	Y	Y	E	B	L	C	N	R
Y	A	S	İ	L	A	Y	İ	R	A	H	İ	M

6. Aşağıdaki şiirlerde geçen söz sanatlarını bularak verilen boşluklara yazınız.

BAYRAM

Kargalar, sakın anneme söylemeyin!
Bugün toprak atılırken evden kaçıp
Harbiye nezaretine gideceğim.
Söylemezseniz size macun alırım,
Simit alırım, horoz şekeri alırım;
Sizi kayık salıncığına bindiririm kargalar,
Bütün zıpızplarımı size veririm.
Kargalar, ne olur anneme söylemeyin!

Orhan Veli KANIK

İSTİKLÂL MARŞI

(...)

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

(...)

Mehmet Âkif ERSOY

7. Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisinde zaman anlamı **yoktur**?

- A) Hiçbilmiiz onun bu işi başaracağına inanmadık.
B) Çevreyi tanımak için epeyce dolaşmış.
C) Sınıfımızı temiz tutmaliyiz.
D) Kardeşlik, dürüstlük, yardımlaşma erdemlerimizi hatırlatıyor.

8. Ahmet, Türkçe dersi için arama motorundan fiillerin anlam özellikleri ile ilgili cümleler aramaktadır. Ahmet'in bulduğu cümleleri örnekteki gibi sınıflandırmasına yardımcı olunuz.

fiillerin anlam özellikleri ile ilgili cümleler

- Bambaşka bir dünyada sizi nasıl bir yaşam bekliyor.
- Dolapta unutulmuş peynir bir haftada küflenmiş.
- Kitapları rafta alfabetik sıraya göre dizin.
- Bir başka gelir bahar Toros Dağlarına.
- Bahar gelince tüm doğa yeşerir.
- Eşyalar evin çatısında kullanılmadan duruyor.

İş fiili

9. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili eylemlerin hangi kiple çekimlendiğini belirleyerek uygun kutucuğu işaretleyiniz.

Teyzemler seneye Burdur'a taşınacak.

Kalan çantaları da siz getirin.

Dökülen yaprakları birer birer topladı.

Akşam saatlerinde mağazalar kapanır.

Bu müjdeyi Ali'ye hemen vermeliyim.

Yemeğe onu da davet etmişsin.

Kardeşim de bizimle gelse.

Sınıf başkanı içeride yoklama alıyor.

Ben bu konu üzerine biraz düşünüyüm.

Haber
Kipi

Dilek
Kipi

1. VATAN DESTANI
2. ORDULAR! İLK HEDEFİNİZ...
3. ÖĞRETMENİNİZDEN AF DİLEYECEKSİNİZ
4. SEYİT ONBAŞI (DİNLEME/İZLEME METNİ)
5. BİR ŞEHİDİN SON MEKTUBU (SERBEST OKUMA METNİ)

2. TEMA

MİLLÎ MÜCADELE
VE
ATATÜRK

DERSE HAZIRLIK

1. Vatan sevgisi denilince aklınıza gelen ilk beş kelimeyi söyleyiniz.
2. "Cumhuriyet" kavramı ile ilgili bilgilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- Okuyacağınız şiirin başlığını ve görselini inceleyiniz. Şiirin konusu hakkında tahminde bulununuz.
- Şiiri, noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz.

VATAN DESTANI

O kadar dolu ki toprağın şanıla,
Bir değil, sanki bin vatan gibisin.
Yüce dağlarına çöken dumanla,
Göklerde yazılı destan gibisin.

Hep böyle bulutlar içinde başın,
Hilali kucaklar her vatandaşın.
Geçse de asırlar, tazedir yaşın,
O kadar leventsin, fidan gibisin.

Çiçeksin, bayır kuşlar kokundan,
Her dalın bir yay ki zümrüt okundan.
Müjdele fıslıdır Ergenekon'dan:
Bu sese gönülden hayran gibisin.

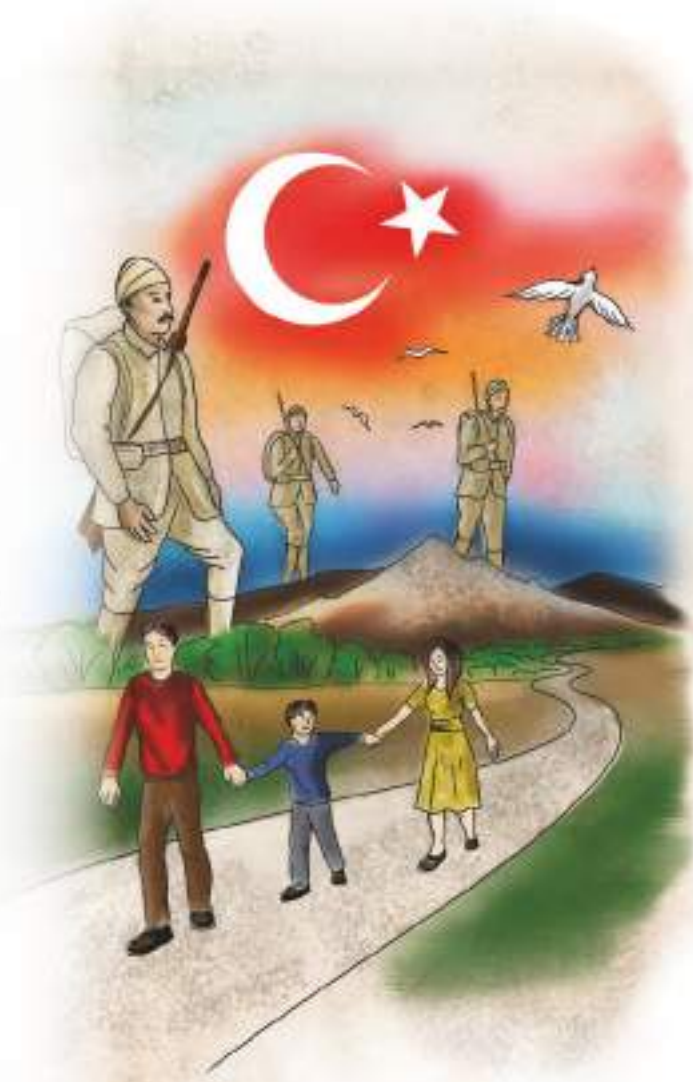
Ey, bütün cihana bedel Türkel!
Açığın cenklerin yoktur evveli.
Tarih bir nehir ki coşkudur seli.
Sen ona nisbetle, umman gibisin.

Bir yandan hep böyle taşın, köpürdün,
Bir yandan cefalı bir ömür sürdün.
Fakat ne derece ezildinse dün,
Şimdi gene tunçtan kalkan gibisin.

Bir insan nihayet kemikle ettir,
Bu et, bu kemige can hürriyettir,
En büyük hürriyet cumhuriyettir,
Demek şimdi sen bir cihan gibisin.

Ey ana toprağı, ey Anadolu!
Açıldı önünde terakki yolu.
Hamdolsun her yanın bereket dolu,
Cennette bir yeşil meydan gibisin.

Yeni bir ay ördün al bayrağına,
Girdin en sonunda İrfan bağına,
Medenî hayatın nur imagina,
Ezelden susamış ceylan gibisin.

Halil Fahri OZANSOY

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz şiirde geçen anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını bulunuz. Metnin bağlamından hareketle anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

Kelime	Tahminim	Sözlük Anlamı

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları okuduğunuz şiirden hareketle yanıtlayınız.

1. Şiirde vatanın tarihî köklerini hatırlatan cümleler nelerdir?
2. Yaşadığınız toprakları sıradan bir yer olmaktan çıkaran, vatan yapan ruh nedir?
3. Vatandaş olmanın şartları nelerdir?
4. Vatanı anlamlı kılan değerler nelerdir? Anlatınız.
5. Bayrağın ve vatanın tüm geçmişizi oluştuyorsa siz aslında kaç yaşındasınız? Değerlendiriniz.
6. Vatanımızın olması ile hür olmamız arasında nasıl bir ilişki vardır? Yorumlayınız.

3. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz şiire üç farklı başlık bulunuz.

Tek Kelimeden Oluşan Başlık

Kelime Grubundan Oluşan Başlık

Soru Cümlesinden Oluşan Başlık

4. ETKİNLİK: Okuduğunuz şiirde vatanın ne ile benzetildiğini örnekte olduğu gibi karşılarına yazınız.

Ey, bütün cihana bedel Türkiye!
Açtığın cenkerin yoktur evvel.
Tarih bir nehrin coşkundur sel.
Sen ona nispetle, umman gibisin.

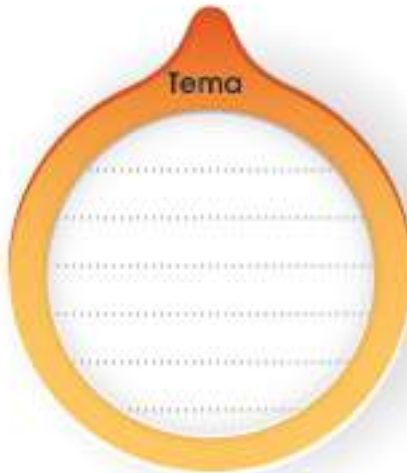
Türkeli ummana benzetilmiştir.

Hep böyle bu ular içinde başın.
Hala kucaklar her vatandaşın.
Geçse de asırlar, fazedir yaşın.
O kadar evlâdın, fandan gibisin.

Ey ana toprağ, ey Anadol!
Açıldı önünde terakki yolu.
Hamd olsun her yanın bereket dolu.
Cennette bir yaş meydan gibisin.

Yeni bir ay ördün a bayrağın.
Girdin en sonunda rifat bağın.
Medenî hayatın nur rımağın.
Ezedin susamış ceyan gibisin.

5. ETKİNLİK: Okuduğunuz şiirin temasını ve ana duygusunu ilgili boşuklara yazınız.

6. ETKİNLİK: "Bağımsızlık" kavramının çağrıştırdığı kelimeleri yazınız. Yazdığınız kelimelerin anlamını tahmin ederek TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki fiil emir tablosunda verilen kipler ve kişilerne göre örnekteki gibi çekimleyiniz.

Fiil koş	Gerekliklik Kipi -ma	2. Tekil Kişi -sın	Çekimli Fiil koşma-sın
Fiil b	Geniş Zaman	2. Çoğul Kişi	Çekimli Fiil
Fiil çaş	Şart Kipi	3. Çoğul Kişi	Çekimli Fiil
Fiil gez	Şimdiki Zaman	1. Tekil Kişi	Çekimli Fiil
Fiil oyna	Gelecek Zaman	3. Tekil Kişi	Çekimli Fiil
Fiil beke	İstek Kipi	1. Çoğul Kişi	Çekimli Fiil

8. ETKİNLİK: "Cumhuriyet Bayramı" ile ilgili hazırladığınız sunumunuzu arkadaşlarınızla paylaşınız.

9. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygun yazınız.

a) Aşağıda verilen kavram havuzundaki kavramlardan hareketle bir şiir yazınız. Şiiriniz oluştururken nokta-ama-şaref-er-n ku anmayınız. Nokta-ama-şaref-ku an mas gereken yerler () ile belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

b) Şiirinizde () ile belirttiğiniz yerler uygun nokta-ama-şaref-er-n ile doldurunuz. Nokta-ama-şaref-er-n ku an masının şiir okunuşuna yaptığınız katkı yorumlayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Millî Mücadele’de Atatürk’ün rolü üzerine bir araştırma yapınız.
2. Kurtuluş Savaşı aşamalarını araştırarak başlıklar halinde not alınız.

DERSE HAZIRLIK

1. Kurtuluş Savaşı aşamalarının başkalarının içinde arkadaşlarımızı paylaşıyoruz.
2. Atatürk'ün "Özgürlük ve bağımsızlık benim karakterimdir." sözünü yorumlayınız.

- Metni, sesli okurken metinde önemli gördüğünüz yerleri de işaretleyiniz.

ORDULARI İLK HEDEFİNİZ...

Ayar sonra 28 Temmuz 1922 tarihinde Akşehir'deyiz. Ordu bir kerenden birinde, futbol sahasında...

Bazı ordu ve ko-ordu komutanları, sıvı davet eder, erer ve bazı genç subaylar oyunun başlamasını heyecanla bekler.

Seyirciler arasında Mustafa Kema' ve yaverlerin görmek herkes biraz şaşırıyor ama daha da çok sevindiriyor. Öyle ya, kaskoca Başkomutan; bunca şın arasında futbol maçı seyretmek için Akşehir'e gelmiş. Ceketin çikarış boynunda her zaman kuşandığı beyaz mendil... Oyunu gerçek bir heyecanla seyrediyor. Bazen "Haydi!" diye bağırıyor, duyu uyuyor, bazen heyecandan ayağa fırlıyor, "Go, go!" diye alkışlıyor.

Yaverler arkasında ve ayakta seyrediyorlar maçı.

Herkes öylesine heyecanlı ki aslında Başkomutan'ın gerçek durumunu hemen de kimse göremiyor. Aslında o da kimseye göstermemeye çalışarak yaverlerine bazı emirler veriyor:

—Bekir Sam'i'yı çağırma unutma yaver!

Sonra, o anda onun için en önemli o ay sanki futbolmuş gibi bağırıyor:

— Eyvah, faul, faul!

Ardından dudaklarının kısarak yine yaverine fısıldıyor:

—Hiç kimse bilmeyecek!

— Saat tam kidede, Fevz Paşa'nın odasında! Go, go, go!.. Sonunda bizimkiler de attılar be çocuk! Go!

Saat kidede Mustafa Kema' ve Kurmay Heyet Fevz Paşa'nın karargâhtak odasında toplanıyorlar. Çünkü o gün Büyük Taarruz planı konuşulacak ve Kurtuluş'un son savaşı tarihlenecek.

Futbol maçı düşmana karşı bir adanmaca olarak düzenlenmiş ama bunu hiç kimse, oyuncular ve hakemler bilemiyor. Mustafa Kema'nın Yunanlıları uyutma planı bu. Büyük bir taarruz hazırlanırken komutanların hemen hepsinin futbol maçı seyredeceğini kim düşündürür? Demek ki taarruz planı yok. Böyle düşündürüyor Yunanlılar...

Sakarya Savaşı'ndan sonraki 9 ay içinde Kurmay Heyet son taarruz planı üzerinde gece gündüz çalışıyordu. O günkü toplantıda planı gerektirecek olanlar ve taarruz tarihi buna göre saptayacaklardı.

(...)

Sonunda, taarruz tarihı saptandı. Başkomutanlık Meydan Savaşı 30 Ağustos gecesı başı ayacaktı.

Gece yice bastımıştı. Mustafa Kemal çadırının önünde çakı gibi duruyordu. Şık şık saat ne bakıyor. A. Çavuş, torba araba razı kuru yiyecek koymuş, kahve takımını hazırlamış. Saat kızı sun diye bekliyor.

Yaver Saadî (Bozok) Paşası'nın karşısında sessiz ama heyecan dolu duruyor. Ve Mustafa Kemal, ususunu şunları söylüyor yaverine:

—Saadî! Şu anda, Anadolu'de dış dünya arasındaki bütün haberleşme o kadar kesildi. Gün doğumuna bir saat kadar askerimiz benden taarruz emrinin alacak. Onlara vereceğim emrin ne olacak bilmek ister misin?

—Evet Paşam, ütfen.

Paşa başını hafifçe yukarı kaldırıyor, çok güçlü ama çok güvenli bir sese emir yaverine yavaş yavaş bildiriyor:

—Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir. Er!

Yaver Saadî hince bir kavak gibi sallanıyor. Sanki kendinden geçmişti. Sonra:

"Aah yardımımız olsun efendim." diye biliyor. Nefes nefese...

Kocatepe'ye doğru yürümeye başlıyor. Yavaş yavaş gün ağarıyor. Bir dizi er, erlerdeki fenerlerle yolumu aydınlatıyor. Mustafa Kemal'in sevgili atı Sakarya'nın yanındadır.

Kocatepe'ye vardıkları zaman herkes biraz yorgun. Başkomutan bir taşın üstüne oturmuş. Sonsuz bir sessizlik ve bekleyiş. Paşa birkaç kez daha saat ne bakıp ayağına kağıyor ve sız sız bir sese ususunu sesleniyor:

"Aah! mi Yunanlıların zaferan bana gösterme. Onları kazanacaksa şu gök kubbe benim başıma yıkılacak, daha iyi. Anam! Bize dua et."

Sonra birden, gökleri yaran, sessizliği paramparça eden topçu barajı ateş başlıyor. Yer yerinden oynuyor, top arın saçtığı şık yanıp sönüyor.

Hava aydınlanmıştı, aşağıda, hareket sürüyor ama gürültü hemen de bitmişti. Smet Paşa dübünlüye evlatları tarlıyordu. Yorgun ama sevinçli, gülmüşdü:

—Kavga kanlı oldu. Ama şükür olsun, kısa sürdü.

31 Ağustos günü, Mustafa Kemal, o günün için bakın ne emirler attı.

"O gün, Fevziye Smet Paşaya Çanakköyünde, yirmi bir evlat avusunda buuştuk. Kırk kağıtların okuna şerefe durumu gözden geçirdik. Kazandığımız Meydan Savaşı her şey sona erecek büyük ükleydi. Artık, ordularımızla birlikte zırmı'ye yürüyebiliriz."

Bu sözler, Kurtuluş'un ilk müjdesiydi.

Nezihe ARAZ
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Aşağıda, metinde yer alan bazı ke-me-er'nin söz-ük an-ımlar ver-miştir. Metinden ve TDK Türkçe Söz-ük'ten hareketle harf-er'nin yer-er-değiştir-miş ke-me-er düze-terek tekrar yaz-nız.

-: Em r subay .
-: Ordunun uzun b r süre veya geç c o arak konak ad ğ yer.
-: Sa d r .
-: Saptama ş , tesp t.
-: At, as an vb, hayvan ar n enşes nde veya boynunda bu unarı uzun k ar.
-: Harp akadem er ne g rerek eğ t m er n başarı y o b t m ş subay, erkân harp.
-: Karş aşma arda rak p oyuncuya yap an kura d ş hareket.

2. ETKİNLİK: Aşağıdak soru lar okuduğunuz metinden hareketle yan t ay n z.

1. Metne göre taarruz haz r k ar n n düşman taraf ndan an aş mamas ç n a nan ön em er ne er d r?
2. Taarruz zaman n n düşman taraf ndan b nmemes neden önem d r?
3. M. Kemal Atatürk'ün "Ordular k hedef n z Akden z'dir. er l" emr nden sonra Türk ordusunun Ege'ye (z m r'e) yöne mes n de ğ er end r n z.
4. Savaşta hedef be r emen n asker n mora gücü aç s ndan önem nedir?
5. Savaş ar n kazan mas nda komutan ar n ro ü nedir? Tart ş n z.
6. Savaş arda ga b yet ç n fakt k ve stratej m , güç mü daha önem d r? Tart ş n z.

3. ETKİNLİK: Metinde geçen aşağıdak cümlelerden özne o an ar n baş na (Ö), nesne o an ar n baş na (N) yaz n z.

Mustafa Kemal çadırının önünde çakı gibi duruyordu.

Aylar sonra 28 Temmuz 1922 tarihinde Akşehir'deyiz.

Seyirciler arasında Mustafa Kemal'i ve yaverleri görmek herkesi biraz şaşırtıyor.

Yaver Salih ince bir kavak gibi sallanıyor.

Başkomutanlık Meydan Savaşı 30 Ağustos gecesi başlayacaktı.

4. ETKİNLİK: Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini bulunuz.

Metin Konusu	
Metin Ana Fikri	

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilleri anlam öze klerine göre örnekteki gibi şarh ediniz.

Erlər və subaylar oyunun başlamasını bekliyor.

Ş F	Durum F	Ouş F
X		

Yaver Səlih'in yüzü gələn emirlərdən sonra sarardı.

Ş F	Durum F	Ouş F

Bazen həydi diyə bağırırdığı duyuluyor.

Ş F	Durum F	Ouş F

Seyircilər arasında M. Kəmal'i görmək hərkesi şapırttı.

Ş F	Durum F	Ouş F

Başkomutan maçı seyr etmək üçün Akşehir'e gəlmiş.

Ş F	Durum F	Ouş F

Çal köyünə baharın gəlməsiylə ağaclar yeşermişti.

Ş F	Durum F	Ouş F

Yaverləri, arxasında və ayakta maçı seyre diyorlar.

Ş F	Durum F	Ouş F

Maç düşmana karşı bir aldalmaca olaraq düzenlenmiş.

Ş F	Durum F	Ouş F

6. ETKİNLİK: "Millî Mücadele'de Atatürk'ün rolü" ile ilgili yaptığınız araştırmayı arkadaşlarınızla paylaşınız.

DERSE HAZIRLIK

1. "Eserin n. üzerinde mzas. o mayan yegâne sanatkâr öğretmendir." özdeyişinden yola çıkarak Atatürk'ün öğretmenler hakkındaki fikirlerini açıklayınız.
2. Atatürk'ün manevî kızılarından "Sabha Gökçen" ile ilgili yaptığınız araştırmayı sınıfta paylaşınız.

● Metni, deyimleri not alarak okuyunuz.

ÖĞRETMENİNİZDEN AF DİLEYECEKSİNİZ

Atatürk, Sabha ve Zehra'ya okuduğu "Gaz'nin çocukları" olarak farkı davranış masna, şmar k k ar-na zın vermed i ğ b öğretmenlerin saygı na da özen göstermiş tir.

Sabha ve Zehra'nın ğ nç bir oku an s n şö ye an a t r b r gazetec :

Sabha ve Zehra Çankaya koku unu çok sevyor ard. Hoca ar n se mektepten fa za... Ğ nç, ğ ü er yüz ü b r kad n d. K z ara uyuyor, mûsamaha ğ öster yor, on ar da bu muame le kar ş n d a ş mar d kça ş mar yor ard. (...) Fakat b r ğ ün mektebe ğ t t k er nde ş a ş r p ka d ar.

O çocuk ar n çok sevd i neşe hoca de ğ ş m ş, yer ne daha o ğ un b r kad n ğ em ş t. Hem ötek ğ b ğ ü er yüz ü de de ğ d. Sabha ve Zehra, yen muhtle ne o duk ar n ş a ş m ş, he e etraftak er "Gaz'nin çocukları" d ye kend er ne mûsamaha ğ öster d ğ nden ş marm ş ard. Yen hocay ğ z er h ç tutmad. Kafa kafaya verd er ve hemen karara vard ar: Yen hocay stemeyecek erd.

Ertes ğ ün yen hoca k z ara b r ş eyer s ö y ed, k s b rden kar ş ğ em ş, hocan n söz ünü d n e mem ş erd. B rden hocan n h d d e t e ba ğ r d ğ duyu du.

k s n de kap d ş ar etm ş t. K z ar çok ş a ş m ş ard, b r hoca on ara bunu nas yapard? On ar k "Gaz'nin k z ar" d er.

"B z ş m d yen hocaya ğ öster rz." d ye h ş m a köş ke ğ t t er. So u ğ u Ata'n n huzurunda a m ş ard. k s de a ğ ayarak:

"Hoca b z mektepten kovdu," ded er. "Sevm yoruz bu hocay," ard ndan da bu yen hocay de ğ ş t r m e s n r ca ett er.

Atatürk on ara "Pek i" ded i ve baş ka b r o d a y a ğ t m e er n s ö y ed. Ş m d k k z sevn ç er nden uç yor ard. Ş te, hoca on ar kap d ş ar eder myd? Ş m d as kend s kap d ş ar o acakt. Sabha ve Zehra hep bu konuyu konu ş u yor:

"Gaz çok k z d, onu hemen de ğ ş t r r." derken d ğ er arkada ş n tas d k ed yor ve b ö y ece yen den sevnmeye baş yor ard. Hem Gaz on ar n k hocadan memnun o duk ar n an ay p onu y ne s n f ar na ver rd her hâ de.

B r müddet sonra Atatürk, k z ar huzuruna çağ r t yor du. k s de sevn ç e ko ş tu ar. Fakat Gaz'n n a ğ z ndan ç kan söz er, sevn ç er n b r anda yok etm ş t:

"Ş m d yaver sz ğ ö l ü r e c e k, hocan z n e n ö p ü p kend s nden af d i y e c e k s n z."

Ata, Baş yaver Resuh Bey' ğ önder p o an ar ö ğ ren m ş ve k z ara y b r ders verm ş t. N i tek m sonra da ö ğ rend er k Gaz ay r ca hocaya fak d r er n b d m ş ve:

"Arzu etti ğ ş ek de yet ş t r s n k z ar m." dem ş t.

k ğ ün sonra Atatürk, b r f rsat n bu du ve k k z da kar ş na a p on ara yen hoca ar n n de ğ er hakk nda nas hat verd. Sabha'y s nftan kap d ş ar eden ve ancak e n ö p ü p af d ed kt en sonra tekrar s nfta a an bu otort er hoca, bundan sonra onun da ma "hocan m" o acak, hayat n n b r ç ok devre er nde ona y ar d m edecekt.

Cemil SÖNMEZ

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeye uygun yazınız.

a) Metinde geçen deyimleri aşağıya yazınız.

b) Metinde geçen deyimlerin metnin anlamına olan katkısını açıklayınız.

2. ETKİNLİK: Metinde geçen bazı kelimeleri aşağıda vermiştir. Bu kelimelerin anlamının metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizi doğru uğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

muhit	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
tasdik	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
hışım	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
yaver	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
takdir	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
müşamaha	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
muamele	Tahminim: Sözlük Anlamı:	

3. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki sorulara yanıt veriniz.

1. Atatürk'ün kızarıklık hocalarının için sevdi mi?
2. Yeni hoca, kızarıklık için sınıfı kovmuştur?
3. Sizce Atatürk kızarıklık hocalarının değer hakkında nasıl bir nasihatle bu unvanı almıştır?
4. Çocukların şikâyet üzerine Atatürk'ün yeni hocaya yakışmaması bu uyarıdır?
5. Atatürk "Arzu ettiğim şeklide yetiştirilen kızarmaz" sözü ile ne anlatmak istemiştir?
6. Öğretmenlerin öğrenciler üzerindeki etkisi okuduğunuz metinde tartışınız.

4. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki cümleler, anlamış olduğunuz örnekler gibi eşleştiriniz.

Hocaların değerini anlatmak için kızarıklık yanına çağırıldı.

Kızarıklık hocalar değıştiği için üzümüş oldu.

Hocaların değıştirmesi için onu Atatürk'e şikâyet etti.

Sabiha ve Zehra, hocalarına karşı değıştiği için öğretmen onlara kızdı.

Çocuklara çok yakınlaştığı için öğretmen değışti.

Atatürk o anları öğrenmek için başyaverini okula gönderdi.

Atatürk onlara "Pek!" dediği için sevinçlerinden uçuyorlardı.

Amac
Sonuç

Neden
Sonuç

5. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Bu cümlelerdeki parantez içinde verilen fiilleri kopye ve kış eklerle getirerek örnekler gibi tamamlayınız.

Bir gazeteci Sabiha ve Zehra'nın ilginç bir okul anısını anlatır (anlatmak)

Çocukların çok sevdiği o neşeli hoca (değişmek)

Ertesi gün yeni hoca kızlara bir şeyler (söylemek)

Sabiha ile Zehra hep bu konuyu (konuşmak)

iki gün sonra Atatürk, bir fırsatını (bulmak)

Bu hoca, bundan sonra onun daimi hocaları (olmak)

Soluğu Atatürk'ün huzurunda (almak)

Onu kızdırdıkları halde sabırla (susmak)

Bu güzel filmi birlikte (izlemek)

Apartman girişine bisikletimi (bırakmak)

Almanya'dan müjdeli haber (gelmek)

Şampiyonluk maçına (gitmek)

Annem her şeyi sevgiyle (yapmak)

Parktaki bankılar (kılmak)

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Konuşmamı Değerlendiriyorum" formunu inceleyiniz.
"Nasıl araştırdık? Zengin mi yoksa zaman içindeki zenginler mi daha gerçekçi? Bizi gerçektir?" sorusundan hareketle sınıfınızda bir tartışma düzenleyiniz. "Konuşmamı Değerlendiriyorum" formunu yaptığınız tartışma doğru hususunda da durunuz.

KONUŞMAMI DEĞERLENDİRİYORUM			
Özellikler	Evet	Hayır	Kisim
Konuşmam için hazır k yaptım.	☐	☐	☐
Konuşma armda beden d n etk b r şek de ku and m.	☐	☐	☐
Yaratıcı fikir sundum.	☐	☐	☐
Ke me er doğru te affuz ett m.	☐	☐	☐
Konuşma armda yabancı d lerden a nm ş. d m ze henüz yer e şmem ş ke me er n Türkçe er n ku and m.	☐	☐	☐

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge er doğru hususunda etk n ğ yap n z.

a) Mustafa Kema Atatürk e mektup arkadaş o du ğunuzu düşünerek ona gönderece ğ n z b r mektup yaz n z.

b) Yazd ğ n z mektubu yaz m ve nokta ama kura ar yönünden gözden geç rerek tespit etti ğ n z yan ş ar düze t n z. Mektubunuzu sınıf panosunda pay a ş n z.

DERSE HAZIRLIK

1. "Seyit Onbaşı" ismini duyduğunuzda aklınıza neler gelmektedir?

2. (...)

Vurulup tertemiz alından, uzanmış yatıyor,
Bir hilal uğrunda ya Rab, ne güneşler batıyor!
Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker!
Gökten ecdat inerek öpse o pak alrı değer,
(...)

Mehmet Âkif ERSOY

Dörtüğü yorumlayıp arkadaşlarınızla paylaşınız.

- "Seyit Onbaşı" isimli filmi izlerken 1. etkinliği yapınız.

ETKİNLİKLER

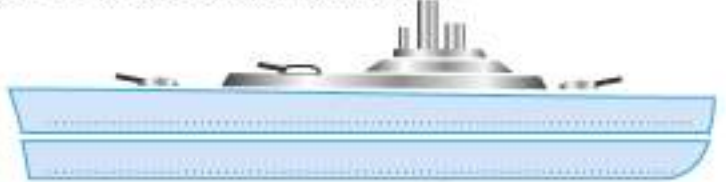
1. **ETKİNLİK:** İzlediğiniz filmde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri yazınız. Kelmelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

Kelime

--

Tahminim

Sözlük Anlamı

Kelime

--

Tahminim

Sözlük Anlamı

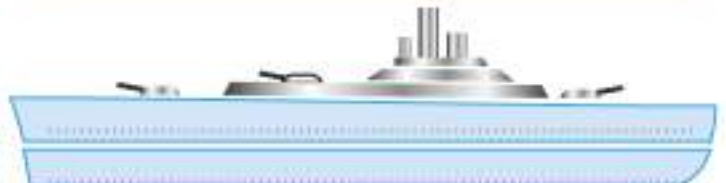

Kelime

--

Tahminim

Sözlük Anlamı

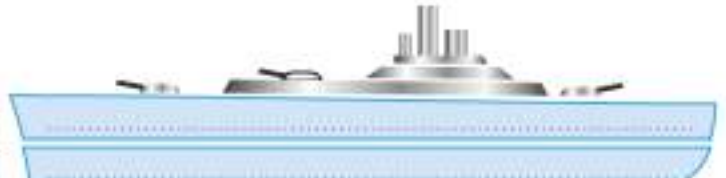

Kelime

--

Tahminim

Sözlük Anlamı

2. **ETKİNLİK:** İzlediğiniz filmde hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. "Çamlık" köyünün isminin "Koca Seyit" olarak değişmesinin sebebi nedir?
2. "Seyit Onbaşı" filmi sizde hangi duyguları uyandırdı? Niçin?
3. Sizce Seyit Onbaşı'ya dört insan gücü veren duygunun kaynağı ne olabilir?
4. Bir turist rehberi olarak turistlere Seyit Onbaşı'yı nasıl anlatırsınız?
5. "Kimi Niğde'den, kimi Diyarbakır'dan, kimi Rize'den, kimi Edirne'den; kimi Üniversite sırasından, kimi tarlasından kalkıp cepheye koşular." Kumandanın bu sözleri Çanakkale Savaşı'nın hangi özelliğini göstermektedir?
6. Sizce Çanakkale geçişeydi neler olabilirdi?

3. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

a) İzlediğiniz filmdeki çocuğun "Merak etme amca. Ben Koca Seyit köyündenim." derken yaptığı "baş parmak hareketinin" anlamı ne olabilir?

b) Konuşurken jest ve mimiklerinizi kullanır mısınız? Düşüncelerimizi ifade ederken jest ve mimiklerimizi neden kullanma ihtiyacı hissederiz?

c) Başarılı bir iletişim için günlük hayatta beden dilinin önemi nedir?

4. **ETKİNLİK:** İzlediğiniz filmi canlandırmak amacıyla öğretmeninizin rehberliğinde bir grup oluşturunuz. Grup arkadaşlarınızla filmdeki kahramanları belirleyiniz. Roller paylaşarak sınıfta canlandırınız.

5. **ETKİNLİK:** "Seyit Onbaşı" filminde geçen aşağıdaki cümlelerden nesnel olanların başına (N), öznel olanların başına (Ö) yazınız.

Köyümüzün adı önceden "Çamlık'mış", sonradan "Koca Seyit" adını vermişler.

Koca Seyit'in kahramanlıklarını Çamlık köylüleri kadar hiç kimse bilemez.

Bu topraklar tarihin en büyük savaşına tanık olmaya hazırlanıyor.

Birbirinden büyük yirmi dört savaş gemisi inanılmaz bir güce sahipti.

Hafif yara alan zırhlılar geri çekilirken yalnızca Ocean (Oşın) adlı bir zırhlı kalmıştı.

6. **ETKİNLİK:** İzlediğiniz "Seyit Onbaşı" filminin hedef kitlesi ve amacı hakkında neler söyleyebilirsiniz?

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki metinde geçen haber ve dilek kipi almış fiilleri bulunuz. Bulduğunuz fiilleri ilgili kutulara yazınız.

Ya Sütlüce'nin Başına Gelenler

(...)

Düşman denizaltısı, Sütlüce'yi durdurur. Gemiye çıkan üç düşman subayı etrafı inceler. Kaptan Sezal Bey'e:

- Çanakkale'ye mi? der düşman subaylarından biri alaylı alaylı.
- Evet, diye cevap verir Kaptan Sezal Bey. Hastanelere malzeme götürüyorum. Öteki subay:
- Bunlar, Çanakkale'de savaşan askerlere giden erzaklar, savaş malzemesi değil, der.
- Sonra da yanında bulunan daha yüksek rütbeli düşman subayına bakarak:
- Bu gemiyi de batıralım komutanım.

Üst rütbeli düşman subayı, yanında konuşan subaya bakar. Bu bakış: "Çenenin kapa ve sus!" demektir. Sonra da Kaptan Sezal Bey'e:

— Bu seferlik sizi bırakıyorum. Bir daha bu denizde size rastlarsam hiç tereddüt etmeden batırım, diyerek gemiden ayrılır.

Böylece Sütlüce gemisi ve Kaptan Sezal Bey serbest kalarak yoluna devam etti. Gelibolu'ya vardığında derin bir "ah" çekti. Yükünü boşalttıktan sonra da yeni seferler için tekrar İstanbul'a döndü.

(...)

Yaşar AKSAN
(Kısaltılmıştır.)

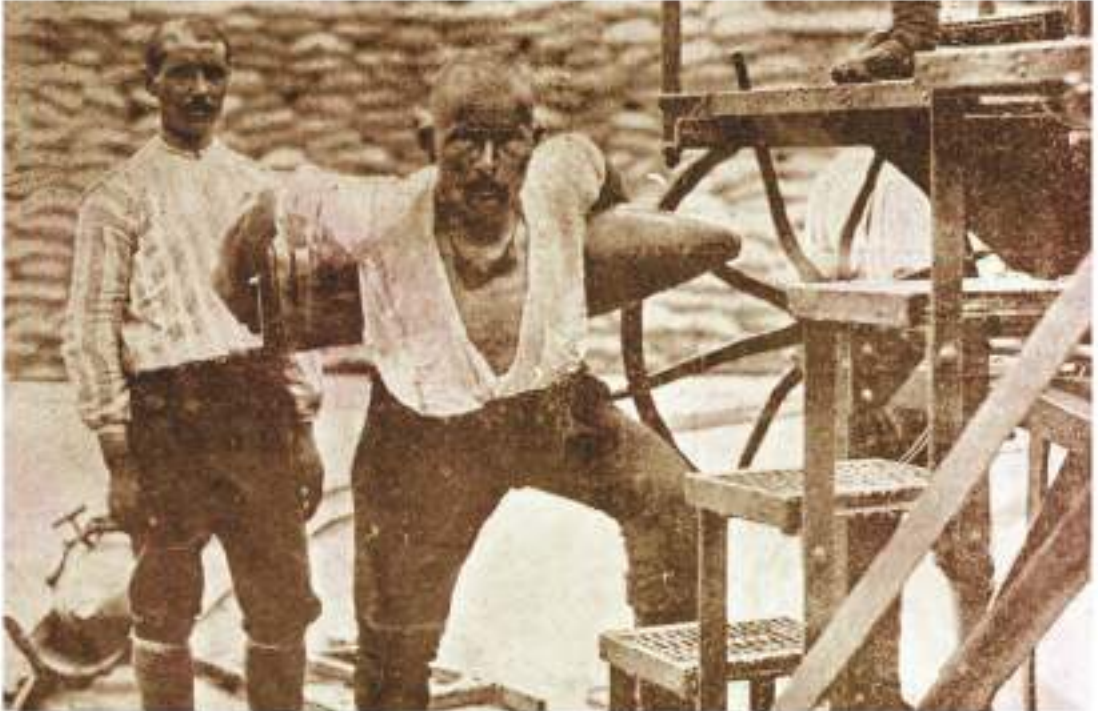
Haber Kipi

Dilek Kipi

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

8. ETKİNLİK: Seyit Onbaşı, Çanakkale Savaşı'nda top mermisini kaldırken neler hissetmiş olabilir? Kendinizi Seyit Onbaşı'nın yerine koyarak duygularınızı ifade ediniz.

BİR ŞEHİDİN SON MEKTUBU

Muhammed Ethem, Nâgide'nin Hacı Abdülâh köyünde doğmuştu. Çanakkale'ye düşman girdiğinde o da savaşa gitti. Öğrencilerle omuz omuza savaştı. 3. Kolordu, 19. Tümen, 57. Alay, 2. Tabur, 6. Bölük'te görev yapıyordu. 19 Nisan 1915'te mukaddes vatan uğruna şehit oldu.

Şehit olanı önce annesine yazdığı son mektubunda şunları söylüyordu:

Valideciğim,

Nasihat dolu mektubunu, Divrin Ovası gibi güzel, yeşillik bir ovacığın ortasından geçen derenin kenarındaki armut ağacının gölgesinde otururken aldım. Tabiatın yeşillikleri içinde mest olmuş ruhumu bir kat daha takviye ettim. Okudum, okudukça büyük büyük dersler aldım. Tekrar okudum şöyle güzel ve mukaddes bir vazifenin içinde bulunduğumdan sevindim. Gözlerimi açtım, uzaklara doğru baktım. Yeşil yeşil ekimlerin rüzgâra mukavemet edemeyerek eğilmesi, bana annemden gelen mektubu selamlıyor gibi geldi. Hepsi benden tarafa eğilip kalkıyordu. Ve beni, annenden mektup geldi diyerek tebrik ediyorlardı.

Gözlerimi biraz sağa çevirdim, güzel bir yamacın eteklerindeki muhteşem çam ağaçları, kendilerine mahsus bir seda ile beni kutluyorlardı. Bakışlarımı sola çevirdim, çığır çığır akan dere, bana validemden gelen mektuptan dolayı gülüyor, oynuyor, köpürüyordu.

Başımı kaldırdım, gölgesinde istirahat ettiğim ağacın yapraklarına baktım.

Hepsi benim sevincime iştirak ettiğini, yaptıkları rakıslarla anlatmak istiyordu. Diğer bir dalına baktım, güzel bir bülbül, tatlı sedası ile beni kutluyor ve hissiyatıma iştirak ettiğini ince gagalarını açarak göstermek istiyordu.

İşte bu geçen dakikalar anında, hizmet eri:

—Efendim, çayınız, buyurunuz içiniz, dedi.

—Pekâlâ, dedim. Aldım baktım, sütü çay...

—Mustafa bu sütü nereden aldın? dedim.

—Efendim, şu derenin kenarında yayıla yayıla giden sürü yok mu?

—Evet, dedim. Evet, ne kadar güzel!

—İşte onun çobanından on paraya aldım.

Valideciğim, 10 paraya 100 dirhem süt, hem de su katılmamış. Koyundan şimdi sağılmış aldım ve içtim.

Fakat bu sırada düşünüyorum. "Ben validemin sayesinde onun gönderdiği para ile böyle süt içeyim de annem içmesin, olur mu? Şevket neden içmiyor?" dedim.

Fakat yukarıdaki bülbül bağıırıyordu. "Validen kaderine küssün ne yapalım. O da erkek olsaydı, bu çiçeklerden koklayacak, bu süttten içecek, bu ekimlerin secdelerini görecekti, derenin aheste akışına tetkik edecek ve çıkardığı sesleri duyacak idi."

Sevket merak etmesin, o görür, belki de daha güzellerini görür.

Fakat valideciğim sen yine müteessir olma, ben seni, evet seni mutlaka buralara getireceğim. Ve şu tabii manzarayı göstereceğim. Sevket Hilmi de senin sayende görecektir.

O güzel çayırın kıyısı yeşil bir tarafında çamaşır yıkayan askerlerim saf saf dizilmişler.

Gayet güzel sesli biri ezan okuyordu.

Ey Allah'ım, bu ovada onun sesi ne kadar güzeldi. Bülbül bile sustu, ekşinler bile hareketten kesildi. Dere bile sesini çıkarmıyordu. Herkes, her şey, bütün mevcudat onu, o mukaddes sesi dinliyordu. Ezan bitti. O dereden ben de bir abdest aldım. Cemaat ile namaz kıldık. O yeşil güzel çayırın üzerinde diz çöktüm. Bütün dünyanın debdebelerini unuttum.

Ellerimi kaldırdım, gözümü yukarı diktim, ağzımı açtım ve dedim:

– Ey yüce Allah'ım! Ey şu öten kuşun, şu gezen ve meleyen koyunun, şu secde eden yeşil ekşin ve otların, şu heybetli dağların Halık'ı! Sen bütün bunları Türklere verdin. Yine Türklere bırak. Çünkü böyle güzel yerler seni takdis eden ve seni ulu tanıyan Türklere mahsustur.

– Ey benim Rabbim! Şu kahraman askerlerin bütün dilekleri, ismi cemalını İngilizlere ve Fransızlara tanıtmaktır. Sen bu şerefli dileği ihsan eyle ve huzurunda titreyerek böyle güzel ve sakın bir yerde sana dua eden bu askerlerin süngülerini keskin, düşmanlarını zaten kahrettin ya, büsbütün mahveyle! diyerek bir dua ettim ve kalktım. Artık benim kadar mesut, benim kadar mesrur bir kimse tasavvur edilemezdi.

Anneciğim, oğlun Halit de benim gibi güzel yerlerdeydi. Dünyanın en güzel yerleri burası imiş. Yalnız bu memleketlerde düğün olmuyor. İnşallah düşman asker çıkarır da bizi de götürürler, bir düğün yaparız, olmaz mı? Kadir'e mektup yazdım.

Valideciğim evdeki senet vesaireyi kimseyle katıyen vermeyin ve sorarlarsa biz bilmiyoruz, deyin. Çantayı al, sandığa koy. Ben sana vaktiyle anlatmış idim, bu dünya böyledir.

Fakat sen merak etme o parayı vermese adliyedeki adam vermezdi. Hani nasıl aldık. Yalnız zaman ister.

Valideciğim, çamaşır falan istemem, paralarım duruyor, Allah razı olsun.

Oğlun Hasan ETHEM

17 Nisan 1915

SANCAK

Sancak, Türk yurdunu ve Türk Cumhuriyeti'ni iç ve dış tehditlere karşı koruma ve kollama vazifesi ile görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri'nin tugay ve alay seviyesindeki birliklerine Cumhurbaşkanlığı tarafından tevdi edilir (verilir) ve o birliğin onur timsalidir.

Sancak:

Rengi ile mübarek ecdat kanını,
Kumaşı ile şehit tenini,
Parıltısı ile zaferlerin ışığını,
Ay yıldız ile hürriyet ve istiklali,
Yazısı ile kahramanlık ve fazileti,
Gönderi ile millî iradeyi,
Sıması ile şeref ve mesuliyeti temsil etmektedir.

24 Ağustos 1934 tarihinde, İstanbul Komutanı Korgeneral Ömer Halis Bıyıktaş tarafından Kara Harp Okulu Öğrenci Alayı'na emanet edilmiştir. Kara Harp Okulu Öğrenci Alay Sancağı, gölgesinde yemin eden bu şanlı yuvadan feyzalmış tüm Harbiyeciler tarafından lekesiz ve tertemiz olarak bugüne kadar korunmuş olup tüm sancakların atasıdır. Çünkü tarihi şan, şeref ve zaferlerle dolu olan Kara Kuvvetleri'nin tüm sancaklarının komutanları, bu şanlı yuvada ve bu sancağın huzurunda yemin etmişlerdir.

(...)

**Millî Savunma Üniversitesi
Kara Harp Okulu**

(İlk üç soruyu okuduğunuz metne göre yanıtlayınız.)

1. Sancak, Cumhurbaşkanlığı tarafından hangi birliklere verilir? Birlik için neyi simgeler?

.....

.....

2. Sancak neleri temsil etmektedir?

.....

.....

3. "Kara Harp Okulu Öğrenci Alay Sancağı" neden tüm sancakların atası olarak görülmektedir?

.....

.....

4. Aşağıdaki cümlelerin başına yargılar doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazınız.

☐ "Ay yıldız, hürriyet ve istiklali temsil eder." cümlesinin kipi dilek (tasarlama) kipidir.

☐ "Başarmak için çalışmalıyız." cümlesinin kipi dilek (tasarlama) kipidir.

☐ "Onu görünce dili tutuldu." cümlesindeki altı çizili kelime grubu atasözüdür.

☐ "Seni bana emanet ettiler." cümlesindeki altı çizili kelime grubu deyimdir.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) Çanakkale’de nice genç, vatani kurtarmak için kendini feda etti.
B) Atatürk, ulusumuzu çağdaş bir yaşam bilincine kavuşturmak için çok çalışan bir liderdi.
C) Sınav olacağı için bugün eli ayağına dolaşıyor.
D) Cumhuriyet’i ilan etmek için 29 Ekim 1923’te TBMM toplandı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişiden kişiye değişen bir durum anlatılmıştır?

- A) Suyun katı, sıvı ve gaz hâlleri vardır.
B) Safahat, Mehmet Âkif Ersoy’un şiir kitabıdır.
C) Okul takımımız bence bu yıl şampiyon olur.
D) Üçgenin iç açılarının toplamı 180 derecedir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapılması gerekli olan bir durum ifade edilmiştir?

- A) Ödevimi bitirince dışarı çıkayım mı?
B) Dosyalarını bugün düzenleyip teslim etmelisin.
C) Onun yerine ben size yardımcı olayım.
D) Çocuklar bahçenin bir köşesinde oturuyor.

8. Aşağıdaki fiilleri inceleyip tablonun ilgili kısmını örnekteki gibi işaretleyiniz.

Fiil	Gerekliklik Kipi	İstek Kipi	Dilek-Şart Kipi	Emir Kipi
okumalı	✓			
gitsek				
yapalım				
gelmeliyiz				
silsin				
baksalar				
yazayım				

-
1. BARIŞ MANÇO
 2. SOL AYAGIM
 3. İNSANLARLA GEÇİNME SANATI
 4. EVLİYA ÇELEBİ (DİNLEME/İZLEME METNİ)
 5. ÜÇ SORU (SERBEST OKUMA METNİ)

3. TEMA
KİŞİSEL
GELİŞİM

DERSE HAZIRLIK

1. Barış Manço hakkında bildiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Barış Manço'nun en sevdiği şarkı hangisidir? Neden?

- Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz.

BARIŞ MANÇO

(...)

1 Şubat 1999'da hayata gözlerini yuman Manço'den de doğan şarkarıyla, 7'den 77'ye herkesin gönülünde taht kuran televizyon programı ve has eserleriyle hâlâ aramızda. Çünkü o, adam olacak çocukların Barış Ağabey'i; çağın nizanı o mayı başarmış, hakkın duyularına tercümanı o mayı bitti. Yaptığı seyahatlerle bilediğimiz nicede hayatı o duğunu gösteren Barış Çeşitli'di. Saçıyla, bıyığıyla, kıyafetleriyle, takarıyla öze ke yüzüklerle hareketleriyle sradış bir sanatçıydı. "Sanatçı olduğumu da dda etmiyorum. Ben öldükten sonra torunların anskopedinde Barış Manço'yu 'sanatçı' diye okurarsa ga ba sanatçı olduğum da tescil edilmiş olacak. Gecege ne braktığınız önem. Yoksa insan yaşarken kendikendine 'Ben sanatçıym.' dememe." diyecek kadar mütevazıydı.

(...)

7'den 77'ye

(...) 1988-1998 yılları arasında tam 378 kez ekrana geçerek ulaşması zor bir başarıya imza atan Manço'nun as başarsı hakkın sevgisini kazanmasıydı. Program ne sadece bir çocuk programıydı ne sadece aile ne de beğene. Manço tüm aileyi ekran başına topayan, benzeri olmayan bir programı evlerin bir ferdi hâline getirmişti.

"Adam Olacak Çocuk" ile çocukları adam yerine koyan "Barış Ağabey" çocuk adam arayanın hangikoluğunda oturduğunu soruyor, değişik amakları bahsediyor, çaya süt koymayı tavsiye ediyordu. "Adam Olacak Çocuk" 7'den 77'ye programı içinde sadece bir bölümü masına rağmen yılları boyunca hep en iyi çocuk programı ödülünü aldı.

(...)

Bilinmeyen Barış Manço

40 yıllık sanat hayatı boyunca öze hayatıya değeri, yapıp ettikleriyle konuşmaya özen gösteren Barış Manço hakkında aslında çok az şey biliyoruz. Örneğin biliyor musunuz ki ismi Mehmet'ti. Ülkemizde Barış ismi veren kişi çok azdı. Ülkemizin köküne ailerinden Mançozade adıyla mensuptu. İstanbul'un fethinden sonra Fatih Sultan Mehmet tarafından Rumeli'ye yerleştirilen ailerdendi. Yıllarca Seank'te yaşayan Mançozade'lerdi. Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla birlikte İstanbul'da dündüler. Barış Manço 1943 yılında İstanbul'da Zeynep Kâim Hastanesinde dünyaya geldi.

İlk yıllarında müzik ve coğrafyadan kma e kaan Manço, annesi müzisyen Rıfat Hanım'ın desteğiyle müziğe daha çok bağlandı. Beşiktaş'ta yetiştirdiği Güzel Sanatlar Akademisinde "resim, grafik ve çizim" okudu ve okumayı birinci kebitirdi.

Barış Manço "Gülpembe" şarkısını babaannesinin Nihat Hanım, "Süper Babaanne" şarkısını ise kardeşi Necati Hanım için yazmıştı. Kazandığı para ile kardeşi Necati'ye çok yardımda bulunmuştu. Paraya değer vermeyen Manço yanlarında para taşımazdı.

Beste erin yocuukar esnasında yapardı. Ko eks yonerd. Anı ka eşya ara merak yd. Ama evnin bir müzeye dönüştürü mes n stemezd ve "Bu evde torun ar m oynayacak." derd.

Yaşadığ trafik kazas sonucu yüzünde o uşan zer sebebi ye önce bıyığın sonra da saç n uzattı ve ömründe sadece bir kez o da askere g derken saç n kestird. (...)

"İnsanın hayatta öğrenmesi gereken tek dil tatlı dil."

"20. yüzyı da yaşamış, o yüzyı da damgas n vurmaya ça şan bir Türk'üm, 20. yüzy n Türk müz ğ n yapıyorum." diyen Manço sadece yurt ç nde de ğ yurt d ş nda da çok sev d, m yon arca hayran vard. 200'ün üzerinde bestes o an Barış Manço'nun pek çok şarkı "Yunanca, Bugarca, Arapça, Farsça, Kürtçe, Japonca, bran ce, Frans zca, ng zce ve Femenikçe'ye" çevr d. Yurt d ş nda b n erce k ş n n kat d ğ dev konserere mza att. "Kara Sevda" Japonya'da, "Dağ ar" M s r'da, "Domates Biber Patı can" Kongo'da büyük ğ gördü. 3 d ana d ğ b konuşan Barış Manço pek çok d e de gazete er n okuyacak kadar hâk m d ve süre k ku and ğ b r cüm e vard: " nsa n n hayatta öğrenmes i gereken tek d tatlı d ."

(...)

Seven er onun ad n a ğ z ar ndan h ç düşürmed. Her ğ n artan sevg i ye onu anmaya ve yaşatmaya devam ediyor. Bugün tüm anaoku ar nda "Arkadaş m Eşek" şarkı s y a çocuk ar coşuyor, "Bugün Bayram Çocuk ar" şarkı s y a ev erde bayram neşes i yaşan yor ve aş k ar b r b r er ne Manço şark ar hed ye ediyor. B z de Barış Manço'yu sevg i ye an yor ve söz ü y ne ona b rak yoruz:

"Program m z n sonuna ge d k. Bana her konuda ama her konuda yazmaya devam ed n. Adres m b yorsunuz: Barış Manço, Moda, 81300, stanbu. Tekrar ed yorum: Barış Manço, Moda, 81300, stanbu. Haftaya kar ş aşmak umuduy a, sağ cak a ka n."

Zeynep ÖYMEZ
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Metinde geçen bazı kelimelerin sözlük anlamlarını aşağıda vermişizdir. Bu kelimelerin puçlarından yararlanarak tamamlayınız.

KELİME	SÖZLÜK ANLAMI
v _ l _ a s _	Kıyas.
_ z a _	Şar.
t _ s c _ l	Herhangi bir şeyi resmî olarak kaydetme, kütüğe geçirme.
_ k r _ n	Üzerine bir cismin şekliyle görünüşü düşürülen, saydam olmayan düz yüzey, görüntü.
m _ t _ v a _	Açık gönlü.
_ e _ g e _ e l	Beğenilmez, taşınmaz veya tevzi programı.
m e n _ u _	Bir yere veya bir kimsenin bağlı olduğu, ilişki.
i k m _ l	Ek olarak şeyi tamamlayarak, daha iyi duruma getirme, bütünleme.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Metne göre Barış Manço'yu "sıra dışı sanatçı" yapan özellikler nelerdir?
2. Barış Manço'nun sanatla ilgili düşünceleri nelerdir?
3. Barış Manço'nun çok yönlülüğünü metinden yararlanarak örnekleyiniz.
4. Barış Manço'nun güzel sanatlar akademisini birincilikle bitirmesini ve dünyaca tanınmış bir sanatçı olmasını yorumlayınız.
5. Barış Manço'nun yaptığı müziğin birçok dile çevrilmesini ve birçok ülkede beğenilmesini nasıl açıklarsınız?
6. Sizce Barış Manço günümüzde nasıl (müziyen, felsefesi olan bir sanatçı, televizyoncu, gezgin vs.) hatırlanmaktadır?

3. ETKİNLİK: Okuduğunuz metinden hareketle Barış Manço'nun kişisel ve fiziksel özelliklerini nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kişilik Özellikleri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Fiziksel Özellikleri

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi doğruyu yazınız.

a) Metinde geçen aşağıdaki paragrafları inceleyiniz.

Barış Manço

(...)

1 Şubat 1999'da hayata gözlerini yuman Manço'den de doğan şarkı arya, 7'den 77'ye herkesin gönünde taht kuran televizyon program arya ve has eserleriyle hââ aramızda. Çünkü o, adam olacak çocukları Barış Ağabey', çağının ozan olmay başarmış, hââ duyuğuna tercüman olmay bmış. Yaptığı seyahatlerle b medğm z nce hayat ar oduğunu gösteren Barış Çeab'yd. Saç ya, bıyığı, kıyafetler, lak arya öze ke yüzükler ve e hareketleriyle sradış bir sanatçyd.

(...)

Zeynep ÖYMEZ

Sol Ayağı

(...)

Ben çok fazla cezbeden şey tebeşirdi. nce, uzun ve parak sarı bir çubuktu. Bundan önce öye bir şey görmemişim. Kara tahtanın siyah yüzeyinde o kadar be rğneş yordu k ondan at n bir çubukmuşçasına etk enmişim. Aniden kız kardeşimin yaptığı şey yapmak için çok büyük bir istek duymuştum. Sonra -ne yaptığımı tam olarak düşünmeksizin ve b meksizin- so ayağıma kız kardeşimin e ne uzatıp tebeşir ondan aldım.

(...)

Christy BROWN

b) Hangi paragrafta yazar kendi hayatını anlatmış? Bunu paragraftan alıntı yapıp açıklayınız.

.....

.....

c) Hangi paragrafta yazar başkasının hayatını anlatmış? Bunu paragraftan alıntı yapıp açıklayınız.

.....

.....

5. ETKİNLİK: Tablodaki verilen cümleleri inceleyiniz. O tabiyografya at cümlelerinin başına (O), biyografi at cümlelerinin başına (B) yazınız.

☐	Ülkemizde Barış ismi verilen ilk kişi oydu.
☐	Yurt dışında binlerce kişinin katıldığı dev konserlere imza attı.
☐	Sanatçı olduğumu da iddia etmiyorum.
☐	Bunu yapmak için neden sol ayağımı kullandığımı bilmiyorum.
☐	Bestelerini yolculukları esnasında yapardı.
☐	Aniden kız kardeşimin yaptığı şeyi yapmak için çok büyük bir istek duymuştum.
☐	Ömründe sadece bir kez o da askere giderken saçını kestirdi.
☐	20. yüzyılın Türk müziğini yapıyorum.

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümleleri inceleyerek fiillere gelen eklerin zamanlarını yanlarına yazınız.

1988-1998 yılları arasında tam 378 kez ekrana çıkıyor.

şimdiki zaman

"Adam Olacak Çocuk" programı her pazar yayınlanıyor.

Annesi Rikkat Hanım'ın desteğiyle müziğe daha çok bağlanır.

Barış Manço'nun yolu bir gün Japonya'ya düşer.

Sanatçının yeni albümü bugün çıkmış olacak.

Konsere gitmek için birazdan yola çıkarız.

Barış Manço 1943 yılında İstanbul'da doğuyor.

Bu parayla "Barış Manço Şarkıları" konserine bilet alacaksın.

b) Yukarıdaki cümlelerde fiillere gelen zaman ekleriyle cümlelerin bildirdiği zaman aynı mıdır? Neden?

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerin fiillerinde zaman ve anlam kayması vardır. Cümlelerdeki anlam kaymalarını düzelterek örnekteki gibi yazınız.

a) Bugün tüm anaokullarında "Arkadaşım Eşek" şarkısıyla çocuklar koşuyor.

Bugün tüm anaokullarında "Arkadaşım Eşek" şarkısıyla çocuklar koşar.

b) "Kara Sevda" şarkısı Japonya'da 90'lı yıllarda büyük ilgi görüyor.

c) Mançozade ailesi savaş yıllarında İstanbul'a döner.

d) Barış Manço "Gülperembe" şarkısını babaannesi Nimet Hanım için yazar.

e) Yurt dışında binlerce kişinin katıldığı dev konserlere imza atar.

DERSE HAZIRLIK

1. Yakın çevrenizdeki kişilerin hayatındaki yer ve önem nedir?
2. "nanmak başarının yarısıdır." sözüne göre başarmanın diğer yarısı ne olabilir?

- Metni okurken kendinizi ana kahramanın yerine koyarak onun hislerini anlamaya çalışınız.

SOL AYAĞIM

"A" Harfl

5 Haziran 1932'de Rotunda Hastanesinde doğdum. Benden önce dokuz, benden sonra ise on tane çocuk vardı, yani ben ortanca grubuna giriyordum. Toplam yirmi beş çocuğun on yedisini yaşadım, dörtü bebekken öldü, hayatta olan on üçü hâlâ ailemin devamını getiriyorlar.

(...)

Benim gibi bazı sorunlar olduğunu fark eden annemmiş. O zaman dört ay kıkırdamışım. Ben ne zaman beslemeye çalışsa kafamın kendimden arkaya doğru düştüğünü fark etmiş. Eyle boynumun arkasına destek yaparak düzeltmeye çalışıyor fakat kafam, benim çektiğim anda düşüyormuş.

(...) Ben gören ve duyan doktorların neredeyse hepsi, benim çok genç ama ümitsiz bir vaka olarak değerlendirmişler. Birçoğu anneme kibarca benim zihinsel engeli olduğumu ve bu şekilde kaçırmamı söylemişler. Önceden beş yaşındaki çocuk yetmiş yaşındaki bir anne için bu ağır bir darbe olmuş. Doktorlar kendilerinden o kadar eminmiş ki annemin benimle duyduğu nanç onlara neredeyse bir münasebetsizlik gibi görünüyordu. Onu, benim için hiçbir şey yapamayacağına nandırmışlardı.

(...)

Doktorların benden ümid kesmesini veya başka bir deyişle benim bir insan olduğumu unutmalarını hatta benim sadece besenecek, yakanacak ve tekrar bir kenara bırakılacak bir şey olduğumu söylemelerinin dışında hiçbir şekilde yardım etmediklerini gören annem, o noktada meselelere kendim çözüm bulmaya karar vermiş. Ben, onun çocuğu ve bu ailemin bir parçasıydım. Her ne kadar bedenen arızalı olsam ve anama zorluğu çeksem de bana değerlerime davrandığı gibi davranmaya, misafirler varken asla söz edilmeyen arka odadaki "fuhaf şey" olarak kaçırmama karar vermiş. Bu, gelecekte yaşamıma büyük önem bir karardır. Annemin, yapacağım tüm savaşlarda her zaman yanımda olacağı, yeneceğimi hissettirdiği zamanlarda se bana güç vereceği anımlarıyla geliyor.

(...)

Annem bir gün bana, benimle üst katta saatlerce oturup uzun, büyük bir hikâye kitabındaki resimleri gösterip, çindeki değişik hayvanların ve çekelerin isimlerini söyleyerek onları tekrarlamam için nasırlı başarsızca çaba adanmıştı. Benimle uzun uzun konuşup güğüşerek saatlerini geçirmiş, sonra da bana doğru eğilip kucağıma yavaşça fırlamıştı:

"Hoşandın mı, Chris (Kris)? Ayar, maymunlar ve tüm bu güze çekleri sevdin mi? Yıllık çocuk gibi evet diyorsan başın sağa." Oysa ben anadığımda ona küçücük bir şaref bile veremedim. Yüzü umutla bana doğru eğilmişti. Aniden tuhaf em uzandı ve boynundan kağıt bir demet halinde sarkan koyu bukeerden bir tutamın kontrosüzce, stemsizce kavradı. Sağ parmaklarımı kibarca açması rağmen parmaklarımın arasında hâlâ birkaç koyu renk saç teli kalmıştı.

Sonra merak bakışlarıyla sırt çevirip ağı aarak odayı terk etti. Kapı arkasından kapandı. Tamamen umutsuz gibi görünüyordu.

Şimdi bir kurumdan bahsedermişmiş. Bu, ona tek fedağınde, "Asal!" diye bağırarak annem sertçe, "Sorunu o an vücudu, beyni değ. Bundan emnemin."

Ben çok fazla cezbeden şey tebeşirdim. nce, uzun ve parak sarı bir çubuktu. Bundan önce öyle bir şey görmemiştim. Kara tahtanın sıyah yüzeyinde o kadar beşirgin eşiyordu ki ondan ağıt bir çubukmuşçasına etki etmiştim. Aniden kız kardeşimin yaptığı şey yapmak için çok büyük bir stek duymuştum. Sonra -ne yaptığımı tam olarak düşünmeksizin ve bilmeksizin- sol ayağımda kız kardeşimin emne uzanıp tebeşir ondan aldım.

Bunu yapmak için neden sol ayağımı kuandığımı bilmiyordum. (...) Ayak parmaklarım arasında tebeşir sıkıca tuttum ve birdürlüye hareket edip kara tahtanın üzerine sert bir kara bama yaptım. Sonra durdum, biraz şaşkın ve hayrete ayak parmaklarım arasındaki sarı tebeşir parçasına daha sonra ne yapacağımı bilmeden, onun oraya nasıl geldiğini anlamaksızın bakakaldım. Sonra kendime geldim ve herkesin konuşmıyacağını ve bana sessizce baktığını gördüm. Kimse kim demiyordu. Siyah bukeer küçük, tombu yüzünü çevreleyen Mona kocaman gözler ve açık ağzıyla bana bakıyordu. Yanan ateşin karşısında yüzü alevlere aydınlanmış olarak babam oturuyordu. Öne doğru eğilmiş; eller, dizler üzerinde açık ve omuzları gergin. Anımdan sırtı ter hissettim. Annem kilerden ekinde duman çıkan çaydanlık geldi. Masa ve ateşin ortasında odada o uşan gerim hissederek durdu. Bakışları takip etti ve beni gördü, köşede yedim. Gözler yüzümden, ayak parmaklarım arasında sıkışmış tebeşir ayağım kadar süzülüyordu. Çaydanlığı bıraktı. Daha önce birçok kez yaptığım gibi yanma geldi ve çömelmiş:

"Sana bununla ne yapacağının göstereceğim Chris." dedi, çok yavaşça, Garip ve anı bir şekilde yüzü sanki bir çeşit heyecanla kızarmıştı. Mona'dan başka bir parça tebeşir ald, duraksadı, sonra gayet istekle önündeki yere "A" harfini çizdi.

Yüzüme sırtı bakarak "Aynı şeyi yapı" dedi, "Aynı şeyi yaz Chris."

Yapamadım.

Elrafına baktım; bana dönen gergin, heyecanlı, o anda donmuş, sabırlı, sabırsız, bir mucize gerçeğe eşmesinin bekleyen yüzler gördüm.

Sessizlik derindi. Oda gözlerimin önünde dans eden alevler ve göğsüme dokuyordu, gergin sınırlarım bir çeşit uyur uyankı kaşınanmıştı. Kederli musuktan damlayan suyun sesini, ocak rafındaki saatin tik-tak ve yanık kütüklerin çıtırtısını duyabiliyordum. Tekrar denedim. Ayağımı attım, an ve sert bir denemeye odukça eğri bir çizgiye başka bir şey yapamadım. Annem kara tahtayı benim için sabit tutuyordu.

"Tekrar dene Christ!" diye fısıldadı kuşağıma, "Tekrar!"

Yaptım. Vücudumu kastım ve sol ayağımı üçüncü kez attım. Harfin bir tarafını çizdim. Diğer tarafının yarısını da çizdim. Sonra tebeşiri kırmış ve şaşkınlıktan dönmüş bir hâle kaçırmıştım. Onu atmak ve vazgeçmek istedim. Derken annemin eli omzumda hissettim. Bir kez daha denedim. Ayağımı öne getirdim. Titledim, teredim ve bütün kaslarım girdim. Ellerim o kadar sık kenetlenmişti ki tutmak aramı etme geçmişti. Diğer elim o kadar sıkıştı ki neredeyse ağız dudaklarımda yordum. Odadaki her şey, etrafındaki suratlar beyaza dönene kadar yüzüstü. Yine de yazmıştım "A" harf önümde yerdeydi. Titledim, uyumsuz ve bozuk köşeler ve hiç düzgün olmayan bir orta çizgi vardı. Ama "A" harf yadırdı. Kafam kağıdırdı. Bir an için annemin yüzünü gördüm, yanaklarına gözyaşları düşmüştü. Sonra babam eğildi ve benim omzuma adanmış. Başarmıştım! Zihnim, kendimi fide etme şansını veren şey başarmıştı. Doğruydum, dudaklarımı konuşamıyordum ama şimdi söylenenlerden daha fazla bir şeylere konuşacaktım, yazı keşme etme.

Ayak parmaklarım arasında sıkışmış bir parça kırık, sarı tebeşire yere çizdiğim o tek harf yeni bir dünya için yolumdu; zihnim özgürüğümün anahtarı. Çarpık bir ağzın arkasında "fide edebilmek" için can atan gergin ve tebeşir benim için bir rahat ama kaynağı omuştu.

Christy BROWN (Kıristi BİRAVN)

Çev.: Filiz KAHRAMAN

(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metinde geçen anamın b-medğin z-ke-me-er yazınız. Yazdığınız z-ke-me-er'n anamının tahmin ediniz. Tahmin ettiğiniz doğruğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz. Daha sonra se-ke-me-er cümle içinde kullanınız.

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Chris hangi fiziksel beceriler yapamamaktadır?
2. Chris'ın dış dünya ile iletişimi nasıl olmuştur?
3. Chris'ın zihinsel olarak normal olduğunu annesinden başka kimse nannanmamasının sebebi nedir?
4. Konuşma dışında iletişim yolu var mıdır? Sıra yazınız.
5. Sizce Chris'ın başarısının sırrı ne olabilir?
6. Chris'ın zihinsel olarak normal olduğunu maskeleyen (örtün) esas neden nedir? Dış görünümü mü, diğer insanların bakışını mı? Tartışınız.
7. Tüm insanlara fiziksel ve zihinsel durumlarını ayırt etmeden aynı göze bakabilmeyen yolu nedir? Tartışınız.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümleler karşınırdaki anlamışklar ile örnekteki gibi eşleştiriniz.

Çindeki değişik hayvanların ve çekelerin isimlerini söyleyerek onları tekrarlamam. Çin nası başarısızca çabadağın anattı.

Çarpık bir ağızın arkasında kendimi "fade edebilmek" için can atıyordum.

Tamamen umutsuz görüldüğü için ağız ayararak odayı terk etti.

Başarmak için günlerce uğraşıyordum.

Aniden kız kardeşimin yaptığı şey yapmak için çok büyük bir istek duymuştum.

Dışerim o kadar çok sıkıyordum için neredeyse ağız dudaklarımda yordum.

Annem, doktorların sadece besenecek bir şey olduğunu söylediklerinden meselelere kendim girmekmeye karar vermiş.

Amaç
Sonuç

Neden
Sonuç

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyle uygunayınız.

a) Daha önce okuduğunuz "Barış Manço" metni kaçınıcı kişinin ağzından anlatılmıştır?

.....

b) Okuduğunuz "Sol Ayakım" metni kaç nık kişinin ağzından anlatılmıştır?

.....

c) Metinden alınan "otobiyograf" cümlelerin örnekte olduğu gibi "biyograf" cümlelerine çeviriniz.

Benle ilgili bazı sorunlar olduğunu ilk fark eden annemmiş.

Onunla ilgili bazı sorunlar olduğunu ilk fark eden annesiymiş.

O zaman dört aylık kadarmışım.

Yaşadığım her sahneyi sanki geçen hafta olmuş gibi hatırlıyorum.

Bunu yapmak için neden sol ayağımı kullandığımı bilmiyorum.

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde zaman ve anlam kaymasına uğramış fiilleri bulup örnekteki gibi yazınız.

	Biçim	Anlam
Chris 1932'de Rortunda Hastanesinde doğar.	geniş zaman	geçmiş zaman
Annem, bebekken sorunlarımı fark ediyor.		
Çizdiği o tek harf ona yeni bir dünya için yol olur.		
Monal Hemen kardeşine de tebeşir veriyorsun.		
Ailem haftaya beni bahsedilen kuruma götürüyor.		
Cümle derler tükenir bir gün.		
Chris o gece çizdiği harfle herkesi şaşırtıyor.		
Annemle her gün üst katta saatlerce oturuyoruz.		

6. ETKİNLİK: Aşağıda, metinden alınan parçayı okuyunuz. Metnin size vermek istediği mesajdan hareketle "ailenin ve yakın çevrenin çocuklar üzerindeki etkisi" konusunda duygu ve düşüncelerinizi ifade ediniz.

(...)

Vücudumu kastım ve sol ayağımı üçüncü kez attım. Harfin bir tarafını çizdim. Diğer tarafının yarısını da çizdim. Sonra tebeşir kırılmış ve şaşkına dönmüş bir hâlde kalakalmıştım. Onu atmamak ve vazgeçmek istedim. Derken annemin elini omzumda hissettim. (...) Dişlerimi o kadar sıkıştırmıştım ki neredeyse alt dudacağımı deliyordum. Odadaki her şey, etrafımdaki suratlar beyaza dönene kadar yüzüştü. Yine de yazmıştım "A" harfi önümde yerdeydi. Titrek, uyumsuz ve bozuk köşeler ve hiç düzgün olmayan bir orta çizgisi vardı. Ama "A" harfiydi o. Kafamı kaldırdım. Bir an için annemin yüzünü gördüm, yanaklarına gözyaşı düşmüştü. Sonra babam eğildi ve beni omzuna aldı. Başarmıştım!

(...)

7. **ETKİNLİK:** "Sol Ayağım" metninden hareketle kendi hayatınızı anlatan bir yazı yazınız.

[illegible]

DERSE HAZIRLIK

1. Çevrenizdeki insanlarla iletişim kurarken ne ere dilklat edersiniz?
2. Bir insan dş görünüşüne göre değeri endirmek doğru mudur? Neden?

- Metri, noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz

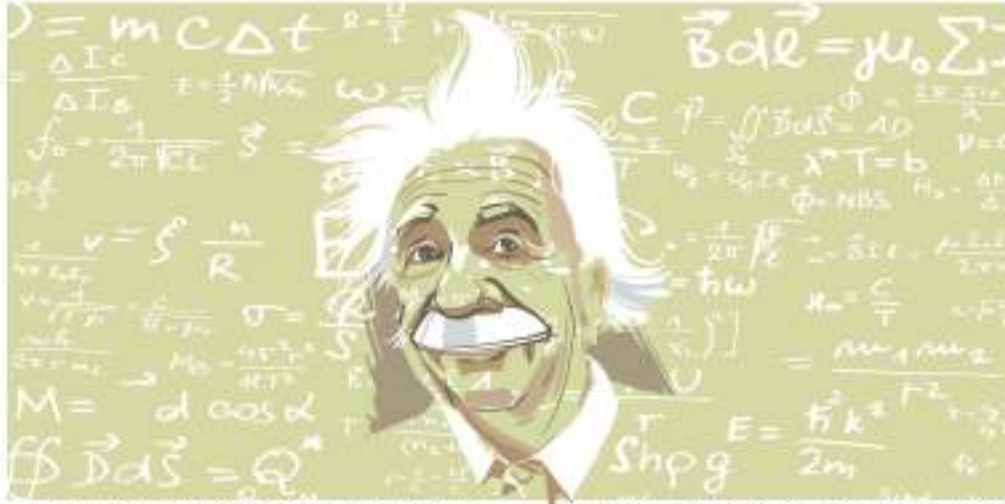
İNSANLARLA GEÇİNME SANATI

Evlde, oku da, şile, arkadaş ar arasında başarıya ve mutluluğa giden yolda bek de en önem ve gerek şey insanlara geçinmeyi b mektir. Bedenen hç k msel bir dğer n n ayns o madğ gb zevker, fkrer, terci her, duygular yönüye de ayns değ dir. Bu yüzden insanlara geçinmek (eş, anne-baba, ev at, kardeş, arkadaş, akraba da o sa) çoğu zaman zor o masa b e emek ve gayret isteyen bir husustur. Hiçbirmiz, "stedğm yapar, stedğm söyler, stedğm gb davranrm." d yemeyiz. Her zaman ö çüü hareket etmek ve ö çüü konuşmak durumundayız. Aks takdrde hem karşımızdak n hem de kendimiz n ctefe rız.

As nda insanlara geçineb mek, kendimiz e y geçndğmizin ve kendimize barışk o duğumuzun bir göstergesidir, d yeb rız. Şk ermizde kap kıyor, dozu kaç rıyorsak kend kendimize prob emimizin o duğunu biraz düşünürsek bu ab rız. (...) Güçü, sağ am, tular , mutlu, kend ye barışk insan ar biraz da gayret gösterince her türü nsan a geçinmeyi b eb r er. Evet, insanlara geçinmes n b mek bir sanattır ve bu sanat az bir gayrete herkes öğreneb r ya da öğrenmes gerekir. T. Roosevelt (Rozve t), "Başarı formü ünün en önem b eşi nsanlara y geçinmeyi b mektir." der.

Geçinmeyi b men n k şart karşımızdak ne ev at, ebeveyn, şç , şveren, eş ve benzer ro er b çmek dşında önce "nsan" oarak bakab meyi ve değeri vermeyi b mektir. nsan n eşref- mahukat oarak yarat mş o mas geçineb mek ç n güz e bir sebeptir.

Karşımızdak km o ursa o sun onu g endiren konular hakkında konuşmak fakat bundan da önce y bir dneyc o mak gerekir. Biz can ku ağı ya dneyen ere karş hep güz e duygular bes emiş ve on ar n yan ndayken rahat adğmız h ssetmiş zdir. Geçinmek stedğmiz kş er ç n bunu yapab memiz gerekir. Bir çftç , dğer doktor o sa b e k nsan n bu ab eceğ orfak konular mut aka vardır ve bun ar bibrern merakla dneyeb r er. Çoğu zaman en büyük pşman karmız, d mize söyledikermizden kaynak an r. y bir dneyc o mamızdan kaynak anan pşman karmızsa yok denecek kadar azdır.

Einste'n'dan (Aynştayn) hayatta nas. başar. olunab. eceğn. formüler br d. e. an. almas. sten mş;

"A'ya başar. dersek, $A = x + y + z$ demş. x ça. şmay, y d'n enme ve eğ enmey. fade eder."

Oradak. erden br s. hemen at mş;

"z ney. fade eder efendim?" diye, Einste'n cevap vermş;

"Çeneniz tutmayl.."

Dkkat mız kend. üzermızden ka d r p. karşı mızdak ne vereb. me, kend mızden başka ar n n. da o duğunu düşünme ve hissetme yz. Kaaba k br ortamda hep kendinden bahseden br insan ne kadar da sk c d r. Dkkat mız kend. üzermızden ka d r p. başka ar na vermek on ar n bze karşı poz t f duygu ar bes emes ne ve geç neb. meye yardımcı o ur.

(...) Mese a hang mız maha edek, oku dak, ş yerndek br tem z k görev sne, "Sen bzm ç n önem sn." mant ğ ya bakab dk? Hç kmse kmseden üstün değ d r. Her fert toplumdak br boş uğ u do durmak üzere ra ünü oynar. Karşı mızdak n, "Ben a em ç n. ça ş t ğ m ş yer ç n. bu ü ke ç n önem ve gerek y m." ş ek nde düşündüreb. yorsak o k ş ye aramızdak a c-verc er aç k o acağ ç n on ara geç nmemız daha ko ay o ur.

Br başka husus da kavgac. tutumdan uzak olup an aşmac. br tutum sahb o maktr. "Ben sen yenerm." "Sana haddin b d r m." mant ğ ndan uzak "Sen ne an aşab. rz." mant ğ na sahp tavr ar, karşı mızdak n n nyet bozuk b e o sa yumuşamas na sebep o ur. Yan ş ka çarp p e ndek dosya ar düşünmes ne sebep o duğumuz ö fke br, "Kör müsün kardeş ml.." ded ğ nde b z, "Affeders n z, da g n ğ ma ge m ş, yardım edeb. r m..." dersek ortaya çıkan tab o çok fark o acakt r. Uzaşmac. br tutum sahb o mak kadar güze. konuşmas n b mek de insan ara geç nmekte önem br husustur. (...)

insan ara geç nmey ko ay aş t ran br d ğ er husus da on ar n duygu ar n an amaya gayret göster mekt r. Kend mız onun yer ne koyab. mek her da m mant ğ mız a hareket etmekten daha y d r. insan n mant ğ ya beraber br de duygu dünyas. vardır. Ama çoğ u zaman karşı mızdak n. mant ğ mız a yarg ar, duygu ar pek hesaba katmayz. Hâ bu k sağ k. davran ş ar, duygu ar a düşünce er beraber ortaya koyar ar.

Br de geç n mes. zor insan ara geç nmek vardır. Sayd ğ mız husus ardan hang. er n yaparsak yapa m o tür insan ara geç nmek hak katen zordur. Ask. surat, kavgac, sa d r gan, af an amaz tutum- ar y a insan ç eden ç karan t p er d r bun ar.

"Onun a geç nem yorum ç ünkü o ş ö y e ş ö y e..." ded ğ mızde onun karşı s nda â c z ğ mız t raf etm ş o uruz. Güze. huy u insan ara herkes geç n r. Mar fet çevrem zdek. d ğ er insan ara geç neb. mekt r, insan ar tan may a ça ş mak on ara geç nmey ko ay aş t r r. Etraf mızdak. herkes e dost o mak zorunda değ z fakat br ş ek de geç nmek zorunday z. Geç n mes. zor insan ar da dare etmes n b mek gerek r. Ne çok uzak ne de çok yak n o an tavr mız a bu tür k ş. er. dare etmeye ça ş mak en doğ rusu o sa gerek t r.

Aynur TUTKUN
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Aşağıda metinden alınmış bazı cümleler verilmiştir. Bu cümlelerden ve puçlarından hareketle ke me er bu unuz.

İşkermekte kap kıyor, dozu kaçırırsak kend kendimize problemimizin olduğunu biraz düşünürsek bu abırz.

Başar formu ünün en önem bi eşen insanlara y geç nme y b mektir.

Ne çok uzak ne de çok yakın olmayan tavımla bu tür kişiler dare etmeye çalışmak en doğrusu olsa gerektir.

"Onuna geç nem yorum, çünkü o şöyle şöyle..." dediğimizde onun karşısında aç z ğ mız traf etmiş oluruz.

Marfet çevrem zdek diğer insanlara geç neb mektir.

Bir başka husus da kavgacı tutumdan uzak olup an aşmacı bir tutum sahib o maktır.

İnsan n eşref mahukatı olarak yarat mış o mas geç neb mek ç n güze bir sebeptir.

20 Puan	Gene ke bir davranış, bir konuşma vb.nde yeter görülen ölçü, dozaj.									
Ke me			O						Puan m	
60 Puan	Bir b eşke o uşturan kuvvet er n her bir.									
Ke me	B								Puan m	
50 Puan	Gene bir o guyu, bir kura veya key aç k ayan s mge er tak m.									
Ke me					Ü				Puan m	
40 Puan	Vaziyet, durum.									
Kelime					R				Puan m	
30 Puan	Gücü bir şe yetmez o an n durumu, güçsüz ük.									
Kelime					Z				Puan m	
50 Puan	Usta k, hün er, uzman k.									
Ke me			R				T		Puan m	
40 Puan	Öze k, yön.									
Ke me			S						Puan m	
110 Puan	Yarat m ş ar n en ş eref s., n san.									
Ke me	E			F				K		Puan m

Puan m	Puan Ara ğ	De ğ er end rme
	0 - 150	Gayret etme s n
	160 - 230	Orta
	240 - 310	y
	320 - 400	Çok y

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde alt çizgi deyimlerin anlam arını, metindeki bağlam arından hareketle yazınız. Deyimler birer cümlede kullanınız.

İşlerimizde kapı kırıyor, dozu kaçırıyorsak kendikendimize problemimiz olduğunu biraz düşünürsek bu aburdur.

Anlamı

Cümlem

Anlamı

Cümlem

Biz canı kuğu edinenlere karşı hep güzel duygu arıyız ve onların yanında rahat adığımız hissetmişizdir.

Anlamı

Cümlem

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Yazara göre insanlara geçnebilmek neyin göstergesidir?
2. Yazara göre "kendimize barışkoduğumuzun göstergesi" nedir? Siz, kendinize barışkoduğunuzu düşünüyor musunuz?
3. "stedğim yapar, stedğim söyler, stedğim gibi davranırım." diyen kişilere bu davranışlarının yanışkoduğunu nasıl anlatırsınız?
4. Sizce çevremizdeki bütün insanlara geçnebilmek mümkün müdür?
5. Metne göre insanlara geçnebilenin yarar ne olur? Sıra yazınız.
6. Her yolu denemenize rağmen geçnemediğiniz bir insandan uzaklaşmıyorsunuz yoksa yarar denemeye devam edermisiniz? Neden?

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygulayınız.

a) Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.

Metnin Konusu

.....

.....

.....

.....

Metnin Ana Fikri

.....

.....

.....

.....

b) Siz olsanız metne nasıl bir başlık bulurdunuz?

.....

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

a) "İnsanlarla Geçinme Sanatı" metninde geçen koşul anlamına sahip aşağıdaki cümleleri inceleyiniz.

- Kendi kendimizle problemimizin olduğunu biraz **düşünürsek** bulabiliriz.
- Karşımızdakini, "Ben ailem için, çalıştığım iş yeri için, bu ülke için önemli ve gerektiyim." şeklinde **düşündürebiliyorsak** o kişiyle aramızdaki alıcı-vericiler açık olacağı için onlarla geçinmemiz daha kolay olur.
- "Affedersiniz, dalgınlığıma gelmiş, yardım edebilirim..." **dersek** ortaya çıkan tablo çok farklı olacaktır.

b) Aşağıdaki metni okuyup koşul anlamı içeren cümleleri boşluklara yazınız.

Misafirliğe Dair

(...)

Misafirlik samimi olmalıdır. Onun için insan kimlerle ahabaplık etmek istiyorsa onların misafirliğine gitmeli, ahabaplık etmek istemediklerinin de misafirliklerini kabul etmemeli ki samimiyet dışı bir misafirlik oyununun can sıkıcı neticelerine maruz kalmasın. Aslında bir insanın sizi aramış olması, sizi görmek için zahmetlere katlanması, onu iyi karşılamanız için کافی bir sebeptir. Fakat şayet bu geliş, elbisenizi görmek, evinizin içini görmek, hâlinizi, tavrınızı süzmek içinse bir zaman mukaddes sayılmış olan misafirlik bu olmadığı için, böyle bir misafiri sevmemenizde hiçbir mahzur yoktur. (...)

Meşhur İmparator Ogüst (Ogüst) vatandaşlarından kim çağırırsa onun evine misafir gidermiş. Bir gün kendisini bir vatandaş davet etmiş. Fakat o kadar laubali davranmış, o kadar üstünkörü yemekler önüne sürmüştü ki Ogüst'ün canı sıkılmış. Giderken:

— Teşekkür ederim ama bu kadar dost olduğumuzu zannetmiyordum, demiş.

Her misafirin, ne kadar alçak gönüllü olursa olsun, biraz itibar istediğini unutmamalı!

Şevket RADO

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

(...) "Onunla geçinemiyorum çünkü o şöyle şöyle..." dediğimizde onun karşısında açtığımızı itiraf etmiş oluruz. Güzel huylu insanlarla herkes geçinir. Marifet çevremizdeki diğer insanlarla geçinebilmektir. İnsanları tanımaya çalışmak onlarla geçinmeyi kolaylaştırır. Etrafımızdaki herkesle dost olmak zorunda değiliz fakat bir şekilde geçinmek zorundayız. Geçinilmesi zor insanları da idare etmesini bilmek gerekir. Ne çok uzak ne de çok yakın olan tavrimizla bu tür kişileri idare etmeye çalışmak en doğrusu olsa gerektir.

a) Metinde geçen yukarıdaki paragrafta yazarın insanlarla geçinmek için önerileri nelerdir?

b) Siz de yazarın bu düşüncelerine katılıyor musunuz? Neden?

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde zaman anlamı taşıyan kelime ve kelime gruplarını belirleyerek kutucuklara yazınız.

İnsanlarla iyi geçinirsek ömür boyunca mutlu oluruz.	ömür boyunca
Her zaman ölçülü hareket etmek durumundayız.	
Sabahleyin karşılaştığımız birine "Günaydın." diyor muyuz?	
Kişisel gelişimle ilgili kitapları geçen yıl okumuştum.	
İnsanlar bahar aylarında daha mutlu oluyor.	
Sanatçı lise yıllarında uluslararası bir yarışmaya katılmış.	
Çoğu zaman en büyük pişmanlıklarımız dilimizle söylediklerimizden kaynaklanır.	
"İletişim" konulu konferansa iki gün sonra gideceğiz.	
1988-1998 yılları arasında üniversitede öğretim görevlisi olarak çalıştım.	

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki zarfları cümlelerdeki uygun boşluklara yazınız.

- Onunla otobüste karşılaştık.
- Adana'dan gelmemize rağmen da Mersin'e gideceğiz.
- Gezip gördüğün yerleri bize anlat bakalım.
- Ünlü müzisyen İstanbul'a konser vermeye gelecek.
- geldiğinde ağaçlarda yapraklar sararmaya başlar.
- Bizim evin yerinde yazlık sinema varmış.
- sahilde rüzgâr hafif hafif esiyordu.

DERSE HAZIRLIK

1. "Evliya Çelebi" ismini duyduğunuzda aklınıza neler gelmektedir?
2. Bir seyyah (gezgin) olsaydınız ülkemizde ve dünyada nereyi gezip görmek isterdiniz? Neden?

• Videoyu 1. etkinliğe not alarak izleyiniz.

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** "Evliya Çelebi" adlı videoyu izlerken aşağıdaki soruların cevaplarını not alınız.

1. Evliya Çelebi hangi tarihte, nerede doğmuştur?

2. Evliya Çelebi, Seyahatname'nin ilk cildinde nereyi anlatmıştır?

3. Evliya Çelebi, yurt dışında hangi ülke ve şehirleri gezmiştir?

4. Seyahatname isimli eser ilk olarak hangi tarihte, nerede basılmıştır?

5. Seyahatname, Anadolu'nun dışında nerelerin geçmişine ışık tutmaktadır?

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları izlediğiniz videodan hareketle yanıtlayınız.

1. İzleme metnine göre "evliya" ve "çelebi" sözcükleri ne anlama gelmektedir?
2. Evliya Çelebi, seyahatnameyi kaleme almadan ne tür çalışmalar yapmıştır?
3. Seyahatnameyi veya benzer tarzdaki bir eseri okumak hayal dünyanızı nasıl etkiler? Fikirlerinizi paylaşınız.
4. Turistik amaçla bir yere gittiğinizde o yerin hangi özelliklerine dikkat edersiniz?
5. Bir seyahatname yazmak isterseniz seyahatnamenize neler eklemek istersiniz?

3. **ETKİNLİK:** İzlediğiniz videonun konusunu ve ana fikrini belirtiniz.

Konu

Ana Fikir

4. **ETKİNLİK:** Evliya Çelebi'nin hayatını maddeler hâlinde özetleyiniz.

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

a) İzlediğiniz video, konusu bakımından aşağıdakilerden hangisine/hangilerine yöneliktir?

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

Arkadaşlarınıza

Anne – babanıza

Turistlere

Yöneticilere

Milletimize

b) Evliya Çelebi'yi anlatan bu videonun amacı aşağıdakilerden hangisi ya da hangileri olabilir? Neden? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

Bir edebî eserin oluşum süreci hakkında bilgi vermek.

Turizmin gelişimine katkıda bulunmak.

Başarılı olmanın yollarını göstermek.

Türk ve dünya tarihinin en büyük gezginini tanıtmak.

Türk coğrafyasının tarihine ışık tutmak.

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde geçen zarfların altını çiziniz. Cümleye kattığı anlamı örnekteki gibi yazınız.

Evliya Çelebi, 1611 yılında İstanbul'da doğmuş.

..... zaman

Atına bindikten sonra yeni yerler görebilmek için gitti.

Seyahatname ilk olarak ne zaman basıldı?

Evliya Çelebi, başarılı olmak için çok çalıştı.

Ailesi savaştan sonra İstanbul'a yerleşti.

Evliya Çelebi, Anadolu'yu karış karış gezdi.

Evliya Çelebi, kervansaraydan içeri girdi.

Epeyce gezdi uçsuz bucaksız Anadolu'yu.

Seyahatname'yi nasıl kaleme almıştır?

7. ETKİNLİK: Evliya Çelebi'nin hayatından hareketle "Çok gezen mi bilir, çok okuyan mı?" konulu bir münazara düzenleyiniz.

Bunun için öğretmeninizin yönlendirmesiyle iki grup oluşturunuz. Size verilen sürede görüşlerinizi savununuz.

8. ETKİNLİK: Çevrenizde çok seyahat eden biri ile röportaj yapınız. Bu röportajı hazırlarken aşağıdaki kavramlardan yararlanabilirsiniz.

Seyahatte bulundurulması gereken araç gereçler

Seyahat için yapılan ön hazırlıklar

Seyahatin tanımı

Seyahat masrafları

Seyahatte yanımıza alacağımız temel malzemeler

Konaklama yerlerinin seçimi

Gezilecek yerlerin belirlenmesi

Seyahat süresinin belirlenmesi

..... İLE RÖPORTAJ

Soru:

Cevap:

Soru:

Cevap:

Soru:

Cevap:

Soru:

Cevap:

Soru:

Cevap:

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. "Türk kahvesinin hazırlanış ve sunumunu" ile büyükelinizden veya çoklu medya kaynaklarından yararlanarak araştırınız.

ÜÇ SORU

Bir zaman ar bir kral, her şeye başaması gereken doğru zamanın ne zaman olduğunu, d n eme-
s gereken doğru kş n n km olduğunu ve km erden sak n mas gerekti ğ n öğrenmek sted. Hepsinden
önem s de yapması gereken en önem şey n ne olduğunu b rse atna greceğ hç b r şte başarsz
o mayacağı na kanaat getirdi.

Ve bu düşünceye tüm kral ğ na, kendisine her hareket ç n doğru zamanın ne zaman
o duğunu, km er n en önem nsan ar o duğunu ve yapması gereken en önem ş n ne o duğuna nas
karar vereceğ n öğretene b r ödü vereceğ n duyurdu.

Böy ece b ge kş er, kral z yaref etmeye baş ad ancak heps de soruyu fark fark cevap yordu.

k soruya cevap o arak baz ar her ş ç n doğru zaman bu man n yo unun gün er , ay ar ve y ar
gösteren b r tab o haz ray p kat suret e ona uygun b r şek de yaşamak o duğunu söy üyordu. Söy e-
d k er ne göre ancak bu şek de her şey doğru zamanda yap ab rd. Diğer er ş er n doğru zaman na
önceden karar vermenin mkâns z o duğunu ancak nsan n kend n boş ş ere kapf rmay p, z h n n o ay ara
tamamen vererek en önem o an ar yapması ya bunun mümkün o acağ n söy üyordu. Diğer er de kral
o an b fene ne kadar d kkat ederse ets n, b r nsan n her ş ç n doğru zamana karar vermes n n mümkün
o mad ğ n söy üyordu. Ancak, b ge adam ardan o uş an b r konsey kurup bu konuda yardım a ab rd.

(...)

Aynı şek de k nc sorunun da b r sürü fark cevap vard. Baz ar, kral n en çok ht yac duyacağı
kş er n dan ş man ar o duğunu söy erken diğer er, doktor ar o duğunu, b r grup da en gerek o an ar n
savaşç ar o duğunu söy üyordu.

En önem ş n ne o duğunun cevab n arayan üçüncü soruya, baz ar dünyada en önem şey n
b m o duğunu söy ed. Diğer er buna savaş cevab n verirken b r grup da d nî badef cevab n verd.

Tüm cevap ar fark o duğundan kral hç b r n kabu etmed ve kmseye ödü vermed. Ancak,
hâ â soru ar na doğru cevap ar bu mak sted ğ nden, b ge ğ y e nam sa m ş b r münzev ye dan şmaya
karar verd.

Münzev b r ormanda yaş yordu. S radan ha k har c nde kmse er kabu etmezdi. O yüzden kral,
s radan k yafet er ğ yp münzev n n yaşad ğ kovuğ a ulaşmadan önce at n dan nd ve korumas n da
arkas nda b rak p, onun yan na ya n z baş na ğ tt.

Kral yak aşt ğ s rada münzev ev n n önündek toprağ kaz yordu. Kral görünc e ona se am ver p
kazmaya devam ett. Münzev çok çe msz ve zayıf. Kazmay yere her vuruş unda, çok az toprak
ka d rab yor ve nefes nefese ka yordu.

Kral ona doğru yak aşt ve "Ş ze üç soru sormaya ge d m b ge münzev : Doğru zamanda doğru
ş yapmay nas öğren r m? En çok k me ht yac m var yan en çok hang nsan ara önem verme y m? Ve
g enmem gereken en önem ş er ne er d r?" ded.

Münzev kra dñ ed ama h çbr cevap vermed . Sadece e ne tükürüp kazma şne devam ett .
"Yoru muşsun ." ded kra . "zn ver kazmay a p br süre ben devam edey m ."

"Teşekkürer!" ded münzev ve kazmay kra a ver p yere oturdu .

Kra , derince br ksm kazdktan sonra durdu ve soru arnı tekrar ad . Münzev yne hç cevap vermed ama kalıp kazmay a mak çn e n uzattı ve "Braz dñ en de ben ça şay m ." ded .

Ancak kra kazmay vermed ve toprağ kazmaya devam etti . Br saat geçti . Ard ndan br saat daha... Güneş ağaç arnı arkas ndan batmaya baş amıştı . Kra sonunda kazmay yere vurdu ve "Sana soru arnı nı cevap nı a ab mek çn ge d m , b ge adam . Eğer bana cevap ar veremeyeceksen söyle de ev me döney m ." dedi .

"Kaşarak ge en br var ." ded münzev . "Dur baka m kmm ş?"

Kra arkas nı döndü ve ormandan kaşarak ge en saka br adam gördü . Adam , e ern kam na bastmıştı . Parmak arnı nı at ndan kan ar ak yordu . Kra a uştğ nda , haf fçe ned ve bay arak yere düştü . Kam nda büyük br yara vardı . Kra , yaray e nden ge dğ nce tem zed ve üzer nı mend ve münzev n nı havu ar ndan br ye yce sardı . (...) Kra , münzev n nı yard m y a yara adam ku übeye taşı yp yatağa yatırdı . Yatağa uzanan adam sessiz ve göz ern kapatmıştı . Kra da yürüyüşten ve ard ndan yaptı ğ şten çok yoru muştı . Kap nı eş ğ ne kv r p uyuyaka d ; o kadar rahat k ksa yaz gecesi boyunca de ksz uyudu . Sabah uyandğ nda nerede o duğunu , yatakta yatan ve kend s ne par dayan d kkat göz ere bakan saka adam n k m o duğunu hatı ramas braz zaman ad .

"Ben affed ni" ded saka adam c z br sese , kra nı uyandğ nı ve kend s ne baktğ nı görünce .

"Sen tan m yorum ve sen affett imem gerektirecek br şey de yok ." ded kra .

"Ben tan m yorsunuz ama ben sz tan yorum . Ben , erkek kardeş m dam ettr p ma na e koydurduğunuz çn sze düşman o muş ve szden nı kam a maya yem n etmiş br adam m . Münzev y tek baş n za görmeye g ttğ n z b yordum ve sz dönüş yo unda o dürmeye karar yd m . Ancak , gün b tt ve sz dönm ed n z , Ben de sak andğ m yerden ç k p sz bu mak şted m ama koruman z a karış aştğ mda ben tan d ve yara ad . Ond an kaç t m ama eğer sz yaram sarmasayd n z , kan kayb ndan o ürdüm . Ben sz o dürmek sterken sz ben m hayat m kurtard n z . Eğer hayatta ka rsam ve sz de kabu edersen z , sz n en sadık k ö en z o arak h zmet n z görmek ve o ğu arma da ayn s nı yapma arnı vasıyet etmek ster m . Ben affed ni"

Kra , düşman y a bu kadar çabuk barış mza amış o maktan ve br dost kazanmaktan memnun du . Adam hem affett hem de uşakar e doktor arnı ona bakmak çn gönder p ma arnı ger vereceğ nı söyledi .

Yara adamdan ayr dktan sonra kra verandaya g tt ve münzev y bu mak çn etraf na bak ndı . G tmeden önce , sordu ğu soru arnı nı cevap arnı vermes çn br daha ya varmak ştı yordu . Münzev d şar dayd . D z ern nı üzer ne çökmüş , br gün önce kazdğ ç çek k ere tohum ek yordu .

Kra ona doğru yaklaşıp :

"Son kez soru arma cevap vermen d yorum , b ge adam ." ded .

"Cevap arnı zaten ad ni" ded münzev . C z bacak arnı nı üzerinde çöme meye devam ederek karış nda duran kra a bak yordu .

"Nas yan ? Ne demek ştı yorsun?" d ye sordu kra .

"Görmüyor musun?" d ye yanı t ad münzev . "Dün ben m güçsüz üğürme oc may p ben m çn bu ç çek ker kazmasayd n ve kend yo una g tseyd n , o adam sana sad racakt ve sen de burada ben me kamadğ nı çn pşman o acakt n . Yan en önem zaman ç çek ker kazdğ n zamandı . En önem adam bend m ve en önem ş n de bana y k yapmaktı . Sonras nda o adam b ze koştu ğ unda eğer yara arnı sarmasayd n , sen ne barış sağ ayamadan ö ecekt . O zaman da o adam en önem nsandı ve ona yaptı ğ n şey en önem ş ndı . Unutma : Tek br önem zaman vardır , o da şu an ! En önem an şu and r çünkü üzer nde gücümüzü ku anab eceğ miz tek and r . En önem nsan , br kte o du ğ un nsandır çünkü h ç k mse br başkas y a br şks o up o mayacağ nı önceden b emez . Ve en önem ş de o kş ye y k yapmaktır çünkü nsan yeryüzüne sadece bu yüzden gönder m ş t r !

Lev N. TOLSTOY

Çev.: Gökçe MÜDERRİSOĞLU AKTAŞ

(Kısaltılmıştır.)

Sevgi: Yaratıcı Güç

Bir üniversite profesörü sosyoloji dersinde öğrencilerin gecekondlu mahallelerine gönderip orada yaşayan 200 genç üzerinde oğru araştırması yapmalarını istemiştir. Öğrencilerden her birinin geleceği konusunda değerlendirilmede bulunmalarını istemiştir. Öğrenciler her bir oğru için "Hiç şans yok," yorumunda bulunmuşlardır. Yirmi beş yıl sonra başka bir sosyoloji profesörünün karşısına aynı çalışma çıkmıştır. Profesör öğrencilerden bu gençlerin akıbetinin ne olduğunu öğrenmelerini istedi. Öğrenciler, yâreden taşınan veya vefat eden 20 öğrencinin dışında ulaşabildikleri 180 gençten 176 tanesinin doktor, avukat ve iş adamı olarak pek de sıradan olmayan başarılar elde ettiklerini bildirdi. O oldukça şaşkınlıktan profesörü o ayın üzerine gitmeye karar verdi. Şans bu ya, araştırma konusu olan gençlerin hepsi c varda yaş yordu. Profesör gençlerin hepsine, "Başarı nize neye borçlusunuz?" sorusunu yöneltti. Gençlerin hepsinin de yanıtı "Öğretmenim ze..." oldu.

Öğretmen hâ â yaş yordu. Profesör öğretmen n yer n bu du. Yaş ama d niç kad na bu gençler gecekondudan başarıya götüren yoda nas b r s h r formü e sahip o duğunu sordu.

Öğretmen n gözler par par o du. Dudak ar nda haf f b r g ü m semeye, "Çok bas tı." diye yan tı ad , "Bu çocuk ar sevd m."

Jack CANFIELD (Cek Sanflid) ve Mark Victor HANSEN (Mark Viktor Hansen)

Çev.: Şerife KÜÇÜKAL

(İlk dört soruyu metne göre cevaplayınız.)

1. Profesör öğrencilerden nas b r çalışma istemiştir?

.....

.....

2. 25 yıl sonra gençlere g hang ver ere ulaş mıştır?

.....

.....

3. "Başarı nize neye borçlusunuz?" sorusuna b r r r yet ş k n o an gençlerin cevabı ne o muştur?

.....

.....

4. Gençlerin başarı b r yet ş k n o ma ar n sağ amak ç n öğretmen n ku and ı ş h r formü nedir?

.....

.....

5. Siz gün ük hayatta mal ve eden söz ve davranış ar ne erdir?

.....

.....

6. Aşağıda yer alan cümlelerdeki boşluklara uygun olan geçiş ve bağantı fadeer e tamamlayınız.

Yürümekten perişan oldum ayağıma kara sular indi.

Herkes yarıncı sınava iyi çalışsın son konulara dikkat edin.

Annemi bugün kırdım onu kırmak istememiştim.

Bu olayın ne zaman gerçekleştiğini bilmiyoruz.

..... nasihatlerimi sakın aklından çıkarma.

7. Aşağıda vermiş "b-yögraf" cümlelerin "otob-yögraf" cümlelerine çeviriniz.

"Gü-pembe" şarkısının babaannes N-met Han-ı'nı yazdı.

Kazandı ğ k para e kardeş inin 'ye çok sted ğ krm z e bsey amış.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam kayması yoktur?

- A) Duyduk ar karşısında hayretler içinde kaldık.
- B) Barış Manço, Beşiktaş Kra yet Güze Sanat ar Akademisi'nin birinci keldiriyor.
- C) Ha ter fak m Na m Sü eymano ğ u'nu coşkuyla karşı ad.
- D) Barış Manço, 15 Şubat 1999'da hayata gözlerini yumar.

9. Aşağıdaki atıf cümlelerin hangisi zarf değildir?

- A) Yarı sen görmeye gelecekm.
- B) Yaz tat ilinde köye gideceğiz.
- C) Ayşe de sınav ardan yüksek not almış.
- D) Geçen hafta doktora gfm.

1. TÜRK MUTFAK KÜLTÜRÜNDE KAHVE
2. BEN, MMAR SNAN
3. TÜRKİYE'M, ANAYURDUM, SEBEBİM, ÇAREM
4. DELİ DUMRUL (DİNLEME/İZLEME METNİ)
5. MUHACİR OSMAN (SERBEST OKUMA METNİ)

4. TEMA
MİLLÎ
KÜLTÜRÜMÜZ

DERSE HAZIRLIK

1. Türk ye'inde kahve yetimnesne rağmen neden dünyaca ün ü "Türk kahvesi" fades o uşmuştur?
2. Dünyaca b'inen Türk mutfak ürünü er ne erdir?

- Metni, koyu yazılan bölümlere dikkat ederek sesli okuyunuz

TÜRK MUTFAK KÜLTÜRÜNDE KAHVE

(...) Türkler k'çağ'ardan bu yana birçok m'let'e komşu'uk yapmış, zaman zaman on'ara ç'çe yaşamış, y'yecek ve ç'cecek k'ltürü a'şverişinde bu'unmuştur. Bunun sonucunda Türk mutfak'ı zengin b'r k'ltür b'rkm'ye günümüze kadar ge'miştir. Ge'enekse Türk mutfak'ının kend'ne özgü yaratıc'ğ' ve beğen'er, ge'enekse değ'erler, onu d'ğer k'ltür'erin mutfak'arından büyük ö'çüde ay'rmaktadır.

Türk kahvesi de ge'enekse Türk mutfak'ının vazgeç'mez unsur'arındandır. Gerek e'de ed'ş gerek yap'ş gerekse ç'm'ye d'ğer kahve çeş'terinden o'dukça fark' ve kend'ne özgüdür. Türk kahvesi n'öze yapan d'ğer b'r neden de kend'ne has b'r k'ltür o'uşturmasıdır. K'z'steme tören'inde kahve ç'mes bu k'ltürün ö'mek'erndendir.

Kahve, trop'k k'm'steyen, yüksek'erde ve zor yet'şen n'arın b'r b'lk'dir. Her kahve ağ'ac'ından y'da orta'ama 2-5 kg kahve çek'rdeğ'i e'de ed'ir. Çeş't'şem'ere kahve çek'rde'ek'er meyve'erden ayr'ır, kurut'ur ve kav'urur. Kahve çek'rde'ek'er öğ'ütü'dükten sonra taze k'ern' uzun süre koruyamad'ğ' ç'n kahve yap'm'ndan hemen önce öğ'ütü'me'dir.

(...) Kahve Yemen'den önce Mekke ve Med'ne'ye ve 15. yy. sonunda se'sam' gez'g'n'ler taraf'ından İran, M'sr, Türk'ye ve tüm'sam'dünyas'na yay'mıştır.

(...) Kahven'i keş'f'ye'ğ'b'nen en yayg'n'r'vayef, El'yopya çoban Ka'd'i'e'ğ'dir. Ka'd'i, keç'erin'n'baz'yem'ş'er'yed'kten sonra can'and'ğ'n' ve gece'ler'b'e çok az uyuduğ'unu fark'etmiştir. Bunun üzer'ine Ka'd'i, bu yem'ş'er'denem'ş' ve kend'n' daha d'nç'h'ssetmiştir. Kahven'i keç'ere yapı'ğ'et'k'n'n'ksa'sürede fark'na varan'nsan'ar, çek'rde'ek'er top'ayıp'ku anmaya baş'am'ş'ardır. Bunun a'b'r'kte, o'gun'aş'm'ş'k'rm'z' renk'meyve'erin top'an'p'ç'er'ndek'tohum'ar'n'n'yen'p'ç'eb'ecek hâ'e'ge'mes'ç'n gerek'ş'em'erin bu'unup'uygu'anmas' o'dukça uzun y'ar'am'ıştır.

Kahven'i Osman'ımparator'uğ'u'na ge'ş'tarih'kes'n'b'nmemek'e'b'r'kte, tarihç'er taraf'ından, k'defa 1519'y'nda, 'Se'm'i'n M'sr sefer'inden sonra stanbu'a'ge'd'ğ'be'rt'mektedir. Türk'er taraf'ından bu'unan yep'yen' haz'rama metodu sayes'inde kahve, güğ'üm ve cezve'erde p'ş'r'erek "Türk kahvesi" ad'n'a'mıştır.

(...)

Kahve Osman 'da k oarak sarayarda ç meye başanmıştır. Saraydak konuklara kram ed en tat ara ve şerbet ere br kte kahve sunu- maktayd. Hatta saray teşk atında "kahvec baş" makam bu unlmaktayd. Kahve zaman a o kadar önem br hâe gemış k padşahn çeceğ kahvenin suyu öze oarak Eyüp Tepes c varndak Gümüşsuyu'ndan getrt mekteyd.

Türk kahves sadece ezze ve hazranışy- a değ , sunumu ve ç m ye de çok öze br yere sahp tr. Kahve sunumu sarayarda öze br törene yap rd. Konuk arn ağr andğ bô üme st örtüsü denen örtü, k kş tarafından taş narak önden getr rd, ardından da kahve teps s getr rd. Teps ağrsa k kş tarafından tutu urdu. Kahve brkerden fncanara aktar r; en son, dağ lan kş çer ye gre rd.

Kahveye br kte o uşan kû türün en önem parças kahvehane er dr. (...) Bu dönemde ortaya çıkan kahvehane er hem halkn kahve- çeb eceğ hem de sosya- hayal yaşayab eceğ ortam ard. O zamana kadar nsn arn dost arya toplanp kaynaşmas ya eve m safr kabu etmek ya da başkasn n ev ne m safr oarak gtmek e mümkündü. (...) Konuk ağramak çn arf k evden başka br mekân o uşmuştu. (...)

Günümüzde ge enekse kahvehane ere arf k rast anmamaktadır. Kahvehane erde an at an efsane- er dñemek, Karagöz ve Hac vafl macera arn zemek bzer çn braz uzak ama kahvehane er hâ â topumsa yaşamn teme mekân arndan brn o uşturmaktadır. (...)

Kahvenin Arab stan'dan Bat 'ya aç m. Osman üzernden o muştur bu yüzden de Avrupa ar kahvey Türk çeceğ oarak ad andırılmışard. (...) Kahveye tanşan Avrupa- seyyah ardan km bu çeceğn bağ m s omuş, km kahveye hayret etm ş ve b m se br nice emes n n yap mas çn ü kes ne dönerken yan na a m ş, km se sahp o duğu gr ş ma ruh a bu esrareng z çeceğn fcar br mefa o a- b eceğn görmüşür. Böylece fark neden ere Türk çeceğ, Avrupa'ya gr m ş ve Avrupa'da da h z br sürede yayg n aşm ş tr.

Türk kahves en çok r tûe barndran kahved r deneb r. Cezvede yavaşça p ş r mes, köpük end- r mes, köpük ern fncanara pay ed mesnden sonra kahvenin hazranmasna devam ed mes Türk kahves ne ezze n veren unsur ard r. Türk kahves çmek, cezve seç mnden ksk ateşte hazranışna, fncanara yavaş yavaş dökümesnden fôrense br dkkate ufak ufak yudum anmasna kadar baş başna br ge enekt r. Türk kahves yannda br bardak su ver mes de bu ge enek erden br dr. Çoğu a ede a şkan k hâ ne ge en akşam yemek ernden sonra ç en kahve, huzur ver c dr. Kz steme s rasn- da se sayg fade ederken köpük ü o an kahve, stenen k z tarafından p ş r ereke becers n n gösterges oarak kabu ed r.

Kahvenin günde k hayal m zda nas büyük br etk yapığ n ve dern br z braktğ n bek de en y ku andğ m z atasöz er göstermektedir. Türkçede günde k hayal m zda ku andğ m z ve kahve çme kû türünden kaynak anan br çok atasöz ü bu mak mümkündür, "Bir fncan kahvenin kırk yıl hatırı vardır.", "Gönül ne kahve isler ne kahvehane, gönül sohbet isler kahve bahane." (...)

Sidika BULDUK
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Aşağıda metinden alınan cümleler vermiştir. Bu cümlelerde geçen ve sözlük anlamı veren kelimeler bu arak bu macaya yerleştiriniz.

Türkçede günde k hıyaf m zda ku and ğ m z ve kahve çme kû türünden kaynaklanan birçok atasözü bu mak mümkündür.

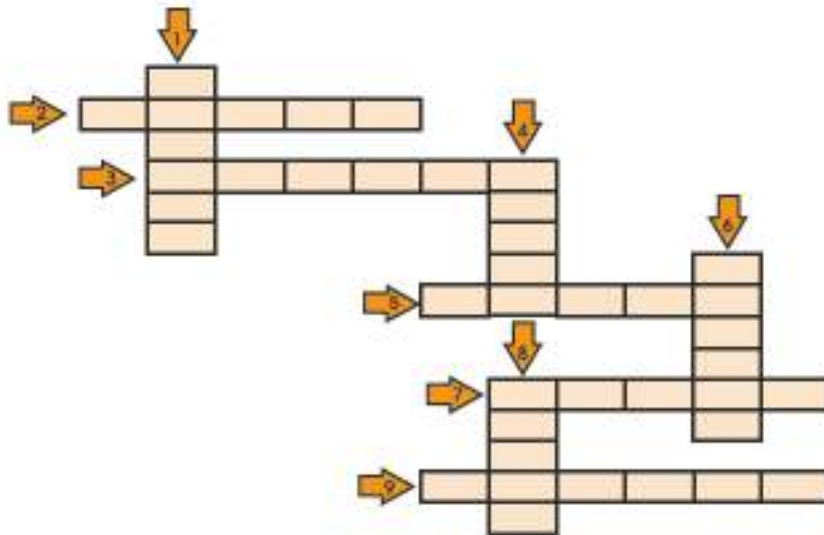
Kahve, tropik iklim isteyen, yüksek yerde ve zor yetişen narın bir bitkidir.

Türkler tarafından bu unan yepyeni hazırlama metodu sayesinde kahve, güğüm ve cezve erde pşirerek "Türk Kahvesi" adını almıştır.

Saraydaki konuklara kram edilen tatlılara ve şerbetlere birlikte kahve sunu maktaydı.

Kahve bir k erden f ncan ara aktar ır, en son, dağtan kş çet ye g rerd .

Kahveye tanışan Avrupa seyyahı ardan km bu çeceğ n bağ m s o muş.

1. Tarihse, toplumsa gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler. Bunları yaratmada, sonraki neslere iletmede kuşanan, insanın doğa ve toplumsa çevresine egemen ğ n n ö çüsünü gösteren araç ar n bütünü, hars, ekn.
2. Yandan kupa, boynu uzun, genele bakırdan su kabı.
3. Dönenceye atı.
4. Sıcak iklimde yetişen bir ağacın meyvesinin çekirdeklerinin kavru up çekmesiyle elde edilen toza hazırlanan içecek.
5. Kahve pşirmeye yarayan sap, küçük kap.
6. Gezgin, turist.
7. Bir şey armağan olarak verme, sunma.
8. Su koymaya yarayan kupa, emzik kap.
9. Çay, kahve vb. sıcak şeyler çmekte kuşanan, genele kupa, porse en veya camdan yapılmış küçük kap.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Türk kahvesinin farklı ve kendine özgü yönleri (eylemleri, yapıları, çimleri) nelerdir?
2. Türk kahvesinin öze yapan kültüre yönleri nelerdir?
3. Yörenzdek "kız sterne" töreninde uygun olan kahve çeşidi nedir?
4. Türk kahvesi gibi hem ezzele bakımdan farklı hem de sosyale ve kültüre öneme olan başka Türk içecekleri neler olabilir? Bunların da tür sosyale mekânlar oşturabilir?
5. Günümüzde kafele ege enekse Türk kahvehanelerinin karşılaştığınız, tercih ettiğiniz ve neden ettiğini belirtiniz.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerin başına amaç-sonuç bildiriyorsa (A), neden-sonuç bildiriyorsa (N), karşılaştırmalı bildiriyorsa (K) yazınız.

Kahvenin Arabistan'dan Batı'ya açılımı Osmanlı üzerinden olmuştur, bu yüzden de Avrupalılar kahveyi Türk içeceği olarak adlandırmıştır.

Osmanlı'da kahvehaneler konuk ağırlamak için kullanılan sosyal mekânlar olarak kullanılmıştır.

Türk mutfakının kendine özgü yaratıcılığı ve beğenileri, onu diğer kültürlerin mutfaklarından büyük ölçüde ayırmaktadır.

Avrupalı seyyahlar bilimsel incelemesinin yapılması için ülkelerine kahve götürmüşlerdir.

Türk kahvesi gerek yapılışı gerekse içimiyle diğer kahve çeşitlerinden oldukça farklı ve kendine özgüdür.

Kahve çekirdekleri öğütüldükten sonra tazeliklerini uzun süre koruyamadığı için kahve yapımından hemen önce öğütülmelidir.

Konuk ağırlamak için ailek evden başka bir mekân oşturmuştu.

4. ETKİNLİK: Aşağıda verilen atasözlerini inceleyiniz, atasözlerinde kahve hangi yönüyle anlatılmaktadır? Verilen mekân stenen mesaj üzerinde düşünüp görüşünüzü arkadaşlarınızla paylaşınız.

Konuşmanız sırasında kelimeleri anlamlarına uygun olarak kullanmaya dikkat ediniz.

"Bırfıncan kahvenin kırk yıl hatırı vardır."

"Gönü ne kahve ster ne kahvehane; gönü sohbet ster, kahve bahane."

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki metni okuyunuz. Yönergeye uygun yazınız.

HER DEM TIRYAKI

Dem er ge yor! Zarfer ge yor! Bu sefer dökümeden ge yor! Kış gününün çıştan yören, yemek erles, akşamüstü sohbetlerinin sırdış, kahvaltının vazgeçmez eş, duman üstünde çay ge yor! Çay müptelası o un ya da olmayın, zengin de o sanz fakır de fark etmez çünkü sınıflandırmaz siz çay. Şekafat dır, sağ k dır, yodasıdır, memnketir, as dır ve hep mızdır...

Çay, 5 bin y dır ç en ve aynı zamanda kend kütürü ve felsefes olan br çecek. Çkış se brefsaneye dayanıyor: Çn'n kmparatorarından Shen Yung (Sen Yung), çay btkısının tesadüfen sook suya düşmesine şahit oluyor. Çn er tarafından aç oarak ç en bu çecek, ardından Endonezya ve Hindistan üzerinden Bat'ya ulaşır. (...)

Sudan sonra çay

Türkiye'de tarımsa stihdamın ve üretimin yaklaşık yüzde 4'ünü çay tarımı oluşturuyor ve nüfusumuzun yüzde 96's çay ç yor. Şaşrdınız mı? Şaşrmayın çünkü ülkemizde kış başında düşen y k çay tüketim 3,5 k ogram bu urken bu mktar b z dünya ü ke er arasında br nc sraya taşır. An am, ülkemizde sudan sonra en çok çay ç yor. Bunun yan sıra öğreniyoruz k çay her ü kede kütüre bağ oarak fark zaman arda ve fark konsept erde tüket yor. Örneğin ng tere'de çay öğ eden sonra saat 4 c varında haf f br y yecek eş ğ nde ç rken daha ağır çay z yafet er se, akşam saat 5 e 7 arasında gerçek eş yor. Hindistan'da syah çay gene de demnin haf femes çn sūt e tüket yor. Çn çay ar gene ke yeş çay oarak tüket yor. (...)

Mullaka iyi demlenmiş

Oğuz Atay "... b z çayın yan z ğa y ge en taraf n da severiz." derken çayın kab m zdek yer n, Naz m Hkmet Ran se "... bas l yaşayacaksn bas l, sank br ğün yaşam n sona erecekmiş ğ b bas l; çay, sm t ve peyn re..." d yerek hayat m z d k duruşunu tasvir etmiş çayın. Ad n b z den amış o an Türk kahvesinden b e çok değer çay b z m ç n... Şeker, şeker s, mon u, k t ama ama ak nce be cam bardakta, s ca ğ tam, dudak pay yer nde, taze ve mufaka y demenmiş...

Ela GÜRMAN TEKİN

(Kısaltılmıştır.)

a) Yukarıda okuduğunuz "Her Dem Tiryak" metn e "Türk Mutfak Kültüründe Kahve" metn n karşılaştırmak benzer ve fark yönlerini yazınız.

Benzer Yönleri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Farklı Yönleri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ETKİNLİK: Yönerge ere göre soru ar cevap ay n z.

a) Aşağı dak cüm e er n sonuna, kutu ardak ek erden uygun o an n örnektek gb yaz n z.

	-dır	-idi	-miş	-ise
1	Türk kahves kend ne özgü dür ,			
2	Türk kahves n n tad dğer kahve erden daha yoğun.....			
3	Kahve, trop k k m steyen, yüksek erde ve zor yetşen nar n b r b tk			
4	A dğ k yafet er çok paha			
5	Av u dan büyükçe b r bahçeye geçer.....			
6	Türk kahves en çok r tûe bar nd ran kahve.....			
7	stanbu 'a h z tren e g d yor.....			
8	Herhâ de arayan Ahmet Bey.....			
9	Türkçe s nav nda çok başar			
10	Benden a dğ k tap ar yar n kargay a gönderecek.....			
11	Uçak a stanbu 'a g decek.....			
12	Bu sabah gökyüzü bu uf u.....			
13	Bz m e ge ecek..... b raz ace e ets n.			

b) Getrdğ n z ek er n cüm edek ş ev er n yaz n z.

İsme geldiğinde;	Fille geldiğinde;
.....
.....
.....
.....
.....
.....

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Yaşadğ n z yerdek tar hî eser er araşt r n z.

2. Ü kem zde tar hî eser er n korunmas na yöne k ça şma ar üst enen kurum ar hakk nda araşt rma yap n z.

DERSE HAZIRLIK

1. Tar hî yap ar gezerken ne er h ssed yorsunuz?
2. Yaşad ğ n z yerdek tar hî eser er hakk nda b d k er n z arkadaş ar n z a pay aş n z.

- Metni, öğretmeninizin rehberliğinde okuma tiyatrosu yöntemiyle okuyunuz.

BEN, MİMAR SİNAN

MİMAR SİNAN: Ben, Mimar Sinan!

29 Mayıs 1490 y nda, Kayser 'n n Ağ mas köyünde doğdum. O gün, stanbu 'un feth n n 37. y dönümüydü.

Sevg genç erl 98 y yaşad m. Dev ete, tam 70 y h zmet ett m. Sze hayat m ve çağ m an atmak st yorum. ğ nç bu ocağ n z umuyorum. Yavuz Su tan Se m dönem nde, birkaç y k br eğ t mden sonra stanbu 'dak acem ocağ na a nd m...

Ben m ç n, küçük Ağ mas köyünden sonra, stanbu 'da her şey ğ nç t. Br mparator uğun yüreğ nde do aş yordum. Ama bu koca kentte br yap , ben öze ke kend ne çekmeye baş ad. Bu Ayasofya 'yd.

(...)

Mühend s ğ n ve mimar ğ n nce kern öğrend kçe bu kadar büyük br kubbey , bu kadar yükseğe oturtab men n o ağanüstü üğ ünü an yordum. Mimar ar na da sayg duyuyordum. Ama baz yabancı mimar ar n söy ed ğ n duyduğumuz şu yaman söz er , yüreğ m yara yordu.

1. SES: " s am uygar ğ h ç br yerde. Ayasofya kubbes ğ b br kubbe yapmay başaramam ş t r. Bu kubbe, üstün üğ ümüzün kan t d r."

MİMAR SİNAN: Ama b zden br bu kubbey yenme l Sz ere üç eser m n h kâyes n an atmak st yorum.

1542 y yd. Kanun Su tan Sü eyman, ün ü Estergon Ka es 'n n de a nd ğ seferden dönüyordu. Padşah, neşe yd. Kend s n, Ed me 'de çok ac br habern beked ğ n henüz b m yordu. Oysa en sev d ğ oğ u Ş ehzade Mehmet ö müştü! stanbu 'a ge nce bana, oğ unun an s na br cam yapmam emrett. k büyük eser m, ş te bu Ş ehzade Cam s 'd r.

Uygun bir zamanda camının temen attım. Burası erde, Şehzadebaş diye anılacaktır. Kısasüre içinde binanın kubbe erden zılda gılgırlı yükseldi. Kınnares, boyu bosu kıc vana benz yordu. Camının içinde her gece sekiz bin kandı yanacaktı. Beş yıldı bten bu cam, benim çrak keser mdr.

Durmadan çeşt bnaar yapıyordum ama hıçbr haya ermi kadar büyük değdi. Bir sabah, yine tezgâhının başında çaşıyordum. Bir saray görev sıçkage dı.

2. SES: Sinan Ağal

MİMAR SİNAN: Buyur.

2. SES: Saadet u padşah sen bek er.

MİMAR SİNAN: Hemen m?

2. SES: Hemen.

MİMAR SİNAN: Başüstüne. Vakıf geçirmeden Topkapı Sarayı'na koştum. Ben hıç bek etmeden huzura dı ar. (Başını eğ er, ellerini kavuşturur.) Ben emretmişsin z hünkâr m!

3. SES: Bak a m marbaş! Zaman rüzgâr gılgırlı. Dünya öümü. Hayat b r rüya. Sa fanat b r c han kavgas. Bir gün o da btecek. Ben m ad ma da b r cam yapımaı ster m. Güze b r cam.

MİMAR SİNAN: Başüstüne hünkâr m.

Karun Sultan Süeyman'ın adını taşıyacak b r cam, e bette Ayasofya'y aşma yd. Ama nas? Bu soru, ben nce gece er uyutmadı. Nas? Kader, bu soruya ben snava çek yordu. Sonunda b r karara vardım. Camının yerini seçtim ve panını btrdım.

1550 yının haziran ayında, büyük bir törene, camının temen attık. Törene, başta padşah olmak üzere devletin bütün er ge en er kat mşt. Temen ek taş, Ebussuud Efendi koydu. Tasaradığım kubbeyi oturtmak için her bir tek parça, dört büyük sütun az mdr.

Bu dev sütunların ksnı stanbu'dan temin ettim. Üçüncüsü skenderiye'den, dördüncüsü Baa bek Harabe er'inden getir mşt r. Sütunların karadan ve denizden stanbu'a taşınması fab ko ay o mad. Hay zaman m z a d. Sonunda sütunlar dıkdı. Oynamaz, yk maz hâ e getir d. Kubbe, 28 metre çapında o acaktı.

(Ayasofya'nın kubbesinin çapı 30 metre, 90 santimdir.)

Doğru. Ama ben, Ayasofya'nın kubbesi, boyutlar e yarışmamaya karar vermişim. Amacım, dev bir ku e yapmak değ, m mar b r şaheser yaratmakt. Ben, Ayasofya'dan daha güze b r cam yapmak st yordum.

3. SES: Güze b r cam, m marbaş!

MİMAR SİNAN: Hak s n z hünkâr m. Güze k, büyük ükten daha güç üdür. N tek m Lady Montagu (Leydi Montagu) gılgırlıydı b r Hristyan, 1718'de şöyle yazacaktı:

4. SES (KADIN): " stanbu'da gördüğüm birçok camı, Ayasofya'dan daha çok beğendim. Mesele Süeyman ye Camı. Muntazam b r kare şekinde. Köşelerinde gayet güze dört kubbe var. Ortada, mermer sütunlar üzerinde de zarf b r kubbe."

MİMAR SİNAN: İşte böyle. Amaçma ulaştım. Biz yine inşaatın başına döndüm. Büyük yapının yüksemesi, ster stemez yavaş gidiyordu. Çünkü en ufak ayrıntıya bile özen yordum. Ahşap kapılar, en değer sanatçı tarafından işleniyordu. Renk ve nakış camlar, emsalsiz birer sanat eseriydi. Nakkaş bilmem yapıyordu. Bu camların renkleri, güneşin ve mevsimlerin ışıklarıyla değişir. Camların içinde her an başka bir manzara verir. Nihayet, camının azamet kubbesini kapattım. Ama İstanbul, birdenbire çeşitli şeylerle çalkalanmaya başladı.

5. SES: Bu kadar büyük kubbenin durması, imkânsızdır.

6. SES: Bence bu kubbe, her an çökebilir.

7. SES: Bir padişahın za haber verme. Mimar Sinan Ağa, büyük kubbe tutkusuyla devam ediyor.

8. SES: Bu yüzden de iş bırakmış. Başka işlere ayaanır.

MİMAR SİNAN: Ve padişah, bir gün hiç beklenmeden bir anda çıkageldi.

3. SES: Neden ben mi camı mı eğilip müminlerin nesneleriyle vakit geçirirsin? Şimdi tez söyle! Bu bina ne zaman tamam olur?

MİMAR SİNAN: Padişah'tan şimdiye kadar iştimediğim bu sözleri karşısında şaşırardım, dim tutuldu. Ancak şu sözleri söyleyebildim. (**Padişaha döner.**) Saadet u padişahın devletinde, k ayda tamam olur. k ay sözüne, padişah kadar mayet de şaşır. Hafta çeriden bir, ben korumak için sözle karıştı.

9. SES: Mimar Ağa, saadet u padişahın ne buyurduğunu işittin mi? Bu bina ne zaman, kaps kapanacak şekle de tamam olur? Bir daha söyle!

MİMAR SİNAN: k ay tamam oluncu bu bina da tamam olur. Bunun üzerine padişah şöyle dedi:

3. SES: Ağa ar! Mimarbaş ne dedi, iştiniz, şahıf olun!

MİMAR SİNAN: Sonra padişah, bana döndü.

3. SES: Bak a Sinan Ağa!.. k ayda tamam olmazsa seninle konuşuruz! (**Padişah uzaklaşır.**)

MİMAR SİNAN: Sonradan öğrendiğime göre, padişah saraya dönünce haznedara şöyle demiş:

3. SES: Mimarbaşın ne dediği açığa çıktı. Bir nece yıl kış, k ayda bitirmek hiç mümkün müdür? Adam, başının korkusundan aklını kaçırdı. Çağırıp bir de sözünü edni.

MİMAR SİNAN: Haznedara da "k ayda tamam olur." dedim. "k ayda tamam edip tarhename bırakırım."

Gece erde meşale ışıkları altında çalınmaya başladı. Bir hafta sonra, padişah yine geldi.

3. SES: Mimarbaş, sözünde karar mısın?

(**Mimar Sinan, saygıyla durur.**)

MİMAR SİNAN: Evet hükümlerim. Ahalinin yardımıyla söz verdiğim tarhte, camıy tamam ayıp kapsın kapayacağım.

3. SES: Sana güven yorum Koca Sinan!

MİMAR SİNAN: Tam k ay sonra camının ana kapsı ve ötek kapıları kapandı. Hiçbir eksik kalmamıştı. İnşaat, 7 yıl sürmüştü. 1558 yılının haziranında padişah, mayet ve hak, Süleyman ye Camisi'nin avusuna girdi. Kapının afn anahtarını eline teslim etti. İnsan, yapabileceğini söyleme, söylediklerini yapma. Padişah, sordu:

3. SES: Bu camının kapsını açmaya en aykırı olan kimdir?

MİMAR SİNAN: Ben, heyecan içindeydim. Padişahın mayetinden bir, bu soruyu şöyle cevaplandırdı:

9. SES: Padişahım, Mimar Sinan Ağa kuşunuz, bir pırıldadı. Camıy açmaya herkesten fazla o aykırı.

MİMAR SİNAN: O tarihte 67 yaşındaydım. Ama bir de kan gibi kızardım. E erim tırtıyordu. Padşah, bana döndü.

3. SES: Evet. Bu bina eyediğin Allah'ın evini, dua etmeye seni açmanın en doğrusudur.

MİMAR SİNAN: (...) Süleyman'ı, ben mi kafa keserimdir. 1566'da Zeynep Kâes'in kuşatmıştı. Dış kale düşmüştü ama iç kale hâlâ dayanıyordu. Kâes'in düşmesine bekledi birkaç saat kâes Kanun Sultan Süleyman, savaş çadırının içinde, gözünü yumdu.

MİMAR SİNAN: Kanun Sultan Süleyman'ın yaşayan tek oğlu Selim. Selim unvanı tahta geçti. Bir gün ben huzura çağırıldı. Tahta çıkma daha bir yolumuştu.

10. SES: (...) Ben mi adma öyle bir bina yap ki bir eş daha bu unvanı almadım, geleceğe taş. Hiçbir şey ne hayır denmeyecektir. Göreyim sen koca Mimar!

MİMAR SİNAN: Camının, çok sevdiğim Edme'de yapılmasını emretti. Yüreğimi kaygı ve sevinçle dolu, tezgâhımın başına geçtim. Bu, beklediğim son fırsattı. 77 yaşındaydım. Selim'e Camı, benim usta keserim olacaktı. Edme'ye giderek çalışmaya başladım. 1567 yılında temel atıldı. Padşah baz kendisi gelecekti.

10. SES: Camı nasıl der mi marbaş?

(Mimar Sinan, ellerini kavuşturur.)

MİMAR SİNAN: Yo unda gider hünkârım.

Şerh nasıl ettiğin, bazen de yazıya soruyordu. Bu teâşin neden, beklediğizdir. Çünkü camının bittiyi, dünya sefasına veda etti.

MİMAR SİNAN: Camı, 7 yılda bitti ve 1574 yılında açıldı. Şimdi de sapsağam ayakta duruyor.

Sanat tarihçisi Profesör Ernst Dörmeyer (Örns Dörmeyer), Selim'e hakkında şöyle yazıyor:

11. SES: "Selim'e Camı'nda mekân tesir, insanüstü yüksekliği ve büyük ölçüde Hindistan'daki Ad Şah Türbesi'nin, Roma'daki Pantheon ve Sen Piyer Kâes de dâhil, yeryüzündeki bütün diğer yapılar, göğede bırakılmaktadır."

MİMAR SİNAN: Kitabının bir başka yerinde de şöyle yazıyor:

11. SES: "Yeryüzünün bütün kütürümleri içinde yalnız Türkler, Ayasofya'yı aşmak cesaretini göstermişlerdir."

MİMAR SİNAN: Ömrümün sonunda anırmada yazdım. "Tezkire-i Bînyan" adını taşıyan anırmayı şöyle bitirmiştim: "Ümit ederim ki kıyamete kadar gayret ve çalışmam unutulmaz ve yaptığım eserler yıkılabilir bu anı okuyanlar, beni hayır dua arımda unutmayıp hatırlarına getirirler."

Değerli gençler! Hepinize başarılar dilerim.

Turgut ÖZAKMAN
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Metinden alınmış bazı kelimelerin birden fazla sözlük anlamı vermiştir. Metindeki anlamı karşılayan cümlelere örnekteki gibi (✓) işaret koyunuz.

KELİME	ANLAMLARI	
boyut	Doğru arın, yüzeylerin veya cisimlerin ölçümünde e-e-a-nan üç doğrultudan uzunluk, genişlik ve derinlikten her biri, buut. Genişlik, kapsam.	✓
nakış	Beste ve semanın, dört yerneki hane o an. Özellikle duvar ve tavanlar süslemek için yapılan resim.	
tezgâh	Üzerinde genellikle veya küçük makinele iş görülen yapım aracı. Genellikle dükkanlarda satıcıların önündeki uzun masa.	
şaheser	Kendî türünde mükemmel olan, üstün ve kalıcı nitelikte eser, başyapıt. Değerli üstün olan, üstün nitelikli	
meşale	Bir düşüncenin öncüsü. Üçünde, alev çıkarak yanıcı bir madde bulunan, aydınaltmaya yarayan değnek.	
emsal	Benzer, eş, denk. Yaşlı.	
azamet	Gurur. Görkem, gösteriş, heybet.	
çadır	Keçe, deri, kıl dokuma, sık dokunmuş kalın bez veya plastik maddelerden yapılarak direklerle tutturulan, taşınabilir barınak, çerge, oba, otlağ. Gölgelik olarak kullanılan tente veya şemsiye.	
sütun	Bir taban veya grupta dikey durumdaki yüzey. Herhangi bir maddeden yapılan, zaman zaman üstünde çöküntü bir bölümleri olan, genellikle bir ağıla, bazen doğrudan doğruya yere dayalı bir biçimde dikey destek, kolon.	

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Mimar Sinan'ın çiraklık, kalfa ve usta dönem eserlerini sıralayınız.
2. Yabancı mimarların hangisi sözünü, Mimar Sinan'ı derinden etkilemiştir?
3. Mimar Sinan'ın hayatı nedir ve nasıl gerçekleşmiştir?
4. Mimar o saydınız, ne tür bir eser yapmak istediğiniz?
5. Mimar Sinan'ın yaşadığı dönemde yarışacağı bir eserin olması, onun sanatın ve ustadan nasıl etkilendiğini?
6. Mimar Sinan, Kanunî Süleyman'ın mimarı değildi önceki yüzyılda yaşamış bir mimar o saydığınız bu eserleri yapabilir miydi? Tartışınız.
7. Bir mimar eserin önemini ve değerini belirleyen ölçütler neler olabilir?

3. **ETKİNLİK:** Mimar Sinan'ın kişisel özelliğini okuduğunuz metinden hareketle yazınız.

4. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metnin ana fikrini ve yardımcı fikirlerini bulunuz.

5. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki metinleri okuyunuz. Metinlerde anlatılan kaçınılmaz kişilerin ağzından yazdığını yazınız.

Ben Mimar Sinan

29 Mayıs 1490 yılında, Kayseri'nin Ağırnas köyünde doğdum. 98 yaşadım. Devlete tam 70 yıl hizmet ettim. Şimdi hayatım ve çağımı anlatmak istiyorum. Genç bu çağınız umuyorum.

Turgut ÖZAKMAN

Suna'nın Son Öyküsü

Suna bir hafta daha yürüme alıştırmaları yaparak bacaklarını güçlendirirdi. Artık merdivenleri nereden çıkıyor, bahçede gezebiliyordu. Bir gün annesi onu çarşıya götürdü.

Gülten DAYIOĞLU

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygun yazınız.

a) Aşağıdaki ek fiil amlarına uygun cümleleri yazınız. Bu cümleleri cümlelerin anlamına uygun şekilde örnekteki gibi yazınız.

- En büyük eserim Şehzade Camisi'dir.
- Bina'nın kubbe etrafında garajlar
- Hindistan'daki Tac Mahal'in mimarı da
- Beş yıla bittikten sonra ben de
- Bugün serviste sadece yedi öğrenci
- Hava yağmur olursa mevsim
- Yaklaşık yedi yıl
- Hafta sonu zedeledim zifm çok
- Ben bir köy öğretmeniyim,
- Kardeşimin en sevdiği çiçek
- Bir bir yokmuş.

b) Cümlelere getirdiğiniz ek fiil amlarını cümledeki şevhri yazınız.

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. "Memleket Şerh" konulu araştırma yaparak beğendiğiniz bir şerh ezberleyiniz. Şerh'e uygun font müzğ buunuz.
2. Büyüklerden çocukların geçtiği yerlere dair bilgiler toplayınız.

DERSE HAZIRLIK

1. Ükeniz neden sevdiğiniz üç cümle seçip açıklayınız.
2. Büyüklerinizi çocukluklarınızın geçtiği yerler seçip yaşadığınız birer arkadaşınızla paylaşınız.

- Şiiri, öğretmeninizin rehberliğinde söz korosu yöntemi ile okuyunuz

TÜRKİYE'M, ANAYURDUM, SEBEBİM, ÇAREMİ

Ben, kağına yayına büyüdüm geldim,
Çocuk yüreğim yakan türküler dîneye dîneye,
Mahzun kağına, naz yayına
Ve tozu yollarına sevdim seni Türk yel

O fezek topadığım kırar, yayalar...
Başına oturdugum, yemek yediğim afandır,
Türkiye'm, anayurdum, sebebim, çarem,
Taşna toprağına vurgun uğum bundandır.

Akşam karanlığına başardır kurbağalar,
Susar gökyüzü kadar, dînerdim bîtevye.
Gecem besteleyen cırcırlı böceklerin e,
Kurbağa seslerinin sevdim seni Türk yel

Bir Peygamber sofrasıydı soframız
Biraz tandır ekmeği, biraz çökelek...
Yoksun uğuna da bağandım kağına sana,
Mecnun arıgı bîüste k.

Yağmur arı başayınca odalarımda damardır,
Dîzerin döve döve ağardır anam,
Şimdi kırık kâğıtlar boyunca sırsakam
Küçük kerpere evlerin çikmaz akımdan!

Türkiye'm! Hasret mi! Kına türkümü!..
Çiçeğe güzellik, uçuca kahr
Yüreğim bîni parçaya bölse er,
Her parçası yine sen çağırır.

Yavuz Bülent BAKİLER

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Metinde geçen bazı kelimeler aşağıda verilmiştir. Metnin bağlamından hareketle kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

mahzun	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
kırkikindi	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
çökelek	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
bileviye	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
kağı	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
tandır	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
kahr	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
yaylı	Tahminim: Sözlük Anlamı:	
kerpiç	Tahminim: Sözlük Anlamı:	

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları okuduğunuz şiirden hareketle yanıtlayınız.

1. Şiirdeki anlatıma göre şairin nasıl bir yerde yaşadığını tasvir ediniz.
2. Şair çocukluk günlerini hatırlarken hangi duygularını öne çıkarmıştır?
3. Sizce şairin çocukluk günlerini memleket sevgisi ile beraber anlatmasının sebebi neler olabilir?
4. Şair, çocukluk günlerindeki yaşamından hareketle günümüzden yaklaşık kaç yıl öncesini anlatmaktadır? Şiirdeki ifadelerle atıf yaparak cevaplayınız.
5. "Türkiye'm, Anayurdum, Sebebim, Çarem" şiirini daha önce okumuş olduğunuz "Vatan Destanı" şiiriyle verdiği mesajlar açısından karşılaştırınız.
6. Çocukluğunuzun geçtiği yerleri siz yıllar sonra nasıl anlatırsınız?

3. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz şiirin temasını ve ana duygusunu yazınız.

.....

.....

.....

.....

Tema

.....

.....

.....

.....

Ana Duygu

4. **ETKİNLİK:** Şair siz olsaydınız "Türkiye'm, Anayurdum, Sebeğim, Çarem" şiirine nasıl bir başlık bulurdunuz?

Başlığım

.....

Bu Başlığı Yazma Sebeğim

.....

5. **ETKİNLİK:** Aşağıda okuduğunuz şiirden bazı bölümler verilmiştir. Bu bölümlerde şair ne anlatmak istemiştir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ETKİNLİK: Aşağıda verilen şiirlerdeki söz sanatlarını görsel boşluklara yazınız.

Öküzü Kışkanan Kurbağa

Br gün br öküz görür kurbağa;
Hayran olur boyuna bosuna.
Döner br de kendine bakar: Yumurta kadar,
mren r, o da onun gb o maya kakar.
kn r, şşer, bağırır, öter;
Br yandan da hep: "Baksan zal" der,
"Yetmez m? Ha? O mad m m hâ â onun kadar?"
"Ne gezer!" der er. "Pek : şmd?" "Hayr." "Ya şmd?"
"Yok aşmad n b el" der er. O vak t b z mk
Br kn r, çatır çatır çatır.
(...)

Çeviren: Orhan Veli KANIK
(La Fontaine Masalları)

Geleceğim

(...)
Bek yak nda olur bek de uzak,
S r f mda hatırlar, saç ar mda ak
Gün, tar h b em yorum amma muhakkak
B lme yen br az m, sab r ve emek e
Ge r m, ben beke.
(...)

Abdurrahim KARAKOÇ

7. ETKİNLİK: Ezberlediğiniz şiirler, öğretmeninizin belirlediği bir zamanda vurgu, durak ve tonlamaya dikkat ederek seçtiğiniz fon müziği eşliğinde okuyunuz.

8. ETKİNLİK: Ülkemizi ziyaret etmiş bir turiste karkatürden hareketle Türkiye'yi tanıtan bir konuşma yapınız. Konuşmanızda beden dilinizi etkili kullanmaya dikkat ediniz.

9. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygun olunuz.

a) Aşağıda kavram havuzunda verilen ke me ere uygun ek fi ek ler getirerek bir ş i yazınız.

Şiirinize uygun bir başlık bulunuz.

b) Yazdığınız şırdaki ek f. ern ş r n an am na o an katks n be r e y n z.

```
*****
*****
*****
*****
*****
```

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Bir "Dede Korkut" hikâyesi okuyarak Türklerin yaşayış tarzlarına yönelik notlar alınız
2. Beğendiğiniz bir "Dede Korkut" hikâyesini özetleyiniz

DERSE HAZIRLIK

1. "Dede Korkut" h kâye er niden b d ğ n z b r h kâye y özel eyerek arkadaş ar n za an at n z.
2. "Dede Korkut" h kâye er niden yo a ç karak esk Türk ern yaşay ş ar halk nda ne er söy eyeb rs n z?

- Metni not alarak dinleyiniz

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Metn d n erken aşğ dâk ö ay örgüsü har fas nda stenen b g er not a n z.

Şahıs ve Varlık Kadrosu	Dinlediğiniz Metnin Adı	Zaman ve Mekân
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
		
Anlatıcı		

2. **ETKİNLİK:** Dned ğ n z metne ğ görü ş er n z sebep er ye br kfe yaz n z.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygun yaz.

a) Aşağıda verilen deyimlerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi doğruğunu TDK Deyimler Sözlüğü'nden kontrol ederek göze yazınız.

Can bulmak	A	Tahminim
		Sözlük Anlamı
Gözü tutmak	B	Tahminim
		Sözlük Anlamı
Yüz bulmak	C	Tahminim
		Sözlük Anlamı
Nam salmak	Ç	Tahminim
		Sözlük Anlamı
Meydan okumak	D	Tahminim
		Sözlük Anlamı
Canını almak	E	Tahminim
		Sözlük Anlamı

b) Bu deyimlerdensteddiğiniz üç tanesini birer cümle içinde kullanınız.

.....

.....

.....

c) Kullandığınız deyimler cümlelerin anlamına nasıl bir katkı sağlamaktadır? Kısaça açıklayınız.

.....

.....

.....

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları dineddiğiniz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Deli Dumru canını kurtarmak için kimlere konuşmuştur?
2. Deli Dumru'yu kendine fade etti mi? Tanıyayınız.
3. Metinden hareketle günlük hayatta değiştirebileceğiniz durumları ne olarak görürsünüz?
4. Metinde Deli Dumru eşinden de o umu bir cevap alıyorsa, başka kimin yanına gidebilir?
5. Dineddiğiniz metnin fade ve söyleyiş öze keri ne olarak görürsünüz? Daha önce bu metni fade ve söyleyiş öze keri bakışından benzer bir metni okudunuz mu?
6. Zorba kaba baş edebilmek için çözüm önerdiğiniz ne olarak görürsünüz?

5. **ETKİNLİK:** Dînedîğ'niz metne fark bir baş k yazınız. Baş ı verme neden n z açıklayınız.

Ben olsaydım metne başlığını verirdim.

Çünkü metinde anlatılmaktadır.

6. **ETKİNLİK:** Dînedîğ'niz metnden a nan aşşğ dak bö ümü okuyarak soruları yan t ayınız.

Oğuz'da, bir kuru çay üzerine köprü yapıtıp geçenden otuz üç akçe, geçmeyenden kırk akçe alan, gücüyle nam salmış, De Dumru adında bir vardır. Bir gün köprüsünün yan na kuru an bir obadan feryat ar yüke r. De Dumru o ayn sebebin an amak üzere obanın yan na vard ında o obadan y bir yğ d n hasla olup ö dğ ünü öğrenir. Obada ağ amakta o an ara yğ d k m n ö dğ ünü sorduğ unda A ah'n emir e Azra 'n yğ d n can n a dğ n öğrenir.

De Dumru bunun üzerine Azra 'e mücadele ederek obanın güze yğ d n n can n ger kurtarmak ç n meydan okuyup harekete geçer. Hak Teâ â'ya Dumru'un bu davranış hoş germez. Hak Teâ â, Azra 'e Dumru'un gözüne görünerek yüce ğ n göstemes yönünde buyruk verir. Azra , A ah'n buyruğı e De Dumru 'a görünür. De Dumru , Azra ' ö dğ mek ster fakat Azra güvercin olup pencereden uçup g der. De Dumru , Azra ' ö dğ mek üzere peş nden g derken Azra , De Dumru'un göğ şü üzerine basıp can n aacağ n söyler. De Dumru'un feryad üzerine A ah Teâ â "De Dumru can yer ne can busun, onun can azat olsun." der. Artık vakt De Dumru ç n can bu ma vakt dir.

(...)

a) Bu bö ümde ortaya konu an sorun nedir? Aç k ayınız.

b) Öğretmen n z rehber ğ nde grup ara ayr ınız. Yukarı dak bö ümde ortaya konu an soruna uygun takt ğ n z şapkan n tems ett ğ düşünceye göre çözümler üret n z. Ard ndan grup sözcüsü seçerek düşünceler n z arkadaş ar n z a pay aş ınız.

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygun aynız.

a) Driedāniz "De Dumru" meitn n. ōzet ey n z.

b) Yukarıda yazdıklarınız, yazım ve nokta ama kura ar: yönünden gözden geçirek tespit ettiğiniz yan sar düzeltiniz.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi okuyayın.

a) Aşağıdaki cümlelerde alçak ekere dikkat ederek cümleler okuyunuz.

De Dumru' b r kuru çay nî üzer ne köprü yap yormuş.

De Dumru 'un köprüsünün yan na b r bö ük aba konmuştu.

Konuk kahveden önce su çerse bu aç o duğunu göster yormus

M i k ű t ű r ű m ű z t e m a s n d a y e n k o n u a r s e n e c e k t r .

Masa diniyah mereka cukup memuaskan.

b) Yukarıdaki cümlelerde a) çz ekler cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamında nasıl bir değişiklik olmaktadır? Yazınız.

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. B. m. nisan Mare CURE (Mar KUR)'nın hayati e. g. arastirma yapiniz.

2. "16. yüzy Türk denizcî â" e a araştırma yapınız. Araştırmanın kaynaklarını not alınız.

MUHACİR OSMAN

k de b r:

—Hay g d haayl d yordu. Demek Osman Aga'n görmeğe ge d n? Hem de ta bura aral

Br çayev'nde. önümüzde örtüsüz küçük br masa, karş karşıya oturuyorduk. Deniz, a f m zda b zden ötedeyd. K y ya yanaşan tekne er, ça şan, gezen, duran n san ar, asfa fta karş k akp g den vas fa ar sessz, renk br kargaşa k ç ndeyd er.

Osman Aga sm t tab as n hemen yan m za, çayev'n n a çak koruntu u ğuna dayam ş t. Bakt ğ m an ay n ca ez r g b o du ğ ü m semeye ça şarak:

—Napçan, ded , burda b u e.

Yukar , Ç mentepe sı rt ar na bakt , e y e gösterd :

—Ne o ur burda? Ekn m , m s r m ? B u e ş te burda. Benzemez b z m mem e ke te. skem es n n k y s na b raz sonra k akp g de cek m ş g b ş m ş t. Gö z er yüz ü m de yd hep. Saka ar uzam ş t.

—Otursana, ded m, rahat o sana.

—Abe düşünme ben sen, rahat m ben. Sen bak kend rahat na.

Gü ü m sed m, o da gü ü m sed. Garson çay ar m z get rd ,

(...)

Ben husus sen ne gör ü ş mek ç n ge d m zm r'e.

Babam n temb h var. Ada ş m görme s n, ded .

—Sah be, ded . Ada ş m nas d r? Onun a ne odun ar keserd k b z. Ah... Ah... Ah!.. Br görme y d n. O zaman küç ü ktün sen. Km Karabay r'a kadar ç kar, "Bubaaa, ormanc ge d genel" d ye bağ rarak karş ar d n b z.

Caddeden br grup kad n gü ü şerek ge ç t er. Karş ba konda br kad n gör ü ndü, çama ş r ar top amaya baş ad. Garsonun n san rahatsz ed c ses du yu du:

—Çay b r l... Dem er üç o sun!..

Göz er m Muhac r Osman' n yüz ü ndeyd ...

Önümüzdek ka n zaman perdes n ara ayp onun y' ar önce be e ğ me kaz m ş o an yüz ü nü anı msamaya ça ş t m. O, dem n den ber br tür ü sa namad ğ skem es ne â det a çok m ş, göz er n den z n uçsuz bucaksz ufku na d km ş t. Kend s n rahatsz etmemek ç n uzun süre ses m ç karmad m. Bak yor; o b d ğ m ben m pek yak ndan fan d ğ m Osman Aga e bu Muhac r Osman aras nda br tür ü br benzer k, br yak n k bu am yordum.

Biz çocuk ar Osman Aga derd k kend's ne, büyük er ve akran ar. Uzun ar n Osman... Köyde ad en çok duyulan ardan br yd.

Güç üydü, aç k e yd. Aab d ğ ne de şend. Çay r b çmede, bağ be emede, odun kesmede onun üstüne yaktı. Br n n ça şkan ğ n m övecek er; f pk Uzun ar n Osman, der erd. Ramazan'da, bayramda davu mu ça nacak: bunu Osman Aga'dan başka becerecek br n k m se düşünmezdi. He e "Bu Ramazan davu u y ne Uzun ar n Osman ça acak," ded er m yd bz çocuk ar n bayram o urdu. B rd k k b z m çok sevd ğ m z man er y ne söyleyecek hattı g üze hava arda sahur vakt do aş rken ard sra gezmem ze ses ç karmayacak. O ne ses ne can a baş a davu ça mayd ö ye. Her kap da durur, br er k şer man söy er; ayn şevk, ayn heyecan br ay boyunca sürer. Gerek sahur vak t er gerekse bayram sabah ar o sun, en çok S ğ rmaç Hasan' n kap s nda durur, en g üze man er de be k orada söy er. (...)

"Gökten nd br yeş me ek, / Ehamdü űh tebarek, / A ben m can m su tan m, / Bayram n z o sun mübarek."

(...)

Bz maha en n tüm çocuk ar Osman Aga'sz br bağ bozumu da düşünemezdi k. Üzüm dou küfe er omzuna a r, ş rneye baş at r, kumas n n at na büyük br kazan yere ş tr en ş rneye grerek uzun, sağ am bacak- ar ya üzüm er usta ka ç ğ ner, ez erd. B z m kumadan akan ş ray t asa do durarak ç mem ze k z maz, tam ters ne g ü erd.

Br ara d ş ardan Osman Aga'n n ses n duyard k:

Gü zar, g t get r ş u b z m kurban ğ da sze g üze br çevrme yapay m. O meşe odun ar k m b r nas da kor tutmuştur.

Kars Gü zar Han m -hasta k yüzü sar o duğu ç n Gü zar Han m der erd - g ü msemeye ça ş rd:

—De bu b z m adam be, derd. Sah den de .

Br akşam babam, tam ezan vakt Gü zar Han m' n ö m hab er n get rd. Orta k karamak üzere yd. Karan k üzünce dönüştü, yürek er m ze do du. O gece Fer ş te'y b ze get rd er, b z de yatt. Sonrak gün, knd vakt Gü zar Han m' mezar ğ n kuzeybat s ndak karaağ ac n yan na gömdü er. Osman Aga br hafta sonra sk sk mezar kta göründü. Gü zar Han m' n mezar n n çevres nde ne kadar karaça varsa heps n köked. (...)

Osman Aga, Gü zar Han m' n ö münden sonra daha sk g t odun kesmeye. Dağ dan, ad ar n b med ğ m z ç çek er get rd b ze. Hem de kök erye. Kend avusuna da ekt bu ç çek erden. On ar kuyudan su çekerek su ad. Br gün e nde br g ü fılan e b ze ge d, br kürek a d, ç kt, g t. Sonrak yaz Gü zar Han m' n mezar n n baş ucunda pembe, tek br g ü aç t.

Osman Aga'y son o arak br yağmur sonras günü görmüştük. Bugünmüş gb göz er m n önünde. Br grup çocuk, suyun eş ğ yer erde ç v, te parça ar, esk dem r er ar yorduk. Tüfek k asker Osman Aga'y ön er ne kat m ş, karako a do ğ ru g ö lür yor ard. Osman Aga'n n sırt nda uzun br yağmur uk, baş nda örme, kahvereng br baş k vard. Baş ö ne eğ kt. Kaşarak eve g t m. Fer ş te b z de yd ve a ğ yordu. Babam gece geç saat erde ge d. Anneme:

—Adaş n baş ı dertte b z m. Hemen b raz y yecek haz r a. Karako da çok döv müş er, b rakm ş ar. Ama de ğ m kuşku anm ş ar b r kere, bundan sonra Osman' ancak Türk ye pak ar. Ş m d k sak anmas az m... S z h ç merak etmey n, ded .

B r daha göre med k Osman Aga'y . Babam b r gece Feri te'y de a d , gö t ü r d ü . Daha sonra z m r'e yer e ş t k e r n ö ğ r e n d k . (...)

Annem:

—Yaz k, d y o r d u . Yaz k o d u k z a d a O s m a n ' a d a . (...)

Babam:

—K sm e t , d y o r d u . K sm e t ö y e y m ş . O s m a n n e y a p a b r d k ? T u t m u ş ç e t e c e r k e n d s n , e n e p a r a v e r p "B z e k a s a b a d a n b u e ş y a a r a a c a k s n ." d e m ş e r . "H a y r ." d e s e n ö e c e k s n . "E v e t ." d e s e n ö m e t e h k e s v a r . B r s p e ş n ö ü m ... O s m a n g e n e a k d a v r a n d , ö ü m d e n k a ç t .

(...)

O g ü n e r d e a r a s r a O s m a n A g a ' d a n d a h a b e r a y o r d u k . B ü t ü n a r k a d a ş a r b r e r ş g ü ç s a h b o d u k a r h â d e o d a h a b e b a ş b r ş e t u t u n a m a m ş t . D n d e d ü z e t m y o r m u ş h ç . B u r a d a n a s k o n u ş u y o r s a o r a d a d a ö y e k o n u ş u y o r m u ş . B u k o n u ş m a s y ü z ü n d e n h e r k e s "M u h a c i r O s m a n" d y o r m u ş k e n d s n e . O g ü e r m ş b u n a . "O s u n b e l " d e m ş . "M u h a c i r d e ğ m y m ?"

M u h a c i r O s m a n ! .. D e n z n u ç s u z b u c a k s z u f k u n d a y d g ö z e r v e d u r m a d a n s o r u y o r d u :

(...)

—B z m v r a n e k e r (e v e r) n e â e m d e ? B o z m u ş , y e n e m ş g a b a H a c a r n B e k r o n a r . S e n b e k m d e h a t r a m a z s n , ç o k ç ç e k v a r d h a r e m d e . P a p a t k e e r , h e m d e k r m e n e ş e e r . V a r m d r g e n e h a r e m d e ?

—O d u ğ u g b d u r u y o r a r , d y o r d u m . H a t t a k a f e s e r b e . Ç o c u k a r b a h a r d a k m e n e k ş e e r s z n a v u d a n k o p a r y o r a r y n e . B e k r , a v u n u n g ü n b a t s n a y a p t y e n e v . H a n b r ğ d e a ğ a c v a r d e s k d e n , o n u n o d u ğ u y e r e . S z n e v e r o d u ğ u g b d u r u y o r .

S e v n y o r , d ü n y a a r k e n d s n e v e r m ş g b o u y o r d u .

—U ğ u m A , g e t r b z e k ç a y g e n e .

—N e o M u h a c i r O s m a n , b u ğ ü n d o ğ u m g ü n ü n m ü d ü r , n e d r ?

D u y m u y o r d u O s m a n A g a .

—S ğ r t m a c H a s a n n e y a p a r ? S a ğ m d r d v a n e ? K a r s R a y f e ? .. O n u n s a ğ k o u n a n m e n m ş d e d e r , d o ğ r u m u ?

—k s d e y , d y o r u m . B r a r a R a f e t e y z e n n s a ğ k o u n a b r t u t u k u k g e m ş t a m a ö n e m b r ş e y d e ğ , d e m ş t d o k t o r a r .

S o r u y o r d u O s m a n A g a , B a y r a m s a b a h a r n , H d r e e z g ü n e r n , k u y u a r n ş e y p ş e m e d k e r n , a k r a n a r n , e v e r , s o k a k a r , b a z b e b a ş a ğ a c a r s o r u y o r ; b u n a r a g e n a y r n t b g e r ö ğ r e n m e k s t y o r d u . B r a r a s u s t u . G ö z e r u z a k a r d a , d e n z n s o n s u z m a v k e r n d e y d . A r d m z d a k m a s a a r d a m ü ş t e r e r k o n u ş u y o r a r , g a r s o n u n o n s a n r a h a t s z e d c s e s a r a s r a d u y u u y o r d u . U z a k t a b r p a k s a f ş m a ğ a z a s n d a n d o k u n a k b r k a d n s e s t a b z e k a d a r g e y o r d u . O s m a n A g a a ğ r a ğ r d ö n d ü r d ü b a ş n b a n a d o ğ r u . D u d a k a r k p r d a d . S o n s ö z ü n ü s ö y e m e y e h a z r a n a n b r d a m m a h k ü m u g b y d . G ü ç ü k e y u f k u n d u .

—K a r a ç a a r ... M e z a r ğ n s a ğ ü s t k ö ş e s n d e ç o k k a r a ç a v a r d b r z a m a n a r ... G e n e v a r m ? ..

H a n d r b e k y o r d u m b u s o r u y u . H a z r k y d m .

—K a r a ç a n e g e z e r o r d a ? d e d m . B ü y ü k b r g ü a ğ a c v a r . Ö y e g ü z e a ç y o r k ...

Rahmi ALİ
(Kısaltılmıştır.)

EBRU

Su üzerinde yapılan aşk ve sır dolu bir sanat olan ebrunun kökleri nereye, ne zamana kadar gider doğrusu pek bilmeyiz. B dğ m z, bazen de tarihini eflğ m z kadar e yüzlerce y esk ere g d yor. Ebru ustaları yaptıkları sanatın hem tarihçesini hem de yapım yöntemlerini pek fazla kayda almamışlardır. Bugün e m zde, ne yazık ki yeter kadar beğenilmiyor.

(...)

Orta Asya'da doğduğu konusunda ebru tarihçeleri farklılık gösterir. B n n k ad Çagatayca "Ebre" olan bu sanat, pek Yolu e ran'a g e d i. "Ebr" (bu utumsu) ya da "abru" (su yüzü) adını almıştır. Anadolu'da ebr veya ebrü olarak anılır.

(...)

Ebru, bir resim sanatı olmakla beraber, resim sanatı olmaktan biraz farklıdır. Aynı zamanda nükte bir ş r, yumuşak bir ezgidir de... Ebru, güçlü zaman üzerinde oynamaya yeten, dans eden bir figürdür. Tpk adını te affuz ederken o duğu gibi: EBRU! Belki de yüzünde hiçbir sanat, adıyla bu kadar bağdaşmamış, bu kadar ç çe geçmemiştir. Suyun ya n ğ, renklerin dğ ünü, insanın duyguları, tabiatın kusursuzluğu ebru sanatında bu uşur. Ebru, fikre dğ tğ ü k andan, göze bu uştuğu son ana kadar mistisizmin aşı y tirmeyen bir fide ş ektir.

(...)

Hikmet BARUTÇUGİL
(Kısaltılmıştır.)

(İlk dört soruyu metinden hareketle cevaplayınız.)

1. Ebru sanatı k oarak nerede ortaya çıkmıştır?

.....

2. Ebru sanatı farklılıklarında hangisi en önemli olanıdır?

.....

3. Yazar, son paragrafta ebru sanatının nasıl tanımlanmaktadır?

.....

4. "Suyun ya n ı , renk er n düğ ünü, nsa n n duygu ar, tab a t n kusursuz uğ u" fad es i e yazar ney an a t yor?

.....

.....

5. Aşağ d a k c ü m e er de ge ç en söz san at a r n . (kış e ş t i r m e , abartma, konuş turma, benzetme) bu ar ak kar ş s na yaz n z.

1. B r ot çeksem kar ş k dağ ar y k r. (.....)
2. Den z ve mehtap sordu ar sen ; Neredes n? (.....)
3. Gem er yorgun ve hâ s z er yordu da ga ar aras nda. (.....)
4. B n at o gün dev gb b r orduyu yend k. (.....)

6. Aşağ d a k c ü m e er n hang s nde an at m b r nc kış ağı z ndan yap mış t r?

- A) Dün çarş ya g tt ve saat erce a ş ver ş yapt .
- B) Hayvan ar n gün er d r aç ve susuz ka d ğ n yen fark ett m.
- C) Y ord r görmed ğ arkadaş ar ya hasret g dermek ç n şehre nd .
- D) Öğretmen er Gün ü'nde Hasan Bey çay kram ett .

7. Aşağ d a k atasöz er n n hang s nde ek f ku an mış t r?

- A) Can boğazdan ge r.
- B) Rüzgâr eken fırt na b çer.
- C) E e den üstündür.
- D) Dam aya dam aya gö o ur.

8. Aşağ d a k c ü m e er n hang s nde ek f kullanılmamış t r?

- A) Söz gümüş se sükût a t n d r.
- B) Sana dün b r tepeden bakt m az z stanbu .
- C) Mav b r e b seye ge m ş t n, gökyüzü mav yd .
- D) Gökyüzünün baş ka reng de varm ş.

9. Aşağ d a k c ü m e er n hang s nde amaç-sonuç ş ks var d r?

- A) Kış sert ge ç t ğ ç n hayvan ar aç ka d .
- B) Onu aramad m d ye bana küsmüş .
- C) G derek daha özgün ş r er yazmaya baş ad ğ ç n çok mut uyd u.
- D) Kaybo an köpeğ bu mak ç n koca şeh r n a t n üstüne get rd .

10. Aşağ d a k c ü m e er n hang s nde neden-sonuç ş ks var d r?

- A) Lavanta Koku u Köy'ü görmek ç n sparta'ya g tt er.
- B) Kardeş me sürpr z yapmak ç n en sev d ğ kurab ye erden yapt m.
- C) Zava çocuk korktuğ u ç n h ç ses ç km yordu.
- D) Kuş ta toprak ar dan dönen an nes n kar ş amak ç n havaa an na g tt .

-
1. PİRİ REİS
 2. 2100'DEKİ YAŞAMDAN BİR GÜN
 3. YENİ DÜNYA
 4. CAHİT ARF (DİNLEME/İZLEME METNİ)
 5. EVRENE AÇILAN GİZLİ ANAHTAR
(SERBEST OKUMA METNİ)

5. TEMA
BİLİM
VE
TEKNOLOJİ

DERSE HAZIRLIK

1. Dünyaca ün ü b i m i n s a n a r m ı z d a n h a n g i e r i n i b i y o r s u n u z ? A n a t ı n ı z .
2. B i r b i m i n s a n o a r a k h a n g k o n u d a a r a ş t ı r m a y a p m a k s t e r d i n i z ? N e d e n ?

- Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz

Ziyaret ettiği limanlarda tanıştığı farklı ülkelerden denizcilerden Akdeniz'den başka denizler, yeni yeni keşfedilen kıyılar, girmediği, görmediği yerler hakkında bilgi toplar.

Demek yıllar önce Yeni Dünya'ya giden Portekiz kolonistlerinde görev yapan denizci sizsiniz Ben Osmanlı donanmasından Piri Reis. Sizinle yolculuğunuz hakkında konuşmak isterim.

Adınızı duymuştum Kaptan. Sizin gibi ule bir denizciyle tanışmak benim için bir onurdur. Gelin rahatsız size o yolculukta çizdiğiniz harita üzerinde gösterelim.

Gördün mü Peynir? Küçük Piri büyümüş, saygın bir kaptan, o zamanki deyişle bir "Reis" olmuş.

Orası öyle de, Yeni Dünya da dedikleri Amerika kıtasıyla neden ilgileniyor acaba?

Bittiği her yerde farklı uygarlıkları denizcilik bilgilerinden yararlanır. Bu konuda yazdığı kitapları, haritaları bulup inceler.

Sizce Malezyalı denizcilerden öğrendiğiniz bir harita olduğu söyleniyor. Hatt denizinin doğusu hakkında çok az şey biliyoruz. Belki haritacılık konusunda bilgilerinizi paylaşabiliriz, ne dersiniz?

Elbette Piri Reis. Biz Ulemler de sizin Akdeniz haritalarından yararlanıyoruz hep.

Bak, şimdi de Doğu Asya'yla ilgileniyor.

Bir Dünya haritası çizmek için bilgi topluyor sanırım.

Piri Reis 1513 yılında memleketi Gelibolu'ya geri döner ve yıllardır aldığı notları, yaptığı çizimleri, denizcilik birikimlerini derlemek üzere çalışmaya başlar.

Yeni yıldan fazladır denizlerdeyim. Artık öğrendiklerimi başkalarıyla paylaşmanın zamanı geldi.

Bakalım bunu nasıl yapacak?

Bakalım.

Önce o güne kadar bilinen her türlü kapsamlı bir dünya haritası çizer. Haritada gösterdiği yerlerin coğrafi özellikleri, iklimi, kentleri, emekleri, yazdığı nüfus ve sahip oldukları kültürler hakkında bilgiler verir. Haritasını çizerken yararlandığı kaynakları da gösterir.

O dönem için son derece bilimsel sayılabilecek bir çalışma yapmış yani.

Evet Simitçiğim.

Akdeniz Akdeniz limanlarına ait ayrıntılı haritalar ve denizler için bu limanlar arasında yapılacak yolları kolaylaştıracak bilgiler içeren Kitab-ı Bahriye'yi yazar.

Kitab-ı ne, kitab-ı ne?

Ha ha ha! Kitab-ı Bahriye Simitçiğim. Ötümüz Türkçesiyle "Denizcilik Kitabı" demek.

Piri Reis, Kitab-ı Bahriye'yi yazdıktan sonra da dünyada denizcilik konusunda yazılan gelişmeleri izlemeyi sürdürür. Topladığı bilgileri deneyimleriyle harmanlayarak yıllar sonra ikinci daha kapsamlı bir dünya haritası çizer. Denizcilik ve haritacılık üzerine çalışmalarına ömrünün sonuna dek devam eden Piri Reis'in günümüze ne yazık ki bu iki haritasının da yalnızca birer bölümü ulaşır.

Belki yok olmuşlardır. Belki de kayıp parçaları bir gün bir yerlerde buluruz, ne dersin Peynir?

Belki de Simitçiğim. Kim bilir?

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Okuduğunuz metinde anımsadığınız kelimeyi bulunuz. Metnin bağlamından hareketle kelimenin anlamını tahmin ediniz. Tahmininizin doğruluğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz. Bulduğunuz kelimeyi cümle içinde kullanınız.

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları metniden hareketle yanıtlayınız.

1. Küçük Piri, bir denizci ve büyük bir coğrafya bilgini o mavi yolda nasıl yetiştirmişti?
2. Piri Reis'in farkı uygar kardan denizci kâğıt haritaların, onun nasıl bir kişiye sahip olduğunu gösterir?
3. Metne göre denizcilerin bilmesi gereken bilgiler ne erdir?
4. Piri Reis'in başarısının sırrı nedir?
5. Piri Reis'in çalışmalarından hareketle bir konu hakkında bilmiş bir çalışmanın yöntemleri ne olabilir? Anlatınız.
6. Piri Reis çalışmalarını sadece kendisi deneyimlerle gerçekleştirebilir miydi? Bilmiş gezginlerin insanlığın ortak mirasını oluşturmada ne rol oynuyorsunuz?

3. ETKİNLİK: Okuduğunuz "Piri Reis" ad. metninden ve aşağıdaki maddelerden yararlanarak "Piri Reis" in hayat ve ünü eser "Kitab- Bahriye" e görebilmeniz.

PİRİ REİS VE MÜNTEHAB-I KİTAB-I BAHRİYE

Mine Esiner Özen*

Büyük denizci Piri Reis'in, Osman'ın denizci kent olan Gelibolu'da doğduğu kabul edilmektedir. (...) Ad Muhyiddin Piri'dir ve ünü Türk denizci Kemal Reis'in kardeşi Hacı Mehmet'in öğrencisidir. Aslında Piri Reis'ten makine en iyi kaynak Kitab- Bahriye'dir. Hayatı yağıncı parçalarıyla çözülmüştür. (1) (...)

Kitabında savaşlardan ve Akdeniz'in can fcalet hayatından çok az bahsetmiştir. Ama özele denizciere rehber olması amacıyla, doğup gördüğü Akdeniz'in kıyılarının ve adalarının yerleşim yerlerini, harabeelerini, manalarını, suarın, denizde olan taşların, sığkalarını (...) kaydetmiştir.

(...) Eser takdirine karşın nca bir dünya haritası daha yapıp Padşah'a sunmuştur (1528). Edebiyat Kuzey Amerika haritasının bir parçasıdır. (2) (...) Piri Reis korsan, donanmada reis, Hint Kaptanı ama hepsinden fazla Kitab- Bahriye'si yüzyıllarca denizci ermine yardımcı olmuş bir deniz bilgini midir. Seferler yapmış, gördüklerini yazmış, e ne geçen eser ve haritalar incelemiş, toplamış bir denizci olarak kendik tap ve haritaların o uşturmuştur. E mine geçen eserler, k ayrı dünya haritasının parçaları e Kitab- Bahriye'si'dir. (...)

* Süleymaniye Kütüphanesi Emekli Müdür Yardımcısı.

1. Afet İnan, Piri Reis'in Hayatı ve Eserleri, Ankara 1983, s.9.

2. Cengiz Orhonlu, Hint Kaptanlığı ve Piri Reis, Belleten, c. 34, Ankara 1970.

5. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilleri inceleyerek uygun tabloya yerleştiriniz.

- Piri Kema Resbağa çıkıyor armış.
- Kema Res'e zaman zaman denize açılır.
- Piri ve armıcası denizdeki üzerne sohbetini sürdürürler.
- Bek harıtaçlık konusunda bir görüş paylaşabiliriz.
- Piri Res 1511 yılında memleketi Gelibolu'ya döner.
- Piri Res çağımızda arınan ömrünün sonuna dek devam eder.

Basit Fiiller

.....

.....

.....

Türemiş Fiiller

.....

.....

.....

Birleşik Fiiller

.....

.....

.....

6. **ETKİNLİK:** Bizim insanı Marie CURIE (Mar KURİ)'nin hayatını konu edinen bir sunum yapınız.

Aşağıda verilen sunum hazırlık tablosunu yönerge doğru şekilde doldurunuz.

Sunumun
Konusu:

Marie CURIE

Sunumun
Amacı:

Kimlere
Sunulacağı:

Sunumun
Yeri:

Sunumun
Kaynakları:

Sunum
Araçları:

Sunum
Süresi:

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygunuz.

Fizik Yılı ve Einstein

(...) Einstein (Aynştayn)'ın yaşamında dönüm noktası olan olaylardan biri, daha beş yaşındayken babasının ona bir pusuyla armağan etmesiydi. Einstein, bu basit aygıtı çok etkilenmişti. Babasının doğaya olan güven desteklerken annesi de öze ke müzge olan güven destekledi. Amcasının ona verdiği bir buhar makinesi de onu aynı ölçüde etkilemişti. (...)

Alp AKOĞLU

a) Yukarıdaki metni okuyunuz. Einstein'ın ve yakın çevresinin verdiği hediyelerin Einstein üzerindeki etkisini değerlendiriniz.

b) Aşağıdaki hediyelerden hangisi geleceğinize yön verebilir? Neden?

Küçük bir
kedi yavrusu

Yurt dışında değişik ülkelerden
çocuklarla bir haftalık bir kamp

Amatörler için
teleskop

c) Yukarıda yaptığınız değerlendirmelerden hareketle "meslek seçiminde ailenin ve yakın çevrenin önem" konusunda duygu ve düşüncelerinizi arkadaşlarınıza paylaşınız.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygunuz.

a) "16. yüzyıl Türk denizciliği" ile ilgili araştırma yapınız. Araştırmanızı aşağıdaki yazı taslağına göre hazırlayınız.

ARAŞTIRMA YAZI TASLAĞI

Araştırmamın konusu	
Araştırmamın ana fikri	
Giriş bölümü	
Gelişme bölümü	
Sonuç bölümü	

b) "16. yüzy Türk denizci ğ" konulu b ğ endirc bir mefn yazınız.

c) Yazınızda fayda and ğ nız kaynak ar aşağı da ver en "kaynak gösterme kura rına" göre düzen eyn z.

Kitap

"Yazar nı SOYAD , Yazar nı Ad , Eser Ad , Yay nevi , Bas m Yer , Bas m Y ."

NAN, Afet, Pr Res' n Hayat ve Eser er , Türk Tarih Kurumu Yay n ar , Ankara, 1992.

Dergi

"Yazar nı SOYAD , Yazar nı Ad , Maka e Baş ğ , Dergi Ad , Bas m Y , C ı , Say , Sayfa."

ESNER ÖZEN, Mine, "Pr Res Ve Muntehab- Kitab- Bahriye", Osman İ B m Araştırma ar , 2006, V /2, s. 119-122 .

İnternet

http://www.b-mcocuk.tub-fak.gov.tr/system/files/b-mcocuk_arsiv/S-187-8.pdf
(Er ř m Tarih :17.12.2017)

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Uzay ve uzay yolculukları hakkında basılı ve görsel medya kaynaklarından bir araştırma yapınız
2. Çevrenizdeki büyüklerden son 20 yıldaki teknolojik gelişmeler hakkında bilgi toplayınız

DERSE HAZIRLIK

1. Yırmı yıl önce o mayıp günümüzde kuşandığımız teknolojik ürünler nelerdir? Bu ürünlerin yaşadığımızdaki yer nedir?
2. Jules Verne (Jü. Vern)'in "Ay'a Yoluçuk, Dünyanın Merkezine Seyahat" kitaplarını okudunuz mu? Bir kurgu romanı mı veya fantezi hakkında ne düşünüyorsunuz?

• Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sessiz okuyunuz

2100'DEKİ YAŞAMDAN BİR GÜN

1 OCAK 2100 06.15

Yavaş yavaş gecenin sonu mış mış uyumaktasınız.

Ve birden duvar ekranınız aydınlanır. Dost ve tanıdık bir yüz ekranda belirir. Bu, yeni saatin adığınız yazılım programı Mo-y (Mo-y)'dır. Mo-y neşeli bir şekilde, "Uyan John (Jan). Ofiste sana ihtiyaç var. Bzzat. Bu önem..." der.

"Dur baka mı, Mo-y! Şaka yapıyor o masni!" diye homurdanırsınız. "Bugün yavaş. Hem bu kadar önem o an şey ne o abırık?"

Yavaş yavaş yataktan kendinizi dışarı sürüklersiniz ve steksize banyoya yönelirsiniz. Yüzünüzü yıkarken ayna, tuvalet ve avaboda sak yüzlerce DNA ve protein analiz sessize harekete geçer, nefesinizden ve vücut sıvılarınızdan yayılan moleküller ana zederer, herhangi bir hasta için en ufak bir beklenti olup olmadığınızı kontrol ederler.

Banyodan çıktıktan sonra başınızın etrafında, evinizle temaslı olarak kontrol etmeniz sağ ayan tekerleklersiniz. Zihninizi olarak dairenin sıcaklığını yükseltir, rahatlatıcı bir müzik açarsınız. Mutfaktaki robot aşçıya kahve ve biraz kahve hazırlamasını söylersiniz ve manyetik araçınızdan garajınızdan çıkmasını ve siz odaya hazırlamasını istersiniz. Mutfağa girerken robot aşçınızın mekanik kolunun tam da sizin sevdiğiniz şekilde yumurta hazırladığını görürsünüz.

Sonra kontaktansersiniz takar ve ntemete bağanırsınız. Gözünüzü kırpnca gözünüzün retinası üzerine düşen ntemet görürsünüz. Sıcak kahvenizi çerken kontaktansersinizde beşer haber başkarn taramaya başlırsınız.

• Mars üzerindeki yerleşim yeri daha fazla ödenek istiyor. Mars'ta kış hızla yaklaşıyor. Yerleşimciler kolonileşmekte bir sonraki aşamayı tamamlayacaklarsa dondurucu soğuk havayla başa çıkmak için Dünya'dan daha fazla kaynağa ihtiyaçları olacak.

(...)

- Yıllarca uzaya yük taşıyan uzay asansörü, şimdi sınırlı sayıda turisti uzaya götürme imkânı veriyor. Uzay yolculuğunun maliyeti son yıllarda, uzay asansörü açıldığından bu yana, zaten 50 kat azalmıştı.

(...)

An den, bir tanes dkkat n z çek yor:

- Şehri çevreleyen setlerde beklenmedik bir biçimde büyük bir sızıntı tespit edildi. Setler tamir edilmezse tüm şehir sular altında kalabilir; bu, geçmişte birçok şehrin başına gelmişti.

Kend kend n ze "Hmml!" ders n z. "Of sten ben arama ar n n ve uyandırma ar n n sebeb be o du."

Kahvaltı yapmaktan vazgeçers n z, g y n r ve ace ey e d şar fr ar s n z. Garajdan d şar ya kend kend ne ç kan arac n z d şar da s z bek yordur. Te epat k o arak arac n zdan s z en k sa sürede of s n ze göfürmes n sters n z. Manyetik araç hemen ntemete, GPS'e ve sürekli olarak trafik zeyen yo boyunca g z en m ş m yar arca ç pe bağ an r.

Manyetik arac n z sess zce hava an r, süper etken asfalt n ouşturduğu manyetik bir yastık üzerinde süzülerek g der. Mo y'n n yüzü ans z n arac n z n ön camında be rr, "John, of s n zden ge en en son mesaj, herkes e konferans sa onunda bu uşman z söy üyor. Ayrıca, k z kardeş n zden bir v deo mesaj n z var."

Araban z kend kend s n sürerken k z kardeş n z n brakt ğ v deo postlaya göz atmak ç n zaman n z var. Onun görüntüsü ko saat n zde be rr, "John, a t nc yaş na gren Kev n ç n bu hafta sonu bir doğum günü part m z var, unutma. Ona son ç kan robot köpeğ a acağ na söz verm ş t n." (...)

Manyetik araban z a do aşmay sev yor-sunuz. Yo üzerinde havada süzül düğü ç n end şe e-necek h ç br tümsek ya da çukur yok. En güz e se s z yavaş atacak neredeyse h ç sür tünme o mad ğ ç n nad ren yak t a man z. (...)

Dışarıya bir göz atarsanız, havada sıvı olarak geçen şık arabalar, kamyonlar ve trenler görürsünüz; erimeyen yolların manyetik olarak düğünü ve bu süreçte para tasarrufu sağladığını fark edersiniz.

Manyetik arabaların şimdi şehir çöpüğünü geçerek yola devam etmektedir. Çöpün çoğunun bilgisayar ve robot parçaları olduğunu görürsünüz. Çöpün neredeyse hiçbir maddesi yoktur, sudan bile ucuzdur; kuşanmayan çöp tüm dünyada, şehir çöpüklerinde dağılıp oşturmaktadır. Çöpün arazı da durmakta kuşanmasın hakkında konuşmaları var.

(...)

En sonunda ofisinizin bulunduğu büyük bir inşaat şirketinin merkez ofisinin binaya ulaşsınız. Çerçeve içinde bir azerin, neredeyse size hiç hissettirmeden sessizce karşınıza çıkarak yüzünüzü teşhis ettiğini fark edersiniz. Pastik güvenlik kartınıza gerek yok artık. Vücudunuz kim olduğunuzu.

Odaya şöyle bir göz gezdirirsiniz. Kontaktanserin masadaki tüm insanları tanımlar, biyografilerin ve öz geçmişlerin göstereceği önem kimsenin orada olduğunu fark edersiniz. Katan önem insanları okunmuş bir köşeye yazarsınız.

Patronun görüntüsü ansızın kofuğunda belirir. "Beyeri!" diye seslenir, "Muhtemelen haberiniz var, sefer bir denli reşidimaya başladı. Sorun çıldırma zamanında fark ettiğiniz, doayısı bir çökme tehlikesi yok. Ama ne yazık ki seferin tamir için indirilmiş robotlar başarısız oldu."

Bir denlik karar ve suat seferinin üç boyutlu görüntülerle tamamen çevrelenmiştir. Tamamen suya batmış gibisiz, büyük bir çatığın olduğu seferin görüntüsü gözünüzün önündedir. (...)

Uzun tartışma ardından sonra, insanları kumanda ettiğiniz bir robot tamir ekibinin göndermesi karar verilir.

(...)

Sonunda tekrar eve geçtiniz. Yorgun düşmüşsünüz. Kanepenize rahatça gömüldüğünüzde Mo y duvar ekranında belirir. "John, Doktor Brown (Brawn)" dan önem bir mesajınız var."

(...)

Michio KAKU (Miçio KAKU)

Çev.: Yasemin SARAÇ OYMAK, Hüseyin OYMAK

(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Okuduğunuz metinde geçen bazı cümleler aşağıda vermiştir. Bu cümlelerden ve söz öklere anlam arıdan hareketle kelime tahmini ediniz.

- Milyonlarca yıldır, "Uyan John, Ofiste sana ihtiyac var. Bizzat. Bu önemli" der.
- Çarpın neredeyse hiçbir malı yoktur, sudan bile ucuzdur.
- Nefesinden ve vücut sıvılarından yayılan moleküller ana zederler, herhangi bir hastanın en ufak bir beklentiye sahip olmadan kontrol eder.
- Gözünüzü kırınca gözünüzün retinası üzerine düşen internet görürsünüz.
- Çerçerçerinde, birazını, neredeyse size hiç hissettirmeden sessizce sizin kontrol ederek yüzünüzü teşhis ettiğini fark edersiniz.
- Mutfaktaki robot aşçıya kahve ve biraz kahve hazırlamasını söylersiniz ve manyetik araçlarından garajından çıkmasını ve size aya hazırlamasını istersiniz.

20 Puan	Yonga.									
Kelime			i						Puan	m
50 Puan	Ağ tabaka.									
Kelime			T						Puan	m
30 Puan	Şerh, daire, büro.									
Kelime			F						Puan	m
50 Puan	Çözümleme.									
Kelime			N						Puan	m
30 Puan	Saydam tabaka ile göz merceği arasında bulunan, ince, kasıba benzeri zardan oluşan, gözün renk berraklığı.									
Kelime					S				Puan	m
70 Puan	Mikrotaşı, kendinde mikrotaş özelliği taşıyan.									
Kelime	M								Puan	m

Puan	Puan Aralığı	Değerlendirme
	0 - 100	Gayret etme
	110 - 150	Orta
	160 - 200	Y
	210 - 250	Çok Y

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Metindeki evin özelerkeri nedir?
2. Metinde anlatılan ksa ya cu ukta nas b r çevre tasvir edilmektedir?
3. Hıç b r teknolojik ürün ku anımdan geç r ecek b r gün kurgu ay n z.
4. Metinde kurgu anan b r gün ük kes tten s ze göre o um u veya o um suz o du ğ unu düşün d ü ğ ü n ü z o ay ve durum ar kar ş a ş t r n z.
5. B r robotunuz o sun ster m y d n z? Ge ecekte robot ar n ya ş a n t m z da o mas konusunda ne düşün ü r s ü n ü z?
6. Teknoloji bağ m ğ n n gün geç t kçe artmas n san ğ n ge ece ğ ğ n risk o u ş t u r u r m u ? De ğ e r e n d i r n z.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ler uygu ay n z.

a) Metindeki kurgusal unsurlar nedir?

b) Metindeki kurgusal olmayan unsurlar nedir?

4. ETKİNLİK: Metnin özetini ver en bölüme yazınız.

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki fiiller yapısına göre "basit, türemiş, birleşik" olacak şekilde örnekler gibi yazınız.

Kelimeler	Basit	Türemiş	Birleşik
oku-	okurum	okuturum	okuyabilirim
koş-			
bak-			
yaz-			
iç-			
yap-			
yık-			

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde fiillerin fiil eyleyiş kelimelerinin cümleye kattığı anlam örnekler gibi yazınız.

Yılbaşı gecesinden sonra mışıl mışıl uyumaktasınız.	durum
Yüzünüzü yıkarken DNA ve protein alıcısı harekete geçer.	
Mars'ta kış hızla yaklaşıyor.	
Bir tanesi dikkatinizi aniden çekiyor.	
Metindeki olay 2100 yılında geçer.	
Giyinir ve aceleyle dışarı fırlarsınız.	
Manyetik arabanızla dolaşmayı çok istiyorum.	
Manyetik araç internete hemen bağlanır.	
Yeni satın aldığınız yazılım programı nasıl kullanılıyor?	
Manyetik aracınız sessizce havalandır.	
Işıklar birden kararır.	
Sonunda eve tekrar geldiniz.	
Molly duvar ekranında ansızın belirir.	

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygunayınız.

a) Bir bilim insanı olsanız aşağıdaki bilimse çalışmalarından hangisinde yer almak istersiniz? Neden? Sorularından hareketle bir konuşma yapınız.

Seçimim:

Nedeni:

b) Bunun dışında nasıl bir bilimse çalışmada yer almak istersiniz? Arkadaşlarınıza paylaşıңыз.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Okuduğunuz paragraftan hareketle yönergeyi uygunayınız.

Ticarî olmayan bir organizasyon tarafından yürütülen Mars One (Mars Van) projesi 2025 yılında Mars üzerinde insan kolonisi kurmayı planlıyor. Mars One projesinin başlamasında dört astronotun hayatlarının geride kalan orada sürdüreceği şekilde Mars'a gönderilmesi planlanıyor. (...)

Tuba SARIGÜL

a) Yeni yaşam alanı keşfetmek amacıyla Mars'a gidecek 40 kişilik bir grup oluşturulmaktadır. Siz de bu gruba katılmak için başvuru yaptığınızı düşünerek aşağıdaki formu doldurunuz.

BAŞVURU FORMU

Fotoğraf

Ad Soyad:

Adres:

Telefon:

Mail:

KİŞİSEL BİLGİLER:

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

Uyruğu:

T.C. Kimlik No:

ÖĞRENİM DURUMU:

İLGİ ALANLARI:

BAŞVURU NEDENİ:

Not: Ön kabulleri yapılan adayların ayrıntılı değerlendirilmesi daha sonra yapılacaktır.

b) Başvurunuzun kabul edildiğini varsayarak bir hikâye yazınız. Yazınızda aşağıdaki sorulardan yararlanabilirsiniz.

1. Bu yalın uçağa neden katılmak istiyorsunuz?
2. Ne tür hazırlıklar yapmanız gerekebilir?
3. Orada ne ile karşılaşacağınızı düşünüyorsunuz?
4. Dünya ve insan için böyle bir projenin önemi nedir?

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. 19. yüzyılda gerçekleşen bilimsel gelişmelerle ilgili bir araştırma yapınız.

DERSE HAZIRLIK

1. 19. yüzyılda gerçekleşen bilimsel gelişmelerle ilgili yaptığınız araştırmayı arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Sizce önümüzdeki yüzyılda günümüz hayati etkileyecek ne tür bilimsel gelişmeler olabilir?

- Metni, okumadan önce işlenen konuyu anlamak amacıyla göz atarak okuyunuz.

YENİ DÜNYA

Geleceği düşünmek ve gelecekte ne olabilir tahmin etmek bizi hep heyecanlandırmıştır. Tarih boyunca, birçok kişi gelecekte tahminlerde bulunmaya çalışmıştır. Bir yanda falcılar ve kahinler kâğıtten söz edip uyarı verirken diğer yanda gelecek bilimci olanlar eğilimlere göre gelecekte olacak bilimsel ve sosyal değişiklikleri öngörmeye çalışırlar. Otomobil, telefon, bilgisayar, atom bombası, uzaya yolcu ve DNA'nın bulunması gibi gelişmelerin omadığı bir 20. yüzyılda düşünülür mü? Acaba bu önemli gelişmelerden hangileri önce erden tahmin edilebilmiştir?

1900

FOTOĞRAF ÇEKMEK

19. yüzyılın sonlarına doğru siyah-beyaz fotoğraf ar çok popüler hale gelmiştir. 1907 yılında Lumiere (Lumière) kardeşlerin renk film buma arya fotoğrafçılık daha da yaygınlaştı.

UÇUŞA GEÇMEK

1903 yılında Wright (Ryht) Kardeşler 12 saniye boyunca uçarak 44 metre kadar mesafe katettiler. O zamanlar hemen hemen hiç kimse nın adış etmedığı bu olay aslında dünyayı değıştiren bir gelişmeydi. Günümüzde dev uçaklara binip Dünya çevresinin yarısı kadar yol almak artık şten bile değıdır.

1910

İLETİŞİM

Telefonun bulunması iletişim alanında bir çığır açtı ve uzak mesafelerdek i insanlar nın birbirleriyle konuşabilmesinin anahtarı oldu.

1920

OTURMA ODASINDA BİR EKRAN

Yarım yüzy aşkın bir süredir insanlar televizyondan günlük haberler, film ve beğenilenler izliyor ve kim zaman ç savaşıardan devlet başkanlarının öümüne kadar birçok tarihi olaya tanıklık ediyorlar.

1930

JET MOTORU

1937'de İngiltere bilim adamı Frank Whittle (Frenk Vıd) jet motorunun ilk prototipini yaptı. Bu motor 1941'de kuşanmaya başlandı. Günümüzde jet uçaklar ses hızından daha hızlı uçabiliyor.

1940

ATOM BOMBASI

1945 yılında Hiroşima ve Nagasaki'ye yere bir eden atom bombalarının oluşturduğu korkunç sonuçlar gören büyük devletler bir sahanma yarışına başladılar.

1950

CRICK VE WATSON

1953 yılında Francis Crick (Frenss Kırık) ve James Watson (Ceyms Vatsın) DNA'nın molekül yapısını buldular. Yaşamın sürmesi için gerekli olan bütün bilgiler, yani genetik freybarından bu molekülün anıyabilmek ve onunla oynayabilmek 21. yüzyılın en önemli uğraşı olacaktır.

1960

AY'DA İLK İNSAN

Ne Armstrong (Ney Armstrong) Ay'a ilk adımı atarken günümüzde tarihi bir deyiş hâle gelmiştir. "Bu bir insan için küçük bir adım ama insanlık için ise dev bir sıçramadır." sözünün özüne kavuşmuştur. Uzayın keşfi çaşılmaz henüz ilk dönemlerinde ancak insanlığı, bunu başarmak için çok istek ve Ne Armstrong'un ayak izini takip etmekte kararlı.

TELSTAR

Telstar, Dünya çevresinde bir yörüngeye oturtulmak üzere uzaya gönderilen ilk haberleşme uydusudur. NASA tarafından fırlatıldı.

1970

DİSKET

1970'lerin bilgisayarları için en önemli verileri kaydetmek ve programları yüklemek için esnek diskler olan disketler kullanılmaya başlandı.

BARKOD

Barkodlar sayesinde bilgileri çok hızlı bir şekilde bilgisayara aktarabılır. Satın alınan ürünlerin üzerindeki bilgilerin bir tarayıcı vasıtasıyla okunabilir. Bu, market kassalarında harcanan zamanın önem önemi azaltmıştır.

1980

MOBİL TELEFON

Günümüzde artık nerede olursak olalımistediğimiz kişilere anında konuşabilmeye olanakna sahibiz. Çok hafif mobil telefonlar diğer adıya cep telefonları neredeyse koşağı kadar yaygınlaştı. Bu telefonlar internete de erişim olanak sağlıyorlar.

UZAY MEKİĞİ

Uzay mekiği, yeneden kullanılabilişen uzay araçlarının kdır. k dört uzay mekiğine, insanlığın keşf yapmaya ne kadar merak oduğunu gösterir şekildedebaz ünü gemilerinadları vermiştir.

1990

SANAL GERÇEKLİK

Sanal gerçek k artık yalnızca eğlence değ, t pta ve tasarımda da kullanılıyor. Gelecekte sanal gerçek k sinema kadar sıradan bir etkin k olacak.

HEDEF MARS

İnsansız uzay araç Pathfinder (Pefayndır) 4 Temmuz 1997'de Mars'ından ve tekerek araştırma araç Sojourner (Socurnr) incelemeler yapmak üzere Mars'ın yüzeyne bıraktı. NASA şimdi bu kırmızı gezegene astronot göndermek için hazırlıyor.

Michael TAMBİNİ (Maykıl TEMBİNİ)
Çev.: Zeynep GÜRSOY
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metinde anımsanmış bir olayı keşfetmeye çalışınız. Metnin bağlamından hareketle keşfettiğiniz olayın tahmin ediniz. Tahmin ettiğiniz doğru olduğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz. Bulduğunuz keşfetmeye cümle içinde kullanınız.

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

Tahminim:

Sözlük Anlamı:

Cümlem:

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları metinden hareketle yanıtlayınız.

1. 20. yüzyılda ortaya çıkan bir mesele nedir?
2. Metinde yer alan bir meseleden hanginin günlük hayatımızda bulunduğunu düşünüyorsunuz?
3. Sizce insanlık tarihi değişimden en önemlisi nedir? Sıra veriniz.
4. Sizce göre metinde verilen 20. yüzyılda bir meseleden en önemlisi hangisidir, neden?
5. Metinde verilen bir meseleden ortaya çıkan sonuçların ortak yönleri nedir? Bir mesele her zaman aynı sonuçları sağlamaz mıdır?
6. 20. yüzyılda bir bir mesele (örneğin uçağın icadı) ile keşif dönemindeki bir keşif (örneğin tekerleğin icadını) karşılaştırınız. Bu keşiflerin insanlığa getirdiği etkileri tartışınız.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki görseller ve yangın talimatını inceleyiniz. Soruları yanıtlayınız.

19. yy.

20. yy.

YANGIN TALİMATI

YANGIN ANINDA

1. TELAŞLANMA.
2. BULUNDUĞUN YERDE YANGIN İHBAR DÜĞMESİ VARSA BAS, ÇAN VARSA ÇAL, YOKSA BAĞIRARAK ÇEVRENE HABER VER.
3. İTFAİYE TEŞKİLATINA HABER VER. YANGIN YERİNİ, ADRESİNİ EN KISA VE DOĞRU BİR ŞEKİLDE BİLDİR. MÜMKÜNSE YANGININ CİNSİNİ (BİNA, ELEKTRİK, AKARYAKIT, LPG vb.) BİLDİR.
4. YANGINI ÇEVRENDEKİLERE VE İLGİLİLERE DUYUR.
5. İTFAİYE GELİNCEYE KADAR YANGINI SÖNDÜRMEK İÇİN ELDE MEVCUT ARAÇ, GEREÇ VE OLANAKLARDAN YARARLAN.
6. ELEKTRİK VE SIVI MADDE YANGINLARINDA ASLA SU KULLANMA. YANGINA MÜDAHALE ETMEDEN ÖNCE ELEKTRİK AKIMINI KES.
7. YANGININ YAYILMASINI ÖNLEMELİK İÇİN KAPI VE PENCERELERİ KAPAT.
8. BUNLARI YAPARKEN KENDİNİ VE BAŞKALARINI TEHLİKEYE ATMA.
9. GÖREVLİLERDEN BAŞKASININ YANGIN SAHASINA GİRMESİNE ENGEL OL.

İTFAİYE :110
HIZIR ACİL :112
ULUSAL ZEHİR DANIŞMA MERKEZİ :114
JANDARMA :156

a) Okuduğunuz metindeki gelişmelerden de hareketle yangın söndürme araçlarını karşılaştırınız.

.....

b) Sizde yangın haberi konusunda 19. yy. ile 20. yy. arasında nasıl bir değişim olmuştur?

.....

c) Yangın anında ilk olarak ne yapmalısınız?

.....

d) Ta matnameye göre yangının yayılmasını önlemek için ne et yapmalıdır?

.....

e) Evinizde yangın için alabileceğiniz önlemler ve yangın esnasında kuşanabileceğiniz malzemeler nelerdir?

.....

f) Ta matname erin uygulanmasının günlük hayatımızdaki önemi nedir?

.....

g) Başka hangi konuda ta matname olabilir?

.....

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilleri inceleyerek uygun tabloya yerleştiriniz.

- Geceyi düşünmek ve uykuda ne olacak olacağını tahmin etmek bizi hep heyecanlandırır.
- Acaba bu önemli işlerden hangileri tahmin edilebilir?
- Yaptığımız projeye bölüm başkanının gözüne girdi.
- 19. yüzyılın sonlarına doğru sıyah beyaz fotoğraflar popüler hale geldi.
- 1907 yılında Lumiere (Lumyer) kardeşlerin renk filmi bu alana fotoğrafçılık daha da yaygınlaştı.
- Uzaya gönderilen ilk otomobil oldu.
- Günümüzde jet uçaklar ses hızından daha hızlı uçabiliyor.
- Dünyanın en güçlü roketi Mars'a doğru yola çıktı.
- Bu motor 1941'de kullanılmaya başlandı.
- Wright Kardeşler, 12 saniye boyunca uçarak 44 metrelik bir mesafe katettiler.
- NASA şimdi bu kırmızı gezegene astronot göndermek için hazırlık yapıyor.
- Bu telefon arada internet bağlantısı kuruyor.
- Graham Bell, telefonu icat etti.
- Bugünlerde robotlar, hızla hayatımıza giriyorlar.

Basit Fiiller
.....
.....
.....
.....
.....

Türemiş Fiiller
.....
.....
.....
.....
.....

Birleşik Fiiller
.....
.....
.....
.....
.....

5. ETKİNLİK: Telefonu bu an Alexander Graham Bell (Aleksandr Graham Bell) ile telefonda konuştuğunuzu ve ona aşağıdaki soruları sorduğunuzu düşünün. Graham Bell, size nasıl cevaplar vermiş olabilir? Paylaşınız.

- Telefonu icat etmekteki amaç ne olabilir?
- Alexander Graham Bell'in yaşadığı günümüzde yaşadığı nokta için ne düşünüyor?
- Herkes zamanında mobil telefondan daha gelişmiş bir iletişim yöntemi aranması hususunda ne düşünüyor?

Alexander Graham Bell

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki metni okuyunuz. Okuduğunuz metinden hareketle "başarı" kavramına değinme ve öznen önem" konulu bir gündem yazınız.

Yazınız metninde olduğu gibi konuya uygun deyim, atasözü veya özdeyişlere zenginleştiriniz.

Çalışkan Bir Buluşçu

(...) Küçük yaşlardan beri Edison çok çalışkan, düşünüp deneyler yapmaktan usanmayan azimliydi. "Dehanın yüzde 1'i ham, yüzde 99'u terdir." sözü bugün onun unutmaz sözleri arasında yer alıyor. Çalışkanlığının yanında azim bir olduğunu ise elektrik ampulünü 1001. denemede bulduğunda ona sorulan bir soruya verdiği yanıt gösteriyor. Öyle ki 1000 kez başarısız olduğunu hatırlatan bir gazeteciye Edison, "Hayır," diye yanıt veriyordu: "Elektrik ampulü 1001 adımda gerçek eşitlen bir buluştur." (...)

Gökhan TOK

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Doğada uzun süre yok olmayan sanayi ürünleri ile ilgili araştırma yapınız.
2. Geçmişten günümüze ünlü Türk matematikçileri ile ilgili bir araştırma yapınız.

DERSE HAZIRLIK

1. Türkiye'deki bilimsel kuruluşlar ne erdir?
2. "Geçmişten günümüze ünü Türk matematikçiler" konulu araştırmanın arkadaşlarınla paylaşın.

• Videoyu, not alarak izleyiniz

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları videoyu izledikten okuyunuz. Ardından "Cahit Arf" videosunu izledikten cümlelerde boşlukları doldurunuz.

Evinde meydana geliş her o aya diye sorab en bir bilim adamıdır.

Cahit Arf Osman'ın Bakan arda ka an son toprağı doğmuştur.

zmir Lisesi'nin genç müdürü onu resim matematik dediğ e tanıştırdı.

1928'de Maarif Vekaletinin açtığı sınavda burs kazanarak gitti.

Pars'teki yollarında da merak sardı.

..... kapısından girip gençlere dersler vermeye başladı.

1963 yılında Türkiye'nin en değerli bilim insanı diye bir kitle kurdu.

26 Aralık tarihinde Cerrahpaşa Hastanesinde son nefesini verdi.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları izlediğiniz videodan hareketle yanıtlayınız.

1. izlediğiniz videoya göre Cahit Arf nasıl bir öğrencidir?
2. Cahit Arf'nin bir bilim insanı olma aşamalarının sırayı nedir?
3. Cahit Arf'nin son sınavına kadar derslerini gözden geçirebilecek miydi?
4. Sevgili ve başarılı olduğunuz dersler seçtiğiniz meslek üzerinde etkili midir? Açıklayınız.
5. Cahit Arf'nin son sınavı geometri dersine tanınmasıyla ilgili matematikçiler ne düşünürdü? Açıklayınız.
6. İnsanların yeteneklerini ve eğilimlerini ortaya çıkarmak için neyi yapıyorlar? Tartışınız.
7. Cahit Arf'nin vefat haberinin, vefatından bir gün sonra haber kanallarında 20 saniye yer alması nasıl yorumlarız?

3. ETKİNLİK: izlediğiniz videonun konusu nedir?

VIDEONUN KONUSU

.....

.....

.....

.....

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiiller yaparına göre inceleyiniz. Bu fiiller örnekteki gibi tabloya yazarak uygun seçeneği işaretleyiniz.

- Cahit Arf 1910 yılında Sevan’te **dünyaya geldi**.
- Matematik ve bilim dünyasına önem katkılarında bulundu.
- Doktorasını yapmak için Almanya’ya gitti.
- Babası seyahat okuması için Fransa’ya gönderdi.
- Tekerek Mezopotamya’ya tarafından cat edildi.
- Yükseköğreniminin 1932’de Fransa’da tamamladı.
- He mut Hesse (He mut Hes)’e bir kitle “Hesse-Arf Kuramı”nı geliştirdi.
- Ortakokul yıllarında öğretmen matematikle olan ilgisi fark etti.
- 1964 yılında TÜBİTAK’ın ilk “bilim kurulu” başkanlığına.
- Baharı bir kitle doğa ile geldi.
- Matematik’in önemini yücelte kavrak.
- Matematik sorularını hızlıca çözüverdi.
- Cahit Arf onuruna İstanbul’da sempozyum düzenlendi.

Fiiller	Basit Fiil	Türemiş Fiil	Birleşik Fiil
dünyaya gelmek			✓

7. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki internet sitesinde verilen boş metnin ve yorumların inceleyiniz. Ardından yönergeye uygun yazınız.

05 ŞUBAT 2018 PAZARTES

Atık ürünlerin doğada yok olma süreleri

Cam şişe	4000 yıl		Pet şişe	400 yıl
Plastik	1000 yıl		Deterjan	400 yıl
Telefon kartı	1000 yıl		Alüminyum	100 yıl
Plastik tabak	500 yıl		Çakmak	100 yıl

Etiketler: atık, doğa, geri dönüşüm, pil, plastik, çöp

Çöpe atılan kâğıtların hem ormanların yok olmasına hem de dünyanın oksijen kaynaklarının tükenmesine neden olduğunu hiç düşündünüz mü?

Kullan at tırtnı bir plastik tabağın doğadan 1000 yılda yok olduğunu, toprağı karışan deterjanın 400 yıl boyunca yediğimiz bitkilere karıştığını, uygun atık hâle getirilmemiş bir pilin 300 yıl boyunca toprağı zehirlediğini biliyor musunuz?

Dünyamızın kaynaklarının sınırsız olmadığını fark edip geç olmadan önlem alalım.

4 yorum

Ash

Arkadaşlar TÜBİTAK'ın "doğada uzun süre yok olmayan katı atıklar" konulu bir proje yarışması için araştırma yaparken yukarıdaki bilgilere ulaştım, bu bilgileri kullanabilir miyim? Ayrıca bu konuda neler yapılabilir?

Ezgi

Kaynak kullanımının belirli kuralları var. Yukarıdaki bilgiler doğru olabilir ancak bilimsel çalışmalarda internet ortamından alınan bilgilerde ağırlıklı olarak "gov ve edu" uzantılı siteler kullanılır. Bu arada Türkçe dersinde Cahit Arf'i konu alan bir video izlemiştik. Cahit Arf'in ünlü bir matematikçi olmasının yanı sıra TÜBİTAK'ın kurucularından olduğunu öğrendik.

Utku

Verilen bilgilerden çok etkilendim. Bir şeyler yapmak gerek. Arkadaşlar ben bu konudaki çalışmaları okulumuzdan başlamak istiyorum. Mesela bir dilekçe yazarak çöplerin geri dönüşüme kazandırılması için belediyeden yardım isteyeceğim.

.....

.....

gönder

a) Siz olsaydınız boğda nasıl bir başk verirdiniz?

.....

b) Boğda verilen katı atık maddelerin yok olma süreleri ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

.....

c) "gov ve edu" uzantılı siteler hang kurumlar aittir ve neden güvenlidir?

.....

d) Boğdaki boş bırakılan yerlere siz nasıl bir yorum yazardınız?

.....

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygun yazınız.

**SAHİLYOLU BELEDİYE BAŞKANLIĞINA
SAHİLYOLU**

çenizde bu unan Sahilyolu Ortaokulu 7. sınıf öğrencisiyim. Okulumuzda çevremizi korumaya ve temiz tutmaya yönelik çalışmalar yapmak istiyoruz. Bu amaçla çöplerin ayrıştırılması ve geri dönüşüme kazandırılması için gerekli malzemelerin sağlanması konusunda belediyenizden yardım istiyoruz.

Gereğini arz ederim.

Skender Mahallesi Güstan Caddesi
Çeşme Apartmanı No:15 Kat: 5 Daire: 19
SAHİLYOLU

06.02.2018

imza
Utku UYAR

a) Dilekçenin yazılma amacı nedir?

b) 7. etkinliğin b. bölümünden ve dilekçenin konusundan hareketle "doğada uzun süre yok olamayan ürünler ve çevre kirliliği" konusunda ne öner yapabileceğin arkadaşlarınla tartışınız.

9. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygun yazınız.

a) Karikatürün vermek istediği mesajlar üzerinde düşününüz.

b) Kar katür er n verd ğ mesajdan hareket e aşa ğ da "yer, zaman, kř ve o ay" unsur ar ver m ř o an h kâvey vaz n z. H kâven z vazarken nokta ama saret er ne d kkat ed n z. Yaz m k avuzundan varar an n z.

Hikāye Unsurları

Yer : Brach kasabas.

Zaman : Yaz mevsim.

Kişiler : Zafer (20-21 yaş arında, üniversite öğrencisi, Esmâ'nın ağabeyi)

Ar f (38-40) vaș ar n d a, ū n v e r s t e d e b ā r e f m ū v e s).

Esmâ (12-15 yaş arında, öğrenci),

Ulku (12-15 yas arinda, Esmâ'nın sınıf arkadaş)

Olay : Yes a-an ar n yok ed mes ve belon asma.

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. "Okumak Deyince" meln ne hazr k yapmak amac y a 9. etkn kte yer a an k tap okuma formunu nce ev n z. Forma uyaun not ar a n z.

EVRENE AÇILAN GİZLİ ANAHTAR

[George (Corc) her türlü teknolojiden uzak tutularak bityitilmek istenen ancak bilimsel konulara çok meraklı bir çocuktur. Bir gün tesadüfen girdiği gizemli komşu evde, kendi yaşlarında Annie (Eni) isimli kız çocuğu ve bir bilim insanı olan babası Eric (Erik) ile tanışır. İki çocuk, bir gün Eric'in üzerinde çalıştığı Kozmos adında özel tasarımı bir bilgisayarın uzaya açtığı bir kapıdan uzay boşluğuna geçerler.]

(...)

"E m tutt!" diye bağırdı Anne, George'a. George, Anne'nin uzay edvenin yaka ayp smsk tuttu. Kuyruk u y dza doğru düşüyor amış gb hşsed yordu. Br unapartık kamkaze trenne brmş gb çemberler çzp gtg de hzanarak dev kayaya yaklaşıyordu. Atardak kuyruku y dzn Güneş'e bakan ksmn'n paradğn göre b yorard. Fakat Güneş şkar n'n erşmedğ dğr taraf karan kt. Sonunda buz u toz kap ka n br mo az tabakas üzerndek br yg n'n üstüne nd er. Şanseser kuyruk u y dzn aydn k ksm n'a nmşerd, böylece çevre ern göre b yorard. (...)

"Neredey z b z?" George o kadar şaş rmış t k korkusunu unutmuştu. Kend n nan maz derecede haf f em ş hşsed yordu. Çevres ne bak nd; kaya ar, buz, kar, karan ktan başka br şey göremed. Br n n uzaya fr attğ kocaman kr br kartopunun üstünde durmak gb yd bu. Y d z ar her tarafta par yordu fakat k z g n par t ar Dünya'dan görü düğü hâ ye göz k r p ş t ran ş k ardan epey fark yd.

(...)

"Bak Georgel!" Ko unu çevrede do and rd. "Güneş Sstem'ndek gezegen er görecek s n." Uzay kyafet n'n cebnden br ha at ç k ard. Ha at n sonun da çadır kazğ na benzeyen büyük br ç v vard. Uzay ç zme ern n yardım ya ç v y kuyruk u y dzn üstündek buza sap ad.

George onu zerken sevinç çnde haf fçe sçrad. G ymekte o duğu uzay kyafet n'n Dünya'da çok ağır omasına rağmen burada kend n bu kadar haf f hşsettğ ne nanam yordu. O kadar haf f k stedğ kadar yükseğe sçrayab rmş gb yd. Kuyruk u y dzn yüzeyndek küçük br çat ak üzerinden tekrar sçrad. Bu sefer yukar ve er doğru gtt ama br daha aşağı nmed. Yüz erce metre uzun uğunda dev br sçray ş yapm ş t sanki O amaz, g t t kçe uzak aş yordu. Ya br daha Anne'y bu amaza o zaman baş na ne er ge rd?

"mdat! mdat!" diye bağ imaya baş ad g derek uzak aşırken. Ko ar e boş ukta da re er ç zerek aşağı nmeye çaba yordu. Ama bu br şe yaram yordu. Anne ş md çok uzaktayd, arkas na baktğ zaman onu çok zor görüyordu. Kuyruk u y dzn yüzey a f ndan h z a kaymaktayd. Her yanda de k er ve küçük tûmseker görüyordu ama tutunab eceğ h ç br şey yoktu. En az nd n ş md düşüyormuş gb yd. Yere g derek yak aş yordu ve sonunda kuyruk u y dzn aydn k ve karan k ksm n'n br br nden ayr dğ eş ğe yak n br yere kayarak nd. Uzaktan Anne'n n d kkat br b ç mde ona doğru koştuğunu gördü.

"Ben duyab yorsan br daha z p ama!" diye bağ yordu Anne. "Ben duyab yorsan br daha z p ama! Ben duyab yorsan..."

"Z p amayacağ m!" diye bağı rdı George, Anne'ye doğru.

"Sak n yapma, Georgel!" ded Anne. "Kuyruk u y dzn karan k taraf na neb rd n. O zaman sen as a bu amaz d m! Ş md ayağa ka k. Ç zme ern pençe er nde küçük ç v er var." (...) "Br kuyruk u y dz Dünya'dan fark dr. Burada Dünya'da o duğumuzdan çok daha haf f z. o yüzden z p adğ m z da çok ama çok uzun br yo g der z. Buras fark br yer. Aaa bak!" diye ek ed, konuyu de ğ i ş t rerek. "Tam zaman nda ge d ki!"

"Ne için tam zamanında?" diye sordu George.
"Bunun için." dedi Anne kuyruk uydun diğer
tarafını göstererek.

Kuyruk uydun ardında sürekli uzayan bir buz
ve toz zı vardı. Bu zı bu tozu, ydun kuyruğunda
büyüdükçe uzaktak Güneş'ten ışık topluyor, parlıyor
ve uzayda sanki birerce pranta ışık diyormuş hissin
veriyordu. (...)

"Kaya eriyor!" dedi George pank içinde
Anne'nin kokuunu tutarak. "Gerçek bir şey ka-
maddesinde ne olacak?"

"Endişelenme!" dedi Anne başını sallayarak.
"Güneş'e yaklaşıyoruz sadece. Güneş kuyruk uydun

aydın yüzünü yavaşça sırt ve buz gaza dönüşür. Bu sorun değil çünkü burada Güneş'i defalarca
geçmemize yetecek kadar buz var. Zaten buzun altındaki kaya erimeyecektir. O yüzden eğer korktuğun
bursa endişelenme, uzaya düşmeyeceğiz."

"Korkmuyorum." diye tıraz etti George. Anne'nin kokuunu bırakmıştı. "Sadece soruyordum."

"O zaman daha önce soru arıyorsun!" dedi Anne.

"Ne gibi?"

"Kuyruk uydun kuyruğundan Dünya'ya kayalar düşerse ne olur, gibi."

George etrafındaki toz ara bir tekme savurdu ve "Pekala, o zaman ne olur?" dedi umursamaz
gibi görünmeye çalışarak.

"İşte bu bir soru!" dedi Anne. Memnun olmuş gibiydi. "Kayalar Dünya'nın atmosferine gir-
diklerinde ateş alır ve yeryüzünden baktığımızda bizim kayan ydun ya da meteor dediğimiz şeylere
dönüşürer."

Öylece durup ydun kuyruğu, sonunu göremeyecekler kadar uzayana dek ona baktılar. Fakat
onlar erken kuyruk uydun yönü değişti miye başladılar, arkapandaki tüm ydun hareket ediyordu. "Ne
oluyor?" diye sordu George.

"Çabuk!" diye yanıtladı Anne. "Sadece birkaç saniye var. Otur George." Edvin'e çabucak
toz arasına buzun üstünde oturma arı için k yer açtı. En başkaları da oturma arı yere tutturdular ve bir
pazı George'un
kuyruğundan sarkan uzunca bir kordona bağladılar. "Bir şey sana çarpma ihtimaline karşı." diye eklediler.

"Ne gibi bir şey?" diye sordu George.

"Bilmiyorum. Babam gene de böyle yapar." diye yanıtladı. Sonra George'un arkasına oturup aynı
şey kendisi için yaptı. "Lunapark trenlerini sever misin?" diye sordu.

"Bilmiyorum." dedi George. Hıç bilmiyorlardı.

"Şimdi sevip sevmeyi öğrenirsin!" dedi Anne gülerken.

Kuyruk uydun keskinle düşüyordu. En azından "aşağı" gibi görünen bir yöne doğru ilerliyordu.
Çevrelerinde hareket eden ydunlardan George kuyruk uydun çok hızlı düştüğünü anımsıyordu.
Fakat hiçbir şey hissetmiyordu, midesi ağzına girmemişti ve yüzünü ya ayararak geçen bir rüzgâr da
yoktu. Lunaparktaki trenlerde yaşamayı umduğu hisse hiç benzemiyordu. George artık uzayda duru-
muna Dünya'dakinden farklı olduğunu anlamaya başlamıştı.

(...)

Lucy ve Stephen HAWKING (Lucy ve Stefan HAWKING)

Çev.: Bahar ULUKAN

(Kısaltılmıştır.)

AY'A İLK İNSANI BİZ GİZLEDİK

1960' y ının İstanbu 'unda, Aksaray' dak b r ev n sa on amba ar her gece b rkaç dak ka ğ na kapanmaktadı r. Sokaktan geçen er, odan n favan na yans yan ve hareket eden rengrenk k ar n b r uçan da reden kt ğ n b meden aşk n k nde yürürler..

Odan n nde ses ve k saçarak da şan uçan da reye hayran k a bakan yüz er aras nda, k e n açarak dua eden ya  n ne er de vard ır. "Th th ma a ah... Nazar deĝmez ne a ahl" ses er aras nda ko tukt ar n ve sehpan n ayak ar na ya da duvara çarpan uçan da re yn deĝ t rerek herkes by emekt ed r. B rden, sa onun k ar yan nca oyuncak uçan da re ev n ocuĝ u taraf ndan sa ondan kar rken arkas ndan b r a k  kopar.

A Ate 'tr, oyuncak uçan da ren n sahb . B r Japon oyuncak o an uçan da re o kadar n en r k maha e her ak am A Ate 'n ev nde top anmaya ba  ar. ay ar  d ğ nde göster zaman da ge d demekt r. Te ev zy onun o mad ğ o y arda rengrenk k ar saçan, arpt ğ yerden ger dönen ve gar p ses er karan oyuncak uçan da re, neredeyse b r s nema f m kadar skse yapmaktadır. M safr ğ e e bo  g d emeyeceĝ  n A Ate 'n uçan da res n görmek isteyen er her ak am ayn armaĝ an götürmektedir er: P L.

(...) Babaanne Ay e Han m torununun haya k r mas n, d er toz anmas n d ye oyuncak uçan da reye k f b e d km t r. Gökyüzünün der n ker ne doĝ ru yo a an b r oyuncak o duĝ u  n Ay e Han m, k fa ze ke mav renk b r kuma  sem , üstüne de y dz  emey hma etmem t r. Oyuncak uçan da re, k f ya beraber, İstanbu Oyuncak Mzes n n uzay odas nda serg en yor.

Sunay AKIN
(Kısaltılmıştır.)

(İlk dört soruyu metne göre yanıtlayınız.)

1. Oyuncak uçan da re neden herkes n d kkat n ek yor?

.....

.....

2. A Ate 'n uçan da res n görmek isteyen er hang armaĝ an get r yor ar?

.....

3. Babaanne Ay e Han m uçan da reye neden mav renk b r kuma  seç yor?

.....

.....

4. Oyuncak uçan da re nerede serg en yor?

.....

Bir mase çarşması ar, günümüzden 3-4 m. yarı önce meydana gelen volkanik etkinin sonucunda Ay'ın etrafında geçici bir atmosfer oluştuğunu gösteriyor.

Ay'ın yüzeyinde, gök taş çarpması sonucu oluşmuş havza arın bazı volkanik bazaltlar da vardır. Maria (Marya) olarak bilinen bu bazalt denizler, Ay'ın çekiminde hâlâ sıcakken meydana gelen volkanik patlamaların sonucudur. Apollo görevleri sırasında toplanan numuneler üzerinde yapılan analizler, yüzeye çıkan magma arın içinde gaz beseşenlerin de olduğunu gösteriyor.

5. Yukarıdaki paragraftan hangiyangı ulaşamaz?

- A) Ay'ın etrafındaki geçici atmosferin oluşumunda volkanik etkenler söz konusudur.
- B) Ay'ın yüzeyinde havza ar volkanik bazaltlar da vardır.
- C) Ay'ın çekiminde sıcaklık devam etmektedir.
- D) Ay'ın yüzeyinde numunelerde gaz beseşenler tespit edilmiştir.

6. Aşağıdaki cümlelerden kurgusal olanların sonuna (K) yazınız.

Piri Reis dünyaca ünlü bir denizcimizdir.

Uzay asansörü sayesinde ulaşım maliyetleri azaldı.

Robotlar programlandıkları alanlarda insanlara yardımcı olur.

Uçan daireler ulaşımımızın vazgeçilmezi hâline geldi.

Akıllı telefonlar sayesinde dünya, parmaklarımızın ucundadır.

7. Aşağıdakilerden hangisinde kaynakçanın yazımı doğru verilmiştir?

- A) KORKMAZ, Zeynep, Türk D. Üzerine Araştırma ar, Türk D. Kurumu Yayın ar, Ankara, 2000.
- B) Zeynep KORKMAZ, Türk D. Üzerine Araştırma ar, Türk D. Kurumu Yayın ar, Ankara, 2000.
- C) KORKMAZ, Zeynep, Türk D. Üzerine Araştırma ar, Türk D. Kurumu Yayın ar, 2000, Ankara.
- D) KORKMAZ Zeynep, Türk D. Kurumu Yayın ar, Türk D. Üzerine Araştırma ar, Ankara, 2000

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş bir fiilin kullanılmıştır?

- A) Gerçek eşmes mümkün olmayan şere uğraşıyordu.
- B) İnsan n veya çevrenin karakterlerin, göreneklerin incelemesine rağmen çözememiştir.
- C) Söyediğin yöntemi daha önce defa arca denenmiştir.
- D) Yangın ta matnamesi dikkatle okudu.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir eşki k kullanılmamıştır?

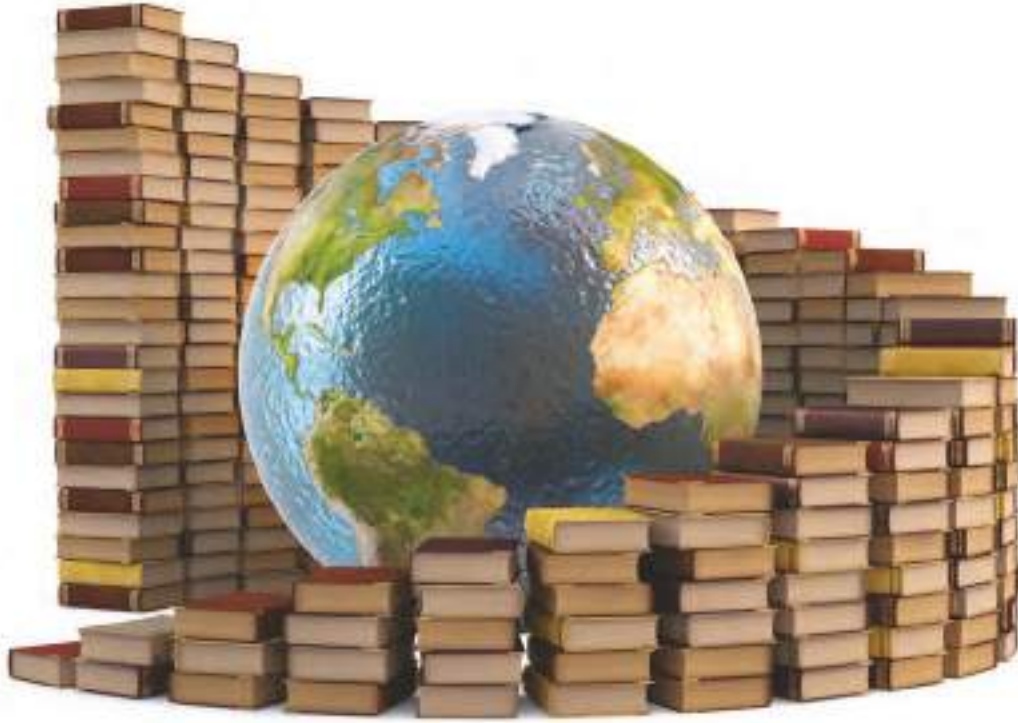
- A) Tekmeyi yeni futbolcu boyu boyunca yere uzan verdi.
- B) Her gün yakın arna telefon eder.
- C) Kaçtığı otobüsün arkasından bakakadı.
- D) Bu sorudaki üçgenin bir kenar eksik bırakılmış.

-
1. OKUMAK DEYİNCE
 2. DÎVÂNU LUGÂTİ'T-TÜRK'ÜN BULUNUŞ HİKÂYESİ
 3. OKUMAK AYRICALIKTIR, HERKES OKUYAMAZ
 4. İLK ÇOCUKLUK (DİNLEME/İZLEME METNİ)
 5. İNSAN KİTAPLARDA NE ARAR? (SERBEST OKUMA METNİ)

6. TEMA

OKUMA
KÜLTÜRÜ

Bu yüzden y k kitap arda br nsn tasar m vardır. Orada karakter y o ab r, kötü o ab r; başar da o ab r, başar sz da. Heps n n a t nda k ş n n kend n keşfetmes ne o anak sunan çağ r ş m ar vardır. Ş m d Bazak (Bazak)' n Gorat (Goryo) Baba's bütün paras n k z ar n n mut u u u u ç n harcayan br enay m d r yoksa ev at sevg s n n br babay ne hâ e get rd ğ n n br öneğ m? Suç ve Ceza'y okudu ğ unuzda Raskolnikov'un vcdan azab na ş aht o maz mı y z? Tanp nar' n Huzur'unu okudu ğ umuzda as nda okudu ğ umuz şey nedir? Var o maya ça ş an, yen kû türe hayat ben mseyemem ş sorunu ayd n buna m ve top um bask s n n br aş k ne hâ e get rd ğ d r konu. Ya da Peyam, Safa'n n Fat h Harb ye roman ... Örnek er çok. Bu yüzden edeb yat b ze ya n zca haya er kurdurmak a ka maz, ayn zamanda eğ t r, donat r, d nam z m sağ ar, kend m z ve d ünyay keşfetmem ze o anak sunar.

Tekrar etmekte fayda var. Kurmaca met n er yaş ad ğ m z hayat ar ço ğ a t m aya, yen deney m er br k t m eye, an am aray ş na ke me er e katk sunmaya, nsn n kend s n keşfetmes ne, ayr ca nsn n hayat -d ünyay keşfetmes ne, nsn o arak ka ab mes ne, nsn yan ar n besemes ne katk yapar. Bugün yaş ad ğ m z d ünya, yaş ad ğ m z co ğ r a f y a b ze hang nsn erdem erden bahsedeb r? Gözümüz, z h n m z, gön ümüz k r en m ş ken nas br üret m n ç nde o ab r z? Ya n zca tüket yoruz. Tükete tüket tüket yoruz ama fark nda değ z. z ed ğ m z haberer, f m er (Heps n ayn kefe ye koymuyorum.) b z madd d ünyay n ç ne çağ r yor. Oysa k t a p ar b z madd d ünyaya çağ r maz. B aks onu an amak ç n kend d ünyay z o u ş l u r m a k s t e r. Bu yüzden okumak hayat n keşmekeş ğ ne kar ş br yön e m d r. Hayat n b ze vermed ğ n , eks k o a n , y o a n a kar ş duydu ğ umuz aç ğ , sam m yet , heyecan , deney m , sonsuz u ğ a duydu ğ umuz öz em bu mak ç n kurmaca met n er okuruz.

Mehmet KAHRAMAN
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki yönergeyi uygun yaz.

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. İnsanların gerçek anlamda kendini tanımasını neyi uandır?
2. Kurmaca metninde okuyucu neyi buur?
3. Okuduğunuz bir romanda ya da zedğiniz bir fmdede kendinize yakın gördüğünüz kahramanın öze leri ne erdir?
4. Kitap ara kuru an efşme gerçek hayattaki efşme göre fark lık an nedir?
5. "Tüketilmiş şeylerin bizi tüketmesi" sözüne yazar ne an atmak stemektedir?
6. Hayatın anlamını yaşayarak değil de okuyarak bulmak mümkün müdür? Tartışınız.

3. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki metinleri okuyunuz. Metinlerin türünü belirlemeye yönelik sorular cevaplayınız.

1. Metin

Edebiyatı eğer önceden, boş zaman aktivitesinden baret değidir. Okuduğumuz metinlerde yeni bir gerçekle yeni bir hayatı tek tiple karşı karşıyadır. Hayatın bize vermediğini, eksik olanı yarırmız. Yalnızca karşı duyduğumuz açığı, samimiyet, heyecan, deneyim kurmaca metinlerde buluruz. (...) Kitaplar bize hayalleri kurdurup, o maddeye düşere de dirmakla kalmaz, bize yeni bir hayatı tek tiple yapar. Bir de bu taraftan bakarsak. Kendi onun yerine koy ve öyle düşün. Bütün sanatlar öyle değildir? Bir filmi kahramanı ya empati kurarak onun yerine geçmez miyiz?

Mehmet KAHRAMAN

2. Metin

Doğrusu ya, birçok arkadaş gibi küçük yaşta okuma alışkanlığına kazanmam. Çocuk merakının belirlediği bir yolda, biraz da rastlantı ara geçtim. Bir yolda gösterenim yoktu. E yordamı ya denise yerdir.

kokuumunun kapsı, kentimizin (Mafya'nın) en büyük camisiyle karşı karşıyaydı. Okudan çıkarken Yılmaz Cami'nin acağık duvarı üzerindeki mış kitapların kapak resimlerini baştan sona gözden geçirmeden geçip gittim. Hak edebiyatı, cenk kitapları, din kitapları...

Necati GÜNGÖR

1. Yazar hangisi metinde, herkesi eğlendiren bir konudan bahsetmiştir?

2. Yazar hangisi metinde, geçmişte yaşamış olduğu bir olayı anlatmaktadır?

3. Yazar hangisi metinde, konuyu samimi bir üslupla, karşısında bir varmış gibi anlatmaktadır? Sebepyle birlikte yazınız.

4. Hangisi metin, konuşma havası içinde, sorular sorup cevaplar vererek kaleme alınmıştır? Sebepyle birlikte yazınız.

5. Aşağıdaki yargıya göre "Okumak Deyince" metninin türü nedir? Sebepyle birlikte yazınız.

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygunuz.

a) Aşağıdaki metinleri okuyunuz. Hangi metin ya da metinleri okuduğunuz metindeki anlatım biçimine benzetmektedir? Beğendiğin yerleri işaretleyiniz.

Aziz'in Kansı

Duatepe'nin eteklerinde Çekirdekli köyü, birbirine uzak damarlar çöküp yığılmış, bir taş yığın halinde yığılmış evler. Sokaklarda birçok sığır ve şembe yatıyor. Sağda bazuk bir harman, bir kadın çöme miş, eerye buğday tanelerini arıyor. Yıkı evlerin bazarından yirtik esvap, çapak ayak, uzun boyu, beyaz sakal ıhtıyalar çıkıyor. Köyün üst tarafında, saman, taş ve yangın arasında, üstü saz aralı örtülmüş bir kuş ben önünde ateş yanıyor. Kız bir güneş, köyün üstünden süzülüp, sarı avaya, efatun tepelerine yayılıyor. (...)

Halide Edip ADIVAR

Çalığışu

(...)

Bugün hayatımın en acı, en derin günü oldu. Sabah eyni taabe erim bana fena bir havada geldi. Düğün gece Munise, bir kabahat yapmış, abas üstüne yürümüş. Çocuk odanın penceresinden kendini bahçeye atmış, karar ve karar içinde uzun müddet kalmayacağını, biraz sonra kapıya gelip yaracağını zannetmişler fakat saatler geçtikçe hâde, çocuk görünmemiş. O vakit, komşu ara haber vermişler. Köyde karar, e erinde yanar çaralar sokaklara dökülmüşler, zava'nın nereye gittiğini anlamak bir tür mümkün o amamış.

(...)

Reşat Nuri GÜNTEKİN

Bestelli Tamaç

(...) Maya ya da amat yemiş olarak adlandırılan çeşitler, tam o günken toplanıp kuruturlar. Kurutulmuş neler üst üste getirilip küçük deste yapıp keskin bir çakı ile nice nice doğranır ve kaynamakla olan şerbetin çersine atılır. Büyük ağaç bir kepçe ile hafif ateşte sık sık karıştırılarak pşirir. Sonra çersine kavru muşsusam, yer fıstığı, ceviz ve karanfıl konur. Yeter ki vama gece ateşten indirir. Soğuyan beste çür topak testere do duru arak saklanır. Yaz ve kış günlerinde yufka ekmeği arasına konularak yenir. Yörede çeşitli beste do u olan düğüme "beste tamaç" denir. (...)

antalyakulturturizm.gov.tr

Ağaçların ve İnsanların Baharı

(...)

Bahara ıhtıyârî bağdaşmaz zannettikler için "Pek ama ıhtıyâr am yor muyuz?" diye soran aramızda bulunabilir ama ben de size sorabilirim. Ağaç ıhtıyâr am yor mu? Yüz yaşındaki bir ağaç ıhtıyâr değ midir? Ebeve ıhtıyâr dır. Onun da vücudu yıpranmış, yer yer kurumuş hatta çürümüşdür. Fakat bahar gece nice onun da damarlarına tıpkı taze fandanın damarlarına olduğu gibi su yürümüyor mu? Genç bir ağaçla arasında ne fark var? Yüz yaşındaki ağacın yüz k bahar oluyor da bir insanın k bahar ne ömrünün kıy arında tükensin?

(...)

Şevket RADO

b) "Okumak Deyince" metninde hangi anlatım biçimlerinin ku an dı ğ n sebepleriyle birlikte yazınız.

5. ETKİNLİK: Okuduğunuz metinden a n an bö üm erde ku an an düşüncey ge ş t me yo an n sebepler y e b r kte yaz n z.

Edeb yat e ğ enceden, boş zaman akt v tes nden baref de ğ d r. Okuduğumuz met n erde yen b r gerçek k e, yen b r hayat tek f y e kar ş kar ş yay zd r. Hayat n b ze vermed ğ n , eks k o an yan ar m z , y o ana kar ş duyduğumuz aç ğ , sam m yet , heyecan , deney m kurmaca met n erde bu uruz. Carlos Fuentes b r yaz s nda ş ö y e der: "Kurmacay ya n zca tek b r hayat m z varken pek çok hayat yaşayab mek ç n yarat r z."

Bu yüzden y k tap arda b r n san tasarı m vardır. Orada karakter y o ab r, köfü o ab r; baş ar da o ab r baş arsz da. Heps n n a t nda k ş n n kend n keşfetmes ne o anak sunan çağ r ş m ar vardır. Ş m d Bazac' n Garo baba's bütün paras n k z ar n n mut u u ğ u ç n harcayan b r enay m d r yoksa ev at sevg s n n b r babay ne hâ e get rd ğ n n b r örne ğ m ? Suç ve Ceza'y okuduğunuzda Rasko n kov'un v edan azab na ş aht o maz m y z? Tanp- nar' n Huzur' unu okuduğumuzda as nda okuduğumuz ş ey nedir? Var o maya ça ş an, yen k ü tü re hayat ben mseyemem ş sorun u ayd n b u n d a m ve top um bask s n n b r aş k ne hâ e get rd ğ d r konu. Ya da Peyam Safa' n n Fat h Harb ye roman ... Ömek er çok.

6. ETKİNLİK: Aşa ğ d a k c ü m e erde gereks z sözcük veya sözcük grup ar n n ku an m ndan kaynak anan an at m bozuk u ğ u vardır. Örnektek g b bu sözcük er n a t n ç z n z.

- Hava s c a k ğ s f r n a t nda eksi on dereceym ş.
- stemeyerek d e o s a e m d e o m a d a n a b a m n k a b n k r d m.
- Bu yo yaya yürüyerek b tmez.
- Çek ngen ve utangaç b r gençt ş a r.
- Aç ş a ge en konuk ve m safr ere kram yap d .
- Bu sorun kar ş k konuşarak çözü ecek.
- Sen n e b r kte kütüphaneye ge eb r m.
- B ze merhamet de ac may da annem z öğrett .

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde sözcüğün yanlış anlamda kullanımından kaynaklanan anlam bozukluğu vardır. Sözcüğün atın örnekteki gibi çizerek doğru sözcüğü yazınız.

Bölgemizdeki birçok göl kuraklık tehlikesi yaşıyor.

..... kuruma

İki futbol takımı arasındaki ayrıcalık çoktu.

Programımıza çok üzgün bir haberle son veriyoruz.

Fiyatlar pahalı olduğundan satışlar durgun.

Ormanda yetişen karaçam fidanını balkondaki saksıya ekemeyiz.

İş başvurusu formuna öğretim durumumu yazmamı istediler.

Yağmur yüzünden topraklarımızın verimi arttı.

Fırın sahipleri un ücretlerinin yüksekliğinden yakınıyor.

Tırnakların epey büyümüş.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki parçayı yorumlayınız. Konuyu da düşüncelerinizi söyleyiniz (eğer konuşmacı değilseniz) bir önceki konuşan arkadaşınızın sözlerinden hareketle konuşmayı sürdürünüz.

(...)

Okuyorsan ne karşıdaki er susturmak, bir gıcık taslamak için ne her okuduğuna körü körüne inanmak ne de konuşma arna konu bulmak için ama önce emek, düşünmek için oku.

Kıtap vardır ancak tadına bakmak değildir; kıtap vardır yutmak, kıtap da vardır çiğnenmek, özümlemek değildir; başka deyişle kıtap arın insan ancak birkaç bölümüne göz atma, kısmın baştan sona şöyle bir okuyup geçme, pek azını da her ayrıntı üzerinde tıfz ke durarak adanmak okuma. (...)

F. BACON (BEYKIN)
Çev.: Akşit GÖKTÜRK

9. ETKİNLİK: Kitap okuma ve değerlendirme formunu, en son okuduğunuz k taba göre yönerge ile uygun olarak doldurunuz.

KİTAP OKUMA VE DEĞERLENDİRME FORMU	
Öğrencinin Adı Soyadı	:
Sınıfı – Numarası	:
KİTAP İLE İLGİLİ BİLGİLER	
Kitabın Adı	
Kitabın Yazarı	
Kitabın Türü – Sayfa Sayısı	
Okumaya Başladığım Tarih	
Okumayı Bitirdiğim Tarih	
Yayınevi, Basım Yılı ve Yeri	
KİTAP İLE İLGİLİ DUYGULAR - DÜŞÜNCELER	
Olayın Konusu	
Olayın Özeti	
Kişiler ve Özellikleri	
Zaman	
Mekân	
Eserle İlgili Düşünceleriniz	

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Divânı Lügâi'l-Türk'ün, Türk dili ve kültürü bakımından önemini başlıklar hâlinde sıralayacağınız bir araştırma yapınız

DERSE HAZIRLIK

1. Bir ülkede veya bölgede yaşayan halkın sözlü edebiyatını, geleneklerini, törenlerini, inançlarını, müziğini, oyunlarını kısacası kültür ürünlerini incelemenin ve araştırmanın ne tür faydaları olabilir? Tartışınız
2. Divânu Lugâtî't-Türk hakkında edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız

- Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sessiz okuyunuz. Okurken 1 etkinliği yapınız

DİVÂNÜ LUGÂTİ'T-TÜRK'ÜN BULUNUŞ HİKÂYESİ

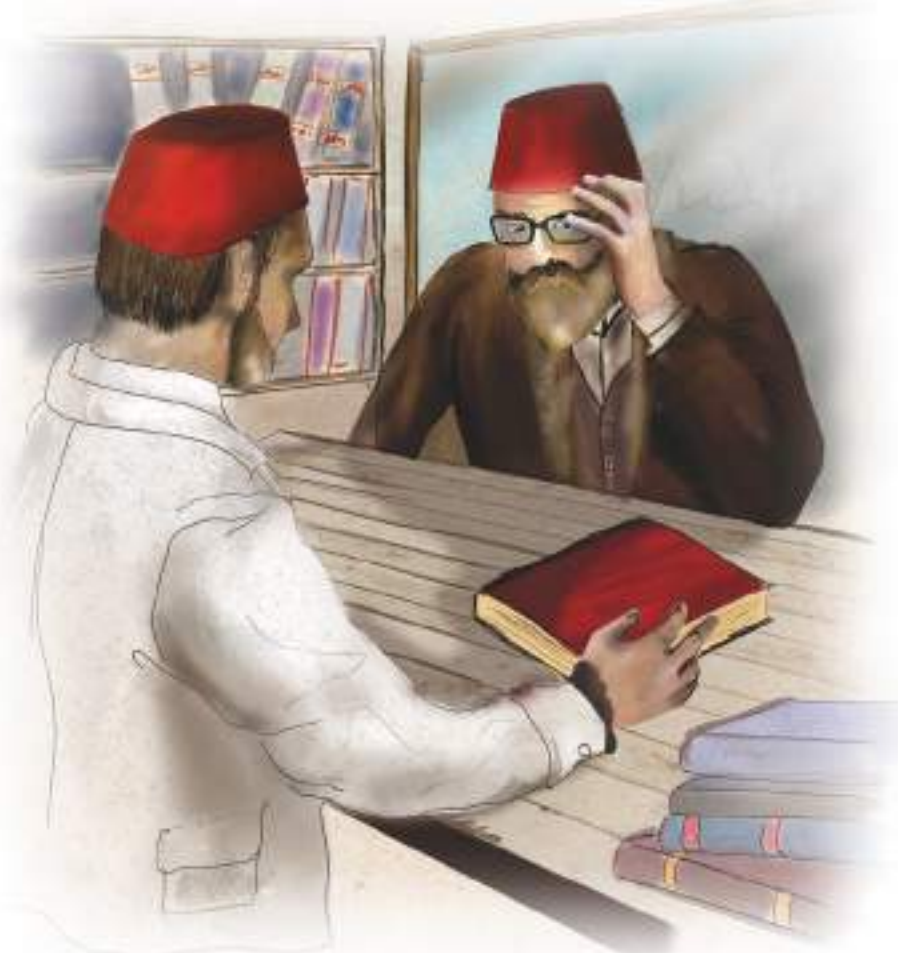
Bugün tek nüshası İstanbul'daki Millet Kütüphanesinde olan Divânu Lugâtî't-Türk'ün bulunuşu, yayımlanması ve çevirisi, gerçekten çığır açıcıdır. Eserin bulunuşu tamamen bir rastlantı sonucudur. Kâtip dostu A. Emîrî'nin bir gün, dikkatli kitap sevgisi ve çabalarıyla masaya düşen eser bir gün önce beklediği gibi, dâimî ve kütürümüzün en büyük hazinesinden mahrum kalacaktı.

(...)

Başka birkaç kaynaktan daha önce ve bir gün önce yararlanan Divânu Lugâtî't-Türk'ün varlığını bilmekte ancak 1914 yılına gelinceye kadar tek bir nüshasına ulaşamamaktaydı. Oysa Divânu Lugâtî't-Türk'ün bir nüshası eskiden Maide-i Bakanlardan Nazf Bey'in kitaplığında bulunmaktaydı. Türk dil ve kütürü bakımından önemini bilmeyen ancak değerli bir kitap olduğunu tahmin eden Nazf Bey, yakınlarından bir kadına kitabı vermişti:

— Bak, sana bir kitap veriyorum. Yıksak al.. Şikâştığın zaman sahaf ara götür. Ateş para etmez, ra eder, aşağıya vermeder.

Bir süre sonra paraya ihtiyacı olan kadın, kitabı Sahafar Çarşısı'ndaki kitapçı Burhan Bey'e götürür ve otuz rayaya satmak istediğini söyler. Divânî Lugâtî't-Türk gibi bir eser için otuz rayaya hiç de yüksek bir miktar değeri vardır ama bu kitabın önemini ve değerini bilmeyenler için yüksek bir bedeldir. Burhan Bey, yüksek bir fiyata alarak kitabı Maarif Nazır Emruhan Efendi'ye götürür. Nazır da kitabı emine Encümen'e havale eder. Kitabı incelemek için bir hafta süre isteyen Encümen, bir hafta sonra kitabı ona rayaya değer biçer. Kitabın kendisinin omadığını, sahibinin otuz rayadan bir para bile aşağıya nmedığını söyleyince Encümen'deki:

— Bz otuz rayaya bir kütüphane satın alırsak. A kitabını, stemiyoruz, diyerek kitabı Burhan Bey'e geri verir.

İşte tam da o günlerde, ömrünü ve servetini kitaplara adanmış, haftada birkaç kez Sahafar Çarşısı'na uğrayıp, kitapçıları tek tek dolaşarak yeni bir şey olup olmadığını sormaya çıkan kâdîni A. Emîrî Efendi, kitapçı Burhan Bey'in dükkanına uğrar. A. Emîrî Efendi yeni bir şey olup olmadığını sorunca Burhan Bey:

— Bir kitap var ama sahibinin otuz rayaya istiyor, diyerek onun benden anıtlar ve sürenin ertesi gün doacağına, yaşlı kadının kitabı almaya geleceğini söyler.

E ne dediği kitabın adını okuduğu anda A. Emîrî Efendi, bayacak gibi olur... Dünyada eş benzer olmayan, Türk dilinin en değerli eseri Divânî Lugâtî't-Türk'te bulunan kitap... Otuz değil, otuz bin rayaya değerli bu kitabı. Kendisini hemen toparlayan A. Emîrî Efendi, kesinlikle görünmemek, kitapçıyı şarmamak amacıyla:

— Doğru bir eser... Acaba tamam mı değil mi? Yazar da Kâşgarî adlı bir adam mı... Kımdır, nedir, be... değil... Sarı çizmeli Mehmet Ağa... Ama ne de olsa bir eserdir... Encümen ona tek f etmiş, ben de on beş rayaya veririm... der. Burhan Bey:

— K'tap ben mî o sayd verirdim. Sah bî muf aka otuz ra st'yor. Aacaksan z bîr kad na y k efm ş o ursunuz, a mayacaksan z sah bî ne ger vereceğ m. d'ye söy ey nce A. Emîrî Bey:

— Şte ş m d ş n ş ek değ ş t ... Bîr kad na yard mc o mak gerek r. Pek , kabu efm , d'yerek k'tab saf n a d ğ n söy er ama yan nda ya n zca on beş ra vard r. Eve g d p ge ecek o sa k'tab n bîr başkas na saf mas iht ma bu unmaktadır. Paran n üstünü daha sonra vermek üzere k'tab a mak stese k'tapç bunu kabu efmeyecekt r. K'tab b'rak p g'rmek de stememektedir. Böye karmaş k düşünce er çers ndeyken k'tab Burhan Bey'e bîr kte b'rak r, bîr r'vayete göre dükkân n kap s n k t'ey p anahtar ceb ne koyar ve bîr fan d ğ a rast amak umuduy a çarş ya ç kar. B'rkaç dak ka sonra esk Darû fûnun edeb yat hocas Fak Reşat Bey e karş aş r. Hemen yan na koş ar:

— Varsa aman bana y rm ra verl der. Fak Reşat Bey'de on ra vard r, hemen onu ver r. Ger ka an n get'irmek üzere ace ey e ev ne g der. A. Emîrî Efend de Burhan Bey'n dükkân na döner ve gônü rahat ğ y a Fak Reşat Bey' bek emeye koyu ur. Burhan Bey şaş k n vaz yetted r. K'tab n önem b'r eser o du ğ unu o da an am ş t r art k...

B'rkaç dak ka sonra Fak Reşat Bey e nde on ra e ge r. A. Emîrî, otuz ray hemen verr ama Burhan Bey bîr de bahş ş stemektedir. Üç ra da Burhan Bey'e verr ve Fak Reşat Bey e bîr kte dükkândan ayr r ar, konuş a konuş a çarş dan ç kar ar. Fakat A. Emîrî'n n gözü arkadadır. Burhan Bey'n sat ştan vazgeç p arkas ndan ge p k'tab stemes nden korkmaktadır. Km sen n ge med ğ nden em n o unca,

— Oh... Ehamdû ahl d'yerek ev ne ge r. Ne kadar değer b'r esere sah p o du ğ unu, k'tab nce emeye baş ad ğ nda an ar. Dost ar na, arkadaş ar na k'tab n değer n şöy e an atr A. Emîrî Efend :

"Bu k'tap değ , Türk stan ü kes d r... Türk stan değ bütûn c'hand r. Türk ük, Türk d bu k'tap sayesinde baş ka b'r parak k kazanacak. Arap d nde S'beveyh'n k'tab ne se bu da Türk d nde onun kardeş d r. Türk d nde ş m d'ye kadar bunun gb b'r k'tap yaz mam ş t r. Bu k'taba hak k k ymet ver mek az m ge se c'han n haz ne er kâf ge mez... Bu k'tap a Hz. Yusuf aras nda bîr benzer k vard r. Yusuf'u kuyudan ç kar an ar, onu b'rkaç akçeye satt ar. Fakat sonra Msr'da a ğ r ğ nca cevahre sat d . Bu k'tab da Burhan bana otuz üç raya satt . Fakat ben bunu b'rkaç ms a ğ r ğ nda e mas ara, zûmrût ere vermem..."

(...)

Şükrü Halûk AKALIN
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Metni okurken hikâye haritasında stenenleri not alınız.

HİKÂYE HARİTASI

Zaman

Anlatıcı

Yer

Kişiler

Olay Örgüsü

2. ETKİNLİK: Aşağıda okuduğunuz metinde geçen bazı cümleler verilmiştir. Bu cümlelerden hareketle kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi doğruğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

- Yusuf'u kuyudan çıkararak, onu birkaç akçeye sattı. Fakat sonra Mısır'da ağır göçmecevarıne satıldı.
- Türkçede şimdiye kadar bunun gibi birkaç kitap yazmamıştır. Bu kitabı hakkıyla değerlendirmek için her kâfi değildir.
- A. Emîrî, otuz rayı hemen vermişti ama Burhan Bey bir de bahşış stemektedir.
- Bir rivayete göre dükkânın kapısına kilit anahtarını cebine koyar ve bir tanıdığına rastlamak umuduna karşıya çıkar.
- Eve geldiğinde o satılan bir başkasına satması ihtimali bu unmaktadır.
- "Bak sana birkaç kitap veriyorum. Yıllık... Şirketin zamanı sahifeleri götür. Atın para ve otuz ra eder, aşağıya verin!" der.
- Bugün tek nüshası İstanbul'daki M. el Kütüphanesinde olan Divânü Lugâtî't-Türk'ün bulunuşu, yayımlanması ve çevirisi, gerçekten çapkânı ayar dır.
- Eserin bulunuşu tamamen bir rastlantı sonucudur.

Kelime	Tahmin	Sözlük Anlamı
cevahir		
kâfi		
bahşış		
rivayet		
ihtimal		
sahif		
nüsha		
rastlantı		

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Divânü Lugâtî't-Türk'ün değeri nedir?
2. Divânü Lugâtî't-Türk'ün değeri ve önemi hemen kavrayan A. Emîrî Efendi kimdir?
3. Divânü Lugâtî't-Türk neden önemli bir eserdir?
4. Bir kitabın değeri ve öze ulaşma kararı vermedir?
5. Bir kitabın değeri neye göre tek nüsha olması mıdır, değerli midir? Tartışınız.
6. Çok değerli olduğuna nandığını yazması bir eser bu urun ne yaparsınız?

4. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki cümlelerde anlamca çelişen sözcüklerin kuşağından kaynaklanan anlam bozukluğu vardır. Bu sözcüklerin altını örneklerle çiziniz.

- Derginin zekâ kırk varacak şeklide bir göz alıfım.
- Aşağı yukarı tam üç yıldır görüşemiyoruz.
- Beyza kesinlikle haftaya gelebilir.
- Sanırım o şüpheli kaka kabuğedecektir.
- Eminim bu saatte zımrı varmış olmalıdır.
- Okulumuzun fakir şüphesiz bu maçıyla hazırlanmış olmalıdır.

5. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki cümlelerde sözcüklerin yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan anlam bozukluğu vardır. Cümlelerin doğru şeklini örneklerle yazınız.

İzinsiz inşaatı girilmez.

İnşaatı izinsiz girilmez.

Bu çorba fazla dışarıda kaldığı için bozulmuş.

Yeni eve girdim ki sen aradın.

Otuz iki oya karşı yirmi altı oyla sınıf başkanı seçildim.

Ağırsız kulak delinir.

Yeni kazağını giymiştim ki kapının zili çaldı.

6. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki cümlelerde anlam berraklığından kaynaklanan anlam bozukluğu vardır. Anlam berraklığının nedenini cümlelerin karşısına, cümlelerin doğru şeklini ise verilen boşuğa yazınız.

Genç postacıya adresi sordu.

Neden ►

O dosyaları dikkatle inceledi.

Neden ►

Çizimlerini çok beğendim.

Neden ►

Küçük eve koş koş gitti.

Neden ►

İnsan kaynakları servisi iletişim bilgilerini istedi.

Neden ►

Buralara geldiğine hâlâ inanmıyorum.

Neden ►

7. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki yönergeyle çalışınız.

a) Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Afi çize ki meclis cümlelerinin anlamını nasıl etkilediğini açıklayınız.

- Bazıları vardır; gözlerini konuşana diker, sessizce oturur. "Şey, y. bir dneyci!" dersiniz oysak gözleri konuşanda değildir. y. bir dneyci gözleriyle değil sorulara dner; başka bir deyişle konuşulan konu üzerinde kafasında uyanan sorulara cevap arar. Dinlediklerini bu sorulara değerendirir.
- Yetkiler güneş çarpması konusunda halkı uyardır. Öze ke yaş arın ve çocukların öğe saatlerinde güneşe çıkmamasını söyler.
- Hedef net bir şekilde belirledikten sonra ona ulaşmak için koarak yapması gereken şey plan yapmaktır.
- Bir de bu konuda son oarak şunu belirtmek isterim ki kütüphanecilik önem bir disiplin gerektirmektedir.

b) Siz de bu ifadeleri kullanarak birer cümle yazınız.

8. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümlelerden özne-oan ara (Ö), nesne-oan ara (N) yazınız.

- Dîvânü Lugâtî't-Türk'ün bulunuşu, yaygınlaşması ve çevresine çekici oluyordur.
- Paraya ihtiyacı olan kadın, kitabı Sahafar Çarşısı'ndaki kitapçı Burhan Bey'e götürür ve otuz rayı satmak istediğini söyler.
- Dîvânü Lugâtî't-Türk'ün tek nüshası İstanbul'daki Millet Kütüphanesinde.
- Bu kitap değil, Türkistan ükesidir... Türkistan değil bütün cihandır.
- Otuz değil, otuz bin ra b e değerdir bu kitabı.

9. ETKİNLİK: A. Emîrî Efendî'nin Dîvânü Lugâtî't-Türk'ün değeri ile Hz. Yusuf'a atfı bu unarak yapıldığı benzetmeyi değerlendiriniz. A. Emîrî Efendî neden Dîvânü Lugâtî't-Türk ile Hz. Yusuf arasında bir benzerlik kurmaktadır? Yorumlayınız.

Dostlarına, arkadaşlarına kitapların değerini şöyle anlatır A. Emîrî Efendî:

"Bu kitap değerli, Türkistan ülkesidir... Türkistan değerli bütün çehandır. Türkük, Türk dîni bu kitap sayesinde başka bir parak ile kazanacak. Arap dîni Sbeveyh'in kitabı ne sebeple bu da Türk dîni onun kardeşidir. Türk dîni şimdiye kadar bunun gibi bir kitap yazmamıştır. Bu kitabı hakkıyla kıymet vermek azim gelse çehanın hazinesi kâfî gelmez... Bu kitapla Hz. Yusuf arasında bir benzerlik vardır. Yusuf'u kuyudan çıkarırlar, onu birkaç akçeye sattılar. Fakat sonra Mısır'da ağır gınca cevahire satıldı. Bu kitabı da Burhan bano otuz üç rayaya sattı. Fakat ben bunu birkaç mısır gında emasa ara, zümrüt vere vermeyim..."

10. ETKİNLİK: Aşağıdaki sözleri okuyunuz. Yönerge doğru hususunda konuşmanız hazırlayınız.

Başka dile uymaz annenin sesi.
Her sözün ararsan vardır Türkçesi!

Ziya Gökalp

Bugünden sonra divânda, dergâhta, bergâhta, mecste, meydanda
Türkçeden başka dile kuşanmayacaktır.

Karamanoğlu Mehmet Bey

Karamanoğlu Mehmet Bey ve Ziya Gökalp'in Türkçeye bakış açılarını değerlendiriniz. Siz bu konudaki düşüncelerinizi ne ersiniz? Kısaca bir konuşma metni hazırlayarak arkadaşlarınıza paylaşıңыз. Konuşmanızda uygun geçiş ve bağantı ifadelerini kullanmaya özen gösteriniz.

11. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygun olanı yaz.

TDK DRONE'A (DİRONA) ANKETLE KARŞILIK ARIYOR

Gelişen donanım ve yazılımların yanı sıra mekanik ilerlemeler sonucunda hayatımızın birçok alanına sirayet eden "drone" kelimesine karşılık için TDK bir anket düzenledi.

İşte halka yöneltilen anket sorusu ve seçenekleri;

İnsansız hava aracı çeşitlerinden olup keşif, gözetleme, sağlık, ilaçlama, spor, seyahat, reklam gibi farklı alanlarda kullanılan "drone" cihazı için halkımız tarafından önerilen aşağıdaki karşılıklardan hangisini daha uygun buluyorsunuz?

- a- angözü
- b- uçangöz
- c- uçan kamera
- d- uçarçeker
- e- uçurgör

Basından

a) Yukarıdaki gazete haberini okuyunuz. Siz "drone" cihazına Türkçe karşılık olarak hangisini uygun buluyorsunuz? Neden?

b) Bu seçenekler dışında sizin de bir öneriniz var mı? Sebepleriyle birlikte açıklayınız?

c) Aşveriş merkezlerinden hastane ere, okanta ardan apartman ve site sınırlarına kadar kuş andığı mız ke me erin neredeyse tamamı yabancı ke me st asna uğradı. Düzdeki yabancı ke me st asna dikkat çekmek için yakın çevrenizde karşılaştığınız bir örnekten hareketle kısa bir haber metni yazınız. Haber metninizde 5N1K sorularının cevaplarını vermeyi unutmayınız.

GAZETE

haber görseli

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Kitap okumaya göre özdeyişler araştırarak beğendiğiniz sözleri getirmek üzere yazınız.

DERSE HAZIRLIK

1. Okumanın bir ayrıcalığı olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
2. Kitap okumaya gıbı dğınz özdeyşer arkadaşarınızla paylaşıarak özdeyşerde ver mek stenen mesaj ar üzer ne konuşunuz,

- Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sessiz okuyunuz. Okuma esnasında anlamını bilmediğiniz kelimelerin altını çiziniz

OKUMAK AYRICALIKTIR, HERKES OKUYAMAZ

Okumuyoruz.

M e t e r a k , h e r b r ş e y y a p y o r u z d a o k u m u y o r u z .

N e e r n e e r y a p y o r u z d a b r t ü r ü o k u m u y o r u z .

S p o r y a p y o r u z .

K a n f e r ç n d e k a r c a s n a â d e f a h e a k o a n a k a d a r s p o r y a p y o r u z .

B u n u n ç n p a r k a r a v e b a h ç e e r e g d y o r u z , y o k e n a r n d a t r a f ğ n v e d o a y s y a ô d ü r ü c ü g a z a r n a r a s n d a k o ş u y o r u z , b r o z p a r a y s a k " s p o r t s c e n t e r " (s p o r s e n t r) a r a (s p o r m e r k e z n e) k o ş u y o r , o u k o u k p a r a a k t y o r u z . K s a c a s , s p o r t m e n m e t o m a y o u n d a h z a e r y o r u z .

A m a o k u m u y o r u z .

G e z y o r u z .

n a d n a g e z y o r u z .

K s a t u r a r , u z u n t u r a r , m a v t u r a r , k r m z t u r a r (B u d a v a r m y d a c a b a ?) , K a r a d e n z t u r a r , G ü n e y d o ğ u t u r a r , h a b a b a m d e b a b a m ü k e y t u r u y o r u z , H a f t a v a t a n t o p r a k a r y e t m y o r ; s n r a r z o r u y o r , y e m e y p ç m e y p p a r a b r k t r p y u r t d ş ü k e e r , u z a k c o ğ r a f y a r t u r u y o r u z . B r m e t t u r u y o r ! Ü k e v e d a h d ü n y a k a z a n b z k e p ç e , g e z y o r u z .

A m a o k u m u y o r u z .

z y o r u z .

Ö ü m ü n e z y o r u z .

S n e m a , t y a t r o (h e e d e g a r b m t y a t r o) b r y a n a , t e e v z y o n z y o r u z . (. . .) Ö ü m ü n e t e e v z y o n z y o r u z . A m a o k u m u y o r u z .

K t a p a m a y a p a r a b u a m y o r u z , ô d ü n ç k t a p a m a k ç n k ü l ü p h a n e b u a m y o r u z , o k u y a c a k z a m a n h ç m h ç b u a m y o r u z ; ş u b m e m n e z a m a n k e s e n e e k t r k b r t ü r ü g e m e k b m y o r , s u a r k e s y o r v e n a s b e c e r y o r s a b z m o k u m a a ş k m z d a k e s y o r , t s r t s r t s y o r u z d a o k u y a m y o r u z .

A s n d a p e u n s e r y o r , o k u m u y o r o ğ u o k u m u y o r u z .

O k u m a k , a y r c a k t r l

Ü s t e k o k u m a k â n e m b r a y r c a k o d u ğ u ç n d r k h e r k e s o k u m u y o r , d a h a s o k u y a m y o r .

zemek için bir çift göz (hatta bir tek göz), dinlemek için az çok duyarlı bir çift kulağına yetip de artıyor bile. (nanırsınız; yakışkandıysanız, zemek için tek bir göze bile hitap etmeyen, bir gün önce zedeliğiyle birleştiren atan ve arkadaşlarıyla maçı hakkında tartışan bir görme engelli şahısdım.)

Ama okumak için, o gözün ve soyu okuma yolu uğuna başlayabilmek için, duyarlı bir yürek ve pır pır bir bekleme gerek.

Okumaktan ve yeni şeyler öğrenmekten korkmayan aksine zevk alan; çevreye, insana ve diğer tüm canlılara sevgiyle, kendisine benzemeyenlere yaşamaya, onları anlamaya ve duyarlı olmaya çalışan insanlar okuyabilir ancak,

(...)

Akademisyenlerden yazarlara, eğitimcilerden kütüphanecilere, bir dünya adamı araştırıp duruyor, "Neden bu millet okumuyor, niye okumuyoruz?" diye.

Aslında bekledi cevap kısa, basit, açık ve net.

Okumuyoruz çünkü okumak ayrıcalıktır, bu nedenle de herkes okuyamaz,

Erol YILMAZ
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Okurken atın çzdğnz ke meern an am arn metn bağ am ndan hareket e tahm n ednz. Tahm nernzn doğ ru uę unu TDK Türkçe Sözlük'ten kontro l ednz.

Kelime	Tahminim	Sözlük Anlamı

2. **ETKİNLİK:** Okuduę unuz metnde geç en baz cüm e er aę aę da ver m ş t r. Bu cüm e erden hareket e ke me grup arn n an am arn yaznz.

- Kı sa tur ar, uzun tur ar, mav i tur ar, kı rm z i tur ar (Bu da var mı yd i acaba?), Karaden z tur ar , Güney-doğ u tur ar , ha babam de babam ü key i tur uyoruz. Hafta vatan toprak ar yetm yor; s n r ar zor uyor, yemey p çmey p para b r k t r p yurt d ş ü ke er , uzak coğ rafya ar tur uyoruz. B r m i et tur uyor! Ü ke ve dah i dünya kazan b iz kepçe, ge z yoruz.
- Kan ter i ç nde ka rı cas na â defa he ak o uncaya kadar spor yap yoruz.
- B raz para ysak "sports center" ara (spor merke z ne) koş uyor, o uk o uk para ak t yoruz.
- As nda: pe un ser yor, okumuyor oę u okumuyoruz.

KELİME GRUBU	ANLAMI
ha babam de babam	
dünya kazan biz kepçe	
kan ter içinde kalmak	
oluk oluk para akıtmak	
ipe un sermek	

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları metniden hareketle cevaplayınız.

1. Yazar hangi konudan rahatsızlık duymaktadır?
2. Yazara göre kimler okuyabilmeli?
3. Okumak hakkında ne düşünüyorsunuz?
4. Klopardan edindiğiniz tecrübe ve bilgiler hayatınızda yansıtıyor musunuz?
5. Çevrenizde okuma alışkanlığı olan kişilerin özelliklerini nelerdir?
6. Çevrenizdeki insanların okumayı teşvik etmek için neler yaparsınız?

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygunlayınız.

a) Okuduğunuz metnin başlığı ve içeriğini uyumu bu üp bu maddeyi z. sebep e r y e b r k t e yazınız.

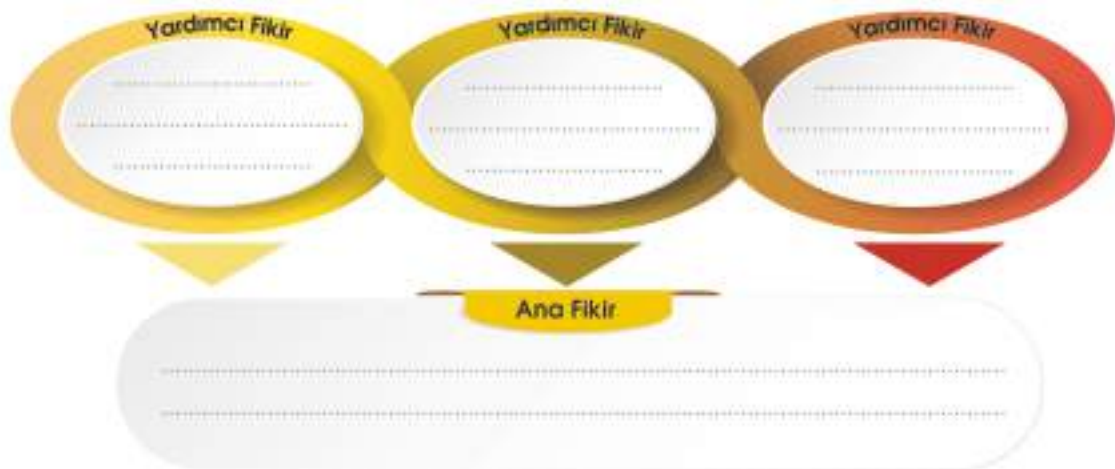
b) Siz de okuduğunuz metne uygun farklı başlıklar yazınız.

Tek
Kelimeden
Oluşan

Kelime
Grupundan
Oluşan

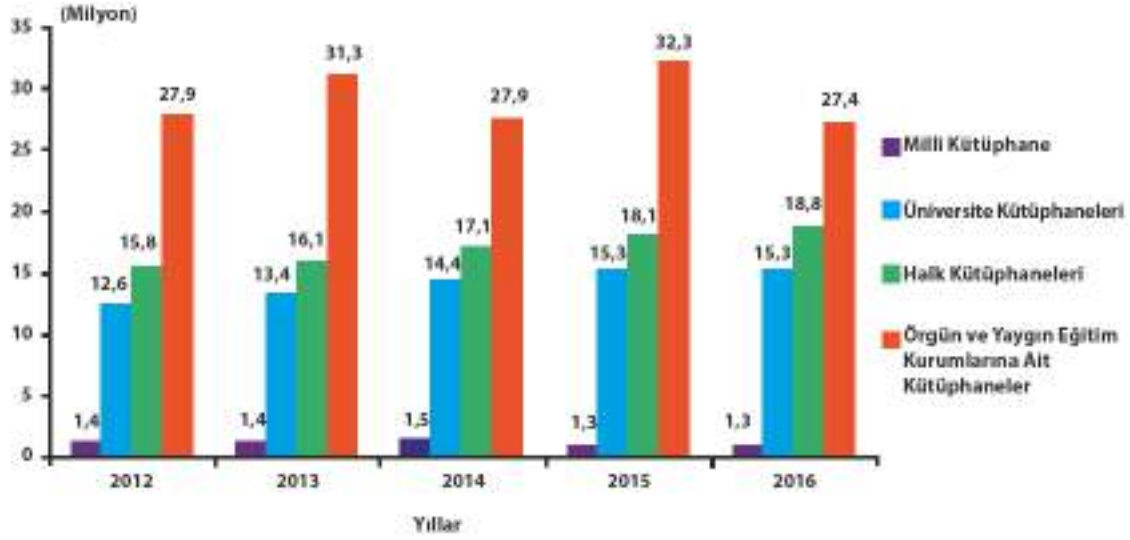

5. ETKİNLİK: Okuduğunuz metnin ana fikrini ve yardımcı fikirlerini aşağıdaki kutucuklara yazınız.

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki grafiği inceleyerek verilen yönergeye uygun yazınız.

Yıllara göre kütüphanelerdeki kitap sayıları, 2012-2016

a) Aşağıdaki yargıları grafiğe göre yorumlayınız. Grafiğe göre doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazınız.

- ☐ Örgün ve yaygın eğitim kurumlarına ait kütüphanelerdeki kitap sayısı, 2016 yılında 2015 yılına göre azalmıştır.
- ☐ 2012-2016 yılları arasında Halk Kütüphanelerindeki kitap sayısında artış yaşanmıştır.
- ☐ Üniversite kütüphanelerindeki kitap sayısı sürekli artış göstermektedir.
- ☐ 2013 yılında Milli Kütüphane'deki kitap sayısı bir önceki yıldan fazladır.
- ☐ Milli Kütüphane'deki kitap sayısı 2014'te artmıştır.
- ☐ 2015 yılında kütüphanelerdeki toplam kitap sayısı yaklaşık olarak üç milyondur.

b) Siz de grafiğten ulaşabileceğiniz yargılardan üç örnek yazınız.

- 1
- 2
- 3

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde deyim ve atasözünün yanlış kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. Yanlış anlamda kullanılan deyim ve atasözünün doğrusunu örnekteki gibi boşuklara yazınız.

Her konuda bilginlik taslamasına alıştık.

bilgiçlik taslamak

Merdivenden düşecek diye korkudan ödüm çatladı.

Şimdi gel de ayıkla bulgurun taşını.

Ahmet hep böyledir, tereyağı gibi üste çıkar.

Açlıktan midem zil çalıyor.

Annesini bir anda karşısında görünce paçaları tutuştu.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde mantık hatasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. Anlatım bozukluğunun sebebini örnekteki gibi yazınız.

1

Köşedeki oyuncakçıya uçan helikopter gelmiş.

Helikopter zaten uçar.

2

Bu yazıyı değil okumak, anlamak bile imkânsız.

3

Bu hastalık ölüme, hatta felce bile neden olabilir.

4

Durmadan çay ve çekirdek yenilen bu yerden hızla uzaklaştı.

5

Köyün muhtarı geçmişe ait planlarını anlattı.

6

Gelecek güzel günlere özlem duyuyorum.

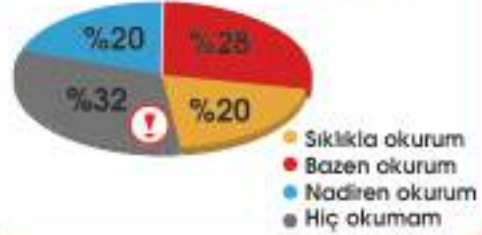
9. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeye uygun olarak.

a) Yandaki grafikte bir anket çalışmasından elde edilen Türkiye'nin kitap okuma oranı göstermiştir. Grafikten yararlanarak aşağıdaki soruların yanıtlarını çeren bir konuşma hazırlayınız.

- Siz hangi dilimde bulunuyorsunuz?
- Ülkemizdeki hiç kitap okumayan %32'lik kesimin kitap okumama gerekçeleri neler olabilir?
- Ülkemizde kitap okuma oranını artırmak için neler yapılabilir?

Kahraman = 1542 kişi

Kitap okuma oranı: **%68**

b) Konuşmanızı aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.

KONUŞMAMI DEĞERLENDİRİYORUM			
Özellikler	Evet	Hayır	Kısmen
Konuşurken beden dilini etkili bir şekilde kullandım.	☐	☐	☐
Kelimeleri anlamlarına uygun kullandım.	☐	☐	☐
Konuşmamda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullandım.	☐	☐	☐
Konuşmamda yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullandım.	☐	☐	☐

10. ETKİNLİK: Turistlik bir gez esnasında tabe a ardak yabancı ke me er gören bir turistin ülkemiz e g düşünce er ne o urdu? Düşünce er n z sosya medya mesaj o arak arkadaş n z a pay a ş n z.

Gönder

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Severe okuduğunuz bir kitabı tanıtmak için görse er e desteklenmiş bir sunum hazırlayınız. Sunum öncesi prova yapınız.

DERSE HAZIRLIK

1. Hangi tür kitapları okumaktan hoş anıyorsunuz? Neden?
2. Okuyacağınız kitapların okuduğunuz kitaplarındaki okuma alışkanlıklarını öğrenin.

Metni dinlerken kendinizi ana kahramanın yerine koyarak onun hislerini anlamaya çalışınız.

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Dinlediğiniz metinde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahmin ettiğiniz doğruyu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz. Kelime cümle içinde kullanınız.

ciltçi	Tahminim	
	Anlamı	
	Cümlem	
meşin	Tahminim	
	Anlamı	
	Cümlem	
yalızcı	Tahminim	
	Anlamı	
	Cümlem	
belletici	Tahminim	
	Anlamı	
	Cümlem	
cebir	Tahminim	
	Anlamı	
	Cümlem	
siyaset	Tahminim	
	Anlamı	
	Cümlem	
yeğ	Tahminim	
	Anlamı	
	Cümlem	

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Metinde yazarın kitaplara meraklı bir çocuk olduğunu gösteren ifadeler nelerdir?
2. Metne göre çocuğu kitap sevmeye ne etki etmiş olabilir?
3. Kitaplığında olduğu hâlde okunmayan kitapları konusundaki düşünceleriniz nelerdir?
4. Her akşam evde kitap okunması ile kitap okuma alışkanlığı kazanma arasında bir ilişki var mıdır? Tartışınız.
5. İnternet gibi dijital kaynaklar kitapların yerini alabilir mi? Tartışınız.
6. Kitap okuma alışkanlığı kazanmada kişiyi etkileyen ve çevresel etkiyi önemi tartışınız.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde, örfü ü anımları bu örnek gibiyazınız.

Bu gece okumaları orada da sürdü.

Demek ki yazar daha önce de gece okumaları yapıyormuş.

Benim de bir kitaplığım olmuştu.

Perşembe günleri okula giderken ayakları Beyazıt yokuşunu daha hızlı ve istekli tımanırdı.

Özellikle bazı dersler, roman ve gazete okumaya elverişliydi. Bu izni kötüye kullandığımız da olurdu.

4. ETKİNLİK: Yazar, çocukluk anılarını kağıda yazarak kimlere seslenmek istemiş ve ne amaçla yazmış olabilir?

5. ETKİNLİK: Denediğiniz metinden alanan aşağıdaki parçada hangiy düşünceyi geliştirme yolu kullanmıştır? Yazınız.

İstanbul'a döndüğümüz vakit on üç yaşındaydım. Serez'den ayrılırken beni en çok sevindiren şey, istediğim kütüphanelere kavuşma olanağının artık gerçekleşmesiydi.

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde anımlı yönünden anımlı bozukluğu çözen cümlelerdeki anımlı bozuklukların örnekleri bu örnek gibiyazınız. Anımlı bozuklukların sebebin cümlelerin karşısına yazınız.

Geçen sene de yine böyle olmuştu.

Eli uzun biridir, herkesi tanır.

Salı günü mutlaka ben de yarışmaya katılabilirim.

Esen meltem rüzgarına karşı oturduk sahilde.

Eğirdir Gölü'nde inanılmaz çoğunlukta sazın balığı var.

Hastalandığımda çok dedemle ilgilenemediğim için üzgünüm.

Ona sözüm var, dediklerini yapmaya zorunluyum.

Zanlı, sorguda suçunu kendi ağızıyla itiraf etti.

Son gördüğümde beri saçlarını büyütmüşsün.

Onun karşısında rahat düşüncelerinizi ifade edebilirsiniz.

Yoldaki buzlanma araçların kaza yapma şansını artırır.

Savaş yıllarındaki koşullar Anadolu halkını zorluyordu.

Aşağı yukarı tam bir aydır sonuçların açıklanmasını bekliyoruz.

gereksiz sözcük kullanımı

7. ETKİNLİK: Severek okuduğunuz bir kitabın temak amacı ya hazırladığınız sunumunuzu yapınız.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygun yaz.

a) Okumaya göre bir anı yaz. Anı yazarken nokta ama şahefeyi ku anmayınız. Nokta ama şahefeyi ku anmas gereken yerler () e be rınız.

b) Anınızda () e be rti ğınız yerler uygun nokta ama şahefeyi e do durunuz. Nokta ama şahefeyi ku anmas n n metn n okunuşuna yapı ğ katkı yorum ayn ız.

İNSAN KİTAPLARDA NE ARAR?

Kıtap sevgi düşmüşse çnize çe bir yocuğa başamışnz demektir. A. Emîrî Efendî'de kıtap tultkusu öyesne baskındır. K Yanya'da görev yaptığ sırada Arapça bir kitabın knc c dñn Yemen-Sana'da bir kışde o duğunu öğrennce sıf o kıtab a ab mek çn tñynñ Yemen'e yaptırr. Bu nas br aşkıtr? Bu aşkardan brs de ekmek parasn kıtaba verecek kadar kıtap mecnunu o an Ahmet Mithat Efendî'dir. H m Zya Üken, sıf kıtap okumak çn sabah ara kadar ayakarñ su da u br kaptı beketr myd yüreğñdek kıtap sevgi o masa? Abdübak Göpñar, bir kıtaba sah p o ab mek çn ayakkabıñ rehñ bırakp ya n ayak yürür müydü bu sevdaya tutu masa?

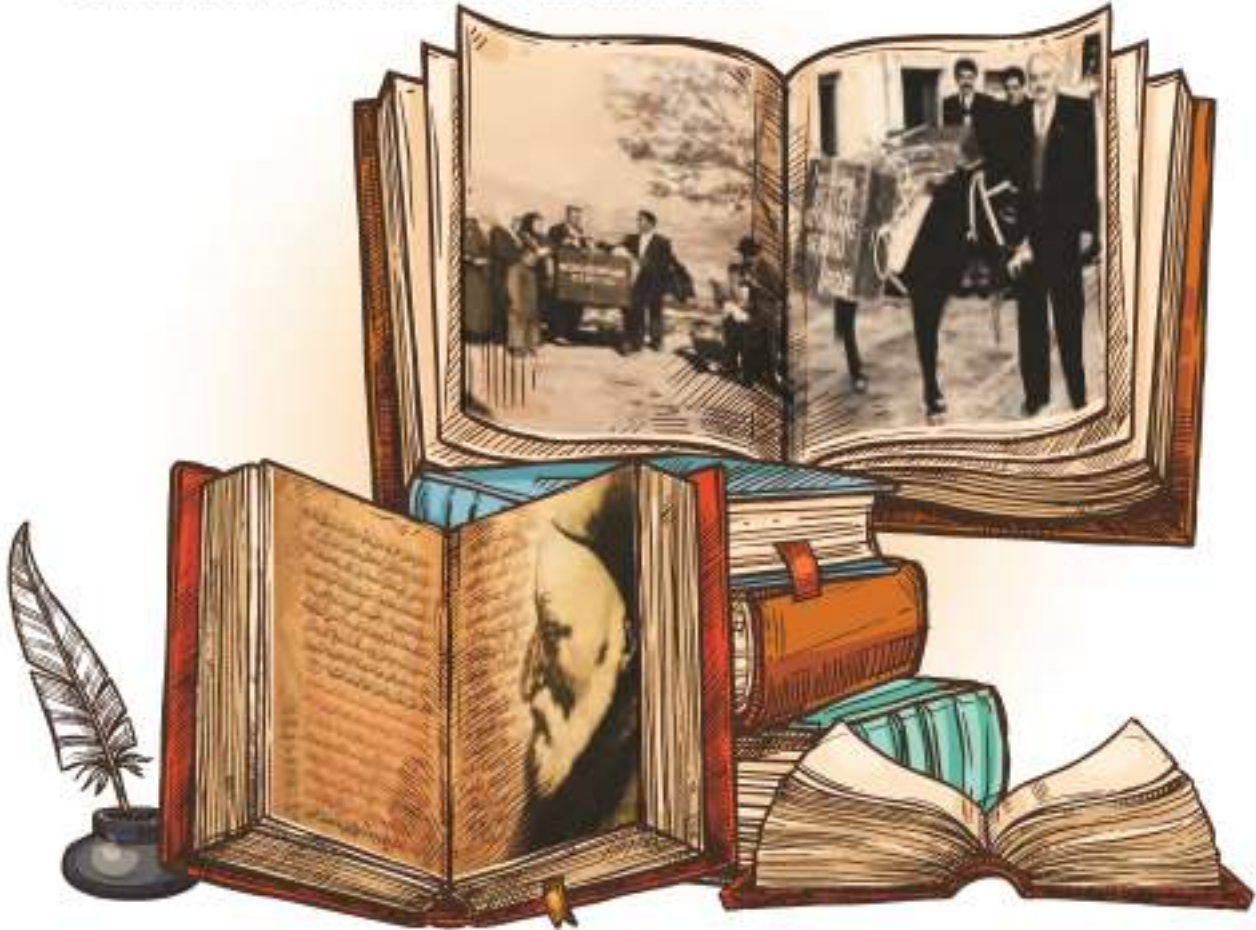
(...) Bir yanda kıtap yakan arñ o duğu şu dünyada Eşek Kütüphanec Ürgüp ü Mustafa Güze-göz'ün çabasna nas şapka ç kartmaz nsn? Ç e dır kıtaba g den yo ...

"Ben öürsem öürüm, br şey değ ; yanar m kıtap arma bakka e ne düşerse," diye endşe enen Cahit Sfk; kend adn taş yan br müzede kıtap arñn, mektup arñn korunduğunu görüp sevn yor mudur acaba?

(...)

Km kıtap arñ üstünde gözyaş vardır. Kmñn çnde kurulumuş gü yaprak ar ... Szden sonra ver mesn vasyet ett ğnz kıtap ar, çoğu zaman u aşmaz muhatab na. Agap Marıayan' n cephe de o masna rağmen cebñde taş dğ Türkçe Gramer kıtab Şam'da 7. Ordu Komutan Mustafa Kema' n dkkatn çekmeseydi daha sonrak y arda onu Türk D Kurumunun başna getrr myd, hem de "D açar" soyadn vererek?

Baz kıtap ar da vardır yanzdr y dı ar gb. Çok okunan da vardır, yüzüne bak mayan da. Kmñn soğundur kapağ, aben dır kms. Kıtap ar da nsn ar gb dr. Başar o any a başar sz yan yanadır. Okumaya doymad ğnz kıtap arñ yannda br daha e nze a mak stemed ğnz kıtap ar da o ur. Gerçek okuyucu sperde de o sa bırakmaz kıtab e nden.

Bazı insanlar arkadaş olarak kitapla. Okuduğu kitabın kahramanına aşk olanların sayısı az değildir. Sabırsızdır kim okur aradık kitabı okuyup bitirmeden önce sonuna bakar aradık kitabın. Kimse top atsa duymayp sessizce okurken kitabın, kimse de hiçbir şey umursamadan yüksek sesle okur.

Kimse de kitaplara baş başa kalmak için çırpınır. Öylesine okumak ister ki dur durak b mez. Ekmeğ, suyu unuttur da kitabı bir türü e erinden düşürmez; y yeceğ de çeceğ de o büyüü sayfa ard r "k kitap kurdu" için.

Bir kitabevinin kapısından içeri de d m ko ay ko ay k m se ç karamaz onu oradan. Kapı üzer ne k t eyp g t sen en mut u geces o ur kitapç da karmak. Y ard r yüzüne bak mayan, sayfa ar n tozun toprağ n kap adğ k kitap ara dokundukça e tozan r. Raf arda gezd kçe gördüğü k y mef eser er karş n da " n san bu k tab safar m h ç?" d ye k zar kend kend ne. Sadece başka ar n n k tab ç n değ , kend k tap ar ç n de end şe en r. "Ben ö dükten sonra acaba baş ar na ne ge ecek?" d ye kend n yer b t r r "k tap hasta ar".

Ad m atacak yer bu amaz n z ev nde. Y ar y k tap, derg b r kt m ş t r. Br çoğ unu okumam ş, okuyamam ş t r be k de. K tap fuar dem ş a m ş, ucuz bu duğ u ç n çantas na do dumuş, fak t e ö der m düşünces ye ko ko k tap ar taş m ş t r.

(...) Franz Kafka (Frans Kafka) " ç m zdek donmuş den z n buz tabakas n k racak b r b a t o ma k tap." der. K tap okumak zanned dğ kadar ko ay değ d r. K taba nas davranacağ n b mek h üner ster. ş te mese en n bam te buras d r. Rüştü Önur "Bütün k tap arda sen ar yorum..." der.

Sah , sz k m ar yorsunuz her k tap ta?

Hayrettin DURMUŞ
(Kısaltılmıştır.)

ELEKTRONİK KİTAP

(...)

Elektronik kitabın tanımlıya göre dört fark görüşü saptanmıştır. Bunlar:

- Metnin elektronik kitapla okunması için metin zenginleştirilerek okuyucuya uygun bir yazım gerektirir.
- Elektronik kitap yazım ve donanım bütünlüğüdür. Bu özelliği dijital kitaptan farklıdır.
- Elektronik kitap, elektronik metnin okunmasını sağlayan bir donanımdır.
- Elektronik kitap, ekran bu anlamda herhangi bir aygıtla ya da özelleştirilmiş donanımda görüntülenebilen elektronik çerçedir.

Bu görüşe göre elektronik kitap, basılı kitabın sayısal eşitmesiyle elde edilen veya elektronik ortamda üretilen elektronik metindir. Düz metinden farklı olarak resim, animasyon, ses, müzik, video çerebilir. Ekran bu anlamda herhangi bir donanımda okunabilir. (...)

İşık ÖNDER
(Kısaltılmıştır.)

(İlk dört soruyu metne göre cevaplayınız.)

1. Elektronik kitap düz metinden farklı olarak hangi özellikler içerir?

2. Elektronik kitap kullanıcısı okumak için hangi donanıma ihtiyaç vardır?

3. Elektronik kitabın dijital kitaptan ayrılan fark nedir?

4. Metinde anlatılmak istenen nedir?

5. Aşağıdaki metinde hangi anlatım teknikleri bulunduğunu belirtiniz.

Küçük saonun fes renginde, kağıt, ağır perde penceresinden dışarı; muhteşem, parak bir suyu boyalı evhas gibi görünüyordu. Saf mavimsi bir sema... Çiçek ağaçları... Uyur gibi sessiz duran deniz... Karşı sahilde mor, farklı unma zisseleri arasında dağlar, koru ar, beyaz yollar...

(...)

Yavaş yavaş kamburunu arkasına dayadı. Elini dizine koydu, başını kaldırdı. Biraz doğru du. Torununun torununa, "Yavrum, ne için susuyorsun?" dedi. "Biraz konuşmam."

Ömer Seyfettin

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

- A) Annem mutfaktaki tüm yiyecekleri de abla yer eşitirdi.
- B) Bu kütüphanedeki kitap sayısı diğer kütüphaneden daha fazla.
- C) Sınıfteki öğrencilerin bir kısmı etkin öğe katılacak.
- D) Okumak, zihni geliştirme faaliyetidir.

7. Aşağıdaki tablodaki anlatım bozukluğu bu unan cümleler ve bazı anlatım bozukluğu nedenleri vermiştir. Anlatım bozukluğu o an cümlelere nedenlerin eşleştiriniz.

A) Son eserini, yaşamında edindiği deneyimlerinden yola çıkarak kaleme almış.

B) Sıkıca giyinmemesi hastalanmasına vesile oldu.

C) Bugün okula gitmedim, bütün gün bomboş odamda olurdum.

D) Hava çok soğuk, mutlaka evsizler üşüyor olmalı.

Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanımı.

Gereksiz sözcük kullanımı.

Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı.

Sözcüğün yanlış yerde kullanımı.

Anlam belirsizliği.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bahçeye diktiğimiz zeytinlerden arka kurumuş mu?
- B) Karınca arka kendilerinden çok daha büyük ve ağır yiyecekleri taşıyor.
- C) Ahmet top oynarken gördüm.
- D) Kuyumcunun camında "Kuyak ağzı zeytinleri" yazıyordu.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "özne" anlatım bir cümle vardır?

- A) En çok kahraman kişiler yazıyor.
- B) Bazı günler sahilde denizden eşikte şarkı dinler.
- C) Mısra, öğleden sonra okula gitmedi.
- D) Arkadaşlarla hoşça vakit geçirmek benim mutlu ediyorsa.

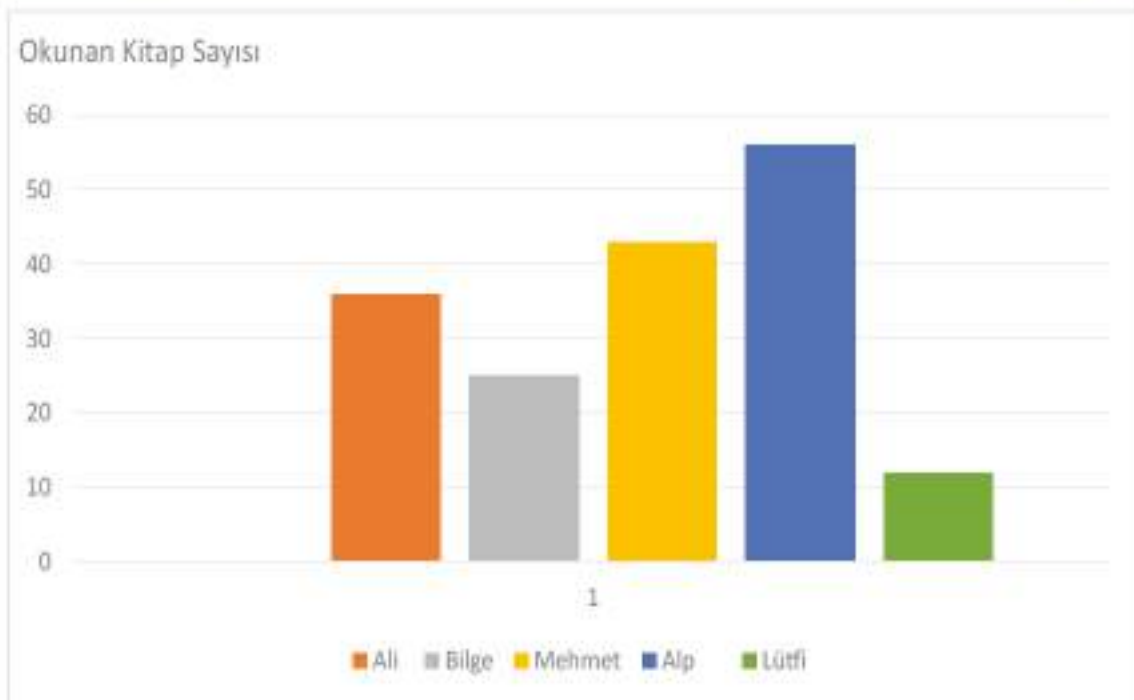
10. Karşılaştırma cümlelerinin karşısına (✓) işaret koyunuz.

Hasan Öğretmen konuyu daha güzel anlatıyor.

İnsanın kendini tanıması önemlidir.

Beni yalnız sen anlarsın.

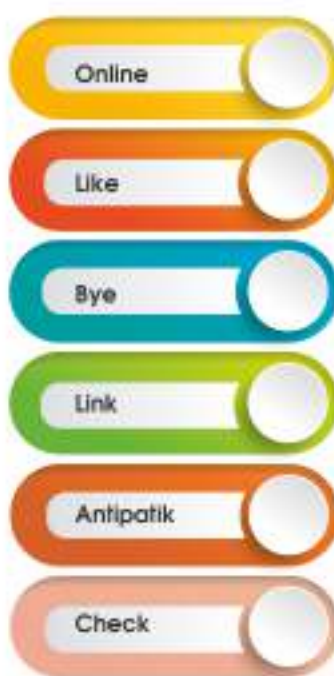
Dostumuz Türkçeyi dikenler içinde bırakmayalım.

11. Yukarıdaki grafik incelendiğinde hangi sonuca ulaşamaz?

- A) Kitap okuyanlar içinde en az kitabı Lütfi okumuştur
- B) Ali, Bilge'den daha fazla kitap okumuştur
- C) En fazla kitabı Alp okumuştur
- D) Okuduğu kitapları en iyi anlayan Mehmet'tir

12. Aşağıdaki yabancı kökenli sözcükleri Türkçe karşılıklarıyla eşleştiriniz

1. İLK KAR
2. BU SABAH HAVA BERRAK
3. LAVANTA KOKULU KÖY
4. ARTIK ANTARKTİKA'DA BUZ DAĞLARININ ARASINDAYIZ
(DİNLEME/İZLEME METNİ)
5. YILDIRIM SESLİ MANAŞÇI (SERBEST OKUMA METNİ)

7. TEMA
DOĞA
VE
EVREN

DERSE HAZIRLIK

1. Kış mevsimi sizde hangi kavramları çağırılmaktadır?
2. Yaşadığınız olayları günü gününe yazmanın ne gibi faydaları olabilir?

- Farklı yazı karakterleri ile yazılmış metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek okuyunuz

İLK KAR

10 Şubat Cumartesi

Eveda, Rıvı'da gezinir. Şte çocukların güze arkadaş ge d i şte y n k kar! Dün akşamdan ber kar, t p k yasemin çek er gb apa apa, kocaman kocaman yağ yor. Oku dayken kar n cama doğru yağ p br kt ğ n görmek tam br key ft; öğretmen de kara bak p e er n ovuşturuyordu ve herkes kar topu yapaca ğ n , sonradan tufacak buzu, evdek s cac k ateş düşünmekten hoşnuftu. Kara bakmayan tek k ş kend n derse kapt rm ş, yumruk ar n şakak ar na dayam ş Stord (Stord)'yd . Oku ç k ş nas da güze d , tam br şen kt l Hep m z sokakta ç ğ n ar gb do u d z ğ n koşuyor, br yandan ba ğ r ş p br yandan da e m z ko umuzu sa yor, br br m ze kar topu at yor ve sudak köpek er gb kar n ç ne da p k p rdan yorduk. D şar da bek eyen anne baba ar n şems ye er beyaz d , bekç er n baş kar beyaz d , çanta ar m z da ksac k zaman ç nde beyaza bürünmüştü. Herkes, hafta dem r n n o ğ u, yüzü h ç gü meyen souk ben z Precoss (Prkos) ve br çocu ğ u om n bûsûn a t n da ka maktan kurtarm ş o an, ko luk değ nek er ye hop ayan zava Robertt (Rubet) b e se v nç ten kend n den geç m ş gb yd . Kara h ç dokunmam ş o an Ca abra (Ka abrya) çocuk, kar topu yapt ve onu şefta gb yemeye koyu du; küçük duvarc se b z kaf a kat a gü d ürdü, babam onu b ze davet ett ğ nde a ğ z kara do uydu ve o ne yapaca ğ n b m yor, kar ne tükü meye ne de yutmaya cesaret edeb yordu, cevap vermeden l ka basa kar do u a ğ z ya b ze ö ye ce bakaka d . Öğretmen er de oku dan gü er yüz e, h z h z ç k yor ard ; brnc s n f öğretmen m de yağ an kar n a t n da koşturuyordu; zava c k yüzünü yeş şa ya örtüyor, öksürüyordu. Öte yandan yak ndak oku dan ç km ş o an ve o bembeyaz ha n n üstünde ba ğ r p çağ ran, hop ayp z p ayan yüz erce k z vard ; kar yutup da b y kar , saka ar beyaza bu an m ş öğretmen, müstahdem ve bekç er "Evel Eve g d n l" d ye ba ğ r yor ard . Ama k ş kuf ayan o öğrenc keş me keş ne kend er de gü üyordu...

Sizler kışı kutluyorsunuz. Ama ne giyece ğ i ne ayakkabısı ne de ısımacak oca ğ ı olan çocuklar var. Uzun uzun yollar katederek köylere inen ve buz tutmuş, kanlanmış ellerinde okullarının ısınmasını sağlayacak bir parça odun taşıyan binlerce çocuk var. Hanı neredeyse karlara gömülmüş, t n gibi ıssız ve karanlık kalmış yüzlerce okul var ve orada, ç ğ tehlikesiyle karşı karşıya olan barakaların üzerine pervasızca yığılan, dur durak bilmeyen yağ an beyaz kar tanelerine dehşet içinde bakan, dumandan bo ğ ulan ya da so ğ uktan dişleri tıkrıdayan çocuklar var. Siz kışı kutluyorsunuz çocuklar. Kızın sefalet ve ölüm getirdi ğ i binlerce canı düşünün.

BABAN

Edmond de Amicis (Edmon dö Amesls)
Çev.: Meryem Mine ÇİLİNGİRO Ğ LU

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metinde geçen anımları b-medâğız ke-me-er yazarak anımların tahmin ediniz. Tahmin ettiğiniz doğru uğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

Kelime	Tahminim	Sözlük Anlamı

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Metnin birinci kısmına göre ilk kar düşmesi ne çocukların ve yetişkinlerin tepkileri ne olur?
2. Metnin ikinci kısmında anlatılan kişilerin sefa ile dönüşmesinin nedenlerini belirtiniz.
3. Kış aylarında çevrenizde yaşayan hayvanlara yardım etmek için ne yapabilirsiniz?
4. İlk düşen kar taneleri ne dehişet içinde bakanların yanı sıra bu durumu kutlayanların da olması nasıldır değerlendiriyorsunuz?
5. Kış güven içinde yaşayanların, kıştan zarar görenleri düşünmeden kutlama yapmalarını duyarsız kılar mı?
6. Dünyanın farklı coğrafik bölgelerinde yaşayan bir çocuk ile siz bu uşturan ortak insan değerleri ne olabilir? Belirtiniz.

3. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metne göre ilk soru da siz hazırlayın bu soruları arkadaşlarınızla sorunuz.

4. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metnin özetini aşağıdaki boş uğa yazınız.

5. ETKİNLİK: Metinden alınmış bazı cümleler aşağıda vermiştir. Cümleler ifade ettiği duyguyla eşleştiriniz.

Okuldayken karın cama doğru yağıp birliğini görmek tam bir keyifti.

İşte çocukların güzel arkadaşı geldi! İşte yılın ilk karı!

Sizler kişi kutluyorsunuz... Ama ne giyeceği ne ayakkabısı ne de ısınacak ocağı olan çocuklar var.

Dur durak bilmeden yağan beyaz kar tanelerine dehşet içinde bakan, dumandan boğulan ya da soğuktan dişleri tıkırdayan çocuklar var.

Babam onu bize davet ettiğinde ağzı karla doluydu ve o ne yapacağını bilmiyor, karı ne tükürmeye ne de yutmaya cesaret edebiliyordu, cevap vermeden tıka basa kar dolu ağızyla bize böylece bakakaldı.

A Endişe

B Beğenme

C Şaşkınlık

D Özlem

E Üzüntü

F Sitem

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygun yaz.

a) Aşağıdaki metinler karşılaştırarak benzer ve farklı yönlerini tespit ediniz.

1. Metin

İLK KAR

10 Şubat Cumartesi

Eveda, Rıva'da gezintiye çıktı. İşte çocukların güzel arkadaşı geldi! İşte yılın ilk karı! Dün akşamdan beri kar, tıpkı yasemin çiçekleri gibi apa-apa, kocaman kocaman yağıyor. Okuldayken karın cama doğru yağıp birliğini görmek tam bir keyifti; öğretmen de kara bakıp eğerni ovuşturuyordu ve herkes kar topu yapacağını, sonradan tufacak buzu, evdeki sıcak ateş düşünmekten hoşnuttu. Kara bakmayan tek kişi kendin derse kapıtmış, yumrukların şakaklarına dayamış Stord'yd.

Edmondo De Amicis

2. Metin

İLK ÇOCUKLUK

Kıt kitap günümün meçhul geçirdiğim bir karton kutu odu. Bütün özen ve dikkatle burada sakladığım değerler de son bir sokak arda salı an destanlar, Aşk Garp ve Kerem hikâyeleri. Daha sonra ar, marangoz yapış ufak bir kitap günümü olduğu vakit de oynarken çene greb ecek kadar küçüktüm.

Oyun ve oyuncak... Başım pek hoş değildi onları. Babamın beni oyuna zorladığını bugün bile hatırlarım.

Hüseyin Cahit YALÇIN

Benzer Yönleri

.....

.....

.....

.....

Farklı Yönleri

.....

.....

.....

.....

b) Tespit ettiğiniz farkı kardan yola çıkarak "İlk Kar" metninin türünü sebep-sonuçta yazınız.

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozuklukları var mı? Bu hataları bu örneklerle karşılaştırmaya çalışınız.

Yeni makinemle kardeşimin resmini çekeceğim.	"Resim" yerine "fotoğraf" kelimesi kullanılmalıdır.
Olmuş olayları tüm seyirciler izlemişti.	
Yeni senaryoyu ayrıntı ve detaylarıyla inceliyorum.	
İlk olayı duyduğunda tepkisi ne olmuştu?	
Ünlü yazarın doğumunun 100. yılını törenle andık.	
Babası 800'e karşı 756 oyla muhtar seçildi.	
Komşularını sever, onlara dil uzatırdı.	
İtirazlarına daha henüz bir cevap veremedik.	
Hırsız, adamın çantasını zorla çaldı.	
Hazırlıklar mutlaka bitmiş olmalı.	

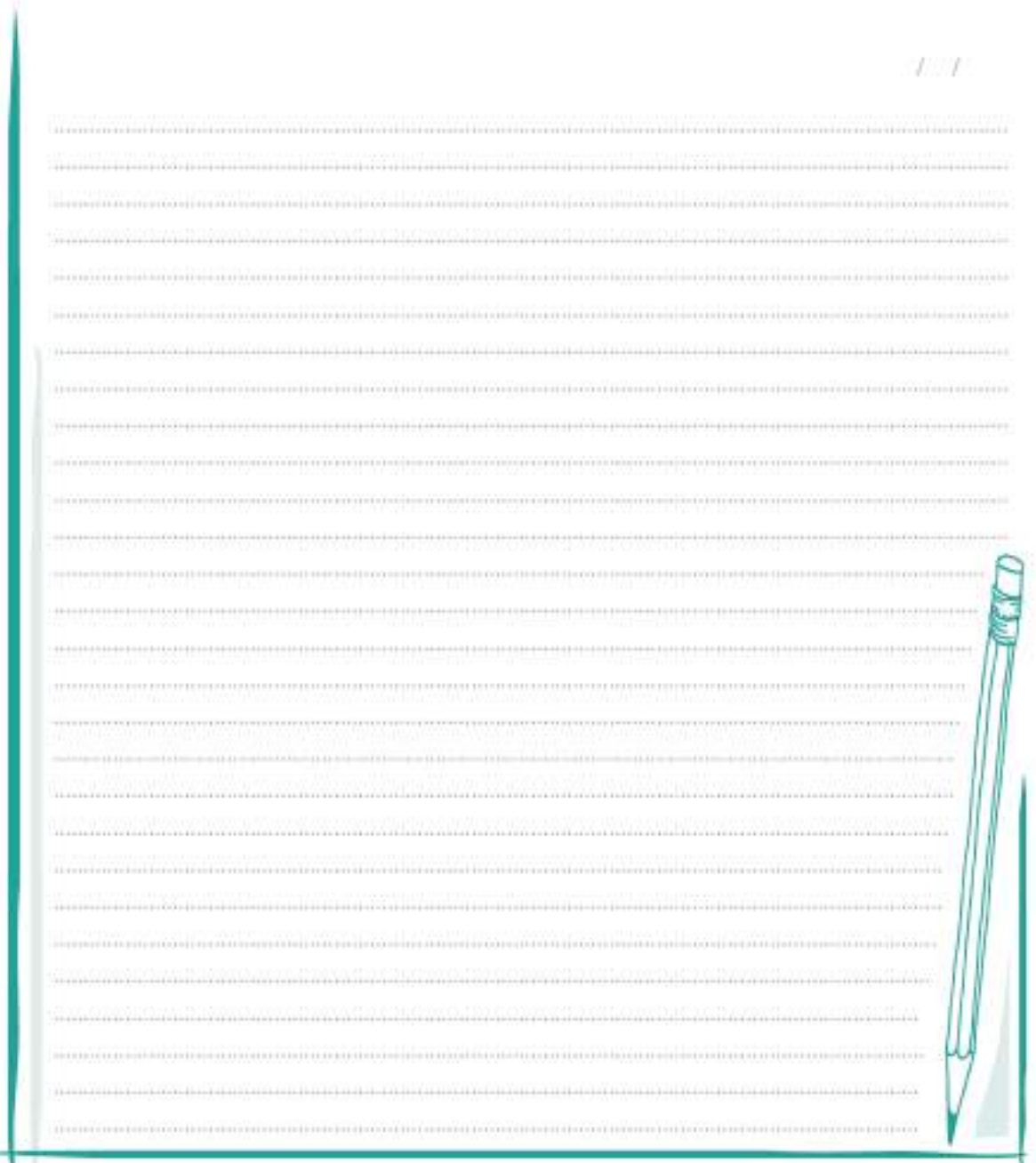
8. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde geçen anlatım bozukluklarını bu örneklerle karşılaştırmaya çalışınız.

1. Eminim kupayı aldığımızı sınıf arkadaşlarımız duymuş olmalı.
Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması.
2. Bugün komşumuzun burnundan düşen bin parçaydı.
3. Yapışık binalarda oturmak insanı mutsuz ediyor.
4. Sisli havalarda kaza yapma şansımız artar.
5. Size verilen ücretli küçümsemeniz doğru mu?
6. Başarı için sürekli çalışmak gerekir.
7. Öğrencilere yeni ders programını hatırlatacağım.
8. Annemle babamın çok benzer ve ortak yönleri vardı.
9. Anahtarlarını masanın üzerinde bulamamış.

9. ETKİNLİK: Kış sokakta geçiren insanları gördüğünüzde hangi duyguları hissedersiniz? Bu durumda insanları yaşam şartlarının düzeltmesi için ne yapabileceğinizi düşüncelerinizi paylaşınız. Sorular sorarak konuşmanızı arkadaşlarınızla da tartışınız.

10. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygulayınız.

a) Öğretmenin rehberliğinde belirlediğiniz bir gün sonunda aşağıdaki şablonla bir günük tutunuz.

b) Yazdıklarınızı anımsadığınız anı atımla bozuklukları bakımından gözden geçirek düzeltmeler yapınız.

DERSE HAZIRLIK

1. Bahar mevsiminin getirdiği doğadaki hangi değişimlere anırsınız?
2. Baharın getirdiği insanlarda ne tür değişiklikler gözlemliyorsunuz?

• Metni, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek sesli okuyunuz

BU SABAH HAVA BERRAK

Bu sabah hava berrak,
 Bu sabah her şey berrak.
 Gök masmavi bu sabah,
 Güzeş yer düşünemiyey.
 Yemyeş o uvermiş ağaçlar,
 Bu ufukta hayretinden.
 Şiddetli kanat seslerinde kuşların,
 Kuçtukar günün afafevnc.
 Kar dağardır sefere çıkmış.
 Vadidek suyun şifasında.
 Ben gülm, ben katanf,
 Ben de yosemindiyor,
 Renk renk kokuları çiçekler,
 Sahplerinden memnun evlerin bahçelerinde.
 Boy boy insan göğeler kım dır,
 Güneş çmşka dır marda.
 Be ad m atışarından,
 Çernden geçen şey.
 Bütün erkek er de kan,
 Bütün kız ar genç kız.
 Fakrında refah,
 Hastasında sağk,
 Soru sa çocuk bahçes der m,
 Karşdak mezar k,
 Bu sabah hava berrak,
 Bu sabah her şey berrak.

Cahit Sıtkı TARANCI

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Okuduğunuz metinde geçen anamın b medğnz ke me ve ke me gruplarını bulunuz. Metnin bağlamından hareketle anamların tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

Kelime	Tahminim	Sözlük Anlamı

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları okuduğunuz şiirden hareketle yanıtlayınız.

1. Şiire göre sabah bu tür yapan, fark kılan nedir?
2. Çevremizde sizin de güze düşünmenizi sağ ayacak ne er vardır?
3. Yaşadığımız ortam ile duygularımız arasındaki etkileşim örnekler vererek açıklayınız.
4. "Hastanede sağ k, fakırında refah görmek" abartılı bir bakış açısı mıdır? Tartışınız.
5. Sizce yaşamımızdaki her o ay ya da durumu iyileştirmek doğru bir yaklaşım mıdır? Değerlendiriniz.
6. Çevremiz güze gösteren o anda kendimizi iy hissetmemiz midir, çevremiz güzeğ midir?

3. ETKİNLİK: Okuduğunuz şiirden a nın m sıradaki söz sanatlarını bu arak yazınız.

Ben gülüm, ben karanfil,
Ben de yâsemin diyor,
Renk renk kokularla çiçekler.

Karlı dağlardır sefere çıkmış,
Vadideki suyun şırıltısında.

4. **ETKİNLİK;** Verilen şairlerin temalarını dikkate alarak şiirleri hakkında şairlerin bakış açıları ve vermek istedikleri mesajları karşılaştıran yazınız.

HÜZÜN GELDİ

Türküler bitti,
Halaylar durdu,
Horoşlar durdu,
Al damar, mor damar, şah damar sustu,
Bahçeler put kesildi birer birer.
Meyveler salkım saçak taş.
Bir bulut uçardı,
Başı boş bedava,
Yandı kül oldu.
Hüzün geldi, baş köşeye kuruldu,
Yoruldu, yüreğim yoruldu.
Ağaç büyür, arkasında koşamam,
Kervan yürür, peşi sıra düşemem,
Yıldız akar, uçsam da yetişemem.
Hüzün geldi baş köşeye kuruldu.
Yoruldu, yüreğim yoruldu.

Bedri Rahmi YÜBOĞLU

BU SABAH HAVA BERRAK

Bu sabah hava berrak,
Bu sabah her şey billurdan gibi.
Gök masmavi bu sabah,
Güzel şeyler düşünelim diye.
Yemyeşil oluvermiş ağaçlar,
Bulutlara hayretinden.
Işıldıyor kanat seslerinde kuşların,
İlk uçtukları günün altın sevinci.
Karlı dağlardır sefere çıkmış,
Vadideki suyun şınlıtısında.
Ben gülüm, ben karanfil,
Ben de yâsemîn diyor,
Renk renk kokularla çiçekler,
Sahiplerinden memnun evlerin bahçelerinde.
Boy boy insan gölgeleri kıvıldar,
Güneşi içmiş kaldırımlarda.
Bellî adım atışlarından,
İçlerinden geçen şey.
Bütün erkekler delikanlı,
Bütün kızlar genç kız,
Fakirinde refah,
Hastasında sağlık,
Sorulsa çocuk bahçesi derim,
Karşıdaki mezarlık.
Bu sabah hava berrak,
Bu sabah her şey billurdan gibi.

Cahit Sıtkı TARANCI

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergeyi uygun yaz.

a) Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiillerin atın örnekteki gibi yazınız.

- Saft Fak gökyüzünü ayıya, yıldızıya, güneşye sever.
- Vaktiye köyümüzdek göçe kuşarı göçerdi.
- Şifor kanalı seslerinde kuşardı.
- Yaz mevsiminde buğdayarı oğuşarı.
- Gök masnav bu sabah güze şeyer düşünemdiye.
- Boy boy insan göğeler kınarı, güneş çmş ka dır marda.
- Yemyeş o uvermiş ağaçları.
- Kuzey şkarın büyük bir heyecanla zedim.
- Küçük çocuk denzerin krenmesne çok üzür.
- Ççekler uzun süre su anmayınca yaprakları sararmış.
- Kurstan çkktan sonra sahilde biraz yürüdüm.
- Ördük göde yüzüyor.
- Nergis ççeğinin kokusunu çok severim.
- Yaz başında Davraz Dağı'nın zirvesinde kaan son karar da erir.
- Anne erimz, baba arımız doğanın her türü güzeğini yaşamış.
- Sakura ççekler martın son haftasında açar.
- kınd yağmur ardından sonra gökkuşağın görürüz.
- Annem yaşandıkça saçları ağardı.
- Bahar ayının anıtan şirer araştıracam.
- Yazar doğadaki değişime üzür.
- Karadeniz ha k yaz gece yayı ara çıkar.

b) Atın çizdiği zifir anlam öze keri göre örnekteki gibi gruplayınız.

İş Bildiren Filler	Oluş Bildiren Filler	Durum Bildiren Filler
 <div> <u>sever</u> <hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/> </div>	 <div> <hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/> </div>	 <div> <hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/><hr/> </div>

DERSE HAZIRLIK

1. Ülkemizde ekonomik gelir amacı ya hangî birlikler yetiştirilmektedir?
2. Lavanta birikisi hangî alanlarda kullanılmaktadır?

Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sessiz okuyunuz.

LAVANTA KOKULU KÖY

Keçi meşin anılmakta k fayetsiz kağıt Türkiye'nin gü bahçes sparta'nın gü ve avanta deposu Keç boru çes birlik örtüsü, dağ ar, ova ar, gö er, yay a ar, topoğrafik yap s, yaban hayat, tarımsa kapasites ve k m e birbirinden muhteşem güze ker bünyesinde taşır.

Güden sonra yaygın olarak yetiştirilen avanta da çen n güze ğ ve hoş kokusuna ayrı bir rayha katmaktadır. Gerek görse oarak gerek koku oarak gerekse t car ve tarımsa potansiy e oarak önem o an bu tbb ve aromatik birlik erden güün sparta'dak üretimin yüzde 45' n Keç boru sağ amakta, avanta se Türkiye'de ekonomik oarak yalnızca Keç boru da yetiştirilmektedir.

(...)

Türkiye'de keşfedemey bekeyen göz kamış en önem 9 yerden birincis oarak gösterilen Lavanta Koku Köy'ün tanıtması, her y m yonarca ziyaretçinin akın ettği, Fransa'nın Provence (Provence) bölgesini anımsatan Kuyucak avanta taralarının Fransa'ya rakip oab ecek potansiyenin ortaya çıkartması ve kırsal turizm merkezlerinden bir hâ ne gemes en önem hedefleri.

(...)

Kuyucak Köyü

sparta'ya 47 kilometre uzak kıtadan Kuyucak, Torosların eteğinde; yüksek bir tepeye kurumuş, etrafındaki yamaçların ve ovaların çoğu avanta taraflarına çevrilmiş bir köy. 1315 yılından bu yana yerleşmiş olan Kuyucak, bugün 250 kişilik nüfusa sahip. Kırak ve susuz araziler yüzünden yıllar önce göç vermeye başlayan Kuyucak köyünün kaderi bugün avanta ile tersine dönüşüyor.

Lavanta ilk defa 1975 yılında köye getirilmiş ve 30 ila 40 beşer kök şeklinde dağıtılarak üretilmeye başlanmıştır. Turistlerin yavaş yavaş farkına vardığı bu köy, avanta tarlalarıyla dikkat çekiyor. Sokaklar, karpıç evleri ve kadim kenarlarından âdeta fıskırcasına yetmiş avanta öbeleri görenler kendisinden geçiyor. Bir avanta cennet olan köy; doğa güzeliğin, hatta ekonominin ciddi bir bölümünü avanta borcu. Önce kelevlerin bahçelerinde, sokak kenarlarında gülbahçelerinin kenarlarında hobi olarak başlayan avanta üretimi, bugün ticari bir üretilmeye dönüşmüş, araziler avanta ile kapılmaya ve köy moraya boyanmaya başlamıştır.

Lavanta Bitkisi

Lavanta bögede özele haziran ayı içerisinde çiçeklenmeye başlamakta, çiçeklenme kademesi olarak yaklaşık 45-50 gün sürmektedir. Çiçeklenme döneminde köy âdeta mora boyanmış bir hâle akmaktadır. Çiçeklenme döneminde bu görseşöen özele fotoğrafçıların dikkatini çekmektedir. Ağustos ayında ise artık avanta hasatı başlamaktadır. Bir yandan avanta arıhasat edmekte, bir yandan hasat edilen avanta arı yağ çıkarmakta ve tohumu için kurumaya bırakılmaktadır.

Ali SAĞDAŞ
Gürkan CUNDA
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Aşağıda metinden alınan cümleler verilmiştir. Verilen cümlelerden hareketle atıf ve ke me erin anlamının tahmin edip TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

• Ke me erin anlatmakta kıyafetsiz kadıgı Türkiye'nin gülbahçesi sparta'nın gü ve avanta deposu Keçboru çes bitk örtüsü, dağ ar, ova ar, gö er, yay a ar, topoğrafik yap s, yaban hayal, tarmsa kapasites ve km e b r b rinden muhteşem güze ker bünyesinde taşır.

• Güden sonra yaygın olarak yetişen avanta da çen güze ğ ve hoş kokusuna ayrı bir rayha katmaktadır. Gerek görse olarak gerek koku olarak gerekse tıcar ve tarmsa potansye olarak önem olan bu tıbb ve aromatik bitk erden gü ün sparta'dak üretiminin yüzde 45' in Keçboru sağ amakta, avanta se Türkiye'de ekonomik olarak yarı zca Keçboru'da yetişmektedir.

• Kırç ve susuz araz er yüzünden y ar önce göç vermeye başlayan Kuyucak köyünün kader bugün avanta e ters ne dönüyor.

Kelime	Tahminim	Sözlük Anlamı
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Bir beydey tanrımayan öze ker ne erdir?
2. Bir be denin aç ığa ç kar may bek eyen potansye er o duğu nas an a ş ır?
3. Lavanta'nın ekonomik değ er olarak yetişir mesinin anlamı nedir?
4. Lavanta bir yerde değ de birçok yerde üretirse değ er azalır mı?
5. Bir yöreye turistik açıdan önem k an öze ker ne er o ab ır? Tarif ş n z.

3. ETKİNLİK: Metinden anlamış cümlelerdeki düşünceyi geliştirme yollarını yazınız.

Lavanta haziran ayında çiçeklenmeye başlayan aromatik bir bitkidir,

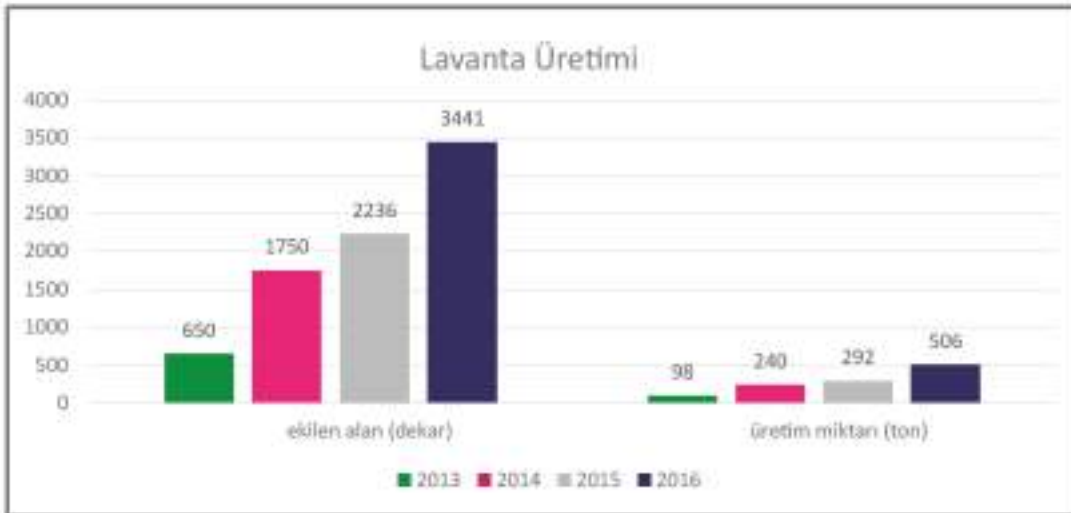
1315 yılından bu yana yerleşim olan Kuyucak, bugün 250 kişilik nüfusa sahip.

Lavanta üretiminde Kuyucak, Fransa'daki Provence bölgesiyle yarışmaktadır.

Çiçeklenme döneminde Kuyucak bir lavanta cenneti gibidir,

4. ETKİNLİK: Aşağıda sparta'da yetiştirilen lavanta bitkisinin yıllara göre üretim istatistikleri vermiştir. Grafikten hareketle yönergeye uygun yazınız.

a) Grafikte verilen bilgilere göre doğru yargı (D), yanlış yargı (Y) yazınız.

Lavantanın ekim alanı her yıl artmaktadır.

Üretim miktarlarında bazı yıllarda azalma görülmektedir.

2016 yılındaki ekim alanı diğer yılların toplam alanından fazladır.

Üretim miktarında 2014 yılında bir önceki yıla göre iki katından fazla artış olmuştur.

Lavanta üretiminde en hızlı yükseliş 2016 yılındadır.

b) Grafikten hareketle kuyucak köyünde yazın yazın.

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki metinde bu unan haber kopyasını alın ve yazın.

Birer Birer

Bir arkadaşımız, Meksika'da gün batarken bombaş kumsalda yürüyormuş. O sırada uzakta bir dikkatini çekmiş. (...) Adamın uzandığı yerden bir şeyler aıp denize attığını fark etmiş. Sürekli bir şeyler aıp denize fırlatıyormuş.

Arkadaşımız önce yaklaşıncaya adamın kuyuya vuran deniz dizarını birer birer aıp denize attığını anlamış. Arkadaşımız biraz şaşırmış. Adama yaklaşmış. "Yaklaşın. Ne yapıyorsunuz sorabilir miyim?"

"Deniz dizarını denize geri atıyorum. Şu anda deniz çekildiğinden, deniz dizarının hepsi karaya vurmuş. Onları denize geri atmazsam oksijensiz kiten hepsi de ölecek."

Arkadaşımız, "Anlıyorum." diye yanıtlamış. "Ama bu kumsalda binlerce deniz dizarı var. Hepsini kurtarmamız mümkün değil. Burada onlardan çok var. Üstelik bu kumsalda her yere yelşimeniz mümkündür. Her bir şey değıştirmeyiz, görmüyor musunuz?"

Adam gülümsemiş. Yere eğilmiş ve yine bir deniz dizarı aıp denize attıktan sonra, "En azından birinin daha hayatını değıştirmeyelim!" demiş.

Jack Canfield (Çek Kentiyili) ve Mark V. Hansen (Mark V. Hensin)

Çev.: Şerife KÜÇÜKAL

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiilleri çekim eklerini atıp renk kağıda yazın. Kopye b d d d d zaman ar örnekteki gibi karşılaştırmaya yazın.

Kuyucak köyünün kader bugün avanta e fers ne dönüyor.

şimdiki zaman

Lavanta k defa 1975 y nda köye get r mş.

Ç çek enme kademe o arak yak aş k 45-50 gün sürer.

Ç çek enme dönem nde köy âdeta mora boyanmış bir hâ â r.

Ağustos ay nda se avanta hasad baş ad.

30 a eye on beşer kök şek nde dağ t arak üre t me baş anm ş.

Gü den sonra yayg n o arak yelşen avanta da çen n güze ğ ve hoş kokusuna ayrı bir ray ha kat yor.

Lavanta koku u Kuyucak köyünü çok sev yorum.

Lavanta bahçe er nde ar ar m s koku u avanta ba n yapar.

DERSE HAZIRLIK

1. Antarktika kıtası hakkında bildiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Seyahate çıkmadan önce ne tür hazırlar yaparsınız? Tartışınız.

- Metni, anlamını bilmediğiniz kelimeleri not alarak dinleyiniz

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki yönergeyi uygun yaz.

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Antarktika neden öze biriktirir?
2. Antarktika'ya seyahat öncesinde bilmeniz gerekenler nelerdir?
3. Bir blog yazarı oduğunuzu varsayarsak gezdiğiniz blogunuza hangi şem verirdiniz?
4. Şöze gezdiğiniz amaç neler olabilir? (Bilgi edinme, eğlence, sağlık, merak ...)
5. "Çok gezen bir, çok okuyan mı?" atasözünü metinle ilişkilendirerek yorumlayınız.
6. Geçmişten günümüze ünü seyyahların, seyahatnamelerinin "bilgi, kültür, tarih" mirasını aktarmada ne gibi katkıları olmuştur? Değerlendiriniz.

3. **ETKİNLİK:** D nedğin z metn n konusunu ve ana fikr n be r e y n z. Metne yen. b r baş k bu unuz.

[illegible]

4. ETKİNLİK: Dned ğnz me ne ğ ğrüşernz sebeber ye br kte yaznz.

5. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki cümlelerin bazılarında çekimliller bulunmaktadır. Çekimlillerin altını örnekteki gibi çiziniz.

- Deniz yüzeyinde, irili ufaklı buz kütleleri yüzüyor
- Geminin etrafı buz dağlarıyla çevriliydi
- Bulutlar rüzgârın artacağına işaretmiş
- Hava güzelse güvertede oturabiliriz
- Gemi sis içinde yavaş yavaş ilerledi
- Sırus; beyaz, tüysü bulutlardır
- Antarktika’da görüntüler her an değişir
- Buzuldan ilk gördüğünde pek heyecanlanmış
- Gökyüzünde tek bir bulut yoktu
- Bugün uçsuz bucaksız denize açılalı dört gün oldu

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiillerin kiplerini bulunuz. Bu olduğunuz kipler karşınıza yazınız.

Gemi sabah saatlerinde denize açılacak .	gelecek zaman
Yolcuların çoğu kamaralarına çekilmiş.	
Geminin güvertesinde fotoğraf çekelim.	
Nehirler denizlerle birleşir.	
Bana küresel ısınmanın sebeplerini anlat.	
Denizdeki buz dağlarına gemiden baktık.	
Antarktika'da çok büyük buz dağları bulunur.	
Buzulların erimemesi için küresel ısınmaya engel olmalıyız.	
Geminin çevresinde sürekli olarak buzullar akıp gidiyor.	
Stratus bulutları değişken havalarda belirir.	
Bilim insanları çevre kirliliğine bir çözüm bulsa.	
Ufukta görülmemiş bir güzellik belirmiş.	
Gemi düdüğü çala çala ilerliyor.	

7. ETKİNLİK: Aşağıda, dinediğiniz metinden alınan cümleler vermiştir. Bu cümlelerdeki "düşünceyi gösterme"ye olan sebep-sonuç ilişkisini yazınız.

Bura ara gece. Her gece uykuya dalmıyorum. Böyle zamanlarda kabindeki bebek gibi dırm bükerek karnadaki pencerenin pervaz boşluğuna oturuyorum.

.....

.....

.....

Sus; beyaz, tüysü bu ufardır. Yükseklerde bulunur. Bu bu ufardır rüzgârın artacağına şaşırdı.

.....

.....

Geminin çevresinde sürekli olarak buzullar akıp gidiyor. Buzulları gördüğümüzde pek heyecanlanmıştık. O ayazda saatlerce fotoğraf çekmiştik. Şimdi burada o heyecan yatıştı. Yanı sıra buz dağlarının arasından yokuşuk yapmaya alıştık.

.....

.....

.....

8. ETKİNLİK: "Küresel ısınma" hakkında hazırladığınız sunumu sınıfı paylaşınız.

YILDIRIM SESLİ MANAŞÇI

(Ana kahraman Eleman, iyi bir Manasçı (Manas Ozanı)'dır. Manas anlatma yeteneği çok geliştiği için "Yıldırım Sesli Manasçı" olarak ün yapmıştır. Talçuy Vadisi'nde, Isık-Göl Kırğızları ile Oyrat-Çungurları arasında sürmekte olan savaş esnasında uzak diyarlara göç eden kuşlar gördükleri bu dehşetli manzara karşısında her zaman mola verdikleri Talçuy'a inmekten vazgeçerler.

Okuyacağınız bu bölümde, kuşların göçleri sırasında Dünya'nın ne kadar küçük ve önemsiz görüldüğü anlatılmaktadır.)

Dünya kuru du kuru a böyedir bu.
Vakt ge nice ne daha evve ne daha sonra
göçmen kuş ar uzun br yocuğa çıkar. Hç
şaşmadan, değışmeden yanz kend erin n
b dker yo ardan g derer. Ta karan k zaman-
arn karan k gece ernde aç on bu yo ar,
on ar dünyanın öbür ucuna götürür, sonra y ne
ger getirir.

Bora, fırla demeden, yorlamak nedir
b meden, gece gündüz kanat çrp arar. Uçma-
arn uyku b e durdurmaz. Uçar ar, uçar ar,
uçar ar...

On arn hayat arn n as budur. Tabatta her şey değışmez br kura ve düzene göre yarat mıştır.
Kuş dz er kuzeye doğru uçar ar. Orada, büyük imak arn kenarnda, ge enekse yuva arnda
yavru arn dünyaya getirir er.

Sonbaharda, uçmasn öğrenen ve hayata mücadele edeb ecek hâ e ge en yavru ar y a,
güneye döner er.

Gece er boyu, gündüz er boyu uçuyoruz. Bu ağır ks z yüksek erde, uçsuz nehr er m sa bu uzun
ve yüksek yo arda, buz gb br rüzgâr eser. Sn rsz evrende bu görünmez nehr, ak p g den zaman n ta
kend s dr. Nereye g der? Nereye g der? Nereye?

Kas mş boyun ar m z br er oktur. Vücudumuz, yorlamak b meden çarpan ka b m z dr. Daha
çok, pek çok kanat çrpacağ z.

Hep yüksek ere, daha daha yüksek ere uçuyoruz. O kadar yüksek ere k at m z-
da dağ ar yass aşır, kaybo ur ar. Yeryüzünün hat ar y ce s nr. Asya nerede?

Avrupa nerede? Okyanus ar nerede? Ayağ m z basacağ m z sağ am
toprak ar nerede? Bu sn rsz evrende, çö de ytk br patuk (deve
yavrusu) gb yanz bzm yerkürem z vadr. Sa ana sa ana
yürüyerek anasn aryor gb dr. Ana deve nerede?

Yerkürem z n anas nerede? Nerede? Cevap yok.

Ya n z rüzgâr, ss z yüksek k ern rüzgâr, türkû ç ğ r r. Ve orada, yumruk kadar, sadece yumruk kadar b r dünya, sa an p durur. Yavaş yavaş sa an r ve öksüz b r baş ğ b , b r çocuk baş ğ b , sark k durur dünyam z...

Sark k durur... Sark k durur... Bunca " y " var m d r bu dünyada, bunca " y " ? Bunca kötüyü bağ ş ar m bu dünya, bunca kötüyü?

(...)

Ben kend i benzer er me ya una devam eden b r kuş um sadece. Ley ek ere beraber uç ar m, on ar dan b r y m. Gündüz er şehr er n, tar a ar n üzer nde, karan k gece er de se y dz ar aras nda, hep on ar a uç ar m. Ve düşünce er m de ben m e beraber yüzer.

nsan ar yurdumuzu a mas n ar,
Kargaş aya sa mas n ar d ye,
Ağ r, üzgün kanad m a
Yavaş, süzgün kanad m a
Afsun ar, dua ar okuyarak
Uçuyor, uçuyorum.
Ey nsan ar art k yeter!
Ac y n, ac y n
Ley ek er n göz ya ş na,
Aman vermez ac ar dan
Söndürü mez yang n ar dan
Bağ ş anmaz günah ar dan
S z er korusun d ye
Ya var n... Ya var n Tanr ' n za.

Uç an kuş ar uzak ar da kaybo uyor. Kanat ç rpma ar görünmüyor art k... şte, gökyüzünde b r nokta ğ b er ve şte art k h ç b r şey görünmüyor.

Ama kbahar, c v c v kuş ses er ye y ne ge yor.

Cengiz AYT MATOV
Çev.: Refik ÖZDEK
(Kısaltılmıştır.)

BEYAZ

Bir badem nâfîna, yorgun oturmak bîraz,
Ayrı ayrı seyretmek çek çek açmış her da .
Artık bütün renk erden, artık uzak aşma :
Beyaz şte, ay ardır gözümde tüten beyaz.

Kış bîff... Uzak arda kûm fîer gîb yaz.
Duyuyorum bu sabah, kış çîmden çîka .
Çîm nî dört duvar bembeyaz badana .
Ah, sade nefes almak, göğsüme do an bu haz...

Bir kuş ötecek şîmdâ... Havada bîr durgun uk,
Mermer yîe konuşan aç kîkam şîbîr mus uk,
Beyaz çek er nî tek tük düşüren kîraz.

Bahar pîhar ar ndan çîme dam ayan su,
Bembeyaz çek er nî sak, fîmîz kokusu,
Kış bîff... Uzak arda kûm fîer gîb yaz...

Ziya Osman SABA

(İlk dört soruyu metne göre yanıtlayınız.)

1. Şîr nîszde uyandırdığ duygu ar ne erdr?

2. Şîr kî dört ûkte "Artık bütün renk erden, artık uzak aşma ." dîzes yîe ne an atmaktadı r?

3. Şîr, şîr nî üçüncü bô ûmünde hangî söz sanat na başvurmuştur?

4. Şîre farkî baş kîar bu unuz.

Tek
Kelimeden
Oluşan

Kelime
Grubundan
Oluşan

5. Aşağıda özeleker vermiş yazın türlerini boşuğa yazınız.

- Günü gününe yazılır.
- Başına tarih yazılır.
- Özneldir. Derin ve içten bir anlatımı vardır.

- Aradan belli bir zaman geçtikten sonra yazılır.
- Nesneldir. Anlatıldığı döneme ışık tutar.
- İnsan belleğinde iz bırakan olay ve olguları anlatır.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Bir bankta oturup yosunu deniz kokusunu çene çeker, marifetlerinin dindedir.
 B) Stedğin zaman keskin bir şırı yazabirdi.
 C) Havada beyaz kar taneleri uçuşuyordu.
 D) Hayatın muflu, mesut, sevinç yaşamıştı.

7. "dökmek, oturmak, çürümek" fiilleri anlam özeleker ne göre hangiseçenekte doğru sıraya vermiştir?

- A) O uş - ş - Durum
 B) ş - Durum - O uş
 C) ş - O uş - Durum
 D) Durum - ş - O uş

8. Aşağıdaki atıfçizimeelerin hangisinde zaman kavramı yoktur?

- A) O sen değıştirse ben sen değışme.
 B) Kardeşim yeni adğte efonu değıştirmiş.
 C) Herkes sınavdan önce bu kitabı okuyacak.
 D) Babam her akşam en az bir saat gazete ve dergi okur.

9. Gezeler sırasında genç kitle o uşturduğu uçma sevgisiyle bir havacık okulu açmayı düşünür Vecih Bey, 21 Nisan 1932'de k "Türk Sivil Havacık Okulu"nu kurar. Kısksız olmak üzere 12 öğrenci kaydolur. Okulun sonunda sınıfın %100'ü mezun olmuştur.

Yukarıdaki paragrafta düşünceyi geştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Örnek endirme
 B) Sayısal verilerden yararlanma
 C) Tanımlama
 D) Karşılaştırma

-
1. İSTANBUL
 2. AKŞEHİR'DE BİR FİL
 3. MOENA TÜRK KÖYÜ
 4. KIRKPINAR'A ADINI VEREN KIRK YİĞİT
(DİNLEME/İZLEME METNİ)
 5. ERTUĞRUL'UN OCAĞINDA UYANDIK
(SERBEST OKUMA METNİ)

8. TEMA
ZAMAN
VE
MEKÂN

DERSE HAZIRLIK

1. İstanbul'un tarihî mîzdekî yer ve önemi nedir?
2. Yaşadığınız şehir yeterince tanıdığınız düşünüyor musunuz?

- Şiirî yanıklayıcı okuma biçimine göre okuyunuz. Öğretmeninizin okuduğu dize veya dizeleri öğretmeninizle birlikte sınıfta tekrar ediniz.

İSTANBUL

Sen görüyorum y ne İstanbul,
Göz er me kucak ar gib uzaktan,
M nare m nare, ev ev,
Yo , meydan.

Önümde, açık ko ar y a Boğaz,
Çenge köy' den aktarma Rume h sar .
stanbu , stanbu ' um ben m,
Kad köy' ü, Üsküdar' ...

Gün o ur, Köprü ortas nda durur
Anar m, Ada ar' da çam ar n uykusunu.
Gün o ur, Beyoğ u' nu özer ç m,
Kok amak ster m Tüne ' n kokusunu.

Bu ut geçer üstünden,
Gem ge r yanaş r.
B r esk türküdür, ku ağı ma f s dar,
" ç do u çamaş r."

Göğünde tan d m ay n on dördünü.
K r ar nda b r m bahar ,
Her şey ç mde, her şey,
stanbu yad gâr .

B r daha görüyorum sen dünya gözüy e,
Göğün hep üstümde, havan c ğ er er mded r.
Ey doğup yaşad ğ m yerde her taş n
Öpüp baş ma koymak sted ğ m şeh r!

Ziya Osman SABA

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki yönergeyi uygunaynız.

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

Anlamını bilmediğim kelime
Metinde hangi cümlede?
Tahminim
Sözlük anlamı
Cümlede kullanıyorum!

2. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Şiirde şairin yaşamının beş döneminin yansıtan mekânlar nelerdir?
2. Şairin yaşadığı yerler her görüşünde başından geçen olayları tekrar yaşamamasının sebebi ne olabilir?
3. Şiirde yaşadığı şehirle özdeşleşen mekânlar nelerdir? Paylaşınız.
4. Hangi şehirde yaşamak isterdiniz? Neden?
5. Fatih Sultan Mehmet zamanında İstanbul'da yaşayan bir buşluk okuduğunda şairle benzer duygular hissedermi? Tartışınız.
6. "Bu şehir çok değerli." fidesinde değişen şehir midir, o şehirde yaşayan insan mıdır? Tartışınız.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönerge ile uygun yazınız.

a) Okuduğunuz şiirin çağrıştırdığı kavramları yazınız.

-
-
-
-
-
-
-

b) Okuduğunuz şiirin ana duygusunu yazınız.

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki dört öyküde yer alan söz sanatlarını bu arak karşılarına yazınız.

İstanbul

(...)

Bu ul geçer üstünden,
Gemi gelir yanaştır.
Bir eski türküdür, kuş ağma fışkır,
"Çıdo u çamaştır."
(...)

Ziya Osman SABA

Canım İstanbul

(...)

Her şafak Hisar arda okur çar yayından
Hâ â ç ç k ar ge r Topkap Saray'ndan,
Ana g b yâr o maz, stanbu g b d yarı;
Gü en şö y e dursun, ağ ayan baht yar...
(...)

N.Fazıl KISAKÜREK

İstanbul Müzmin Sevdam

(...)

Bö-ç kar, çarp-top a, heps stanbu
stanbu b r canan, bense sevdakâr
Her k m b r tuğ as n yer n den sökse
Bütün stanbu 'u üstü me y kar.

Bahaettin KARAKOÇ

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki duvar yazısını yorumlayınız.

6. ETKİNLİK: Aşağıda "İstanbul" şiiri daha önce okumuş olduğunuz "Türkiye'm, Anayurdum, Sebebim, Çarem" şiirinden birer dördük vermiştir. Dördükleri inceleyerek yönergeyi uygunlayınız.

İSTANBUL

Göğünde tanıdım ayın on dördünü.
Kırlarında birim bahar,
Her şey çimde, her şey,
İstanbul yadigar.

Ziya Osman SABA

TÜRKİYE'M, ANAYURDUM, SEBEBİM, ÇAREM

Türkiye'm! Hasret mi Kına: Türküml
Çiçeğe güzel, uç uca kahr
Yüreğim bin parçaya böse er
Her parçası yine sen çağırır.

Yavuz Bülent BÂKİLER

a) Şair "İstanbul" şiirinde kendini yaşamla "İstanbul" arasında nasıl bir bağ kurmuştur?

b) Şair "Türkiye'm, Anayurdum, Sebebim, Çarem" şiirinde kendini yaşamla "Türkiye" arasında nasıl bir bağ kurmuştur?

c) Her iki şiirde verilen mekânı stenen ortak mesaj nedir?

7. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiiller yaparına göre önce yazarak uygun tabloya yazınız.

- Gözlerime kucaklar gibi uzaktan, sen görüyorum yine İstanbul.
- Durmuş bir tepende okuduğum mektep.
- Adalet'te çam ağacının uykusunu anarım.
- Bir eski Türküye kuş mağası var.
- Göğünde tanıdım aynı on dördünü.
- Eylül ayında okur açıldı.
- Teyzem her hafta sonu bize gelir.
- Kuşlar, kuzey yarımküreden güney yarımküreye göç etti.
- Dolmabahçe Sarayı'nın inşaatı 1856 yılında başladı.
- İsmaze büyük bir fabrika kuruyor.
- Çamca Tepesi'ni ziyaret eden büyük eylemci bir manzara sunar.
- Bana bu konuyu bir kere daha anlat ver.
- Lütfen hediyemi kabul buyurunuz.
- Bu kitabı bir haftada okuyuverdim.
- Çamca Tepesi'nde annemle birlikte gezdik.
- Hepimiz mutlu olduk.
- Uzun zamandır aramızdan susmuş yor.
- Galata Kulesi'nden Harika manzarası görür.
- Ortaköy'den önce Akmaşkele Meydanı gelir.
- Kız Kulesi'ne sanda aradığı ulaşır.

Basit Fiiller

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Türemiş Fiiller

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Birleşik Fiiller

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki sosyal medya grubundaki mesajları inceleyiniz. Ardından yönergeye uygun yazınız.

Eray

Eray: Se am arkadaş ar, dört ökte geçen türküyü bu dunuz mu?

Bu ut geçer üstünden,
Gem ge r yanaş r,
Bir esk türküdür, ku ağı ma f s dar,
" ç do u çamaş r."

Emre: Ben bu dum. "Gem erde Ta m Var" türküsüyümüş.

Gem erde ta m var,
Bah r ye yâr m var,
O da g tt sefere,
Ne fa hsz baş m var.

Han ben m Receb m, Receb m
Sar ra vereceğ m,
A mazsa karako a g deceğ m.

Gem ge r yanaş r,
ç do u çamaş r,
Şu stanbu 'un k z ar,
Recep d ye ağı aş r,

Han ben m Receb m, Receb m
Sar ra vereceğ m,
A mazsa karako a g deceğ m.
(...)

Eray: Ben de yöremizle ilgili türküler ve bu türkülerin hikâyelerini araştırıyorum. Bir tanesini beğendim ama söylemem 😊😊

Gönder

a) Şar stanbu 'un hang öze ğ inden do ay "Gem erde Ta m Var" türküsüne at fta bu unmuş?

b) Siz de yörenze ğ bir türkünün söz er n ve h käyes n arkadaş ar n z a pay aş n z.

9. ETKİNLİK: Şehrinizde yap an bir fest ve e kaf mak ç n ge en bir grup çocuğa şehrinizi tanıtmak üzere görevlendirildiğinizi düşününüz. Bu konuda bir araştırma yaparak şehrinizi tanıtan bir gündemci bir metin yazınız. Metninizi aşağıdaki taslak plana uygun olarak hazırlayınız.

ŞEHİRİMİ TANITIYORUM
Şehrinizin kısa bir tarihi:
Coğrafi özellikleri:
Nüfus ve ekonomisi:
Tarihî ve turistik mekânları:
Kültürel özellikleri:
Şehrinizde yetişen önemli şahsiyetler:

DERSE HAZIRLIK

1. B dğ n z b r Nasredd n Hoca f kras n an at n z.
2. "Sözünde durmak" fidesinden ne an yorsunuz?

- Metindeki deyimleri not alarak metni okuyunuz

AKŞEHİR'DE BİR FİL

Kötü kötü esm ş, yağm ş, savurmuş,
Anadolu'yu kapayan b r kara su,
B r çekirge sürüsüy m ş Moğ o ordusu!

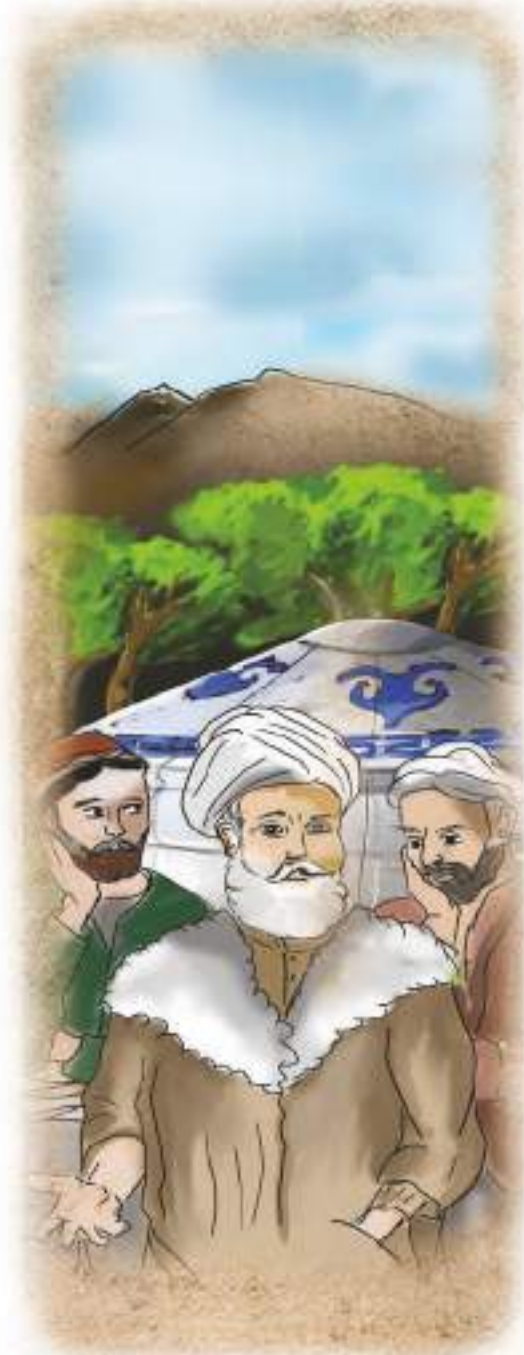
Akşehir' n k smet ne de, bu amans z kasrgadan
B r Moğ o şehzades vurmuş,
Koskoca çadır n , getirm ş adam,
Kasaban n tam ortasına kurmuş.

Ez yet erinden vazgeçtik; b r de
F er varm ş asker er n,
Bar o rahat dursa!
Çarşı da, pazarda, bağda, bahçede
S p süpürüy örmüş, ne bu ursa,
(Öye k daha y , se a sa, do u vursa!)
A ah cüm es ne yardım ede!
Aç karm ş kasaba , f dayurmuş.

B r kuru seçt er ara ar ndan,
Baş Hoca çekti.

Ast ğ ast k, kest ğ kest k Şehzade'ye,
Akşehir h k n n kend s nden memnun o duğu,
Ama baş boş f n de obur uğu,
— Ocağ na düştük Şehzade'm! Aman, b r çare! d ye,
Tat k a arz ed ecekt.
Önde Hoca,
Çadra ge rken Kuru top uca,
B r üpert sarm şt heps n.
— Be m o ur Moğ o k n!
Ya adam öfke en rse?..
Tez götürün sersem er. Ve as n l derse?..

Ama ş, hayr b r şt.
Hem sonra: — çer buyurun! denm şt.

Önce başın soktu,
Mübarek çadır, koca, koskoca!
Ve artık huzurda bu unuyordu Hoca.

Arkasına bir göz atacak o du:
— Ulan, dur, aman!
Peşinde kimse er yoktu.
Tek başına çerye girmişti.

Düşündü: — Herhâlde vademiz do du!
Dönemeyiz ki çerye.
Çinden: — Ben size gösterir mi dedim.

Se am verip yak aştı Moğol şehzadesi ne
Adam birden top gibi güred;
— Konuş be adam! Sıkıntı ne?

Ne söyleyecekti?
Obur finin uzak aştırmazın Akşehir'den
Ama şeytan dürtük ed sanki birden.
Mademki Kuru onu son anda ekli,
Öcünü almalıydı onardan.

Daha tesir olsun diye,
Düşündü, öksürdü, çin çekti:
— Fincin teşekkür eder mi arz ederim
Şehzade'm! Akşehir'miz şeref endireni!
Yalnız, düşünüyoruz ki
Tek başına sıkıyor zavafı.
Neden düşsün yanında değil?
Ferman buyursanız da bir eş gönderse er der mi.

Moğol yine güred
Ve: — Ourl Düşüne mi dedim.

Kurumağa kama dan Hoca'nın soğuk ter,
Yoluna çekti ar Kuru öyle er:
— Aman Hoca'm! N'ey edin, n'ettin?
Moğol şehzadesi ne diyor?

Güldü Nasreddin:
— Gözünüz aydın arkadaşarı! Fincin düşsün de
ge yor!

Nüzhet ERMAN

ETKİNLİKLER

1. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki yönergeyi uygun yaz.

a) Okuduğunuz metinde geçen deyimleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

b) Deyimlerin metnin anlamına yaptığı katkıyı açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

2. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metinde geçen anlamın bimedğiniz kelime ve kelime gruplarını yazınız. Metnin bağlamından hareketle anlamın tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

Kelime	Tahminim	Sözlük Anlamı
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. **ETKİNLİK:** Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Fıkradaki olay nedir?
2. Fıkra göre olaydaki kırılma noktası nedir?
3. Nasreddin Hoca, Şehzade'den kırılma fıkreyerek kasabaya nasıl bir mesaj vermeye çalışmıştır?
4. Fıkra ardından yola çıkarak Nasreddin Hoca'nın kişilik özelliği hakkında ne düşünüyorsunuz?
5. Çevrenizde Nasreddin Hoca'nın kişilik özelliği taşıyan insanlar var mı?
6. Grup sözcüsü olduğunuz zor bir görevde yarızarak sonuç nasıl davranırdınız?

4. ETKİNLİK: "Akşehir'de Bir Fil" metninden a nan aşağıdaki bölümü okuyunuz. Kasaba arın f e g sorununa fark bir çözüm üretin z.

Ez yet er nden vazgeçtik; bir de
F er varm ş asker er n,
Bar o rahat dursal
Çarşı da, pazarda, bağda, bahçede
S p súpürüyormuş, ne bu ur sa.
(Öye k daha y , se a sa, do u vursal)
A ah cüm es ne yardım edel
Aç ka m ş kasaba , f doyurmuş.

Çözümüm:

5. ETKİNLİK: "Akşehir'de Bir Fil" metninden k abartma cüm es örneğ yaz n z.

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki cüm e erde yer a an f er cüm eye uygun fark k p ve k ş ek er ye tamam ay n z.

- Anado u'yu kap ayan bir kara su yağ
- Adam koskoca çadı r n get r
- Kasaba n n tam ortas na kur
- Kasaba f doyur
- K ş n soğ uğu bütün korku ar bast r
- Ocağ na düş şehzade m l
- Hoca art k huzurda bu un
- Ne d er, d benden.
- Yarı n Akşehir'e gezmeye g t
- F ç n teşekkür er m z arz ef
- Hocam s z n e bir kte şehzade ye g t
- F e bir eş gönder mes ç n ferman buyur

7. ETKİNLİK: A nan bir karara, baz k ş er n uymamas sonucunda ne tür sorun ar ortaya çıkab r? Arkadaş ar n z a tartış n z.

8. ETKİNLİK: Aşağıdaki hikâye haritasından hareketle anlatım biçimlerini de kullanarak bir hikâye yazınız. Yazınızı devrim ve atasözleriyle zenginleştiriniz.

Kişiler	Muhtar, öğretmen, köy imami, köylüler,
Yer	Anadolu'da bir köy.
Zaman	İlkbahar.
Olay örgüsü	Köydeki su sorunun çözümü için toplanılması. İmcece usulüyle suyun tarlalardan geçirilerek köye ulaştırılması. Bazı köylülerin bu iş esnasında kendi tarlasından su hattını geçirmek istememesi.
Ana fikir	Verilen sözde durmamak hedefe ulaşmayı engeller.

[illegible]

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. Sınıfınızda "Ülkeler arasındaki kültürel etkileşim, toplumların birbirine bakış açısını değiştirir mi, değiştirmez mi?" konusunda düzenlenecek münazara için hazırlık yapınız.

DERSE HAZIRLIK

1. Hangi ülkelere gitmek isterdiniz? Niçin?
2. Türkiye dışında Türklerin ağırlıklı yaşadığı başka yerler var mıdır?

● Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz.

MOENA TÜRK KÖYÜ

İtalya-Avusturya sınırında yer alan Moena (Moyena), bir İtalyan köyüdür. Alp Dağlarının en ücra köşesinde, Avusturya sınırında yer alan köy, günümüzde bir kayak merkezi olarak tanınmaktadır. (...) Bölgenin daracık sokakları İstanbul sokaklarını hatırlatmaktadır. Moena Meydanı'nda, Türk'ü tasvirleyen sakallı ve sanki bir büst bulunmaktadır. Büstün altında hilallî bir çeşme yer almaktadır. Ünlü Dolomit Sıradağlarının arasında saklı kalmıştır Moena sakinleri, Türk gibi yaşayan İtalyanlardır.

Köyün şaşırtıcı öyküsü bundan tam 323 yıl önce başlar. İtalya'da bulunan "Rione Turchia"(Riyone Türkiye) (Türk Bölgesi), II. Viyana Kuşatması sırasında Viyana'nın 200 km güneyinde bulunan Moena'ya kadar kaçan bir Türk yenice askeriyle bağlantılıdır. (...) Soyundan gelenler onun hatırasını yaşattılar ve orası tek bir Türk'ün orada yaşamayı ve yaşatılmasından sonra "Rione Turchia" adını aldı. Türklerin dili ve gelenekleri o kadar baskın ve çekici bir çekim kuvvetine sahiptir ki tek bir fert bile bir toplumu etkileyebilmektedir.

El Turco (Turko)'nın asıl adı Hasan'dır. Fakat isminden çok lakabıyla anılır. "Akranlarına göre iyi yarı ve mücadeleci olduğu için ona doğan ve şahingillerden, avcı ve yırtıcı bir kuş olan Balaban lakabı verilmiştir. Bu Türk askeri elinden geldikince vatani için savaşmaya devam etmiş ve başarıları düşmanların da dikkatini çekmiştir. Düşmanlarıyla girdiği omansız bir mücadelede, düşmanları öldürken o yaralanmıştır. En son hatırladığı, atının üstünde yaralı bir hâlde nereye gittiğini bilmeden kaçışdır." (...)

Balaban'ı, Moenali Mariana (Marilyana) ve kardeşi dağda kuzulannı otlatırken fark ederler. Çatışkının arasında gördükleri yabancıların ölmüş olduğunu düşünürler. Daha sonra dedeleri ve köy halkı yabancıyı köye getirir, iyileşmesi için uğraşırlar. Balaban kendine geldiğinde köy halkından olup biteni dinler. Bu küçük köyün kocaman yürekli insanları ona yardım edip iyileştirmiştir. Balaban, artık gidebileceği bir yerli olmadığını bilmenin hüznüyle bu köyü kendi köyü beller.

Moena'ya barış, huzur ve boluk götürün soydaşımız yan E Turco kendisini kurtaran Marana (Maryana) ile evlenir. Zamanla hem köy halkı onu benimser hem de o bu köyü. Bütün, görgüsünü, her şeyi onlara paylaştırır. Bu tayan köyünde Türküğü yaşatır. tayanca bütünden köyüye rahatlıkla anlaşılabilmektedir. (...)

Gez zaman gittikçe zaman E Turco köyde huzuru ve sakin bir hayat yaşarken bir gün bir o umutsuzlukla karşılaşır. Aman derebeyler köye gelir ve haraçlarını alıp köyü yağma etmeye başlar. Özgür üğüne düşkün Türk buna anlam veremez ve onlara savaşmayı öğretir. Ok ve yay yapmanın, ateş silahları ve has savaş tekniğiyle ilgili birçok şey öğretir. Moena arada mınneftardır. Çünkü özgürük ve kahramanlık kavramlarını o benimsetmiştir onlara. E Turco, 323 yıl geçmesinin rağmen hatırasını yaşatmanın beklisi bula borçludur.

Moena'da, Türk geleneklerinin bir derecede hissedilmektedir. Moena halkı, her yıl Temmuz ayında Türk kökenlerinin efsanevi kaynağının hatırlamak amacıyla sütan, harem kadınları, yenceri ve ses ve renk bir şekilde karnava düzenlemektedir. Karnava da Moena kadınları; başörtüsü, şavir ve uçak yukarıya doğru kıvrık olan pabuçları giymiş Türk kadınlarına bürünürken erkekler sekiç sütan, vezir ve gazilerin bürünmektedir. Karnava da görünümleri de bir ritüel andırıyor olmalı. Çünkü Moena Türk Festivali'nde belediye başkanları da herkes Türk gibi giyiniyor, yenceri kıyafet askerler ortada doşuyor. Festivalde, topuğun en yaşlı "Sutan" o uyor ve "E Turco"yu temsil ediyor. Ayrıca, her yıl Temmuz ayında Moena evlerinin pencerelerinden Türk bayrağı sarkıtır. Böylece, "Rone Turcha"nın adı yaşatmaya çalışmaktadır. (...)

Ayşegül SELOĞLU
(Kısaltılmıştır.)

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: Okuduğunuz metinde geçen bazı cümleler aşağıda verilmiştir. Bu cümlelerden hareketle kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi doğruğunu TDK Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

- A p Dağ ar n n en **üçra** köşesinde, Avusturya s n r nda yer alan köy, günümüzde bir kayak merkez olarak tanınmaktadır.
- Moena Meydan 'nda Türk'ü tasvirleyen sarı ve sarımsı **büst** bulunmaktadır.
- Moena'ya barış, huzur ve boluk götüren **soydaş**mız, yan E Turco kendisini kurtaran Marano ile evlenir.
- Ok ve yay yapımını, afeş sahaları **velhasıl** savaş tekniğiyle öğütüp her şey öğretir.
- Karnavaldaki görüntülerde bir **ritüel** andırıyor ama .

Kelime	Tahminim	Sözlük Anlamı
üçra		
büst		
tasvir		
soydaş		
velhasıl		
ritüel		
karnaval		

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Moena köyü hangi turistik faaliyete ön plana çıkmaktadır?
2. Moena köyünde yaşamaya başlayan Türk'e, köyü her sm' vermişlerdir. As ad'dır. Lakab ise'dır. Cümlelerdeki boşlukları metinden yararlanarak doldurunuz.
3. Günümüzde Moena köyünde Türk gençliğini yaşatmak için ne yapılmaktadır?
4. Metinde "Türk Köyü Moena" hakkında verilen bilgilerden hareketle bir kütürü yaşatmak ve yaygınlaştırmak için ne tür çalışmalar yapılması gerekir?
5. Sınırlarımız dışında Türk kütürünün yaşatıldığı başka yerler varmıdır?

3. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metinden kişiler adet öznel ve nesnel cümle bu arak yazınız.

Öznel

Nesnel

4. **ETKİNLİK:** Okuduğunuz metinde yayımlamak üzere "Türk Köyü Moena" e g yaz hazırlamanız gerekiyor. İnternet üzerinden yaptığınız araştırmada karşınıza aşağıdaki gibi bir Türkçe ders paylaşımlar grubu çıktı. Grupta yer alan metni okuyunuz. Ardından yönergeye göre etkileşim yapınız.

09 ŞUBAT 2018 CUMA

Defne

Se am, sunum ödevim için Türk Köyü Moena'y araştırıyorum. Pek çok internet sitesinde de kaynak bulamıyorum. Güvenilir bir bilgiye ulaşabiliyorum? Acı yardım edermisiniz?

Cengiz

Merhaba Defne, bu bulunduğunuz şehrin Kültür ve Turizm Müdürüğüne gidersen sana bu konuda faydalı olacak dokümanlar temin edebilirsin.

Defne

Mesa saatinin bitimine çok az kaldı, yetiştirmem mümkün değil. Yarın sunumum hazır olmalı.

Canan

Se am Defne bu konuda arkadaşlarına doğru bilgi aktarmaya yardımcı olacak internetle güvenilir bir kaynaklar "gov, edu" uzantılı sitelerdir. Ödevini hazırlarken kaynak güvenilirliğini dikkat etmelisin. Sunum ödev için en sağlam bir kaynağı "http://aregem.kulturturizm.gov.tr" adres veya "edu" uzantılı makalelerden derene yapabilirsin.

gönder

a) Defne'nin ödevine yardımcı olmak amacıyla, okuduğunuz metinden edindiğiniz bilgiler kendi ifadelerinizle boş bırakılan yere yazınız.

b) "gov" ve "edu" uzantı iste dışında ki internet uzantı ar neden güven i r b g er çermiyor o ab r?

c) Okuduğunuz veya duyduğunuz haber ere hemen nan yor musunuz? Yoksa gerçek ğ n sorgu uyor, doğruya u aşmak ç n çaba sarf ed yor musunuz? Kısaca an at n z.

5. **ETKİNLİK:** Yönerge ere göre soru ar cevap ay n z.

a) Aşağı dak cüm e er n sonuna, kutu ardak ek erden uygun o an ar örnektek g b yaz n z.

fa ya-Avusturya s n r nda yer a an Moena, b r fa yan köyü**dir**.

Türk köyü bu kadar güze b z de g de m.

fa ya'ya uçak a g decek

E Turco'nun as ad Hasan'

Moena ar ona m nnettar

Ün ü Do om l S radağ ar n n aras nda sak ka m ş

Türk er n d ve ge enek er o kadar bask n ve çek c b r çek m kuvvet ne sah p

En son hat r ad ğ , at n n üstünde yara b r hâ de kaç ş

Hasan'a y r t c b r kuş o an "Ba aban" akab ver m ş

Moena sak n er , Türk g b yaşayan fa yan ar

Moena'ya bar ş, huzur ve bol uk götüren soydaş m z

Bu Türk asker n n başar ar düşman ar n da d kkat n çekm ş

E Turco 323 y geçmes ne rağmen hat ras n n yaşat mas n bek de buna borç u

-idi

-imış

-ise

-dir

b) Get rd ğ n z ek er n cüm edek ş ev er n yaz n z.

İsme geldiğinde,

File geldiğinde,

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki metinde yer alan ek fiil miş sınırlarını bulunuz. Ek fiilin bu keime ere nasırl bir şev kazandırdığını yazınız.

Adalarda Saklı Hazine

Heybe Adası dokuz m. genişğinde, bağ ve bahçe dir. Hayat suyu dağıtan kuyusu ve aca aca tavşan arı ile mamur bir adadır.

Tavşan Adası'nda yerleşim yoktur. Çapı 11 m. uzun uğıundadır. Başka adaların keçer de buradadır. Aca tavşan arı çok oduğıundan Tavşan Adası derer. Rakıta ağacı bu adada yetşir.

Burgaz Adası, Fatih Sultan Mehmet'e tesm o muştur. Deniz kıyısına yakın bir yarıçın kaya arı üzere dikdörtgen bir küçük kaedir. Burgaz Adası 11 m. kuşatır vermiş bir adadır. Kaes oduğıundan Burgaz Adası derer. Türkçede kaeye Burgaz derer.

Yanvan Tarih'inde yazdığı üzere spanya arı stanbul'u Yanko Bin Madyan'dan sonra şga edip yakıp yakıp yağma arar. Ayasofya Kilesesinde olan bütün değerli heykeller ve nice bin hazne değerinde mücevherler alarak gemere koyup spanya'ya doğru giderken Aah'n emriyle büyük bir fırtınaya yaka anırlar. spanya arının yed yüz pare gemisi bu kız adalarının arasında denizin dağarından parça parça olup su ara gömüür.

Daha sonra bu Kız adası, Heybe Adası, Tavşan Adası ve Burgaz Adası'nın yabancı hak batan gemilerden o mal ve eşyaları karp Karun Hazinelerine sahip olur.

Evliya Çelebi

7. ETKİNLİK: Sınıfınızda "Ükeler arasındaki kültürel etkileşim, toplumların birbirine bakış açısını değıştirmiş, değıştirmemiş?" konulu bir münazara düzenleyiniz. Münazara sırasında aşağıdaki kuralara dikkat ediniz.

MÜNAZARADA UYULMASI GEREKEN KURALLAR:

1. Konuşma arı, dileyicilerin koayca anayab eceğı bir öze k taşıma ; doğa, nandirc ve etkileyicidir.
2. Ses, y ayarlanma dir.
3. Konu dışına çıkarmama dir.
4. Karşı ek bin konuşma arı can ku ağı ile dinlenme ; eksikler, yanlış karınot edip eştiris yapma dir.
5. Düşünce ler ve görüş ler savunurken beğelerden, fan kardan, örnek ve rakam ardan yarar anma dir.
6. Verilen zaman y değeriendirme dir.
7. Keime er anamlarına uygun ku anma dir.
8. Konuşma esnasında geçiş ve bağ anl faderer uygun ku anma dir.
9. Konuşma esnasında beden dil etkili bir şekle ku anma dir.
10. Münazarayı k ekpten bir kazanır, ötek kaybeder. Sonuç ne olursa olsun, o gün ve an ayş davranma dir.

MÜNAZARA DEĞERLENDİRME FORMU

Özellikler	Evet	Hayır	Kısmen
Etki bir sunum yaptım.	☐	☐	☐
Kelime er an am ar na uygun ku and m.	☐	☐	☐
Beden d n etki bir şek de ku and m.	☐	☐	☐
Geçiş ve bağantı fade er ni ku and m.	☐	☐	☐
Fikir er mi tutar bir şek de savundum.	☐	☐	☐
Ver en sürede sunumumu yaptım.	☐	☐	☐

8. **ETKİNLİK:** Oku ar ar as bir b g şö en nde oku unuzu tan t m ak am ac y a b g end i c bir me t n yaz n z.

GELECEK DERSE HAZIRLIK

1. "Geenekse Kırkpınar Yağ Güreşer" e g bir araştı r ma (Nerede, ne zaman dü zen en r, kura ar ne er d i r?) yap n z.

DERSE HAZIRLIK

1. "Kırkpınar Yağ Güreşleri" ile ilgili dersiniz anıdır.
2. "Kırkpınar Yağ Güreş Festivali" kültür ve toplumla hayatın za ne tür katkı sağlar? Tartışınız.

- Metni, öğretmenin rehberliğinde tahmin ederek dinleyiniz.

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK: "Kırkpınar'a Adını Veren Kırk Yiğit" metnini dikkatle dinleyiniz. Dinleme esnasında öğretmenin metni durdurup metnin devamı ile ilgili tahminlerde bulunmanız sağlanacak sorular soracaktır. Tahminlerinizi aşağıdaki boşluklara yazınız.

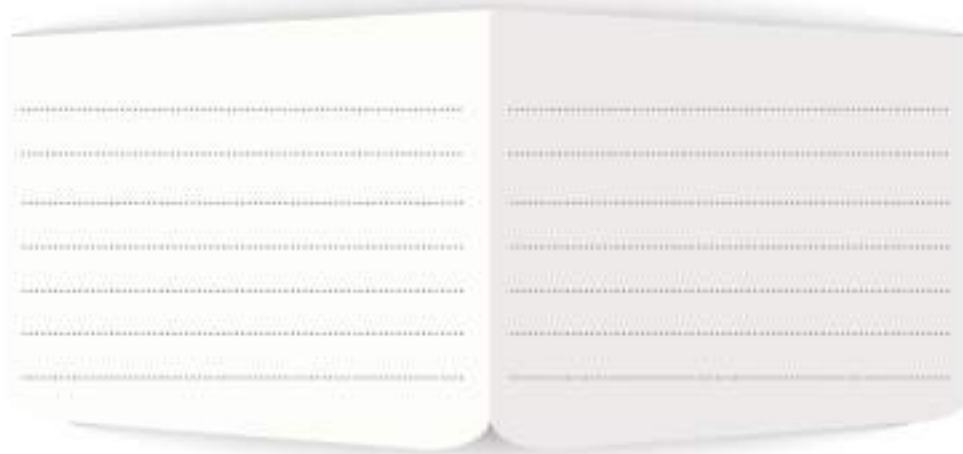
Cevap 1:

Cevap 2:

Cevap 3:

Cevap 4:

2. **ETKİNLİK:** D ned ğ n z met ne ğ ğ ö r ű ş e r n z se be pe r ye b r k te y a z n z.

3. **ETKİNLİK:** D ned ğ n z met n de ğ e ç e n a ş a ğ d a k a t ı ç z k e m e v e k e m e ğ r u p a r n n a n a m a r n t a h m i n e d e r e k y a z n z. D a h a s o n r a t a h m i n e r n z n d o ğ r u u ğ u n u T D K T ű r k ç e S ű z ű k ' t e n k o n t r o l e d n z.

- Yaman b r ğ ű r e ş t d o ğ r u s u, h e m d e ğ a r p b r ğ ű r e ş t.
- Ğ ű r e ş b a ş a d ğ n d a v a k t k a b a k u ş u k t u.
- Şafak s ű k t ű.
- H e r y b u r a d a k r a n k r a n a ğ ű r e ş t u t m a k ğ e e n e k o d u.
- K u ş a r d a ű n c e t e d r ğ n o d u a r y a, s o n r a y a t ű t t a r.

Kelime	Tahminim	Sűzlűk Anlamı

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki soruları dinedğiniz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Metne göre "Kırkpınar" ad nasıl doğmuştur?
2. Kırk yığdın hatırasını yaşatmak için ne-er yapmışlar?
3. Yaşadığınız çevrede adın efsane erdeni olan bir yer var mıdır?
4. Metinde güreşlerdeki "er meydan", "yenşememe", sonuna kadar devam etme" anlatımı ile günümüz spor karşışma arındaki "sportmenlik" kavramını karşılaştırınız.
5. Sırt yere geemeyen cihan pehvanarının yetşmesi ile efsane amacına ulaşmış mıdır?
6. Bir mekânda yüzlerce yığr geeneğin sürdürülmesinin önemi ne-er olabilir?

5. ETKİNLİK: Dinedğiniz metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.

Konu

Ana Fikir

6. ETKİNLİK: Dinedğiniz metnin tutarlılığını değerlendirmek amacıyla aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

a) Dinedğiniz metindeki cümleler birbirleriyle bağlantılı mı? Sebebiyle birlikte yazınız.

b) Dinedğiniz metnin olay örgüsünde anamsa ve mantıksal bir ilişkisi hissediniz mi? Sebebiyle birlikte yazınız.

c) Metindeki olayların gelişimi ve sonucu bir bütünlük içinde aktarılmış mıdır? Sebebiyle birlikte yazınız.

d) Sorulara verdiğiniz cevaplara göre metnin tutarlılığına ulaştığınız sonucu yazınız.

Tutarlı çünkü;

Tutarlı değil çünkü;

7. ETKİNLİK: Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiilleri inceleyiniz. Fiilleri tablodaki uygun yerlere yerleştiriniz.

- Kırk yigit Edirne'nin batısında bir çayırda güreşler.
- Savaşçıları çimenlerde biraz dinlendir.
- Oyunun her türüsü sergileniyordu.
- Genç pehlivan, güreşlere seyircilerin gözüne girer.
- Güreşkince gece de sürer.
- Edirne'nin yaprakcıkları herde meşhurdur.
- O gün oraya bir rastantı sonucu Türk bir geygeç.
- Kırk mezarın yan başında kırkpınar fışkırtmış.
- Kırkpınar güreşleri haziran ayının ortalarında yapılır.
- Cazgır, pehlivanları meydanına davet etti.
- Çinden nice cihan pehlivanları çıktı.
- Teknik direktör maçtan sonra takım kaptanı ile görüştü.

Basit Fiiller	Türemiş Fiiller	Birleşik Fiiller
.....
.....
.....
.....

8. ETKİNLİK: Bir haber muhabiri olduğunuzu hayal ediniz. Yapmış olduğunuz araştırma ve dinlediğiniz metinden yola çıkarak can yayında "Kırkpınar Yağ Güreşleri" hakkında bir konuşma yapınız.

9. ETKİNLİK: Dinlediğiniz metni özetleyiniz.

ERTUĞRUL'UN OCAĞINDA UYANDIK

Üç kıtaya hükmeden cihan devletinin neşvünema bulunduğu mübarek Söğüt'e doğru gidiyoruz... Sakarya Vadisi'ne sapıktan sonra yolumuzun k yan dık ve yeş yamaç arada kap anıyor. Vadi de bir o yana bir bu yana kıvr anıyor. B z önce Beç' e ardından Söğüt'e ulaş tıracağız.

Ben bu yodan y ar önce bir kere daha geçmişim. Anta ya'ya giderken ay ş ğında bakt ğım ve k cedermizin at koşturan haya erini gördüğüm tepe ere, şimd gündüz gözü e bakıyorum. Bu tepeler, bu vadeler Osman kuruurken Anadolu bir ğ sağ anırken ne akın ara ne vuruş kır şara sahne o du ar. Sakarya Nehri Türk üğün can damarı o ma hüy yefn, stika Savaş y arında bir kere daha ortaya koydu. Sakarya Savaş den en ve 22 gün 22 gece kan, ateş ve barut kokular içinde süren bu dşe dş mücadelesinde, Anadolu Türk üğü tekrar dzer üzerine doğru ab mıştır.

(...)

Ve şte b z z hnmizde bu düşünce ere 1299 y nda fetihden Beç' e yaklaşıyoruz. Yüksek tepelerin yamaç arına kuruu ve kuzeyden güneye bir vadi e yocu ara geç t veren Osman Bey'e, ev adının kuracağ cihan devletinin k müjdecisi olan, o zaman arın nazenn Bizans d ber Beç'... Bu tarih önem büyük fakat günümüzde nüfusu az şehrimiz bir uçtan bir uca katetmemiz, bek yarm saat bile sürmüyor. Fetihden sonra tekkesin buraya kuran Şeyh Edeba 'ya ve onun dergâh gögesinde günde beş vak t müminlerin dualarını Tanrı katına ulaştıran Orhan Cam 'ne, buğuu gözere bakıyoruz. Menz miz Söğüt... Bir an önce oraya ulaşmak zorundayız. Ama dönüşte böye bir Fatma süresince değ , daha uzun müddet Şeyh Edeba 'y ve Orhan Cam 'n ziyaret edeceğiz. "Fetih günlerinin saf neşesi e" ruhumuzu y kayacağız.

Beç' geçtikten sonra güneydoğuya doğru dönüyoruz. Dar, bakımsız ve kıvr m bir yodayız. 25 kometre sonra Söğüt'e varacağız. Norma de 15-20 dak kada bitirmemiz gereken yolu bunun k kat sürede ancak tamamlayab yoruz.

Artık Söğüt'e girmek üzereyiz, yolumuzun k yanında kıraz bahçeler... Yeş yaprak ar arasından yüz gösteren kpkırmızı kıraz ar... Karacaoğ an, bu k rengin birbirine bu kadar yakış t ğın bir Türkmen güze nde görmüştü: "Yeş bağ a da karşı, / Yakış mzası ödür ben ." Türkmen güze de bu renk zevkin kıraz ağaç arından amış o ma ...

Ve so yanımızda yüksek bir tepeler... Braz daha yüksese bu ufara degecek. Tepenin zirvesinde bu unan türbe mufaka yodan geçenlerin dikkatini çekiyor. Söğüt'ün hay uzağında bu ssiz tepeler km mekân tutmuş o ab ır? Bu tepede, Osman Gaz 'nın bacanağ Dursun Fakh yatmaktadır. Şeyh Edeba 'nın öğrencisi ve damadı olan bu b ğın aynı zamanda e k ç tutan bir kahraman, bir gaz a perendir... Osman Bey e bir kte pek çok gazaya kat mıştır. Karacah sar' n fethinden sonra Osman Bey adına k hutbey okuyan dın adam Dursun Fakh' tır.

Böylece Osman Devleti'nin k kods olmak şeref de yine bu gaz aperiene attr. Şte bu tepe üzer ndek karta yuvas türbede Dursun Fakih yatmakta, ç kş yo u hay zahmet o an otağında ziyaretç ern bek emektedir. Ve kuzeybatı ulkunda, yak aş k 30 km uzakta, B ec k'tek telkkesnde uyuyan kay npeder Şeyh Edeba e 700 y d r bak şmakta, gör üşmektedir.

Nihayet Söğüt'e g ryoruz... Ertuğru Gaz'ın 400 çadır k aşret'ye Söğüt'e ge ş, bu küçük ve şrn be den n ad n kıyamete kadar s nmayecek şek de tar he yazd racaktır. Hem de at n harf ere...

Bu an amda Söğüt demek, Ertuğru Gaz demektr. Uzun br ömür süren bu Türkmen başbuğu, aş ret n gayet şuur u br şek de sevk ve dare etmiş. kş ar Söğüt'te, yaz ar Doman ç'te bu bö geye kôk sa ma ar n sağ amş ve on ar dev et o may a hazır br kıvamda oğ u Osman k'a emanet o arak br rakm ştr...

Ertuğru Gaz, Söğüt'ün hemen grşnde yüksekçe br tepede bu unan mütevaz türbesnde yatıyor. Kay boyunun başbuğu, sandukas n n at nda sonsuz uykusunu uyurken türben n yemyeş bahçesinde eş, oğ u ar ve yo daş ar, gaz başbuğ ar e br kte baş ad k ar yo cu uğ u onun çevresnden ayr madan kıyamete kadar sürdürüyor ar.

Eş Ha me Hatun bahçeye grşte hemen sağ tarafta, Ertuğru Gaz'y ziyaret e ge en msafr er karşı ar gb... Onun braz ersnde ad chan devet ne ad o an Osman Gaz'ın makam kabr bu unuyor. Ötek oğ u ar Gündüz Bey'n makam kabr e k zce'de şeh t o an Sava Bey'n kabr de bu bahçe ç nde... Sonra kardeş n n ve kumandan ar n n makam kabr er... Dündar Bey, br kte k ç sa ay p at b nd ğ yo daş ar Akça Koca, Konur Ap, Aykut Ap, Turgut Ap, Samsa Çavuş... Hep br kte hayatta ken o duğ u gb ö ümden sonra da Ertuğru Gaz'ın etraf nda toparanmış ar. Türk üğ ün asr ar d r sümeyan kab gb atıyor ar... Ruha sern k veren berrak p n ar ar gb Türkçe ad ar ya, kş kerye, f erye kend ern yaş atacak torun ar n bek yor ar.

Ertuğru Gaz'ın türbes n n bu unduğ u yer, Söğüt'ün ve Türk üğ ün mukaddes tepes d r. Yüzy ardır Yörük kardeş er, Ertuğru Gaz dede ern ziyaret etmek ç n yurdun dört bucağ ndan kaf e kaf e bu tepeye ge rer. Fat ha okur ar, şfa p av ar n yapar ar, b nerce kş ye dağ t r ar. Sverek'ten, B t s'ten, Edme'ye, Aydın'a, Kastamonu ve Çank r'ya, Mers n'e, Anta ya'ya ve has vatan n en ücra köşe er ne kadar br heyecan yay r; her y ey ü aynda şte bu mukaddes mekânda bu uş ur, muhabbet faze en r. 721 y d r bu ge enek şuur a tekrar ar.

İsa KOCAKAPLAN
(Kısaltılmıştır.)

ÇEÇ DAĞI EFSANESİ

Çeç ke mesnin ne manaya ge d ğ n bek hep m z b mey z ama "Arpa, buğday çeç olur. / Güze er güeç olur." türküsünü d n emeyen m z yok g b d r. Çeç ke mesnin en güze manas, ona en yak şan, bence ş u o ab r: Ç ftç n n kavurucu yaz güneş n n a t n d a, a n n d a n d a m a y a n t e r t a n e e r.

Nevşehir' n Avanos çesnde, hâ k n Çeç Dağ ad n v e r d ğ b r t e p e v a r d r. Bunun üzer, an at- t k a r n a g ö r e, b r m a s a ü z e r k a d a r d ü z d ü r. H ç, ü z e r d ü z o a n d a ğ d a o u r m u y m u ş d e m e y n z. E b e t t e o u r. Hem, h k â y e s b u o u ş u n e g ü z e a n a t y o r.

Vakt ye ç ftç n n b r e k n e r n h a r m a n a d k l a n s o n r a k u t t l a n k u ş t a n, h r s z a r d a n k o r u m a k ç n b ü y ü k b r y ğ n h â n e g e t r r. K e n d s d e b a ş n d a b e k e m e y e b a ş a r. M a b u, "C a n n y o n g a s." d e m ş e r. A m a h e r k e s n ö y e ç o k m a y o k k s a k a s n. F a k r v a r, y o k s u u v a r.

B r ğ ü n b r ç k a r g e r ç ftç n n k a r ş s n a. F a k r d r, y o k s u d u r. B r a z b u ğ d a y s t e r ç ftç d e n. B e k o k o c a y ğ n d a n a n d ğ b e o m a y a c a k k a d a r a z b r b u ğ d a y... A m a ç ftç h ç o r a o m a z. Ü s t e k f a k r k ö y ü s ü n ü b r g ü z e c e d e a z a r a r, s o n r a d a k o v a r. F a k r n d y o k k b r ş e y e r s ö y e s n, t a ş y ü r e k k a b y o k k k ö t ü a f a r e t s n. D e d ğ s a d e c e "A a h s e n d e, b u ğ d a y n d a t a ş y a p s n."

Bugün Çeç Dağ ad ver en burada, d l k k a t c e b a k r s a a y r c a n s a n a, o r a ğ a, y a b a y a b e n z e r t a ş p a r ç a a r n n o d u ğ u g ö r ü r. M e r h a m e t s z ç ftç b ü t ü n v a r ğ e b r k l e t a ş o m u ş t u r.

Saim SAKAOĞLU

(İlk iki soruyu metne göre yanıtlayınız.)

1. Görünüş olarak Çeç Dağı'nı diğer dağlardan ayıran özellik nedir?

2. Metinde cevabı olan soruların karşısına (X) işareti koyunuz

☐	Çeç kelimesinin en güzel manası nedir?
☐	Çeç Dağı adı verilen yerde taşlar sadece insana mı benzetilmektedir?
☐	Metin kaçınıcı kişinin ağzından anlatılmaktadır?
☐	Çiftçiden buğday isteyen kişinin ismi nedir?
☐	Çeç Dağı hangi şehrimizde bulunmaktadır?
☐	"Arpa, buğday çeç olur / Güzeller güleç olur" türküsü hangi yöreye aittir?
☐	Çiftçinin karşısına çıkan kişi fakir midir?
☐	Çiftçi buğday ve arpa dışında başka hangi ürünleri yetiştirmektedir?

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fi fark bir görevde ku an m ş t r?

- A) S n a v a h a z r a n d ğ ç n o d a s n d a n d ū r a ç k m y o r d u .
 B) S e r g d e b r b r n d e n f a r k r e s m e r s e r g e n m ū t .
 C) Ü z e r n d e y a ş a d ğ m z b u t o p r a k a r a f a a r m z n b z e e m a n e t d r .
 D) B a b a a n n e s n e b u n d a n s o n r a t o r u n u b a k a c a k m ū .

4. Aşağıdaki fabloda geçen söz sanatlarını bulunuz.

KEDİ ve TİLKİ

Tilkî kedi sohbet ediyormuş. Tilkî durmadan hâkâr ve kurnaz olduğunu anlatıyormuş. Söylediğine göre düşmanları onu atfedemezmiş. Çünkü onlardan kurtuacak bir sürü oyun ve hile biliyormuş. Kedî biraz da utanarak "Ben fazla oyun bilmem ki," demiş. "Düşmanlarımla onlardan kurtulmak için tek bir yolum. O da kaçmaktır."

Tilkî: "Kedi kardeş!" demiş. "Ben her tehlike karşısında başımın çaresine bakabiliyim. Ama senin durumuna üzülüyorum. Korkarım bir gün sen, çabuk atfedecek." Az sonra bir sürü tazenin bağırışma arını duymuşlar. Bir avcı topuğuna atı bu köpekler bütün hızıyla kendilerine doğru koşuyormuş. Kedî hemen yanındaki ağacın dalına sıçrayarak üstteki bir yaprak kümesinin altına saklanmış. Tilkî ise "Acaba şu hileyi yaparsam yoksa bu hileyi mi?" diye düşünmeye başlamış. Çünkü o kadar hile biliyormuş ki hangisinin uygun olmasının doğru olduğunu bir türlü karar veremiyormuş. Tam bir süre uygun ayacakmış ki taz aralarının çevrilişinin bitmişler.

Bütün olanları yukarıdan seyreden kedî çok hile bildiğine şükretmiş.

Ezop Masalları
Der.: Tekin ERGUN

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde öznel söz konusudur?

- A) Türkçe yazısından yüz almış.
- B) Kardan doay oku arıfatı eddi.
- C) Bu evde beş kişika yor.
- D) Son okuduğum roman beni çok etkiledi.

6. Hasan Türkçe dersinden almış olduğu yazın kura arı konuyu proje ödevini tamamlamak için hangisi internet sayfasından araştırma yaparsa güvenirlir bir bilgi edinebilir?

- A) <http://www.turkcedir.com.tr>
- B) <http://www.yazmyanisi.org.tr>
- C) <http://www.tdk.gov.tr>
- D) <http://blog.turkcedir.com>

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde şimdiki zaman kullanılmıştır?

- A) Bu yolumuz önce Beşik'e ardından Söğüt'e ulaşacak.
- B) Nihayet Söğüt'e girdik.
- C) Temmuz ayında Moena evinin pencerelerinden Türk bayrağı sarkıyordu.
- D) Koskoca çadırın kasabanın tam ortasına kurmuş.

1. TEMA ERDEMLER

1. Sabır, bağışlamak, adanmak, merhamet etmek, açık sözlü olmak, fazilet ve ahlak etmek, büyüğe saygı.
2. Cahil arasındaki âm, zenginken fakir düşen, hatırken tıbarın kaybedendir.
3. ...
4. ...
- 5.

K	I	D	A	C	B	E	I	S	E	A	N	T
S	Y	Ü	K	S	A	G	S	E	N	F	İ	E
M	E	R	H	A	M	E	T	V	T	K	S	R
Ş	A	Ü	B	Y	V	İ	R	G	Ü	V	E	N
A	C	S	A	G	C	Y	A	İ	C	E	A	V
R	Y	T	D	İ	A	T	Z	A	B	F	İ	T
M	İ	L	O	M	S	E	İ	Z	T	A	Y	S
İ	M	Ü	U	İ	U	İ	Y	İ	L	İ	K	A
D	A	K	İ	Z	T	P	E	M	A	C	M	B
C	Ö	M	E	R	T	L	İ	K	S	E	R	İ
A	H	L	A	K	Y	Y	E	B	L	C	N	R
Y	A	S	İ	L	A	Y	İ	R	A	H	İ	M

6. Bayram şairinde **konuşturma (ntak) sanatı** vardır.
Şiirde Marş'ındaki dört ökte **benzetme sanatı** vardır.
7. C

8.
 - ✦ Bambaşka bir dünyada siz nasılsınız yaşam bekliyor.
 - ✦ Doğa'nın unutu anı peynir bir haftada küflenmiş.
 - ✦ Kitaplar raf arada fabelik sıraya göre dizilmiş.
 - ✦ Bir başka gece bahar Toros Dağlarına.
 - ✦ Bahar gelince tüm doğa yeşerir.
 - ✦ Eşya arı evin çatısında kuşun madeni duruyor.

ş f

O u ş f

ş f

Durum f

O u ş f

Durum f

9.

	Haber Kipi	Dilek Kipi
Tayzemi seneye burda'ya <u>gelsin</u> .	✓	
Kalan çanta da <u>git</u> .		✓
Dökülen yaprakları birer birer <u>toplasın</u> .	✓	
Kışın saatlerinde mağazalar <u>açsın</u> .	✓	
Bu müdeyi Ali'ye hemen <u>kemelim</u> .		✓
Yemeğe onu da <u>gözet</u> etmişim.	✓	
Kardeşim de benimle <u>gelsin</u> .		✓
Sınıf başkanı içinde yakama <u>gözet</u> .	✓	
Ben bu konu üzerine biraz <u>gözet</u> .		✓

2. TEMA MİLLİ MÜCADELE ve ATATÜRK

1. Türk Şahı Kuvvetler'in in füyayı ve aay sevşes nidek b r k er ne ver r. B r ğ n onur t msa d r.
2. Sancak, mübarek ecdat kan n , şeh t fen n , zafer ern ş ğ n , hür yet ve sl k â , kahraman k ve faz et , m radey , şeref ve mesu yet tems etmektedir.
3. ...
4. D, D, Y, D
5. C
6. C
7. B
- 8.

Fil	Gereklik Kipi	İstek Kipi	Dilek-Şart Kipi	Emir Kipi
okumalı	✓			
gitseli			✓	
yapalım		✓		
gelmeliyiz	✓			
zilin				✓
balakalar			✓	
yazayım		✓		

3. TEMA KİŞİSEL GELİŞİM

1. Profesör şehrin kenar mahallelerinde yaşayan 200 erkek çocuğun durumunu araştırma ar n ve her b r çocuğun ge eceğ hakk nda değer endirme yapma ar n stem ş.
2. Çocuk ardan 176's n n o ağanüstü b r başarı göster p avukat, doktor ya da ş adam o duğunu ver s ne u a ş m ş t r.
3. Çocuk ar n cevab "B r öğretmen m z vard . Onun sayesinde." ş ek nde o muştur.
4. Öğretmen n ş h r formü e cevab "Ben o çocuk ar çok sevdm ." ş ek nde d r.
5. ...
- 6.

Yürümekten pesşen oldum .	baska bir deşşle	ayayğma kora aular ind .
Herkes yarımlı anava lı t çalış n	.Sıccık	son konulara dkkat ed n.
Annemi bugün ksdm .	Cıccık	.onu ksmak istememş m.
Bu olay n	İk okarık	ne zaman gerçekleşş n b lmiyoruz.
Son okarık		nasılhalen m eken okımdan çıkarma.

7. ...
8. C
9. C

4. TEMA MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ

1. Ebru sanatı ilk olarak Orta Asya'da ortaya çıkmıştır.
2. Çağatayca'da "Ebre", İran'da "Ebri ya da Abru", Anadolu'da "Ebri veya Ebrû" gibi isimlerle anılmıştır.
3.
4.
5.
 1. Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır. (..... **Abartma**)
 2. Deniz ve mehtap sordular seni: Neredesin? (..... **Konuşturma (intak)**)
 3. Gemiler yorgun ve hâlsiz iletliyordu dalgalar arasında. (..... **Kışkırtma**)
 4. Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik. (..... **Abartma**)
6. B
7. C
8. B
9. D
10. C

5. TEMA BİLİM ve TEKNOLOJİ

1.
2. Çocuğa armağan olarak pili getiriyorlar.
3. Gökyüzünün derinliklerine doğru yol alan bir oyuncak olduğu için Ayşe Hanım mavi renkli bir kumaş seçmiştir.
4. Uçan daire İstanbul Oyuncak Müzesinin uzay odasında sergilenmektedir.
5. C
- 6.

Piri Reis dünyaca ünlü bir denizcimizdir.

Uzay asansörü sayesinde ulaşım maliyetleri azaldı.

K

Robotlar programlandıkları alanlarda insanlara yardımcı olur.

K

Uçan daireler ulaşımımızın vazgeçilmezi hâline geldi.

K

Akıllı telefonlar sayesinde dünya, parmaklarımızın ucundadır.

7. A
8. C
9. D

6. TEMA OKUMA KÜLTÜRÜ

1. Elektronik kitap düz metinden farklı olarak resim, animasyon, ses, müzik ve video içerebilir.
2. Elektronik kitap kullanıcısı olabilmek için metni zenginleştirici özellikler sağlayan bir yazılım gereklidir.
3. E-Kitap'ı dijital kitaptan ayıran yazılım ve donanım bileşenidir.
4. ...
- 5.

6. B

7.

- A Son eserini, yaşamında edindiği deneyimlerinden yola çıkarak kaleme almış.
- B Sıkıca giyinmemesi hastalanmasına vesile oldu.
- C Bugün okula gitmedim, bütün gün bomboş odamda oturdum.
- D Hava çok soğuk, mutlaka evsizler üşüyor olmalı.

D Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanımı.

A Gereksiz sözcük kullanımı.

B Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı.

C Sözcüğün yanlış yerde kullanımı.

Anlam belirsizliği.

8. C

9. D

10.

Hasan öğretmen konuyu daha güzel anlatıyor.

İnsanın kendini tanıması önemlidir.

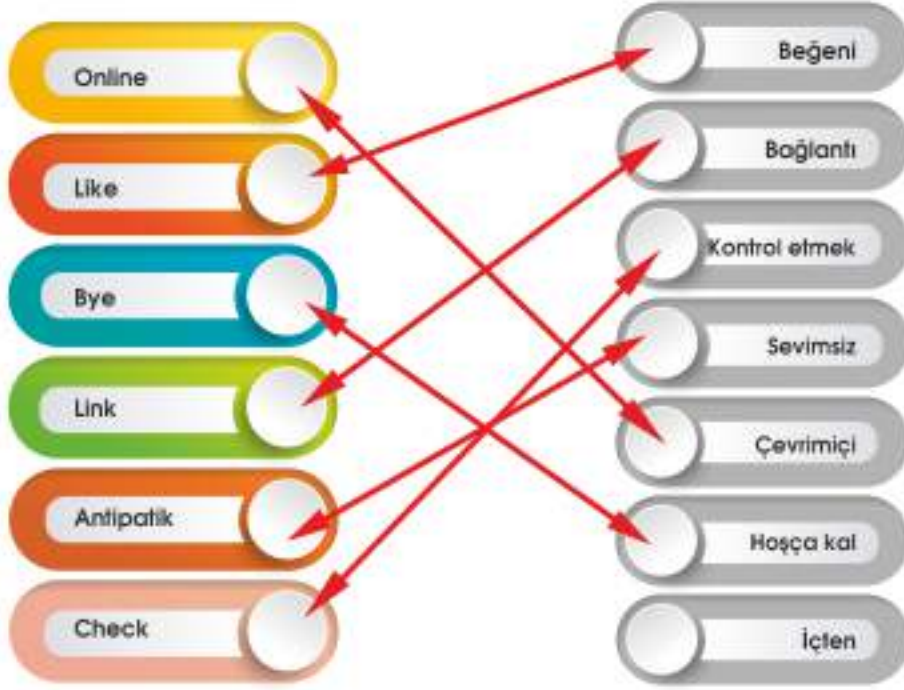
Beni yalnız sen anladın.

Dostumuz Türkçeyi dikenler içinde bırakmayalım.

11. D

12.

7. TEMA DOĞA EVREN

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
- 5.

- Günü gününe yazılır.
- Başına tarih yazılır.
- Özeldir. Derin ve içten bir anlatımı vardır.

Günlük

- Aradan belli bir zaman geçtikten sonra yazılır.
- Nesneldir. Anlatıldığı döneme ışık tutar.
- İnsan belleğinde iz bırakan olay ve olguları anlatır.

Anı

6. A
7. B
8. A
9. B

8. TEMA ZAMAN VE MEKÂN

1.

2.

X

Çeç kelimesinin en güzel manası nedir?

X

Çeç Dağı adı verilen yerde taşlar sadece insana mı benzemektedir?

X

Metin kaçına kişinin ağzından anlatılmaktadır?

Çiftçiden buğday isteyen kişinin ismi nedir?

X

Çeç Dağı hangi şehrimizde bulunmaktadır?

"Arpa, buğday çeç olur / Güzeller güleç olur" türküsü hangi yöreye aittir?

X

Çiftçinin karşısına çıkan kişi fakir midir?

Çiftçi buğday ve arpa dışında başka hangi ürünleri yetiştirmektedir?

3. C

4. Kış eştirme- Konuşturma

5. D

6. C

7. B

KAYNAKÇA

- ADIVAR, Halide Edib, *Dağa Çıkan Kart*, Özgür Yayınları, İstanbul, 2005, s. 75
- AKIN, Sinay, "Ay'a İlk İnsan Biz Gözledik..." Ay Hırsızı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2014, s. 19-24
- AKSAN, Yaşar, "Sutluce'nin Başına Gelenler" Bir Avuç Kan, Bir Avuç Toprak Çanakkale, Bizbize Yayınları, Ankara, 2007, s. 56-57
- ALİ, Ralimi, "Muhacir Osman" Batı Trakya'da Türk Edebiyatı'na Gözül Verenler, Bengü Yayınları, Ankara, 2015, s. 172-177
- AMİCIS, Edmondo de, "İlk Kar" Çocuk Kalbi, (Çev: M. Mine ÇİLİNGİROĞLU), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2012, s. 58-59
- ARAZ, Nezihe, "Ordular! İlk Hedefiniz, " Bir Zamanlar O da Çocuktu Adı: Mustafa, İnkilap Kitabevi, İstanbul, 2013, s. 154-161
- AYTMATOV, Cengiz, "Yıldırım Sesli Manasçı" (Çev: Refik ÖZDEK), Ötügen Yayınları, Ankara, 2013, s. 24-27
- BACON, Francis, Denemeler, (Çev: Akşit GÖKTÜRK), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2015, s. 193
- BAKİLER, Yavuz Bülent, "Türkiye'm, Anayurdum, Sebeğim, Çarem" Harman, Yakın Plan Yayınları, İstanbul, 2013, s. 31
- BARUTÇUGİL, Hikmet, "Ebru" Türklerin Ebru Sanatı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2007, s. 13
- BEYDEBA, "Anların İlhamı" Kelile ve Dimne, (Çev: Sadık Yalıtuzçanlar), Lacivert Yayıncılık, İstanbul, 2011, s. 13-18
- BROWN, Christy, Sol Ayaygün (Çev: Kaan MUTLU), Nokta Kitap, İstanbul, 2004, s. 3-7
- CANFIELD, Jack ve HANSEN, M. Victor, "Sevgi Yaratıcı Güç" Tavuk Suyuna Çorba (Yüreğinizi Isıtacak Öyküler) (Çev: Şenile KÜÇÜKAL), HYB Yayıncılık, Ankara, 1999, s. 3-4
- CANFIELD, Jack ve HANSEN, M. Victor, "Büyük Biter" Tavuk Suyuna Çorba (Yüreğinizi Isıtacak Öyküler)(Çev: Şenile KÜÇÜKAL), HYB Yayıncılık, Ankara, 1999, s. 17
- ÇAMLIBEL, Faruk Nafiz, Han Divanları Toplu Şiirler, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2012, s. 217
- CUNBUR, Müjgan, Karacaoglan, Çağın Yayınları, İstanbul, 2008, s. 55
- DAYIOĞLU, Gülsen, "Suna'nın Son Öyküsü", Suna'nın Serçeleri, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 2016, s. 112-117
- DAYIOĞLU, Gülsen, "Artık Antartika'da Buz Dağları Arındayız", Gizemli Buzullar Kitası Antartika ve Patagonya'ya Yolculuk, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 2014, s. 127-132
- Der: ERGUN, Tekin, "Kedi ve Tilki", Ezop Masalları, ABM Yayınevi, İstanbul, 2012, s. 106
- ERGİN, Muharem "Duha Koca Oğlu Deli Dumanlı Destan" Dede Korkut Kitabı, Boğaziçi Yayınları, Ankara, 2015, s. 125-135
- ERMAN, Nüzhet, "Akşehir'de Bir Fil" İpe Un Seren Adam (Nasreddin Hoca), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2000, s. 69-71
- ERSOY, Mehmed Akif, Safahat, Kayseri Valiliği Kültür Yayınları, Kayseri, 2009, s. 384-387
- ERSÖZLÜ, Bilgin, "Piri Reis", TÜBİTAK Bilim Çocuk, Ankara, 2013, Sayı: 187
- ERŞAHİN, Cengiz, "700 Yıllık Altın Öğüt" Hayat Değiştiren 101 Öykü, Tufku Yayınevi, Ankara, 2010, s. 167-168
- ESİNER, ÖZEN, Mine, "Piri Reis Ve Muntahab-I Kitab-I Bahriye", Osmanlı Bilimi Araştırmaları, 2006, VII/2, s. 119-122
- EYÜBOĞLU, Bedi Rahmî, "Hüsnü Geldi" Dol Karabakır Dol, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2013, s. 119
- FUAT, Memet, "Bayram" Orhan Veli Kanık Sakın Şaşırma Seçme Şiirler, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2008, s. 24
- GÖKALP, Ziya, Kızıl Elma, İktisat Kitabevi, İstanbul, 1941, s. 84-85
- GÜNDOĞDU, Raif, "Adalarda Saklı Hazine" İstanbul'un Sırları, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul, 2012, s. 145-146
- GÜNTEKİN, Reşat Nuri, "Münise" Çalıkuşu, İnkilap Kitabevi, İstanbul, 1939, s. 253-257
- GÜRMAN TEKİN, Ela, "Her Dem Tiryaki" TRT Vizyon Dergisi, Ankara, 2015, Sayı 308 s. 10
- HAWKING, Lucy ve Stephen, "Evren'e Açılan Gizli Anahtar" (Çev: Bahar ULUKAN), Doğan ve Egmont Yayıncılık, İstanbul, 2015, s. 93-103
- KAHRAMAN, Mehmet, "Okumak Deyince", Türk Dili Dergisi, İstanbul, 2016 Sayı: 773 s. 73-75
- KAKU, Michio, "2100'deki Yarından Bir Gün" Geleceğin Fiziği (Çev: Yavuz SARAÇ OYMAK, Huseyin OYMAK), ODTÜ Yayıncılık, Ankara, 2014, s. 394-397
- KARAKOÇ, Abdurrahim, Suları Islatmadım, Kadim Yayınları, Ankara, 2015, s. 28
- KARAKOÇ, Bahaettin, Kar Sesi, Nisr Yayınları, İstanbul, 2015, s. 274-275
- KİSAKÜREK, Necip Fazıl, Çile, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul, 2016, s. 166-168
- KOCAKAPLAN, İsa, "Ertuğrul'un Ocağında Uyandık" Türkü Soyleyen Şehirler, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, 2008, s. 13-29

- KÖKLÜĞELLER, Ahmet, " İlk Çocukluk Hüseyin Cahit Yalçın" Türk Yazarlarından Çocukluk Anıları, Can Çocuk Yayınları, İstanbul, 2011, s 13-19
- KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI Lavanta Kokulu Köy Kütüphanesi, İsparta
- LA FONTAINE, "Eşek ve Köpek" Fabllar, (Çev: Acar ERDOĞAN) Marvi Bulut Yayıncılık, İstanbul, 2012, s 105-107
- MEB Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 Sınıflar), Ankara, 2018
- OGUZCAN, Ümit Yağar, "Kardeşim" Açık Veynel, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1972, s 25-26
- OZANSOY, Halit Fahri, Vatan Destanı, Adalet Gazetesi, Ankara, 1971 Sayı: 4433 s 3
- ÖNDER, İpek, "Elektronik Kitap" Yeni Yüzyılın Kitabı Elektronik Kitap, Orient Yayınları, Ankara, 2013, s 15-17
- ÖYMEZ, Zeynep, "Barış'la 73 Yıl" TRT Vizyon Dergisi, Ankara, 2016, Sayı: 320 s 22-25
- ÖZAKMAN, Tugut, " Ben Minar Sınan" Bütün Oyunları/3, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2011, s 141-159
- ÖZEREN, Sara Gürbüz, " Bir Şehidin Son Mektubu" Vatan Kalbimin Amığı Yer Çanakkale Şehit Mektupları, Damla Yayınevi, İstanbul, 2010, s 99-104
- RADO, Şevket, Ümit Dünyası, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul, 2011, s 127-128
- RADO, Şevket, "Misafirliğe Dair" Eşref Saat, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul, 2014, s 45-49
- SABA, Ziya Osman, "Beyaz" Geçen Zaman, Varlık Yayınları, İstanbul, 1947, s 72
- SABA, Ziya Osman, "İstanbul" Bıraktığım İstanbul (Bütün Şiirleri), Alkım Yayınevi, İstanbul, 2003, s 130-131
- SAKAOĞLU, Sami, "Çeç Dağı" 101 Anadolu Efsanesi, Damla Yayınevi, İstanbul, 1976, s 46-47
- SARIYÜCE, Hasan Latif, "Kalkınar" Adını Veren Kırk Yiğit" Anadolu Efsaneleri 1, Nehir Yayınları, İstanbul, 2006, s 105-107
- SEYFETTİN, Ömer, "Kırık" Seçme Hikayeler (Çev: Tugçe İnceoğlu), Antik Dünya Klasikleri, İstanbul, 2010, s 224-225
- SÖNMEZ, Cemil, "Öğretmeninizden Af Dileyeceksiniz, Atatürk ve Çocuklar, Ajans Türk Matbaacılık, Ankara, 1992, s 138-139
- TAMBINI, Michael, " Yeni Dünya " 21. Yüzyıl (Çev: Zeynep GÜRSOY) , TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, Ankara, 2008, s 6-8
- TARANCI, Cahit Sıtkı, " Bu Sabahı Hava Berrak" Otuz Beş Yaş, Varlık Yayınları, İstanbul, 1946, s 41-42
- TUTKUN, Ayman, "İnsanlarla Geçişime Sanatı" Hayatta İlmale Gelmeyenler, Yüzakı Yayıncılık, İstanbul, 2013, s 91-94
- TOLSTOY, Lev N. , "Üç Sonu" İnsan Neyle Yaşar? (Çev: Gökçe MÜDERRİSOĞLU AKTAŞ), İnşago Kitap, İstanbul, 2017, s 45-51
- VELİ, Orhan, La Fontaine'in Masalları, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2003, s 15
- YILMAZ, Erol, "Okumak Ayrıcalıktır, Herkes Okuyamaz " Kitapsızlar: Türk'ün Okuma ile İmtihana, Phoenix Yayınevi, Ankara, 2013, s 131-133

İNTERNET KAYNAKÇASI

- "Bulmuşundan Yayımlanışına Divânı Lugatı'nı Türk'ün Hikayesi"
http://www.ttk.gov.tr?option=com_db&kategori=1-hikayesi (Erişim Tarihi: 01.11.2017)
- "Cahit Arf"
https://www.trtavaz.com.tr/video/belgeseller/adriyatik-ten-cine-tarih-yazanlar-rt-avaz/cahit-arf-adriyatikten-cine-tarih-yazanlar-rt-avaz/PL4i8eZUVaPZk_o9AGbYjXDXD_VT1EDdQey/ubQemliToSk (Erişim Tarihi: 01.12.2017)
- "Çalışkan Bir Buluşçu" http://www.bilimcocuk.tubitak.gov.tr/system/files/bilimcocuk_arxiv/5-102-34.pdf (Erişim Tarihi: 01.12.2017)
- "Drone" <http://www.haberturk.com/ekonomi/teknoloji/haber/1544025-ttk-drone-kelimesine-turkce-karsilik-ariyor> (Erişim Tarihi: 01.11.2017)
- "Evliya Çelebi"
https://www.trtavaz.com.tr/video/belgeseller/adriyatikten-cine-tarih-yazanlar-rt-avaz/evliya-celebi-adriyatikten-cine-tarih-yazanlar-rt-avaz/PL4i8eZUVaPZk_o9AGbYjXDXD_VT1EDdQey/21TQ9UqOUKI (Erişim Tarihi: 28.01.2020)
- "Fizik Yılı ve Einstein" http://www.bilimcocuk.tubitak.gov.tr/system/files/bilimcocuk_arxiv/5-86-26.pdf (Erişim Tarihi: 01.12.2017)
- "İnsan Kitaplarında Ne Arar?"
http://www.ttk.org.tr/images/15_Hayrettin%20DURMU%C5%9E%20_%20%C4%B0insan%20Kitaplarında%20Ne%20Arar.pdf (Erişim Tarihi: 01.11.2017)
- "İtalya'daki Türkolojik Bulgular:
 Moena'da Türk Kültürüne Dair İzler" <http://turkcearastirmalari.gazi.edu.tr/dergi/yil-2/sayi-2/08-seloglu-aysegul.pdf> (Erişim Tarihi: 01.11.2017)
- "Karagöz'ümüz" http://yayinlar.gsb.gov.tr/public/Online/0030_Karagozum/files/assets/basic-html/index.html#117 (Erişim Tarihi: 01.11.2017)
- "Marşa İlk İnsan Projesi"
<http://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/marstaki-ilk-insan-kolonisi-projesinde-insanlar-hayatta-kalamayabilir> (Erişim Tarihi: 02.12.2017)
- "Sancak" <http://www.kho.edu.tr/askeni/alay/sancak.html> (Erişim Tarihi: 01.11.2017)
- "Seyit Onbaşı"
<http://www.trtavaz.com/izle/85853/seyt-onbasi> (Erişim Tarihi: 01.12.2017)

- "Türk Mutfak Kültüründe Kahve" <http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/BULDUR-S%C4%B1ka-S%C3%9CREN-Tufan-T%C3%9CRK-MUTFAK-K%C3%9CLT%C3%9CRN%C3%9CNDE-KAHVE.pdf>
- <http://www.tdk.gov.tr/images/images/435.pdf> (Sayfa 167'de) (Erişim Tarihi: 05.02.2018)
- <http://www.antalyakulturturizm.gov.tr/TR,67448/yemek-tarifleri.html> (Sayfa 168'de) (Erişim Tarihi: 05.02.2018)
- <http://www.kmu.edu.tr/sayfa/19%akkimizda/karamanoglu-mehmetbey-hakkinda/tr> (Sayfa 179'da) (Erişim Tarihi: 05.02.2018)
- <http://konyakutnp.gov.tr/TR,144016/mevlaninin-yedi-ogadu.html> (Sayfa 22'de) (Erişim Tarihi: 05.02.2018)

GÖRSEL KAYNAKÇA

Sayfa No.	Kaynak	Açıklama
Kapak	Komisyon'da görevli görsel tasarım uzmanları tarafından hazırlanmıştır.	
13	www.shutterstock.com	71097179, 535562215 227512879, 194485946 464579150, 360810692 79128178 115654510
14	www.shutterstock.com	
22	www.shutterstock.com	211965349
23	www.shutterstock.com	147362048
24	www.shutterstock.com	147362048
25	www.shutterstock.com	57624655
28	www.shutterstock.com	520200367
35	http://www.bileciktso.org.tr	(Erişim tarihi 15.12.2017)
43	www.shutterstock.com	707898883
44	http://www.atam.gov.tr	(Erişim Tarihi 17.11.2017)
45	http://www.ata.tsk.tr	(Erişim Tarihi 04.06.2018)
46	http://www.ata.tsk.tr	(Erişim Tarihi 04.06.2018)
50	http://www.atam.gov.tr	(Erişim Tarihi 20.11.2017)
53	www.shutterstock.com	85291066
54	https://www.gezantitur.com	(Erişim Tarihi 20.11.2017)
55	http://www.trtcocuk.net.tr/video/luar/muhtesem-turkler-seyit-onbasi	(Erişim Tarihi 20.11.2017)
56	http://catab.kulturturizm.gov.tr	(Erişim Tarihi 20.11.2017)
60	http://www.kho.edu.tr/asker/alay/sancak.html	(Erişim Tarihi 27.11.2017)
62	https://aregem.ktb.gov.tr/Resim/11913,evliyajpg.png?0	(Erişim Tarihi 29.01.2020)
64	Barış MANÇO Rock Demeği	(Erişim Tarihi 16.12.2017)
69	Barış MANÇO Rock Demeği	(Erişim Tarihi 04.06.2018)
76	www.shutterstock.com	277568198
77	www.shutterstock.com	85291066
78	www.shutterstock.com	589668083
79	www.shutterstock.com	554129092
84	http://www.hakkiousku.com	(Erişim Tarihi 17.12.2017)
88	www.shutterstock.com	338066639 404424508
94	www.shutterstock.com	691628752
95	www.shutterstock.com	547467820
97	www.shutterstock.com	716249170
98	www.shutterstock.com	410725030
99	www.shutterstock.com	260743676
101	www.shutterstock.com	126502043
102	www.shutterstock.com	695150110

103	www.shutterstock.com	398686834
104	www.shutterstock.com	171455594
111	www.shutterstock.com	635201555
112	www.shutterstock.com	618241436
113	http://www.hakkuslu.com	(Erişim Tarihi 17.12.2017)
114	http://www.ikidare.bel.tr	(Erişim Tarihi 17.12.2017)
117	www.shutterstock.com	112488323
122	http://aregem.kulturturizm.gov.tr	(Erişim Tarihi 17.12.2017)
131	www.shutterstock.com	497671591
132	www.shutterstock.com	487305178
		515595400
		29024935
		163948391
		447853108
137	www.shutterstock.com	670488970
138	www.shutterstock.com	521869621
		651887281
140	www.shutterstock.com	671289244
141	www.shutterstock.com	475173823
142	www.shutterstock.com	692876071
143	www.shutterstock.com	81836500
		257305645
		184062848
144	www.shutterstock.com	706225840
		741880993
		338933432
		528910063
145	www.shutterstock.com	698353153, 793867024
		528214588
		506044933
146	www.shutterstock.com	212476957
		418578940
		97466735
		331873847
148	http://itfaiye.ibb.gov.tr/tr/tulumbacilar.html	(Erişim Tarihi 05.12.2017)
	www.shutterstock.com	584227195
149	www.shutterstock.com	515199763
150	www.shutterstock.com	250487278
		184062848
151	www.shutterstock.com	244393207
155	www.shutterstock.com	686760625
156	http://www.hakkuslu.com	(Erişim Tarihi 15.12.2017)
158	www.shutterstock.com	442761280, 524708113
159	www.shutterstock.com	1006740460
160	www.shutterstock.com	657710182
161	http://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/ayin-bir-zamanlar-atmosferi-varmis	(Erişim Tarihi 27.11.2017)
164	www.shutterstock.com	757426825
165	www.shutterstock.com	85328929
170	www.shutterstock.com	467653853
180	www.shutterstock.com	594185705
181	www.shutterstock.com	377071459, 597601202
		675219493,
182	www.shutterstock.com	610660292
184	www.shutterstock.com	622475483

191	www.shutterstock.com	759960391
192	www.shutterstock.com	766213588
203	www.shutterstock.com	790503412
208	Mahmut TOPRAK Isparta Güzel Sanatlar Lisesi	(Erişim Tarihi 15.12.2017)
209	Mahmut TOPRAK Isparta Güzel Sanatlar Lisesi	(Erişim Tarihi 15.12.2017)
210	Mahmut TOPRAK Isparta Güzel Sanatlar Lisesi	(Erişim Tarihi 15.12.2017)
218	www.shutterstock.com	678677101
		784536541
219	www.shutterstock.com	245511742
220	www.shutterstock.com	60812797
		622475483
224		715717417
225	www.shutterstock.com	380032594
227	www.shutterstock.com	312677507
228	www.shutterstock.com	299749325
		411128815
		243618163
237	www.shutterstock.com	334981844
238	aragem.kulturtrizm.gov.tr/	(Erişim Tarihi 05.12.2017)
248	http://www.sogut.gov.tr/dursun-fakih-turbemiz	(Erişim Tarihi 02.02.2018)
249	http://www.bilecik.gov.tr/ertugrul-gazi-turbesinde-saygi-nobeti	(Erişim Tarihi 02.02.2018)

Kitapta kullanılan bazı görseller 10/09/2017- 04/06/2018 tarihleri arasında (www.shutterstock.com) adresinden alınmıştır.

10, 11, 16, 17, 18, 20, 30, 31, 33, 34, 40, 65, 70, 71, 72, 73, 109, 115, 119, 120, 121, 130, 134, 135, 136 172, 173, 174, 198, 232, 233
(Komisyonda görevli görsel tasarım uzmanları tarafından çizilmiştir.)

